

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Arkeoloji Anabilim Dalı

ANADOLU MEDENİYETLERİ MÜZESİNDE BULUNAN ESKİ TUNÇ ÇAĞI AĞIRŞAK ve AĞIRLIKLARI

Aynur TALAAR

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2018

ANADOLU MEDENİYETLERİ MÜZESİNDE BULUNAN
ESKİ TUNÇ ÇAĞI AĞIRŞAK VE AĞIRLIKLARI

Aynur TALAAR

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Arkeoloji Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2018

KABUL VE ONAY

Aynur TALAAKAR tarafından hazırlanan “Anadolu Medeniyetleri Müzesinde Bulunan Eski Tunç Çağı Ağırşak ve Ağırlıkları” başlıklı bu çalışma, 01.10.2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Halime HÜRYILMAZ (Başkan)

Doç. Dr. Halil TEKİN (Danışman)

Prof. Dr. Fikri KULAKOĞLU

Doç. Dr. Ayşegül AYKURT

Dr. Öğr. Üyesi H. Yiğit ERBİL

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Musa Yaşar SAĞLAM

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kağıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- ☐ Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- ☐ Tezim/Raporum sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- ☒ Tezimin/Raporumun 2 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

01.10.2018

Aynur TALAAKAR

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

- ☐ **Tezimin/Raporumun tamamı dünya çapında erişime açılabilir ve bir kısmı veya tamamının fotokopisi alınabilir.**

(Bu seçenekle teziniz arama motorlarında indekslenebilecek, daha sonra tezinizin erişim statüsünün değiştirilmesini talep etseniz ve kütüphane bu talebinizi yerine getirirse bile, teziniz arama motorlarının önbelleklerinde kalmaya devam edebilecektir)

- ☒ **Tezimin/Raporumun 01.10.2020 tarihine kadar erişime açılmasını ve fotokopi alınmasını (İç Kapak, Özet, İçindekiler ve Kaynakça hariç) istemiyorum.**

(Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir, kaynak gösterilmek şartıyla bir kısmı veya tamamının fotokopisi alınabilir)

- ☐ **Tezimin/Raporumun.....tarihine kadar erişime açılmasını istemiyorum ancak kaynak gösterilmek şartıyla bir kısmı veya tamamının fotokopisinin alınmasını onaylıyorum.**

☐ **Serbest Seçenek/Yazarın Seçimi**

01.10.2018

Aynur TALAAKAR

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu, Tez Danışmanının **Doç. Dr. Halil TEKİN** danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim.

Aynur TALAAKAR

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans Tez çalışmamda yardımını, konuyla ilgili bilgi, görüş ve desteğini esirgemeyen, danışman hocam Doç. Dr. Halil TEKİN'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Tez izleme komitesinde yer alan değerli hocalarım Prof. Dr. Halime HÜRYILMAZ, Prof. Dr. Fikri KULAKOĞLU, Doç. Dr. Ayşegül AYKURT ve Dr. Öğr. Üyesi H. Yiğit ERBİL'e tezime olan katkılarından ve desteklerinden dolayı sonsuz teşekkür ederim. Her zaman destek ve yardımlarını gördüğüm Hacettepe Üniversitesi Arkeoloji Bölümü Başkanı Prof. Dr. Sevinç GÜNEL'e ve Arkeoloji Bölümü çalışanlarına, ayrıca Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yetkili ve çalışanlarına sonsuz teşekkür ederim.

"Anadolu Medeniyetleri Müzesinde Bulunan Eski Tunç Çağı Ağırşak ve Ağırlıkları" başlıklı bu tez çalışmasını hazırlamam konusunda beni yönlendiren, yardımlarını ve desteklerini esirgemeyen değerli bilim insanları Dr. K. Jan BERTRAM ve Dr. Öğr. Üyesi Gülçin İLGEZDİ BERTRAM'a içtenlikle teşekkür ederim.

Bu çalışmada Anadolu Medeniyetleri Müzesi depolarında korunan eserler üzerinde tarafıma çalışma iznini veren Anadolu Medeniyetleri Müzesi Müdürlüğü Yetkililerine, çalışmamda yardımlarını esirgemeyen depo sorumlusu meslektaşlarıma ve müzede teknik desteklerinden yaralandığım arkadaşlarıma sonsuz teşekkür ederim.

Kaynaklarından sıklıkla yararlandığım Anadolu Medeniyetleri Müzesi Kütüphanesi ve İngiliz Arkeoloji Enstitüsü Kütüphanesi çalışanlarına gösterdikleri yardım ve destekleri için teşekkür ederim. Bu çalışmayla ilgili yine teknik desteklerini gördüğüm meslektaşlarıma teşekkür ederim.

ÖZET

TALAAKAR, Aynur. Anadolu Medeniyetleri Müzesinde Bulunan Eski Tunç Çağı Ağırşak ve Ağırlıkları, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2018.

Bir tür el sanatı olarak tanımlanan “Tekstilcilik” en eski teknolojik sistemlerden birini oluşturmaktadır. Bu çalışmanın ilk bölümde tekstilciliğin kökenine değinilmekte olup, tekstillerin üretiminde kullanılan hammaddeler ve işleme yöntemleri incelenmiştir. İkinci bölümde tekstilcilikte kullanılan en eski aletler olan iğ ve ağırşaklar ile birlikte dokuma tezgâhları ve tezgâh ağırlıkları değerlendirilmiştir. Yine aynı bölümde ilk tekstil örnekleri ile insanın sosyal varlık olarak toplumsal etkileşimlerinde elbisenin önemine değinilmiştir.

Eski Tunç Çağına tarihlenen yerleşim yerlerinde Anadolu’nun diğer bölgelerinde olduğu gibi Ankara ve çevresinde yapılan kazılarda da çok sayıda dokuma aleti ele geçmiştir. Bu çalışmanın devam eden bölümünde dokuma aletleri olan ağırşak ve tezgâh ağırlıklarının Ankara ve çevresinde ele geçtiği kazılar olan Ahlatlıbel, Eti Yokuşu, Karaoğlan, Bitik, Polatlı Höyük, Ilıca Höyük, Karayavşan, Çayyolu Höyük ve Çömlek Tepe buluntu yerleri ele alınmakta ve çevre yerleşimlerle ilişkileri karşılaştırmalı olarak sunulmaktadır.

Son bölümde ise Ankara Bölgesine özgü ağırşaklar ve tezgâh ağırlıkları tip, yapım tekniği ve bezemeleri açısından değerlendirilmiştir. Ankara il sınırları içinde geçmişte yürütülen 9 merkezin Eski Tunç Çağı tabakalarına ait toplam 331 adet ağırşak değerlendirilmiştir. 9 ana grup 21 alt grup belirlenmiştir. Az sayıda taş ve çoğunlukla pişmiş toprak örneklerin oluşturduğu ağırşakların 134 adedi bezemesiz ve 197 adedi bezemelidir. Geometrik ve bitkisel motiflerden oluşan 70 farklı bezeme çeşidi tespit edilmiştir.

5 ana grupta incelenen az sayıda taş ve çoğunlukla pişmiş toprak örneklerin oluşturduğu tezgâh ağırlıklarından ise 35 buluntu değerlendirilmiştir.

Anahtar Sözcükler

Tekstil, Ağırşak, Dokuma Tezgâhı, Tezgâh Ağırlığı, Eski Tunç Çağı.

ABSTRACT

TALAAKAR, Aynur. Early Bronze Age Spindle Whorls and Loom Weights in Anatolian Civilizations Museum, Master Thesis, Ankara, 2018.

"Textile", which is defined as a kind of hand craft, is considered as one of the oldest technological systems. In the first part of this study, the focus is given on the origin of textile and raw materials and processing methods used in the production of textiles have been examined. In the second part, looms and loom weights together with spindles and spindle whorls, the oldest tools used in textile industry, have been evaluated. In the same chapter, first textile examples and the importance of dressing in the social interactions of the human being as a social entity have been assessed.

In the settlements dated to the Early Bronze Age, as in other parts of Anatolia, also around Ankara, many weaving tools in the excavations were found. In the following parts of this study, the findings of the excavations carried out around Ankara such as Ahlatlıbel, Karaoğlan, Ilıca, Karayavşan, Eti Yokuşu, Bitik, Polatlı Höyük, Çayyolu Höyük ve Çömlek Tepe have been examined where weaving tools spindle whorls and loom weights have been discovered and their interactions with near settlements are given comparatively.

In the last part, spindle whorls and loom weights unique to Ankara region were evaluated in terms of type, construction technique and decoration. Within the borders of Ankara province, total number of 331 spindle whorls dated to Early Bronze Age in 9 different centers have been examined. 9 main groups and 21 subgroups were identified. Most of the spindle whorls were composed of earth ware while only few of them were composed of stone and 134 of them were without decoration while 197 of them had been decorated. 70 different types of figures composed of geometric and plant motifs were identified.

Among loom weights, most of which are made of terracotta and few are made of stone which have been examined under 5 main groups, total of 35 findings were examined within the scope of study.

Keywords

Textile, Spindle Whorl, Loom, Loom Weight, Early Bronze Age.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	ii
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI.....	iii
ETİK BEYAN.....	iv
TEŞEKKÜR	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER	x
 GİRİŞ	 1
1. BÖLÜM: TEKSTİL ÜRETİMİ.....	13
1.1. Hammadde ve İşleme Yöntemleri	13
1.1.1. Keten	16
1.1.2. Ketenin Life Dönüştürülmesi.....	19
1.1.3. Diğer Bitkisel Kökenli Hammaddeler (Kenevir, Isırgan Otu, Pamuk ve Jüt).....	22
1.1.4. Yün.....	26
1.1.5. Yünün Life Dönüştürülmesi	30
1.1.6. İpek	30
1.2. Tekstilde Kullanılan Aletler	31
1.2.1. İğ ve Ağırşaklar.....	31
1.2.2. Dokuma Tezgâhları.....	40
1.2.2.1. Dikey Tezgâhlar	41
1.2.2.2. Yatay Yer Tezgâhları	46
1.2.3. Tezgâh Ağırlıkları	49
1.3. Tekstil Örnekleri ve Elbisenin Simgesel Önemi	53
1.4. Araştırmalar Tarihçesi	64

2. BÖLÜM: BULUNTU MERKEZLERİ ve KRONOLOJİLERİ	69
2.1. Buluntu Merkezleri	69
2.1.1. Ahlatlıbel	69
2.1.2. Eti Yokuşu	70
2.1.3. Karaoğlan	70
2.1.4. Bitik	71
2.1.5. Polatlı Höyük	71
2.1.6. Ilıca Höyük	72
2.1.7. Karayavşan	72
2.1.8. Çayyolu Höyük	72
2.1.9. Çömlek Tepe	73
2.2. Kronolojik Çerçeve	74
3. BÖLÜM: AĞIRŞAKLAR	80
3.1. Ağırşakların Tipolojisi	80
3.1.1. Tip 1a: Silindirik Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar	84
3.1.2. Tip 1b: Silindirik Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar	84
3.1.3. Tip 2a: Küre Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar	85
3.1.4. Tip 2b: Küre Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar	87
3.1.5. Tip 3a: Basık Küre Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar	88
3.1.6. Tip 3b: Basık Küre Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar	89
3.1.7. Tip 4a: Çift-Koni Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar	90
3.1.8. Tip 4b: Çift-Koni Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar	91
3.1.9. Tip 5a: Basık Çift-Koni Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar	93
3.1.10. Tip 5b: Basık Çift-Koni Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar	94
3.1.11. Tip 6a: Konik Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar	96
3.1.12. Tip 6b: Konik Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar	97
3.1.13. Tip 6c: Konik Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar	98
3.1.14. Tip 6d: Konik Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar	99
3.1.15. Tip 6e: Konik Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar	101
3.1.16. Tip 7a: Yarım Küre Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar	102
3.1.17. Tip 7b: Yarım Küre Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar	103

3.1.18. Tip 8a: Mercimek Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar	104
3.1.20. Tip 9a: Kompozit Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar.....	106
3.1.21. Tip 9b: Kompozit Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar.....	106
3.2. Ağırşakların Bezemeleri	107
 4. BÖLÜM: TEZGÂH AĞIRLIKLARI	109
4.1. Ağırhkların Tipolojisi	109
4.1.1. Tip 1: Yuvarlak Biçimli Tezgâh Ağırlıkları.....	109
4.1.2. Tip 2: Üçgen Biçimli Tezgâh Ağırlıkları	110
4.1.3. Tip 3: Dikdörtgen Biçimli Tezgâh Ağırlıkları.....	110
4.1.4. Tip 4: Elips Biçimli Tezgâh Ağırlıkları.....	111
4.1.5. Tip 5: Yarım Ay Biçimli Tezgâh Ağırlıkları.....	111
 SONUÇ.....	112
KAYNAKÇA	118
 KATALOG	127
HARİTALAR	259
ŞEKİLLER	260
LEVHA DİZİNİ	353
LEVHALAR	369
TABLolar	405
 EK 1. Orijinallik Raporu.....	419
EK 2. Etik Kurul Muafiyet İzni	421

GİRİŞ

“Tekstil” ve “Tekstilcilik” denildiğinde, üretim aletleri arasında, ağırşak ve tezgâh ağırlıkları ön sıralarda yer almaktadır. Söz konusu aletler insanoğlunun örtünme/giyinme ihtiyacının ortaya çıkmasıyla birlikte üretilmeye başlanmıştır. Bununla birlikte, bu aletlerin ilk önce ne zaman ve nerede kullanılmaya başlandığı hala gizemini korumaktadır. Ağırşak ve tezgâh ağırlıklarının yerleşik yaşama geçilmesiyle birlikte ortaya çıktığına dair yaygın bir görüş bulunmakla birlikte, insanın çok daha önce örtünme/giyinmeye başladığı anlaşılmaktadır.

Bir teknik terim olan tekstilcilik, hayvan kılılarından ya da bitkisel liflerden oluşan hammaddenin hazırlanmasını, bir ürün haline dönüştürülmesi sürecinde uygulanan işlemleri, üretilen malların depolanmasını ve dağıtımını ifade etmektedir (Hoffmann ve Burnham, 1973, s. 49 ve Tütüncüler, 2005, s. 1).

Tekstil sözcüğü geniş bir üretim alanını kapsamakla birlikte, genel olarak liflerden oluşan bir yapının herhangi bir tipini içermektedir. Bundan hareketle, bu çalışmada, “**tekstil**” sözcüğü daha kısıtlayıcı anlamdaki “**dokuma**” terimine tercih edilmektedir. Bu tanımlama, dokuma tezgâhlarında yapılmış olsun ya da olmasın tekstilin bütün türlerini anlamamıza olanak vermektedir (Strand ve diğerleri, 2012, s. 13).

Bir tür el sanatı olarak nitelenen Tekstilcilik, en eski teknolojik sistemlerden birini oluşturmuş, geçmişin toplumsal yapısı içinde ekonomik bir değer olarak önemli rol oynamıştır. Tekstil üzerine çalışan uzmanların tanımlamasına göre (Strand ve diğerleri, 2012, s. 14); “**Bir dokuma, bükülmüş, eğrilmiş ya da birbirine bağlanmış liflerden oluşan basit bir ikili sistem olmayıp toplum, kaynaklar ve teknoloji arasında birbirini etkileyen ilk ve önde gelen sonuçtur.**” Herhangi bir toplumun talep ve seçimlerinde bu etkileşim zorunluluktur. Bu zorunluluktan dolayı kaynakların sömürülmesi ve beraberinde teknolojinin gelişimi söz konusudur. Tersine toplum ve bireylerin seçimlerinde kaynakların elde edilebilirliği de gereklidir. Sonuçta, tekstil üretimi ve gelişimi süresince bu etkileşim her zaman devamlıdır.

İnsanın örtünmesi, tarihöncesinden beri bilinen ihtiyaçlarından birisidir. İnsanoğlunun önceleri yaban hayvanlarının derisinden kendisine giysiler yaptığı, sonra evcilleştirdiği keçi ve koyun gibi hayvanlardan sağladığı kıl ve yapağıyı giysi yapımında kullandığı anlaşılmaktadır. Tekstilciliğin temelinde sepet ve hasır üretiminden elde edilen deneyimin rolü yadsınamaz. Paleolitik Çağ'ın sonlarında bitki ya da soyulabilen ağaç kabuklarının sepet ya da hasır yapımında kullanıldığı genel kabul görmektedir.

Bitki liflerinin ve hayvan derilerinin giysi olarak kullanılması konusunda, Tevrat'ta Yaratılış Destanında da atıfta bulunulur. “Tanrı onlara hayvan derisinden tunik yapmadan önce Âdem ve Havva'nın çıplaklıklarından haberdar oldukları, incir yapraklarını dikerek kendilerini örttükleri” şeklinde ifade edilir (Breniquet, 2013, s. 7). Örtünme hakkındaki bu açıklama, incir ağacının kıyafet yapmak için kullanılan ilk bitki elyafı olması yanında insanın kaçınılmaz ihtiyaçtan dolayı giyinmesi ile birlikte utanma duygusu ile de örtüldüğü düşüncesini akla getirir.

Başlangıcından Sanayi Devrimi'ne kadar benzer yöntem ve araçlarla sürdürülen tekstil teknolojisinin (Barber, 1991, s. 4) hâkim olduğu dokumacılığının, insanlık tarihinde ne zaman ve nerede başladığı sorusu henüz cevaplandırılabilmiş değildir.

Tekstil ve Tekstilcilik ile ilgili çalışmalarda araştırmacılar (pek çok teknik yenilikte olduğu gibi) başlangıç olarak eski Mısır'ı milat kabul etmekteydi. Geçen yüzyıldaki araştırmalarda bu üretim alanının Mezopotamya'da daha erken başladığına dair bulgulara ulaşılmıştır. Günümüzde ise gözler Orta Asya'ya çevrilmiştir (Yağan, 1978, s. 9).

İnsanoğlunun diğer canlılarla kıyaslandığında vücut yapısı ve uzuvlarının doğada yaşamak için yetersiz kaldığı açıktır. Buna karşın gelişkin beyni ve daha da önemlisi “bilişsel” yeteneği insanın bedensel eksikliklerini kapatmaya, hatta pek çok canlıya nazaran avantajlı duruma gelmesine imkân vermiştir. Öte yandan, bedenini bir örtüyle örtmediği takdirde ısıнын düşmesiyle hayatta kalması imkânsızdır (Özbek, 2007, s. 15). Bedensel donanımın eksikliğine rağmen, bedensel donanımı çok daha iyi durumdaki diğer canlılara göre zorlu çevre ve doğa koşullarına karşı hayatta kalma becerisini geliştirebilmiştir. Ateş yakmak, barınak inşa etmek, yiyeceğini üretmek ve en önemlisi

üzerine örtecek bir giysi yapabilmek, bu becerilerinin başta gelenleridir (Arslantaş, 2014, s. 319).

İnsanın yerkürede ilk kez görülmeye başlamasıyla jeolojik döngüler arasında bir bağlantı vardır. Yerbilimcilerin *Dördüncü Zaman* olarak tanımladıkları *Kuaterner*, iki alt dönemde incelenmektedir. Bunlardan erken olan Pleistosen Günz, Mindel, Riss ve Würm buzul dönemlerini, Holosen ise buzul sonrasını kapsamaktadır. Holosen dönem günümüzde halen devam etmektedir (Kansu, 1946, s. 19).

Pleistosen buzul tabakalarının her iki yarımküredeki yaklaşık 16.000 yıl önce başlayan ve 10.000 yıl önce büyük çapta biten son geri çekilişi ile bugün bizce tanıdık olan iklim koşullarının oluşumu, yeni bitki ve hayvan yaşamlarının kuruluşu başlamıştır (Bogucki, 2013, s. 177).

Paleolitik Çağ'da kısıtlı alanda avcı ve toplayıcılıkla yaşamlarını sürdüren insan toplulukları, buzulların çekilmesiyle ortaya çıkan uygun alanlara yönelmiş, bitki ve hayvan türleri açısından bol çeşit sunan bölgelere yerleşmişlerdir. Mezolitik Çağ olarak tanımlanan süreçte, ilk kez Kuzey Avrupa ve İskandinav Bölgeleri insanoğluna kapılarını açmış, sabit köy yerleşmeleri bu yeni ekolojik koşullarda kurulmuş ve gelişmiştir (Özbek, 2007, s. 227-228).

Buzulların çekilmesinin ardından ortaya çıkan uygun iklim koşulları, Anadolu'yu da içine alacak şekilde, tüm Yakın Doğu'da insan topluluklarının mağaralardan yerleşik düzene geçmeye başlamasına yol açmıştır. İlk köy sakinlerinin, doğada kendiliğinden yetişen buğday ve arpa gibi yabanıl tahılları topladığı ve bunları tükettiğine dair çok sayıda bulgu ele geçmiştir. Bu aşamada bazı toplulukların artı ürünü saklamak için mekânların içine depolama amaçlı çukurlar açtığı görülmektedir (Özbek, 2007, s. 228-229).

Neolitik Çağ ile birlikte yerleşik düzene geçen insanoğlunun sosyo-kültürel değişimine koşut olarak iklimde meydana gelen kimi değişiklikler, örtünme-giyinme ihtiyaçlarında da bazı değişimlere yol açmıştır. Bu değişim dokumacılıkta yeni arayışların başlamasına

yol açmış, gerek hammadde temini gerekse üretim yöntemlerinde teknolojik yeniliklerin ortaya çıkmasını sağlamıştır (Fazlıoğlu, 2001, s. 1).

Yerleşik yaşam, besin üretimi ve tarım ile birlikte yeni iş kolları ve kadın-erkek arasında iş bölümü doğmuştur. Tahıl ekme-toplama, öğütme, hayvanların sütünü sağma, sepet örme, hayvanların yününü eğirip ip yapma, giysi hazırlama ve sonuçta tekstil bu yeni iş kollarından birisi olmuştur. Bu işler, muhtemelen daha sonraki çağlardaki gerek yazılı belgelerin, gerek arkeolojik buluntuların ya da etnografik karşılaştırmaların gösterdiği üzere büyük ölçüde kadınlar tarafından yapılmıyordu (Özbek, 2007, s. 237-238).

Dokumacılık işlerinde ihtiyaç duyulan araç-gereçler, uygulanan teknik ve yöntemler ile kullanılan hammadde, geçmiş toplumları anlamamızda, yaş, cins, sosyal statü, aile bağları, iş bölümü, din ve etnisitelerinin açıklanmasında önemli veri kaynaklarıdır (Strand ve diğerleri, 2012, s. 14).

Bilindiği gibi, arkeolojik çalışmaları etkileyen en önemli faktörlerden biri de organik materyalin belgelenmesidir. Ancak, hammaddeler ya da imal edilmiş olanların korunabilmesi için içyapılarının çürümeye karşı dayanıklı olması gerekir. Kuraklık, sürekli nem ve tuz mineralleri yönünden zenginlik, çürüme için iyi kondisyon şartlarını oluşturur. Organik materyallerin çürümesi için her zaman uygun koşullar olmadığından organik materyallere ulaşmak güçtür (Strand ve diğerleri, 2012, s. 13).

Güney Levant'ın tanınmış Neolitik yerleşimlerinden olan Nahal Hemar ve Kalkolitik yerleşimi Nahal Mishmar'daki tekstil kalıntıları, kuru çöl ortamı sayesinde günümüze fazla bozulmadan ulaşabilmiştir (Gleba, 2011, s. 6-7).

Aynı şekilde çok nemli ortamlar da, organik materyallerin korunması için elverişlidir. Danimarka bataklıklarındaki Alp Göllerinin alkalın koşulları ve asidik ortam, Orta ve Kuzey Avrupa tekstillerini korumaktadır. Su ya da toprağın pH değeri önemli derecede korumayı etkiler. Bitkisel lifler asidik ortamlarda korunamazlar. Bu nedenle, Danimarka'da yalnızca yünlüler korunmuştur. İsviçre ve İtalya göllerinde ise ağırlıklı olarak bitki liflerinden yapılmış kumaşlar üretilmiştir (Gleba, 2011, s. 7).

0°C'nin altındaki sıcaklıklar, tüm organik materyalin hemen hemen hiç değişmeden korunmasını sağlar. İtalya'nın Alp Buzulunda, 1990'ların başında saptanan ve "Buz Adam Özzi" olarak tanınan bir erkek savaşçıya ait mumyanın giysileri C¹⁴ yöntemi ile MÖ 3350-3100 yıllarına tarihlendirilmiş olup, Avrupa Tunç Çağı kostüm uygulamalarının ilk görüntüsünü vermektedir. Avrasya'da, İskit mezarlarındaki donmadan dolayı ele geçen kumaşlar neredeyse mükemmel bir şekilde korunmuştur (Gleba, 2011, s. 7).

Yoğun tuzlu ortamın da benzer şekilde organik malzemeyi koruduğu bilinmektedir. İran ve Kuzeybatı Çin'in Taklamakan Çölü'nde insan mumyaları ve üzerindeki dokuma sargılar korunmuş olarak günümüze ulaşmıştır. Tekstil üzerindeki boyalar nemli ortamda kısmen de olsa zarar görmekle birlikte tuzlu ortam, boya bezeklerin korunmasını sağlamaktadır (Gleba, 2011, s. 7).

Ateşe maruz kalan bir tekstilin kısmen yanarak günümüze ulaşması da mümkündür. Aslında, bitki lifleri orijinal şekle göre kömürleşmiş ya da karbonlaşmış halde daha karardır. İsrail'deki Ohalo II'den gelen Paleolitik ip parçaları, Anadolu'da Çatal Höyük'te, Thera Akrotiri'de ve Girit Chania'daki tekstil parçaları yanmadan dolayı karbonize olmuşlardır. İran Hasanlu'da, MÖ 800'lere tarihlenen tabakalarında çok sayıda cüruf hale gelmiş tekstil parçaları bulunmuştur (Gleba, 2011, s. 7).

Bir metal eserin üzerine geçirilen ya da sarılan tekstil parçası zaman içinde metal eserin görünümüyle özdeşleşebilir. Metal, korozyon ürünlerinin dış morfolojisini ve boyutunu hemen hemen değişmeden koruyarak elyaf etrafında mineralleşmiş oluşumlar oluşturabilir. Mineralize tekstillerin oluşumu, pH değerine, oksidasyon potansiyeline, neme ayrıca elyaf bileşimi ile toprak ve metalin elemental bileşimine bağlıdır. Özellikle demir ve bronz kolayca okunaklı izlerin oluşumunu destekler. Bu şekilde korozyonla korunmuş tekstillerin çoğu inhumasyon mezarlarından gelmektedir. Çayönü'nde elyaf lifinden (ağaç kabuğu) oluşan mineralize olmuş bir parça, MÖ 7000'lere tarihlendirilmiştir. Mezopotamya Nippur'da, III. Ur Krallığı'na tarihlenen bronz temel çivileri ile korunan mineralize tekstiller bulunmuştur (Gleba, 2011, s. 7-8).

Suriye'nin Qatna Merkezinde, Orta Tunç Çağı tabakalarında ele geçen kalıntılarda tekstilin kalsiyum minerallerinin varlığında da korunduğu tespit edilmiştir. Burada, kabuklu deniz hayvanlarının mor tanımlamasına izin veren boyalar da korunmuştur (Gleba, 2011, s. 8).

Son olarak, tekstiller, baskılar şeklinde de korunabilirler. Bu örnekler, orijinal kumaşların negatif parçalarıdır. Yanmadan önce tekstil kil objelerin katranı ile temas ettiğinde korunabilir. MÖ 7000'lere tarihlenen Kuzey Irak'ın doğu kesimindeki Qal'at Jarmo'da saptanan tekstil kalıntıları bu izlerden oluşur. Kuzey Suriye'nin tanınmış Neolitik yerleşimlerinden Tell Halula'da, kurşun topların yüzeylerinde tekstil izlerine rastlanmış olup, tekstillerin sargı olarak kullanıldığını göstermiştir. Ürdün'ün doğusundaki Dhuweila'da bulunan kireç parçaları üzerindeki ince tekstil izleri, Yakın Doğu'daki en eski pamuğun tanımlanmasına bile olanak tanımıştır (Gleba, 2011, s. 8).

Öte yandan, bir tekstil kalıntısının toprak altındaki korunma koşulları ne olursa olsun, kazı yöntemi ve buluntunun kazı sonrası korunma yöntemleri de son derece önem kazanmaktadır. Arkeolojik materyal içeren blokların uygun yöntemlerle kaldırılması, laboratuvara getirilmesi, daha sonra özel ekipmanlarla ve kontrollü şartlar altında konservatörlerce dikkatlice uygulanan mikro kazı yöntemi ile tekstil kurtarma ve korunmasında başarılı sonuçlar elde edilmiştir. Genellikle ileri derecede bozulma göz önüne alındığında, derhal pekiştirme, dokümantasyon ve koruma gereklidir. Kesin koruma tekniği parçanın bulunduğu ortama, mekanik, biyolojik ya da kimyasal hasar türlerine bağlıdır (Gleba, 2011, s. 8-9).

Son yıllarda yapılan interdisipliner çalışmalar, karşılaştırmalı yöntemler (etnografik bulguların, arkeolojik bulgular ve yazılı kaynaklarla karşılaştırılması), analiz sonuçları (lif, boya, radyo karbon ve moleküler analizleri, izotop izleri) organik materyallerin tanınmasında ve korunmasında büyük yarar sağlamaktadır (Gleba, 2011, s. 9-10).

Tekstil araştırmaları, arkeolojinin özel bir alanını oluşturur. Ancak, hala tekstil çalışmalarının yeterince ilgi görmeyişi sadece örneklerin yeterince korunamamış olması ile açıklanamaz. Bu durum, arkeolojik çalışmalar içerisinde daha dikkate değer olan

diğer teknik alanlardan mimari, seramik ya da maden gibi alanların baskın oluşlarından kaynaklanmaktadır (Strand ve diğerleri, 2012, s. 14).

Her ne kadar korunan tekstil örnekleri çok az sayıda olsa da tekstil aletlerinin analizleri, kemik materyallerin analizleri ve paleobotanik kanıtlar da tekstil sürecinde ışık tutar (Strand, 2012, s. 22).

En erken yazılı kaynaklar ve ikonografiden, insanların yaşamlarından ölümlerine kadar giysiler ile diğer tekstil malzemelerinin nasıl bireysel öneme haiz oldukları bilinir. Yazılı kaynaklar ve ikonografiden eski toplumların çoğunda çeşitli fonksiyona sahip giysiler ile (günlük ve özel giysiler, ritüel amaçlı ve hediye amaçlı giysiler ...) çeşitli tekstil malzemeleri (ticari alışverişlerde kullanılan döşeme kumaşlar, ağlar, yelkenler...) hakkında önemli bilgiler edinilmektedir. Tekstille ilgili ihtiyaçlara bağlı olarak insanların da bu üretimin hangi aşamalarında yer aldıkları konusunda bilgi edinilir. Ayrıca, bireysel ihtiyaçlar ve isteklerin el sanatlarının gelişiminde önemli ölçüde etkide bulunduğu anlaşılmaktadır (Strand, 2012, s. 22).

Yine tekstil süreci hakkında ışık tutan diğer bir yöntem, etnografik karşılaştırmalarla yapılan deneysel arkeolojinin kullanılmasıdır. Etnografya, çeşitli aletlerin kullanımı konusunda bilgi verebilir. (Örneğin dokuma, eğirme aynı zamanda liflerin nasıl elde edildiği ve hazırlandığı) Deneysel arkeoloji, özellikle aletlerin limit-potansiyel kullanımları ve yöntemleri ile ilişkilendirilmiş tekstil üretiminin farklı aşamaları hakkında önemli veriler sağlar. Yapılan bir eğirme testinde, eğiricinin becerisi ile birlikte lif kalitesi ve ağırşakların ağırlıklarının da üretimde önemli rol oynadıkları tespit edilmiştir. Ayrıca tekstil üretiminde, aletlerin seçimi, harcanan zamanda önemli etkiye sahiptir (Strand ve diğerleri, 2012, s. 17).

Eski yerleşim alanlarında tekstile ilişkin hasır, sicim, deri, ahşap gibi organik materyaller kaybolsalar da tekstillerin üretilmesinde kullanılan araç ve gereçler, pismiş toprak, taş, kemik, maden gibi materyallerden yapıldıkları için günümüze kadar ulaşabilmişlerdir. Tarihöncesine dair pek çok yerleşimde, çok sayıda ağırşak ve tezgâh ağırlıkları ile birlikte iğne, makara, tarak, mekik, iğ, kirman gibi dokuma aletlerine rastlanmaktadır.

Tekstil alanında yaklaşımların diğer bir yöntemi de ağırşaklar, tezgâh ağırlıkları, iğneler, tekstil kalıntıları ve tekstilde kullanılan diğer aletler gibi arkeolojik objelerde odaklanmıştır. Bu objelerin ağırlık ve boyutları gibi temel karakterleri üzerindeki çalışmalar ile sınıflandırma yöntemleri de tekstil verilerine ışık tutar (Strand ve diğerleri, 2012, s. 16)

Amaç

Dokumacılığın Anadolu'da çok köklü bir geçmişinin olduğu bilinmektedir. Eldeki bulgular Neolitik Çağ'dan beri dokumacılığın yapıldığını ve Kalkolitik Çağ'da da pek değişmeden devam ettiğini göstermektedir (Fazlıoğlu, 2001, s. 5).

Eski Tunç Çağı'nda ise yerleşim yerlerinde bulunan dokuma tezgâh ağırlıklarında ve ağırşaklarda büyük bir artış olmuştur. Buna, Orta Karadeniz Bölgesi'ndeki İkiztepe ile Çanakkale'deki Troia örnek verilebilir. Anadolu'nun dışında Kıta Yunanistan ve Ege Adalarında bulunan yerleşmelerin Tunç Çağlarını kapsayan tabakalarında da çok sayıda dokuma aletlerinin ele geçmesinden bu dönemle birlikte dokumacılıkta büyük bir ilerleme kaydedildiğini görüyoruz (Fazlıoğlu, 2001, s. 5).

Ankara ve çevresinde Eski Tunç Çağı'na tarihlenen yerleşim yerlerinde de Anadolu'nun diğer bölgelerinde olduğu gibi çok sayıda dokuma aleti ele geçmiştir. Bu çalışmanın konusunu Ankara ve çevresinde Eski Tunç Çağı için önemli yerleşim yerleri olan Ahlatlıbel, Eti Yokuşu, Karaoğlan, Bitik, Polatlı Höyük, Ilıca Höyük, Karayavşan, Çayyolu Höyük ve Çömlek Tepe'de yapılan kazılarda bulunan ve Anadolu Medeniyetleri Müzesine kazandırılan ağırşak ve tezgâh ağırlıkları oluşturmaktadır (Harita 1).

Ankara ve çevresindeki tarihöncesi araştırmalar çoğunlukla Paleolitik Çağ üzerine odaklanmıştır. Bununla birlikte Üst Paleolitik ile birlikte buluntu sayısında gözle görülür bir azalma vardır. Bu azalma Eski Tunç Çağı'na kadar devam eder (Aydın ve diğerleri, 2005, s. 39). Bunun çeşitli nedenleri olabileceği gibi söz konusu dönemlere dair araştırma sayısının azlığı da yadsınamaz. Öte yandan, özellikle Cumhuriyetin ilk

yıllarında, Ankara ve çevresindeki Tunç Çağı yerleşimlerine yönelik araştırmalarda görece bir artış olmuştur. Özellikle Eski Tunç Çağı'na dair çok sayıda yerleşim keşfedilmiş ve bazılarında kazı gerçekleştirilmiştir.

Dokumacılık ile ilgili arkeolojik buluntular olan ağırşak ve tezgâh ağırlıkları eski kazılarda diğer buluntulara kıyasla pek önemsenmemiş gibi görünmektedir. Bu tür buluntulara kazı raporlarında yeterince yer verilmemiş olması bu düşüncüyü pekiştirmektedir. Bu çalışmayla, son yıllarda Anadolu Medeniyetleri Müzesi tarafından Çömlek Tepe ve Çayyolu Höyük kazılarında gün ışığına çıkartılmış dokumacılıkla ilgili aletler ile müzenin deposunda korunan eski kazılara ait olanlar ayrıntılı olarak incelenmiştir. Böylelikle, kazı raporlarında yeterince yer bulamayan dokumacılıkla ilgili detaylı bilginin sunumu amaçlanmıştır.

Bilindiği gibi Ankara ve çevresi tiftik keçisi ile ünlü bir şehirdir (**Resim 1**). Çeşitli belgeler tiftik keçisinin geçmişinin çok eskilere dayandığını göstermektedir (Dölen, 1992, s. 130). Ankara eko-sisteminin yarattığı en önemli ürünlerden olan tiftik keçisi ya da Ankara'ya özgü olması nedeniyle “Ankara Keçisi”, çağlar boyu Ankara'ya hayatiyetini vermiş olan temel üretim alanı “sofçuluğu” yaratmıştır. “Moher” ya da

Resim 1: Ankara keçisi (Google görsellerinden alınmıştır).

“Angora” da denilen tiftik yününün Friglerden beri üretildiği ve yöreye özgülüğü bilinmektedir. Plinius MS 1. yüzyılda kaleme aldığı *Historia Naturalis*'de Friglerin ünlü

moherinden ve ondan dokunan kumaşların güzelliğinden bahseder. Bu özellik şehrin zenginleşmesine ve insanları daima kendisine çekmesine yol açmıştır. Evliya Çelebi ile birlikte pek çok yerli-yabancı gezginin de dikkatini çekmiştir. Evliya Çelebi'nin bir anlatımında çok övdüğü ve Ankara'ya özgülüğünü vurguladığı “sof” Ankara'yı ülkelerarası ticaretin merkezlerinden biri yapmıştır. 19. yüzyılda ise tiftik keçisinin yurtdışına götürülmesi ve yetiştirilmesi nedeniyle Ankara'daki değeri düşmüştür. Bu durum dokuma tezgâhlarının azalmasına, üretim zincirinin bozulmasına, keçinin bakımsız hale gelerek soysuzlaşmasına ve sayıca azalmasına neden olmuştur (Aydın ve diğerleri, 2005, s. 21-22).

Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanan bu çalışmada, Ankara çevresindeki arkeolojik etkinliklerde gün ışığına çıkartılan ve şu anda Anadolu Medeniyetleri Müzesi depolarında korunan ağırşak ve ağırlıkları tipolojik olarak sınıflandırmak ve kronolojik çerçevelerini belirlemektir. Büyük çoğunluğu henüz yayımlanmamış olan bu eserleri bilim dünyasına tanıtmak ve ileride yapılacak daha kapsamlı çalışmalara küçük de olsa bir katkı sağlamak, amaçlar arasında yer almaktadır.

Kapsam

İnsanlık tarihi içinde ip elde etmenin çeşitli yöntemleri olsa da ağırşaklar, bu konuda her zaman ayrıcalıklı bir yer tutmuştur. Öte yandan, ip yapmak için ağırşaklar her türlü hammaddeye uygunluk göstermeyebilirler. Ağırşakların hangi hammaddelere uygun oldukları ve ne tür yöntemle istenilen incelik ve kaliteye ulaştıklarına dair bilgi 2. bölüm içinde sunulmuştur. Bu bölümde, Neolitik Çağ'dan başlayarak ağırşak ve tezgâh ağırlıklarının kullanımı ele alınmış, dokumacılıkla ilgili simgesel değerler örneklerle açıklanmıştır.

3. bölümde esas konumuzu oluşturan ağırşak ve tezgâh ağırlıklarının Ankara ve çevresinde yer alan MÖ 3. bine ait buluntu merkezleri olan Ahlatlıbel, Eti Yokuşu, Karaoğlan, Bitik, Polatlı Höyük, Ilıca Höyük, Karayavşan, Çayyolu Höyük ve Çömlek Tepe'de kazıları hakkında bilgi verilecektir.

4. ve 5. bölümlerde yukarıda belirtilen merkezlerde bulunan ve Anadolu Medeniyetleri Müzesi koleksiyonlarına kazandırılan MÖ 3. bine ait ağırşak ve tezgâh ağırlıklarının tipolojileri ile çevre merkezlerde bulunanlarla karşılaştırmaları yapılacaktır.

6. sonuç bölümünden sonra 7. bölümde yararlanılan kaynaklar verilecektir. 8. bölümde ağırşak ve tezgâh ağırlıklarının katalogda tanımlamaları yapılacaktır. 9. bölümde yer alan haritalarda buluntu yerleri ve karşılaştırılan merkezlerin yerleri gösterilecektir. 10-12. bölümlerde ağırşak ve tezgâh ağırlıklarının çizimleri ile fotoğraflarına yer verilecektir. 13. bölümde de buluntularla ilgili elde edilen tipolojik ve istatistiki sonuçlar tablolara yansıtılacaktır.

Yöntem

Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanan bu çalışmada araştırılan kaynaklardan edinilen bilgiler üzerine giriş bölümünde öncelikle tekstil ve tekstilcilikle ilgili terimlerin tanımlaması yapılmakta olup, tekstilin insanın doğa ile mücadelesinde ve sosyal varlık olarak yaşamını sürdürmesindeki etkilerine değinilmektedir. Aynı bölümde eski yerleşim alanlarında organik materyallerin her zaman kolay belgelenememesine karşın tekstil araştırmaları konusundaki yaklaşımlar ve tekstil aletleri olan ağırşak ve tezgâh ağırlıklarının bu araştırmalara olan katkıları ifade edilmektedir.

Yine araştırılan kaynaklardan faydalanılarak 2. bölümde tekstil üretiminde kullanılan hammadde ve işleme yöntemleri ile tekstilcilikte kullanılan aletler anlatılmakta olup, ilk tekstil örneklerine yer verilerek elbisenin simgesel önemi vurgulanmaktadır. 3. bölümde çalışılan ağırşak ve tezgâh ağırlıklarının ele geçtiği kazılar ve buluntu yerleri ele alınmaktadır.

4. ve 5. bölümleri oluşturan ve esas çalışma konumuz olan Ankara ve çevresindeki MÖ 3. bine tarihlendirilen Ahlatlıbel, Eti Yokuşu, Karaoğlan, Bitik, Polatlı Höyük, Ilıca Höyük, Karayavşan, Çayyolu Höyük ve Çömlek Tepe’de ortaya çıkartılan ağırşak ve tezgâh ağırlıklarının tespiti için Müze repertuvar defterlerinden yararlanılarak söz konusu eserlerin çizimleri yeniden yapılmış ve fotoğrafları çekilmiştir.

Bu alışmalar Anadolu Medeniyetleri Müzesi Müdürlüğü'nün 20.02.2012 tarih ve 278 sayılı ile 27.12.2012 tarih ve 2050 sayılı tarafıma verilen izinleri doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Ortası delik olup, düz-plaka görünümlü olanların ağırşak olmama ihtimali bulunduğundan, tezin kapsamı dışında tutulmuştur. Katolog tanımlamalarından sonra her iki grup malzemenin tipolojileri yapılmıştır. Tipoloji ve üzerlerindeki bezemeler de ayrıca açıklanarak Anadolu'daki diğer yakın Eski Tunç Merkezleri ile karşılaştırılmaları yapılmıştır.

Tanımlama ve tipoloji ile edinilen veriler istatistik tablolarına yansıtılmış olup, Ankara ve çevresinde, M 3. bine ait dokuma sanatında ev içi ya da sanayi tipi üretim olup, olmadığı ne tür aletler ile hangi hammaddelerin kullanıldığı ve dokuma teknikleri yakın merkezlerle yapılan karşılaştırılmalarla tespit edilmeye çalışılmıştır. Ankara ve çevresinin, yapılan kazı ve araştırma çalışmaları sonucu, M 3. bine ait özellikle seramik ve mimari buluntularla açığa çıkarılan evre kültürleri ile olan sosyoekonomik, kültürel ve ticari bağlantıları tanımlanmıştır. Bu çalışmada önceki verilerden de faydalanılmıştır.

1. BÖLÜM

TEKSTİL ÜRETİMİ

İlk tekstil üretiminin ince ağaç dalları ve kamışların basit bir şekilde örülmesi ile başladığı ve daha sonra hammadde olarak yumuşak bükülebilir hayvansal ve bitkisel liflerin kullanıldığı kabul edilmektedir. Yine başlangıçta elde eğrilen liflerle edinilen ipliğin sonraları ağırşaklarla eğrilmeye ve tekstillerin dokuma tezgâhlarında üretilmeye başladığını görmekteyiz. Çok uzun bir zaman alan bu gelişim sonucunda, dokunan tekstil ürünlerinin çeşitleri artmış ve buna paralel olarak zaman içinde daha rahat, hızlı ve kaliteli dokumalar yapılr hale gelmiştir (Fazlıoğlu, 2001, s. 5).

Anadolu’da ve dünyanın pek çok bölgesinde fiziksel ve kültürel özelliklere bağlı olarak eski çağlardan 18. yüzyıla değin temelde birbirine benzer bu ilk alet ve yöntemlerle tekstillerin yapımı sürdürülmüştür (Dölen, 1992, s. 290).

Çeşitli tekstil analizleri, tekstil aletleri, ikonografik çalışmalar, yazılı kaynaklar, etnografik karşılaştırmalar ve çok disiplinli çalışmalarla, zaman-mekân kavramları da dikkate alınarak tekstil üretiminde liflerin işlenişi ve çeşitli tekstil teknikleri, Eski Tunç Çağı’nda Arslantepe’de, Roma Öncesi İtalya’da ya da Vikingler Çağı’nda İskandinavya’da olmak üzere dünyanın her yerinde benzerdir. Örneğin, eğirmek için kullanılan ağırşak ve dokumada kullanılan tezgâh ağırlıkları aynı anlayış ve işlevsellikle üretilmişlerdir. Neolitik Çağ’da Orta Avrupa’da ve Firavunlar Çağında Mısır’da keten lifleri, aynı tip aletlerle ve benzer yöntemlerle işlenmiştir (Strand, 2012, s. 22). Ve tekstil teknolojisi liflerin elde edilişi, hazırlanması, eğrilerek ip haline getirilmesi, dokunması gibi çeşitli aşamaları içeren üretim zincirini oluşturmaktadır (Strand, 2012, s. 22).

1.1. HAMMADDE ve İŞLEME YÖNTEMLERİ

Dokumacılıkta gereksinim duyulan hammaddelerin çoğu bitkisel, hayvani ve madeni kökenlidir. Bitkisel olarak genellikle keten, kenevir, pamuk ve jüt kullanılır. Koyun,

keçi ve deve gibi hayvanlardan edinilen yün, at kılları ve ipek ise en çok kullanılan hayvansal kökenli hammaddelerdir. Madeni kökenli olarak sırma ve sim Mısır'da eski çağlardan beri görülür. Theb'te sırmalı eşyalar bulunmuştur (Gönül, 1964, s. 83).

Hiç kuşkusuz iplik dokumacılığın en temel unsurudur. Bitkilerden ya da hayvanlardan edinilen liflerden eğirme ve bükme suretiyle iplik elde edilir (Yağan, 1978, s. 10). Ancak, doğal kaynaklı ipliklerin yanında artık günümüzde, hammadde kaynaklarının aşırı derecede yağmalanmış olmasından dolayı tekstilde sentetik ipler de yoğun olarak kullanımdadır.

Gerilmeye ve kopmaya dayanıklı, eğrilme özelliği olan, birbiri üzerine yapışma yeteneğine sahip uzun ve ince iplik ya da lifçiklere elyaf adı verilir. Arapça kökenli bir sözcük olan elyaf, lifin çoğuludur. Elyafın boyu enine oranla çok uzundur, renkli ya da renksiz olabilirler. Elyaf sözcüğü, genel olarak tekstil alanında kullanılan hammaddeleri gösterir (Dölen, 1992, s. 59).

Her elyaf türü, tekstil alanında kullanılamaz. Tekstil alanında kullanılan liflerin, dayanıklı, esnek ve iyi bir eğrilme yeteneğine sahip olmaları gereklidir. Bunların yanında sağlamlık, yumuşaklık, nem çekme ve kolay boyanabilme gibi bazı özelliklere de sahip olmaları gereklidir. Ticari yönden de en değerli elyafın bu özellikleri taşıması gerekir (Dölen, 1992, s. 59).

Bazı uzmanlara göre; elyafın ince teller halinde ayrılması ve bükülmesi işleminin ağaç kabuğu elyafının tel şekline girmesinden; eğirme işleminin sarmaşık ve benzeri bitkilerin dolanmasından örgü fikrinin ise yine doğada olduğu gibi ağaç dallarının, çalılarının çaprazvari birbirine geçmeye çalışmalarından doğduğu ve bu düşüncelerin gelişimi ile dokumacılık sanatının ilk adımlarının atıldığı belirtilmektedir. İnsanoğlunun problemleri çözümünde ya da çoğu keşiflerinde, doğa olaylarından etkilendiği göz önüne alındığında, yetenek ve düşünce yapısı bize çok benzeyen ilk insanların da aynı yolu takip ettiğini düşünmek makuldür (Yağan, 1978, s. 10).

Önceki zamanlarda giysi yerine kemikler, balık kılçıkları, dallar ve ağaç dikenleri ile tutturulmuş yapraklar ya da soğuk iklimlerde hayvanların postları kullanılırken en ilkel dokumalarda bataklık otu, hasır otu, saz gibi otlar ile uzun at kollarının kullanıldığı düşünülmektedir. Bu liflerin eski çağlarda henüz iplik haline getirilmesi bilinmediğinden, dokuma için seçilen maddelerde aranan özellik uzunluk idi. Gerekli yumuşaklık ve uzunluğa sahip bu lifler, dokuma için daha uzun lifler gerektiğinden uç uca eklenerek ip elde ediliyordu. Bu ekleme işi düğümlleme ya da uçların keçeleştirilmesi şeklinde oluyordu (Yağan, 1978, s. 10).

Paleolitik Çağ'ın sonuna kadar bitki lifleri, dokuma için ilk hammadde kaynakları olup, eski çağlarda her yerde kullanılmıştır. Ancak, hangi bitki lifleri olduğunu tanımlamak zordur (Breniquet, 2010, s. 52).

Erken tekstillerin (dokuma kumaşlar, örgülü bantlar, kordon ve şeritler, ağlar, hasır ve sepetler ...) yapımında ise keten gibi bitkilerin lifleri ve koyun gibi hayvanların yünleri en önemli hammadde kaynaklarıdır. Koyunyünü ve ketenin, tekstilde kullanılan en erken lifler olduğu ileri sürülür (Strand, 2012, s. 23).

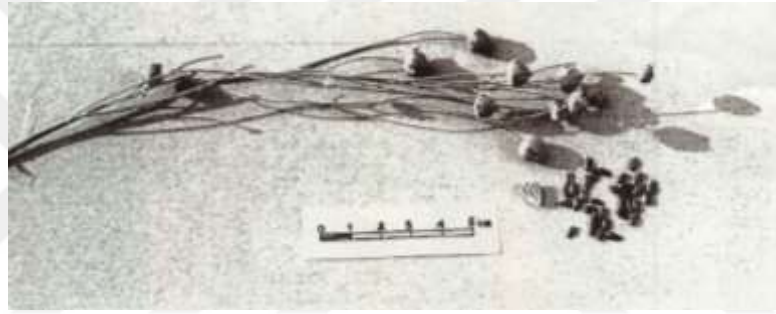
Ketenin yanında, kenevir ve ısırgan otunun da tekstil yapımında hammadde olarak kullanıldığı düşünülmektedir. Ancak keten dışında, bu bitki liflerinin kullanıldığı henüz arkeolojik kayıtlarda ispatlanmamıştır (Strand, 2012, s. 23).

Ketenin, en erken yetiştirilmiş bitki türlerinden biri olduğu düşünülebilir. Ancak bu konuda şimdiye kadar çok üzerinde durulmamış olan lif köklerinin daha iyi incelenmesi gerekmektedir. Aynı şey hayvan lifleri için de geçerlidir. Buna rağmen, arkeolojik materyallerle birlikte arkeozoolojik kanıtlar değerlendirildiğinde yün kullanımının erken olduğu ileri sürülür. Özellikle, Yakın Doğu'da, tekstil amaçlı uygun liflerden üretilen ilk yünlü poların elde edildiği koyunun ne zaman yetiştirildiği bilinmemekte olup, ikonografik kanıtlar şimdilik suskundur. Kuzeybatı İran'ın tanınmış Neolitik yerleşimlerinden birisi olan Tepe Sarab kazılarında ele geçen bir figürinin bir koyundan çok bir keçiyi temsil ettiği uzmanlar tarafından ifade edilmektedir (Strand ve diğerleri, 2012, s. 17).

Sonuçta, eski tekstillerde keten mi önce kullanıldı yoksa yün mü sorusuna karşılık hammaddelere erişimde, insanların talep ve ihtiyaçlarının yanında farklı bölgelerin koyun yetiştiriciliği için uygun diğerlerinin bitki yetiştiriciliği için daha uygun olduğu hususu göz ardı edilmemelidir (Strand, 2012, s. 23).

1.1.1. Keten

Lif elde etmek amacıyla kullanılan keten bitkisi, en eski bitki liflerindendir (**Resim 2**). Keten bitkisi, yıllık bir bitki olup *Linaceae* familyasının *Linum* cinsindendir (Strand, 2012, s. 23).

Resim 2: Keten (*Linum usitatissimum*) (Ertuğ 1998, s. 125, res. 3).

Bu cinsin çeşitli bölgelerde yetişen 200 dolayında türü vardır. Bunlar arasında ticaret ve endüstri bakımından önemli olan ve kültürlü yapılan türü *Linum usitatissimum*'dur. Keten liflerinden tekstil endüstrisinde ve tohumlarından da yağ elde edilmesinde yararlanılır. Lif keteni, 90-120 cm. boyunda ve 2,5 mm. kalınlığında olup oldukça ince ve narin bir yapıya sahiptir. Buna karşılık yağ keteni, daha kısa, daha kalın ve çok daha dallıdır. Ketenin toprağın derinlerine giden bir kökü ile yüzeyde olan kısa yan kökleri vardır. Yapraklar ince ve uzun olup, gövdeye yapışıktır. Yağ keteninde daha çok tohum elde edilmesi amacıyla dallanmanın alttan başlanması istenir. Ketenler genellikle mavi ve pek azı da beyaz çiçek açarlar (**Resim 3**). Çiçekler sabahın erken saatlerinde açarlar ve öğleye doğru dökülürler. Tohum kapsülleri 5 bölmeli olup, her bir bölümde iki tane tohum vardır. Tohumlar susam tohumuna benzer ve genel olarak % 40-45 oranında yağ içerirler (**Resim 4**). Keten tohumu yağı “bezir yağı” olarak adlandırılır. Tohumlar protein bakımından zengin olduklarından küspeleri hayvan yemi olarak

kullanılmaktadır (Dölen, 1992, s. 105-106). Ayrıca, tohumlarından halk sağlığında da yararlanıldığı bilinmektedir (Ertuğ, 1998, s. 114).

Resim 3: Keten bitkisi

Resim 4: Keten tohumu

(Google görsellerinden alınmıştır).

Keten bitkisinin anayurdunun Anadolu olduğu ve Neolitik Çağ'dan başlayarak kazılarda keten tohumlarına rastlandığı bilinmektedir. Yakın Doğu'da tarihöncesinden beri ketenin bilinçli bir tarım ürünü olduğu kazılarda gün ışığına çıkartılan bulgulardan anlaşılmaktadır. Ancak, kazılarda ele geçen keten tohumlarının yorumu yapılırken keten bitkisinin lif amaçlı mı yağ amaçlı mı ekildiği, yemeklik mi kandil yağı olarak mı kullanıldığı her zaman belirsiz kalmıştır (Ertuğ, 1998, s. 114).

Yakın Doğu'da ilk kültüre alınan bitki lifi ketendi. Kuzey Suriye'nin Fırat kıyısında yer alan ve MÖ 9000'lere tarihlendirilen Jerf el-Ahmar kazılarında ortaya çıkartılan bitkinin yağ ya da tıpta kullanılmak üzere yetiştirildiği ileri sürülmektedir (Breniquet, 2010, s. 54).

MÖ 8250-7750 arasına tarihlenen Çayönü Erken Neolitik dönem tabakalarında toplu olarak bulunan keten tohumlarının ketenin yabani atasına ait olduğu düşünülmektedir. Bu tohumların yağ elde edilmesinde kullanılmış olabileceği ileri sürülmüşse de Çatal Höyük örneklerinde olduğu gibi dokumada da kullanılmış olduğu düşünülmektedir (Ertuğ, 1998, s. 115).

MÖ 7000'lerde Akeramik Neolitik döneme tarihlenen İsrail Nahal Hemar Mağarası'nda, bükülmüş ve örülmüş liflerden yapılan tekstil parçalarında keten

liflerinin kullanıldığı düşünülmektedir. Ancak bunların yabani mi yoksa ehlileştirilen ketenden mi olup, olmadığı belli değildir (Barber, 1991, s. 12). Yine ilk örnekler arasında olan Neolitik Çağ'a tarihlenen Çatal Höyük tekstillerinin de ketenden mi yoksa yünden mi yapıldığı halen açıklığa kavuşmamıştır (Barber, 1991, s. 11).

Suriye'nin Habur Vadisi'ndeki Tell Halaf'ta ve Şanlıurfa Bozova'daki Kurban Höyük Kalkolitik Çağ tabakalarında keten ekimi yapıldığına ilişkin veriler vardır (Wattenmaker, 1998, s. 148 ve Tütüncüler, 2005, s. 27).

MÖ 5000'lerde Irak Tell Arpaciya ve Tell Brak yerleşmelerinde de keten tohumları bulunmuştur. Buradaki tohumların yabanıl olanlara göre iriliğinden dolayı tarıma alındığı ve sulandığı ileri sürülmektedir (Ertuğ, 1998, s. 115).

Badari'de bulunan Erken Mısır Dönemi keteni tam tanımlanamasa da *Linum usitatissimum* olarak adlandırılan keten tohumudur. Mısır'da Fayum'da da (Fayum A kültürü) MÖ 5. bine tarihlenen bitkisel ham madde (keten) içeren örnekler bulunmuştur (Hoffmann ve Burnham, 1973, s. 52; Barber, 1991, s. 10 ve Tütüncüler, 2005, s. 48).

Burdur yakınlarında bulunan Kuruçay Höyüğü'nün MÖ 4000'lere tarihlenen tabakalarında, yabanıl keten bitkisi tohumları bulunmuştur. Bunlar, şekil ve ölçü bakımından keten tohumlarına benzeyen ve dar uzun şekilli evcil keten tohumlarıyla birleşmiş yabanıl bitki tohumlarıdır. (Duru, 1996, s. 92).

III. Ur dönemine ait yazılı kaynaklardan anlaşıldığına göre Mezopotamya'da tekstil malzemesi olarak kullanılan keten, yün kadar tekstil endüstrisinin önemli bir parçası olamamıştır. Ketenin üretim merkezleri Ur ve Lagaş'dır. Ketenin, Mari Kralı ve çeşitli şehir beyleri gibi yüksek rütbeli kişiler, rahipler ve diğer mabet personelinin kullanmasına yönelik olarak dokutulduğu yazılı kaynaklarda bildirilmektedir. Giysilik kumaşın yanı sıra keten dokumalar, masalarda, tahtlarda ve elit kişilerin yataklarında örtü olarak ya da tıbbî bandaj için dokunmuştur. Tanrı heykellerinin de keten kumaş ile örtüldüğü bilinmektedir (Wright, 1996, s. 86; Potts, 1997, s. 119 ve Tütüncüler, 2005, s. 26). İnanna'nın kutsal evlilik töreninde yatak örtüsü ketendir (Breniquet, 2010, s. 54).

İran’da, MÖ 3. binyılın sonu MÖ 2. binyıl başına tarihlenen Tepe Hisar’da keten kumaşa ait olabilecek yanmış kalıntılar ele geçmiştir (Schmidt, 1937, s. 171-173, 189 ve Tütüncüler, 2005, s. 50).

Keten bitkisine, Hitit metinlerinde de rastlamaktayız. Bir yağ bitkisi olarak gündelik yaşamda yemeklerde, kandil ve meşalelerde kullanıldığı gibi arabaları, vücut ve saçları yağlamakta, tanrılara adak olarak, ödemelerde para birimi yerine ve sepetleri su geçirmez kılmak için kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu metinlerdeki diğer yağ bitkilerinden zeytin ve susamın yazılışı kesinleşmekle birlikte keten sözcüğünün ifade edilişi filologlarca hala tartışmalıdır (Ertuğ, 1998, s. 115). Metinlerde Sumerce bir ideogram ad olarak geçer. Hititçesinin “kattapino” olması muhtemeldir. Keten ve keten kumaş anlamındadır (Gönül, 1964, s. 81).

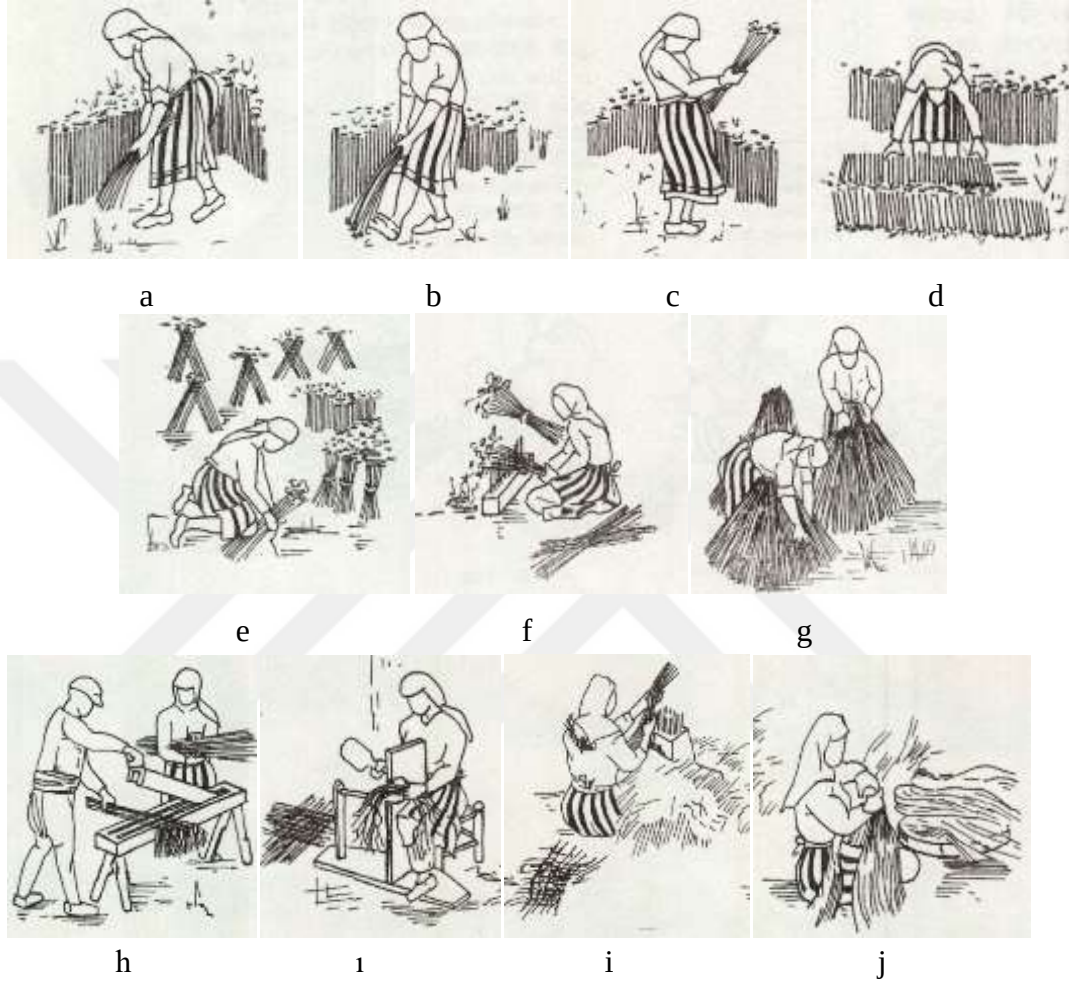
Yunanistan’daki Pylos yerleşiminde bulunan yazılı kaynaklardan Ege Bölgesinde de keten dokuma üretiminin endüstriyel boyuta ulaştığı ve saray tarafından yönlendirildiği anlaşılmaktadır (Robkin, 1979, s. 460). Girit Knossos’ta bulunan Linear B tabletlerinden de keten üretiminin bir endüstri koluna dönüştüğü hakkında bilgiler edinilmektedir (Evely, 2000, s. 494).

1.1.2. Ketenin Life Dönüştürülmesi

Dünya’da çeşitli amaçlara yönelik lif gereksinimini karşılayabilmek için binin üzerinde lif bitkisinin olduğu belirtilmektedir. Bu bitkilerinin pek çoğunun ekonomik önemi olmasa bile, yöresel gereksinimleri karşılamak için lifleri hâlâ kullanılmaktadır. Keten, kenevir, pamuk ve jüt ekonomik öneme sahip olanlar arasındadır (Mert ve Çopur, 2010, s. 1-2).

Liflerin kullanışlı hale getirilmesindeki dönüşüm teknolojileri oldukça zaman alan ve emek isteyen karmaşık işlemler gerektirir. Bitki lifleri birbirine çok benzer işlemlerle lif haline dönüştürüldüğünden sadece ketenden bahsetmek yeterli olabilecektir.

Keten aynı kenevir bitkisi gibi hasat yolma suretiyle toplanır (**Resim 5a-j**). Toplanan ketenler demetler halinde güneşte bırakılır. Sonra taş ya da kütük üzerinde tokmaklarla

Resim 5a-j: Ketenle çok benzer işlemlerden geçen kenevir hasadı (Yağan, 1978, s. 79-80, şek. 14-21).

(Şekillerde her ne kadar Karadeniz bölgesinde yetiştirilen kenevir bitkisinin lif haline dönüştürülmesi gösterilmişse de keten bitkisinin de life dönüştürülmesi çok benzer olduğundan aynı şekiller kullanılmıştır.)

dövülür. Kapsül kırıntıları ve tohumlar elenir. Saplar muntazam demetler halinde toplanır. Keten liflerini saptan ayırmak için çiy ya da suya bırakarak çürütmek gerekir. Beş gün sonra saplar kırılır. Çürümüş keten sap demetleri, suları süzildükten sonra kökleri açılmış şekilde çadır gibi dizilerek kurutulur. Bu işlem yere yaymak sureti ile de yapılır. Saplar tokmakla dövülerek odun kısımları kabuklardan ayrılır. Keten lifleri

dövüldükten sonra özel el aletleri ile kırılmaya tabii tutulur. Böylece lif odun kısmından ayrılır. Daha sonra tarama işlemi yapılır (Gönül, 1964, s. 85-86).

Tarama işlemi sırasında tarayıcı, özel tarakla ketenleri arkadan öne doğru çekerek tarar. Seyrek dişli olan bu taraklarla, ketenin odunsu kısımları biraz daha temizlenir. Tokmakla dövülerek yumuşatılır. İkinci defa tekrar bu taraktan geçirilerek sık dişli şimşir taraklarla da taranır (Gönül, 1964, s. 86).

Mısırlıların özellikle Orta İmparatorluk döneminde (MÖ 2100-1800), ketene çok önem verdiklerinden dolayı Mısır sanatında ketenin hasadı ve lif haline getirilmesi ile ilgili tasvirler bulunmaktadır (Gönül, 1964, s. 86). Bu tasvirlerdeki işlemlerin, günümüzde yapılan işlemlere çok benzediği görülmektedir (**Resim 6-7 ve 8**).

Resim 6: Keten bitkisinin kesilmesi ve kurutulması (Google görsellerinden alınmıştır).

Resim 7: MÖ 3000'lerde Eski Mısır'da keten bitkisinin kesilmesi (Yağan, 1978, s. 79, Res. 61).

Resim 8: 18. Hanedan Dönemi'ne tarihlenen, Mısır Theb Şehrinde bulunmuş ketenin yetiştirilmesini gösteren bir papirüs, British Museum (Barber, 1991, s. 12, fig. 1.1).

Keten lifleri, krem-beyazdan açık kahverengiye kadar çeşitli renklerde olup, ipeksi bir parlaklığa sahiptirler. Isıya karşı iyi bir iletken durumunda olduklarından ketenden

yapılan kumaşlar serin tutar ve nemi çok kolay emerler (**Resim 9a-b**). Zamanla keten, neredeyse ipek kadar yumuşak hale gelebilir ancak keten lifleri elastikiyetten yoksun olduğu için kolayca kırışırlar (Strand, 2012, s. 24).

Resim 9a: Keten iplikleri

Resim 9b: Keten kumaş parçası

(Google görsellerinden alınmıştır).

1.1.3. Diğer Bitkisel Kökenli Hammaddeler (Kenevir, Isırgan Otu, Pamuk ve Jüt)

Lifli bitkiler arasında kenevirin ayrıcalıklı bir yere sahip olduğu, özellikle bu yönü için tarımının yapılmasından anlaşılmaktadır. **Kenevir** “kendir” olarak da bilinmektedir. Lifleri oldukça uzun ve yumuşak olup, urgan, halat, çuval ve yelken bezi gibi ürünlerin yapımında kullanılır. Gövdesinden lif elde edilen kenevirin ısırgangillere yakınlığı vardır. Ülkemizde kültürü yapıldığı gibi yabani olarak da bulunur. Kenevir, kuzey yarımkürenin ılıman bölgelerinde yetişir. Erkek ve dişi çiçekler ayrı bitkilerde oluşur (**Resim 10a-b**). Gövdesi dik ve boştur. Yapraklar el biçiminde olup, 3-11 parçalıdır.

Resim 10a: Kenevir bitkisi, erkek kenevir
(Yağan, 1978, s. 78, şek. 12).

Resim 10b: Dişi kenevir
(Yağan, 1978, s. 78, şek. 13).

Bitkinin boyu sulama, toprak ve iklim koşullarına göre 0,5 ile 3,5 m. arasında değişir. Kazık köklüdür ve yan kökler toprak yüzeyine yakındır. Gövde çapı 5-20 mm. çapındadır ve az dallanır. Kenevirde boğum aralarının uzun olması verimi artırır. Genellikle boğum aralarının 30 cm. olması iyi sayılır (Dölen, 1992, s. 111).

Çok eski dönemlerden beri lif ve tohum elde etmek amacıyla kültürü yapılmış ve günümüzde bütün dünyaya dağılmıştır. Yetiştigi koşullara bağlı olarak yapısal farklılıklar göstermekle birlikte tümü “**cannabissativa**” adı altında tek bir cins ve tür olarak kabul edilir (**Resim 11**). Liflerin yanında %30-35 oranında yağ içeren tohumları, yağ elde edilmesinde ve hayvan yemi olarak kullanılır (**Resim 12**). Ayrıca arap sabunu, boya ve vernik yapımında da kullanılır (Dölen, 1992, s. 112).

Resim 11: Kenevir bitkisi

Resim 12: Kenevir tohumu

(Google görsellerinden alınmıştır).

Kenevir, Neolitik Çağ'dan itibaren Avrasya Stepleri sakinleri tarafından tekstil üretimi için kullanılmıştır. Lifleri keten liflerinden daha uzun ve kaba olan kenevir, çoğunlukla elbise dışında halat, yelken ve ağların yapımında kullanılmıştır (Strand, 2012, s.24). Mısır'da Koptlar zamanında halat ve urgan yapımında bu bitkinin kullanıldığı bilinir. MÖ 450 yıllarında Herodot'un keneviri, "ketene çok benzeyen ve keten kumaştan ayrılmayacak derecede kumaş yapılabilir bitki türü" olarak tanımlamıştır (Gönül, 1964, s. 84). Mezopotamya'da bazı yapıların inşa edilmesinde kenevir urganlarının kullanıldığı da bilinmektedir. Anadolu'da ise yaklaşık MÖ 1500 yıllarında kenevir bitkisinin yetiştirildiği ve Hititçe "**azallu**" teriminin bu bitki için kullanıldığı ayrıca Hititlerin bitkinin tohumlarını ilaç yapımında kullandıkları bilinmektedir (Fazlıoğlu, 2001, s. 6).

Keten ve kenevirin yanında **ısırgan otunun** da tekstil yapımında hammadde olarak kullanıldığı düşünülmektedir (**Resim 13**). Keten ve kenevir liflerinden daha kısa olan

Resim 13: Isırgan otu (Google görsellerinden alınmıştır).

Resim 14a: Isırgan otu liflerinin ham hali

Resim 14b: İşlenmiş hali

(Google görsellerinden alınmıştır).

ısırgan otu lifleri ip ve diğer üretimlerde kolaylıkla kullanılabilir (**Resim 14a-b**). Ancak, keten, kenevir ve ısırgan arasında ayırım yapmak zor olduğu için geçmişte bitki lifleri “keten” olarak tanımlanmıştır. Bununla birlikte, yeni analitik yöntemler son zamanlarda tanımlamayı daha güvenilir hale getirmiş olup, keten, kenevir ve ısırganın tanımlanmasında daha iyi sonuçlara ulaşılacağı muhtemeldir (Strand, 2012, s. 24). Günümüzdeki kazılardan Arslantepe ve Ebla tekstil buluntularında keten dışında başka bitki elyaflarının kullanıldığına dair izler olup, henüz hangi bitki elyafları olduğu belirlenememiştir (Strand ve diğerleri, 2012, s. 17).

Dokumacılık alanında kullanılan diğer bir bitki elyafı **pamuktur**. Pamuk, tropik ve subtropik iklimlerin bitkisidir (**Resim 15a-b**). Pamuk kullanımı MÖ 3000-3500 yıllarına

Resim 15a: Pamuk tarlası

Resim 15b: Pamuk bitkisi

(Google görsellerinden alınmıştır).

kadar gider. Asya ve özellikle Hindistan’dan dünyaya yayıldığı düşünülür. Pamuktan söz eden en eski kaynak, MÖ 1500’lerde yazılmış olan Hinduların kutsal kitabı Rig-Veda’dır. MÖ 5. yüzyılda gezileri sırasında pamuğu tanımış olan Herodot “Hindistan’da yabani olarak yetişen ağaçların meyveleri yündendir ve koyun yünü kadar değerlidir” şeklinde söz etmektedir. Orta Doğu ve Mısır’da MÖ 1. binde pamuk tarımının yapıldığı ve buradan Akdeniz’e yayıldığı bilinmektedir. Pamuğun, Anadolu’daki gelişimi, Selçuklular ve Osmanlılar zamanında yaşanır (Dölen, 1992, s. 71-72).

Jüt, günümüzde bitkisel lifler arasında pamuktan sonra ikinci sırayı alır. Tropik ve subtropik bölgelerde yetişen yıllık bir bitkidir. Erken dönemlerden itibaren Hindistan'da dokumada kullanılmaktadır. Kökü kazık biçiminde olup, boyu 2-4 m. arasındadır. Sapları düz ve yuvarlaktır. Jüt yetiştirmede ekim sıklığı önemlidir (**Resim 16a-b-c**).

Resim 16a: Jüt tarlası

Resim 16b: Jüt bitkisi

Resim 16c: Jüt liflerinden yapılan iplik balyası

(Google görsellerinden alınmıştır).

Çiçekleri sarı renklidir. Yaprakları kenevir yapraklarına benzer. Lifleri, keten ve kenevire göre daha az dayanıklıdır. Çin ve Güneydoğu Asya'da yetişmekle beraber üretim bakımından Hindistan, Pakistan ve Bengaldeş başta gelmektedir (Dölen, 1992, s. 120-121).

Güneş keneviri olarak da anılan jüt bitkisi her ne kadar Güneydoğu Asya kökenli olsa da İran'da, Shar-i Sokhta yerleşiminde bu bitkinin tohumlarına rastlanmıştır ve MÖ 2800-2400'lere tarihlendirilmiştir. Ağ, urgan, halat gibi tekstillerin yapımında kullanılmış olmalıdır (Strand, 2012, s. 24).

1.1.4. Yün

Çeşitli hayvanların derilerinden sağlanan tekstil elyafının en önemli ve tipik olanı koyunlardan elde edilen yündür (**Resim 17**). Koyun ve keçinin evcilleştirilmesiyle sağlanan yün en eski tekstil elyaflarından birisidir (Dölen, 1992, s. 23).

Resim 17: Yün (Google görsellerinden alınmıştır).

Kıl kökenli elyaf içerisinde yün en önemli yeri kapsar. Deri içerisinde gömülmüş kıllar epiderm, korteks ve medüla olmak üzere üç bölümden oluşur. Epiderm, elyafın testere biçimli dizilmiş pullardan oluşan dış yüzeyini oluşturur. Bu katman elyafın esas kısmını korur ve ona bir miktar sertlik verir. Pulların büyüklük ve dizilişi yünün parlaklığını etkiler. Korteks, elyafın ana bölümüdür. Uzun kat kat iplik biçimindeki hücrelerden oluşur. Yünün esnekliğini, dayanıklılığını ve boyanma özelliğini belirler. Medüla, farklı biçimdeki hücrelerden oluşan gevşek olarak doldurulmuş dar bir kanaldır. Deri içinde oluşan kıl kökünün yanında yağ ve ter bezleri de bulunur. Salgıları nedeniyle yün ve kıl değişik oranlarda ter tuzları ve yağ içerir. Ayrıca hayvanın yaşadığı ortamdan gelen ot, toprak, dışkı artıkları da vardır. Yün elyaf inceliği, yumuşaklığı, sıcak tutma özelliği, eğrilme yeteneği ve esnekliği bakımından en çok aranan elyaf türüdür (Dölen, 1992, s. 123-126).

Ketenin kültüre alınmasından binlerce yıl sonra koyunların seçilerek yün lifleri için yetiştirildiği ileri sürülmektedir. Paleozoologların koyun kemiklerinin yaş ve cinsiyet oranları üzerinde yaptığı çalışmalarla, koyunların et koyunu mu yoksa yün elde etmek için mi yetiştirildiği ayrımı yapılabilmektedir. Dişi koyunlardan erkeklere oranla daha iyi yün elde edilmekte olup, en iyi kalitede elde edilen yün ise iğdiş olarak isimlendirilen cinsiyetsiz koyunlardan gelmektedir (Burke, 1998, s. 5).

Günümüzde binden fazla farklı koyun türü bilinmektedir. Koyunun, MÖ 9 binlerde Bereketli Hilal'de, muhtemelen çok sayıda alanda evcilleştirildiği pek çok uzman tarafından ifade edilmektedir. Evcilleştirilmiş koyunun atası olarak da Asya'nın vahşi koyunu "Ovisorientalis"ın İran alttürleri olarak kabul edilmektedir (Becker ve diğerleri, 2016, s. 107; **Resim 18**).

Resim 18: Asya vahşi koyun türü “*Ovis orientalis*”
(Google görsellerinden alınmıştır).

MÖ 7000’lerde ya da daha önce ilk koyunların evcilleştirildiğine dair kanıtlara Şanidar, Jarmo, Ali Kosh, Tepe Sarap, Çayönü ve Tesalya’daki bazı merkezlerde rastlanmaktadır. Zoologlara göre Avrupa’da Geç Paleolitik ve Erken Neolitik’te vahşi koyunların varlığı ileri sürülmektedir (Barber, 1991, s. 22).

Yünün ortaya çıkışı, koyun tarihine ve insanla olan ilişkisine bağlıdır. Eski Yakın Doğu’da evcilleştirilen ilk hayvanlardan birisi koyun (keçi ile birlikte) olmasına rağmen (Breniquet, 2014, s. 53) hayvan derileri ve yüne ilişkin tekstiller korunamamıştır. Koyun derilerinin ve yünlü tekstillerin varlığı, arkeozoolojik çalışmalar ve diğer tekstille ilgili uygulanan yöntemlerle tespit edilebilmektedir (Breniquet, 2014, s. 55). Yünlü tekstillere ilişkin en erken ve en iyi örnekler kesin olmamakla birlikte Çatal Höyük’ten gelmektedir. Yine Kalkolitik Çağ’a tarihlenen ve kuru iklim nedeniyle korunabilmiş olan diğer bir grup erken örnek ise Ürdün’de Nahal Mishmar Mağarası’ndan gelmiştir. Mağarada yünden yapılan kilim/paspaslar bulunmuştur. Mağaranın Roma Dönemi’ne ait ikinci tabakasında da elyaf, dokuma ve boyama uygulamalarının yapıldığı birçok yünlü tekstil ortaya çıkarılmıştır (Breniquet, 2014, s. 56).

MÖ 4. bine ait yazılı belgelerde de yün üretiminden söz edilmektedir. Uruk çivi yazılı belgelerde, 29 koyundan 6 adedi özel yün koyunları olarak verilmiş olup, bu koyunlardan çeşitli kalitede yün elde edildiğine dair bilgiler bulunmaktadır. Daha çok “koyun kırpımı” ifadesinin yanında “koyun-yolumu” kayıtları izlenir. Bin yıl sonra Sümer kayıtları, yünün düzenli şekilde elde edildiği dört farklı koyun türünden

bahsedecektir (Barber, 1991, s. 24). III. Ur metinlerinde, yağlı kuyruklu koyun **udu-gukkal**'dir. En yaygın koyun cinsi yayla/dağ koyunu olan **udu-uli-gi'dir** (Strand, 2012, s. 29). Sümer tarım takviminde koyun kırpımı tahıl hasatından sonra gelen en önemli işlerden olup, Girsu ve Adab takvimlerinde de geçmektedir (Potts, 1997, s. 92)

Mezopotamya'da III. Ur Döneminde, MÖ 3. binin sonunda yün ipliklerin ve kumaşların üretiminde büyük bir artıştan dolayı sosyoekonomik anlamda büyük gelişmeler kaydedilmiştir. Bundan dolayıdır ki yünün üretiminde ilk yer olarak Mezopotamya gösterilmiştir (Breniquet, 2014, s. 52-53). Yünün günlük hayata girmesiyle keten üretimi oldukça azalmış sadece ritüel alanda kullanılır hale gelmiştir (Breniquet, 2010, s. 4).

MÖ 3. binyılın ilk yarısına tarihlenen “kaunakes” olarak adlandırılan yünlü kumaşlar, Mezopotamya'ya özgüdür (**Resim 19**). Bu kumaşlardan yapılan etek, elbise, pelerin ya da atkılar üst düzey görevliler tarafından giyilmektedir (Breniquet, 2013, s. 4-5).

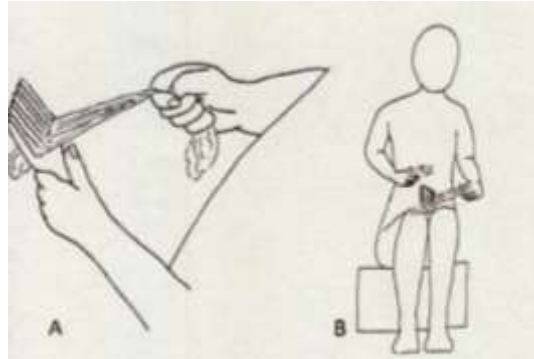
Resim 19: MÖ 3. binin ilk yarısı, Mari figürini (Breniquet, 2013, s. 4-5, fig. 1.3).

MÖ 2. bin yıllarına ait tabletlerden gerek Anadolu'dan diğer bölgelere gerekse dışarıdan Anadolu'ya doğru büyük boyutlu bir kumaş ticaretinin yapıldığı bilinmektedir. Ele geçen tabletlerden dokumanın nasıl yapıldığı, kumaşların isimleri ve kaliteleri hakkında önemli bilgiler edinmekteyiz (Fazlıoğlu, 2001, s. 4). Örneğin Asurluların Anadolu'dan en çok ithal ettikleri yünlü kumaşın ismi “**pirikannu**”dur (Cebesoy, 1995, s. 164).

Ege Bölgesinde de yün üretimi konusunda Linear B tabletlerinden önemli veriler elde edilmektedir. Örneğin Knossos Sarayında ele geçen tabletlerde koyun sürülerinden ve yün miktarlarından söz edilmektedir (Wiener, 1987, s. 264).

1.1.5. Yünün Life Dönüştürülmesi

Yünün ilk defa koyun sırtından koparılmak suretiyle elde edildiği söylenirse de çok geçmeden kesilerek ve yıkanarak temizlenip boyandığı bilinmektedir. Koyun yünü ilkbaharda kırılır. Bazı yerlerde ilkbahar ve sonbahar kırkımı da vardır. Kirli yüne yapağı denilir. İlkbahardaki yünler yapağıdır. Yapağılar, kirli, sert, kaba ve az elastiki yünlerdir. Yıkansa da renkleri sarıdır. Sonbahar yünleri ise yazın koyunun yıkanmasından dolayı daha temizdir. Kısa olmakla beraber ince ve elastikidir. Kırkım özel makaslarla yapılır. Kesilmeye boyundan başlanır ve bütün olarak çıkarılır. Bunlara gömlek/tulup denilir. Sonra sarılarak “toluk” yapılır. Yapağı, yalak ya da kazanda ıslatılıp tokaçlara dövülerek sabun gibi köpürünceye kadar yıkanır ve güneşte kurutulur. Taranarak ip haline getirilir (Gönül, 1964, s. 84; **Resim 20**).

Resim 20: Yünün taranması (Strand, 2012, s. 31, fig. 7a-b).

1.1.6. İpek

Hayvansal kökenli elyaflardan olan ipeğin kökeni, Uzak Doğu olan Bombyxmori adı verilen ipek böceğinin salgısıdır. MÖ 2600 yıllarında Çin’de üretildiği ve Çin’de dokunan ipekli kumaşların ünlü ipek yolu üzerinden Yakın Doğu ve Avrupa’ya

ulaştırıldığı bilinmektedir. Çinliler uzun süre ipeğin üretimini saklamışlar ve ipek üretiminin tekeli ellerinde tutmuşlardır. Söylentiye göre, Çin'den ipekböceği tohumu çıkarmaya çalışanlar ölüm cezasına çaptırılırlarmış. Anadolu'da, Bizanslı iki keşişin, MS 555 yılında asalarının içine koydukları ipekböceği tohumunu, Bizans'a getirmeleriyle İmparator Justinian zamanında ipek üretimi ve ticareti başlamıştır (Dölen, 1992, s. 139-140).

Anadolu'da erken örnek olarak Van-Toprakkale'de Urartu Döneminde, ipek parçalarına rastlandığı belirtilmektedir. Mısır mezarlarından çıkan ipekli kumaşların nadirliği sebebiyle ipeğin ithal olduğu ileri sürülür. Mısır'da ipek üretimi MS 4. yüzyılda görülür (Gönül, 1964, s. 83).

1.2. TEKSTİLDE KULLANILAN ALETLER

1.2.1. İğ ve Ağırşaklar

Dokuma ve eğirmenin geçmişi çok eskilere dayanmakla birlikte ilk yöntemler önemli bir değişiklik olmadan binlerce yıl sürmüştür. Eğirme ve dokuma işlemlerinin makinelerle yapılmasının ve tekstilde yeni yöntemlerin ortaya çıkışının günümüzde 200 yıllık bir geçmişi vardır. Bu döneme kadar iplik elle eğrilmiş ve dokunmuştur (Dölen, 1992, s. 201).

Eskiçağlarda eğirme kutsal sayılmış olup, kadının en asil görevlerinden biridir. Hristiyan inancına göre ilk iplik eğiren Havva'dır (Dölen, 1992, s. 201).

Tekstil üretiminde, ipliğin yapılması en önemli işlemlerden biridir. İplik çeşitli şekillerde üretilebilir ve farklı eğirme yöntemleri tanımlanabilir. Eğrilmiş bir iplik, üreticinin yapmak istediği tekstil malzemesine bağlı olarak sert ya da gevşek şekilde bükülebilir, kalın ya da ince olabilir (Strand, 2012, s. 32).

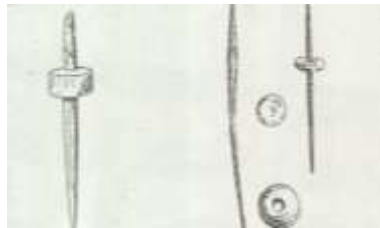
Zaman ve bölgelere göre değişen çeşitli eğirme yöntemleri vardır. İlk yöntemlerden biri alet kullanmadan elle yapılan eğirme işlemidir. Bu teknik, zaman alan ve oldukça yavaş bir yöntemdir. Bu nedenle, iplik eğirme aletlerinin muhtemelen Neolitik Çağ'dan beri kullanıldığı şaşırtıcı değildir (Strand, 2012, s. 32).

Alet kullanılmadan yapılan eğirme işinde iplik kısa olup, birbirine eklenerek uzatılmaktaydı. Bu nedenle “iğ” denilen ilk aletler keşfedilmiş olmalıdır (Yağan, 1978, s. 1).

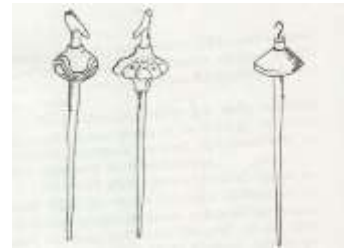
İpliğe bükümün düzgün olarak verilebilmesi için ahşap, kemik ya da madenden çubuk şeklinde yapılan iğlere ağırşak takılır (**Resim 21a-b-c**). İğin en önemli parçası olan ağırşaklar taş, kemik, ahşap, fildişi, cam ve çoğunlukla pişmiş topraktan yapılmışlardır. Çeşitli incelikte ve değişik türde ip (yün, keten gibi) yapımında farklı boyut ve ağırlıklara sahip ağırşaklar kullanılmaktadır. İğ çubuğuna, ortasındaki delikten geçirilen ağırşakla, eğrilecek yün ya da ipliğin düşey olarak düzgün dönmesi için gerekli olan ağırlık sağlanır (Aytaç, 1982, s. 3 ve s. 5-6 ve Tütüncüler, 2005, s. 93). İğ, ipliğin sarıldığı ucu çentikli ya da çengelli çubuk ile gövdeye ağırlık vermesi için takılan ağırşak olmak üzere iki kısımdan oluşur.

Resim 21a

Resim 21b

Resim 21c

(Strand, 2010, s. 12, fig. 2.2). (Dölen, 1992, s. 202, şek. 83-84). (Yağan, 1978, s. 12, şek. 3-4).

(Ağırşak ve iğ örnekleri)

Eğirme işlemine, sümek olarak adlandırılan ham lifin elde bükülmesiyle sağlanan bir miktar ipliğin iğ çubuğunun ucuna açılan çentiğe (çengele) takılması ya da ilmek

atılmasıyla başlanır (**Resim 22**). Daha sonra iğ aşağı sarkıtılırken el yardımıyla da hızla döndürülür (**Resim 23**). Bu şekilde iğ dönüş hızı kazandırılır. Bu hareketin elde

Resim 22: El ile iplik eğrilmesi aşamaları
(Dölen, 1992, s. 202, şek. 83-84).

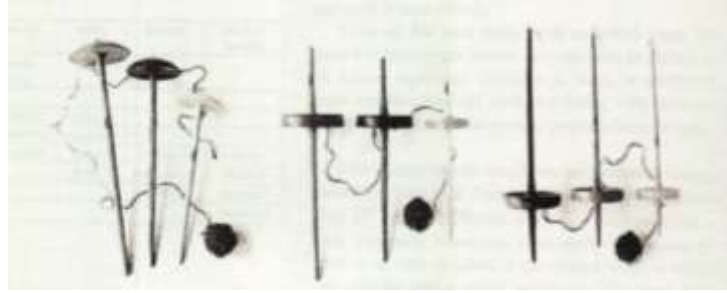

Resim 23:İpliğin eğrilmesi
(Strand, 2010, s. 12, fig. 2.3).

edilmesiyle birlikte diğer elde tutulan lif sağılarak iplik haline getirilir. Eller aynı zamanda ham maddeden çıkan lifi destekler ve iğ dönerken ipi bükerek (Gönül, 1964, s. 88; Aytaç, 1983, s. 5 ve Tütüncüler, 2005, s. 93-94). Bükerken de ipin inceliğini ve düzgünlüğünü ayarlar. Eğirme, teknik olarak hem döndürmeyi hem de çekmeyi kapsar (Barber, 1991, s. 41 ve Tütüncüler, 2005, s.94).

Kullanılacak alan ve ipin cinsine göre büküm derecesi daha gevşek ya da daha sıkı olabilir. Örneğin, dokuma tezgâhı için çözgü ipi atkı ipinden daha sıkı bükülmelidir (Evely, 2000, s. 489).

Her zaman işlevsel olarak belirleyici olmasa da ağırşaklar kültürel olarak iğnin alt, üst ve orta kısmına yerleştirilmektedir (**Resim 24**). Herodot'un da işaret ettiği gibi Eski Mısırlılar, ağırşaklarını hep iğnin tepesinde kullanmaktadırlar. Mısır resimlerinde görüleceği üzere ağırşaklar iğlerin üst kısmında tasvir edilmişlerdir. MÖ 1. binde Arkaik ve Yunan Sanatında ise iğler aşağıda gösterilmişlerdir (Barber, 1991, s. 53, fig. 2.11).

Resim 24: İğ düzenekleri (Good, 2012, s. 112, fig. 1).

İğın üst kısmında kullanılan ağırşak düzenekleri, “öreke” olarak da adlandırılırlar. Eğiren, eğireceğı ipin kalın-ince olması ya da belirlediğı bir üretim standardını (büküm standardı) uygulamak için farklı boyutta ve ağırlıkta ağırşaklar kullanır. İğ düzeneğinin nasıl olduğı önemli değildir. En önemli özellik, ağırşak ağırlığının ve çapının oluşturduğu işlevselliktir (Barber, 1991, s. 52 ve Tütüncüler, 2005, s. 94-95).

Ağırşaklar için ağırlık, çap, yükseklik ve delik çapları tanımlayıcı özellikleridir. Orta Doğu’da İslami Dönemlere ait bir yerleşim yerinde yapılan bir araştırmaya göre en küçük ağırşakların 8 mm. çapında, 1 gr. ağırlığında olduğı ve çok iyi kalitede pamuklu üretimi için kullanılmış olduğı ancak pamuk alanı dışındaki ağırşakların daha büyük ebatlarda ve ağırlıkta olması gerektiğı tespit edilmiştir (Barber, 1991, s. 51).

Bir ağırşağın ortasındaki iğ deliğinin bir iğın geçebilmesi için yeterli büyüklükte olması gerekir. Aynı araştırmada, en küçük delik çaplarının 3-4 mm. olduğı ve çoğunlukla 7-8 mm. ya da daha büyük olabileceğı de belirtilmektedir. Bazen ağırşakların boncuk gibi objelerle benzerliğine dikkat çekilmektedir. Boncuk delik çapları 1-12 mm. arasında değişmektedir. Ağırşaklarda dönme hareketinde randıman sağlanabilmesi için iğ deliğinin yapım tekniğı önemlidir. Düz ya da hafif konik bir delik bir ağırşak için idealdir. Delikleri merkezden uzakta olan bir ağırşağın dönmesi randımanlı olamayacağı için ağırşak olarak tanımlanamaz (Barber, 1991, s. 52).

Bazı ağırşaklarda iğ deliğı kum saati biçimlidir. İğ delikleri kum saati biçimindeki buluntuların her iki uçtaki delik çapları birbirinden farklı ise ağırşak olarak tanımlanabilir (Crewe, 1998, s. 12). Deliğın çapı, ağırşağın boyutu ve ağırlığıyla çoğunlukla doğru orantılıdır. Büyük ve ağır bir ağırşağın deliğı geniş buna karşın küçük ve hafif bir ağırşağın deliğı dardır (Tütüncüler, 2005, s. 96-97).

İyi bir eğirmenin olabilmesi için ağırşağın iğe oynamayacak şekilde sıkı sıkıya geçirilmiş olması gerekmektedir. Bu nedenden dolayıdır ki iğ delikleri ve çevresi, iğ çubuğu tarafından deforme edilir ve çoğu ağırşağın delik profili düzgün değildir. İğler genellikle ortalarından kalınlaşıp uca doğru inceldiklerinden ağırşak deliklerinin iki tarafının çapları, birbirinden az da olsa farklıdır. Yapılan kazılarda çoğu zaman bulunan malzeme temizlenmek amacıyla yıkandığından ya da dikkat edilmediğinden tekstil üretimi konusunda ipucu olabilecek ağırşak deliklerindeki muhtemel iğ ve lif kalıntıları da yok olmaktadır (Tütüncüler, 2005, s. 95).

Ağırşakların ağırlıklarında üst sınır 140-150 gr.dır. Uzun bir yün elyafını eğirmeye 100-150 gr. ağırlığındaki bir ağırşak yeterli olabilecektir. Ağır bir ağırşak, kısa olan yün ya da keten ipliklerini döndürmede kullanışsızdır. Bu nedenle kısa lifler için hafif ağırşak gereklidir. Örneğin Afganistan'ın modern köylerinde kısa lifler için 8 gr. daha uzunlar için orta ağırlıkta 33 gr.'lık ağırşaklar kullanılmaktadır. Bu durum, ince iplik yapımında hafif, kalın iplik yapımında ise daha ağır ağırşakların kullanıldığını göstermektedir (Barber, 1991, s. 52).

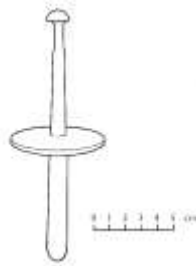
Ağırşağı **10 gr.** ağırlığında olan iğler, muhtemelen dikiş ipliği ya da ağırlıklı dokuma tezgâhlarında giysilik kumaş dokumak üzere kısa yünden iyi kalitede ipin üretilmesi için kullanılmış olabilir. **40-50 gr.** ağırlığında olanlar, kilim ya da daha ağır kumaşların dokunmasında kullanılan kalın yün ipliğinin eğrilmesinde kullanılmaktadır. **60-95 gr.** ağırlığında olanlarla muhtemelen keten eğrilmektedir (Crewe, 1998, s. 29). **100-150 gr.** ağırlığındaki ağır ağırşaklı iğler, uzun-kalın yün ipliği yapımında kullanılmaktadır (Barber, 1991, s. 52) İki veya daha fazla ipliğin bir arada bükülmesi için de kullanılır. İki, üç ve hatta dört katlı bükülmüş ipler sağlam ve oldukça da sert dokuya sahiptir. Bu tip ipler sicim, heybe, çuval, halı, battaniye ve kalın dış giysilerine yönelik dokumalarda kullanılmıştır (Smith, 1992, s. 680 ve Tütüncüler, 2005, s. 97).

Ağırşakların çapları da ağırlıkları ile aynı oranda olmalıdır. Küçük bir çapa sahip hafif bir ağırşak daha hızlı döner. Bu tipte bir ağırşak daha sıkı bir iplik yapımında, büyük çapa ve daha fazla ağırlığa sahip bir ağırşak ise daha gevşek ip yapımında kullanılmaktadır (Barber, 1991, s. 53).

Sonuçta, araştırmalara göre en küçük delik çapı 3-4 mm. çoğunlukla da 7-8 mm., çapı 1 cm. ve ağırlığı en az 8-10 gr. olan yuvarlak, küresel, konik, çift konik benzeri formlara sahip her buluntu ağırşak olarak tanımlanabilir.

Anadolu'da Neolitik Çağ'a tarihlenen ağırşak örneklerine Çatal Höyük, Suberde, Hacılar ve Yumuktepe'de, Kalkolitik Çağ'a tarihlenen ağırşak örneklerine ise Beycesultan, Kuruçay, Köşk Höyük (kirmen parçaları) gibi yerleşim yerlerinde rastlanmaktadır. Mezopotamya, İran ve Yunanistan'daki yerleşim yerlerinde de aynı çağlara tarihlenen ağırşaklar bulunmuştur (Barber, 1991, s. 51). Eski Tunç Çağı ile birlikte muhtemelen ipe ve kumaşa olan ihtiyacın artması ile birlikte pek çok yerleşim yerlerinde ağırşaklara bol miktarda rastlanmaktadır. Bu çağda, ağırşakların formları biçimlendirilmiş ve pişirilmiştir. Örneğin Troia'da 8000'e yakın ağırşak bulunmuştur. Bu dönem yerleşimlerinin çoğunda ip eğirmede kullanılan aletlerin yanında dokuma faaliyetinin yapıldığını gösteren ağırlık, makara, tarak gibi diğer kanıtlar da mevcuttur ((Barber, 1991, s. 51 ve Tütüncüler, 2005, s. 37).

İğ örnekleri, çoğunlukla ahşaptan yapılmış olup, nadir ele geçen buluntu grubunu oluşturmaktadır. Anadolu'da Eski Tunç Çağı'nda Alaca Höyük kral mezarlarında, Horoztepe mezarlığında ve Antalya-Karataş'ta ağırşakları ile beraber metal iğler bulunmuştur (Barber, 1991, s. 60-61 ve 62; **Resim 25a-b ve c**).

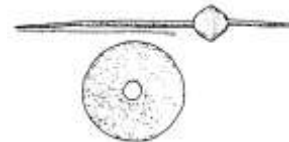
Resim 25a

Alaca Höyük iğ örneği

Resim 25b

Horoztepe iğ örneği

Resim 25c

Karataş iğ örneği

(Barber, 1991, s. 60, fig . 2.24). (Barber, 1991, s. 61, fig. 2.25). (Barber, 1991, s. 62, fig. 2.27).

MÖ 3. binyıl Mezopotamya ve İran'da bazı yerleşim yerlerinde de metal iğler tespit edilmiştir (Barber, 1991, s. 57-58). Troia II tabakasında ahşap ve kemik iğler

bulunmuştur (Dörpfeld, 1902, s. 340, 390). Mısır Abu Gurob'daki bir kadın mezarında da ahşap bir iğ bulunmuştur (Barber, 1997(a), s. 192).

MÖ 3. bin başlarında Mezopotamya Tell Agrab'ta bir vazoda muhtemelen kadın olan 3 figür, ellerinde tuttıkları iğlerle eğirme işinde tasvir edilmiş ve yan bantlarda da keten gösterilmiş olmalıdır (Barber, 1991, s. 42; **Resim 26**).

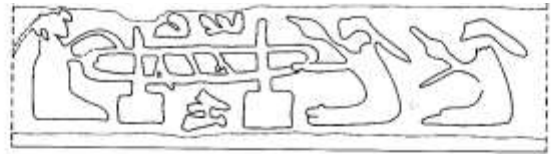

Resim 26: MÖ 3. binyıl, Mezopotamya-Tell Agrab vazosu (Barber, 1991, s. 42, fig. 2.2).

İran'ın Huzistan Bölgesindeki Choga Mish kazılarında bulunan ve MÖ 3300'lere tarihlenen bir silindir mühürde, bir platform üzerinde oturan bir kadın eğirici, bir eliyle yüksek hızda dönen iğ kullanmakta diğer eliyle iğ toplanan ipi idare etmektedir. Bu iğ düzeneği öreke örnekleri için iyi bir model oluşturmaktadır (Barber, 1991, s.57; **Resim 27**).

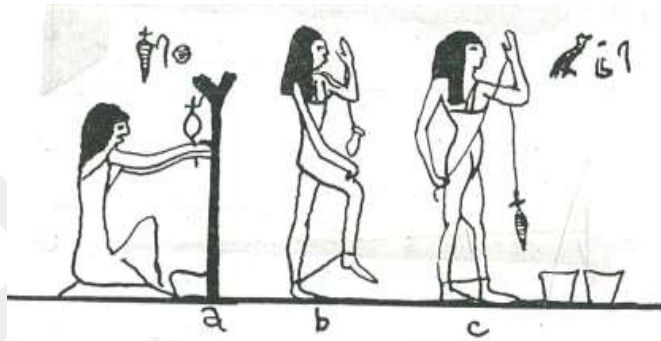
Resim 27: MÖ 3300-İran Choga Mish, silindir mühür (Barber, 1991, s. 57, fig. 2.16).

Resim 28: MÖ 4. bin Newell Koleksiyon, silindir mühür (Barber, 1991, s. 57, fig. 2.17).

Newell Koleksiyonunda bulunan başka bir silindir mühürde ise kadın figürler tekstil işleri ile meşgul olup, sağdaki iki figürün bir elleriyle yüksek hızda dönen iğ (öreke) tuttıkları açıkça görülmektedir. Mühürdeki eğirme tekniği, MÖ 4. binde Bedevi kadınlar arasında yaygın halde olan karakteristik yün eğirme tekniği olarak değerlendirilmektedir (Barber, 1991, s. 56; **Resim 28**).

MÖ 2100-1800 Mısır Orta Krallık Dönemi'ne ait Theb Şehrinde bulunan bir Mısır resminde eğirme işlemi tasvir edilmiştir (Gönül, 1964, s. 98; **Resim 29**). Diz çökmüş bir figür ipi eğirirken gösteriliyor. Burada iki el arasında olan iğn sağdan sola döndüğü belirtilmektedir. Ağırşak yukarıdadır. Üzerindeki hiyeroglif Orta Krallık Döneminden itibaren kullanılmakta olan “eğirme” anlamına gelmektedir. Aynı resimde örekesiz olarak yapılan eğirme işi de gösterilmiştir. Ağırşak geleneksel olarak yukarıdadır. Üçüncü figürde de ipin uzun olmasından anlaşılabacağı üzere bükme işlemi gösterilmekte

Resim 29: MÖ 2100-1800 Mısır Orta Krallık Dönemi, Teb Şehri-Mısır resmi (Gönül, 1964, s. 98, şek. 16).

olup, hiyeroglif de “bükme” anlamına gelmektedir. Buradaki kaplar ketene nem verilmesi için elleri ıslatmaya yarayan kaplarıdır. Figürlerin saçlarından dolayı kadın oldukları ve iki figürün ayakları bağlı olduğundan esir oldukları düşünülmektedir. Eski Mısır'da esirlerin dokuma işlerinde kullanıldığı bilinmektedir (Gönül, 1964, s. 88-89). Mısır'da Beni Hasan mezarlarından elde edilen aynı döneme ait bir başka resimde de yine eğirme-bükme işi gösterilmiştir (Gönül, 1964, s. 98; **Resim 30**). Figürün önünde

Resim 30: Mısır Orta Krallık Dönemi, Beni Hasan duvar resmi (Gönül, 1964, s. 98, şek. 17).

duran kapta eğrilmiş ipler yığın halinde olup, figür bunları düzeltip kaba sevk etmektedir. Daha hızlı çalışabilmek için elbiseler çıkartılmaktadır. Burada da figür yarı çıplak durumdadır. Figürlerin üzerindeki hiyerogliflerde de yine eğirme bükme gibi tekstille ilgili işlemler ifade edilmiş olmalıdır (Gönül, 1964, s. 89). Mısır'da iki iğ idare edenler de vardır. Orta Krallık Dönemi'ne ait Beni Hasan duvar resimlerinde görüleceği üzere bir kadın figür, dört iple iki iğ kullanmaktadır (Barber, 1991, s. 48; **Resim 31**).

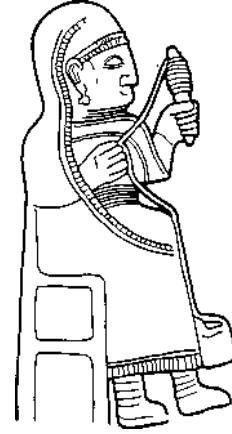
Resim 31: Mısır Orta Krallık Dönemi, Beni Hasan duvar resmi (Barber, 1991, s. 48, fig. 2.10).

Mısır'da VI. Hanedan zamanında (MÖ 2540-2500) bir kral mumyası sargılarında kullanılan ipliğin 1 kilogramı 200 km. kadar uzunluğa sahiptir. Bu hesaba göre 1 gr. iplik 200 m. uzunluğa sahiptir (Gönül, 1964, s. 89).

MÖ 1. binyıl Geç Hitit ve Elam sanatlarında da ip eğiren kadın figürleri görülmektedir (Barber, 1991, s. 58-59; **Resim 32 ve 33**). Arkeolojik veriler göz önüne alındığında eğirme ve dokuma işlerinin kadınların tarafından yapıldığı görülmektedir. MÖ 3. bine ait kadın mezarlarında ağırşaklar ve iğler bulunmuştur. Yakındoğu'da bulunan pek çok

Resim 32: MÖ 9. yüzyıl İran-Susa kabartması
(Barber, 1991, s. 58, fig. 2.21).

Resim 33: MÖ 8. yüzyıl Maraş kabartması
(Barber, 1991, s. 59, fig. 2.23).

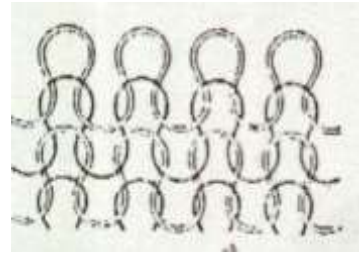
yazıtta da kadınların dokuma ile uğraştıkları ifade edilmektedir. Ayrıca Mısır tasvir sanatında olduğu gibi Pylos'ta MÖ 13. yüzyıla tarihlendirilen Linear B tabletlerinden Batı Anadolu'dan köle olarak getirilen kadınların tekstil üretiminde çalıştırıldıkları bilinmektedir (Ergün, 2013, s. 29).

1.2.2. Dokuma Tezgâhları

Kumaş dokuma tekniği, iki ayrı iplik sisteminin dik konumda birbirinin içinden geçirilerek kumaşın oluşturulmasını sağlayan işlemleri kapsamaktadır. İplikten kumaş elde edilmesinde, “dokuma” ve “örme” olmak üzere iki ana yöntem kullanılır. Dokunmuş kumaşın boyuna (dikey) olan ipliklerine çözgü iplikleri ya da kısaca “çözgü”, enine (yatay) olan ipliklerine de atkı ipliği ya da kısaca “atkı” denir (Strand, 2010, s. 15). Çözgü iplikleri birbirine paralel olarak ve belirli bir sayıda olmak üzere yan yana bulunur. Bunlar birbirine paralel ve çok düzgün bir biçimde büyük silindirlere (levendlere) sarılmış olarak dokuma tezgâhlarına verilir. Dokuma sırasında atkı iplikleri çözgü ipliklerine dik olarak çözgü ipliklerinin bir altından ve bir üstünden geçirilir. Atkı iplikleri masuralara sarılı olarak bulunur ve çözgülerin arasından geçirme işlemi mekik yardımıyla yapılır (Dölen, 1992, s. 27; **Resim 34**).

Resim 34: Çözü ve atkı iplikleri ile dokuma tekniği (Strand, 2010, s. 15, fig. 2.8).

Resim 35: Örgü tekniği ile yapılmış ilmekler (Dölen, 1992, s. 271, şek. 169a).

Örme yöntemi ile kumaş elde edilmesinde tek iplik sistemi kullanılır ve temel ilkesi iki şiş yardımıyla elde edilen örgülerle aynıdır. Ancak makinelerde şiş yerine ardarda gelen tığlar kullanılır ve ilmek şeklinde örülür (**Resim 35**). Gerek dokuma gerekse örme yöntemi, bütün elyaf türlerine uygulanabilir (Dölen, 1992, s. 271).

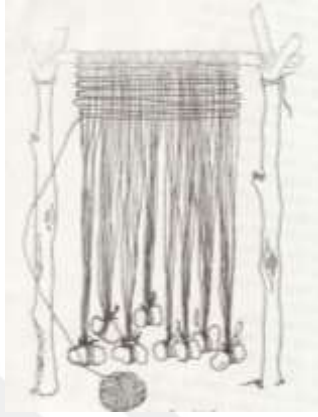
Dokuma işlemi sırasında dokumanın yapıldığı yöne doğru ilerleyen çözgü iplikleri katmanı arasından atkı ipliğinin geçirilmesi ve bunun kumaşa katılması sürekli tekrarlanan işlemlerdir. Ağzlık açılması (çözgü ipliklerinin iki çerçeve yardımıyla iki katmana ayrılması), atkının atılması (ağzlığın içerisinden atkı ipliklerinin bir mekik yardımıyla geçirilmesi) ve tefe vuruşu (yeni atılan atkı ipliğinin bir tarak yardımıyla itilerek kumaşa katılması) dokuma sırasında yapılan temel işlemlerdir (Dölen, 1992, s.271-272, şek. 170).

Dokuma sanatı, iplik elde edilmesinden sonra gelişmeye başladığı ve ipliğin elde edilmesiyle dokumanın genel olarak dikey ve yatay olmak üzere iki tip tezgâhta yapıldığı görülür (Yağan, 1978, s. 12).

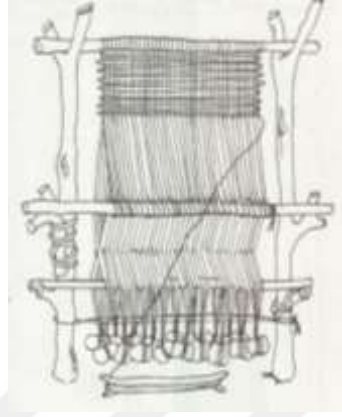
1.2.2.1. Dikey Tezgâhlar

Dikey tezgâhların ilk örnekleri, iki dikey çatal sopa üzerine oturtulmuş yatay bir sopadan oluşturulmuştur. Çözgü iplikleri bu yatay sopa üzerine gerilmiş olup, serbest kalan uçlarına iplerin birbirine karışmaması ve düz durması için ağırlıklar bağlanmıştır (**Resim 36**). Bu tip tezgâhta çözgü iplerinin tek tek elle açılması yöntemiyle yumağa

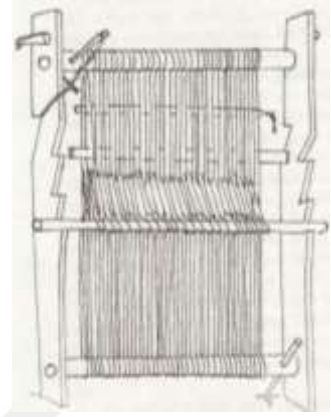
sarılı atkı ipliklerinin aralarından geçmesi sağlanıyordu. Uzun zaman ağızlık fonksiyonu yerine dokumalar, bu şekilde elle yapılıyordu (Yağan, 1978, s. 12-13).

Resim 36: Ağırıklı dikey tezgâhı (Yağan, 1978, s.12, şek. 5).

Resim 37: Gücü sopası eklenmiş ağırıklı dikey tezgâhı (Yağan, 1978, s.13, şek. 6).

Resim 38: Ağırlık yerine levend kirişinin eklenmesi (Yağan, 1978, s.13, şek. 7).

Daha sonraları “ağızlık sistemi” geliştirildi (**Resim 37**). Bu yeni sistemde, çift sayılı çözgü iplikleri “gücü” denilen sopaya bağlandı. Tek sayılı çözgü iplikleri ise ağırlıklara bağlandı. Böylece sopanın kaldırılması ile çift sayılı çözgü iplikleri kaldırılıyor tek sayılılar ise ağırlıklara bağlı olduklarından gergin kalıyorlardı. Bu buluşun arkasından bir yenilik daha eklendi. Daha sonra mekiğin yerini alacak olan atkı ipliklerinin yumak yerine bir sopaya sarılması uygulaması başladı (Yağan, 1978, s.13).

Bu tezgâhlar bugünkü gelişmiş halı ve kilim tezgâhlarının da kökenini oluşturmaktadır. Yalnız bu ilk tezgâhlarda dokunan kısım yukarıdadır. Gelişmiş tezgâhlarda aşağıdaki ağırlıklar kaldırılarak ”levend” denilen kiriş eklenmiş olup, çözgüler bu üst ve aşağıda yer alan iki levend arasına gerilmektedir (Yağan, 1978, s.13; **Resim 38**).

Tezgâhlar, ahşap olmaları nedeniyle günümüze ulaşamadıklarından ele geçen çeşitli form ve ağırlıktaki tezgâh ağırlıklarından bu tip tezgâhların, en erken Neolitik Çağ’dan itibaren Anadolu ve Orta Avrupa’da daha sonra Yunanistan, İtalya ve İsviçre’de, Tunç Çağlarında ise İskandinavya ve Britanya’ya kadar uzandığı ve MÖ 2. binde Filistin’de de kullanıldığı bilinmektedir (Barber, 1991, s. 112).

Anadolu’da en erken bu tip tezgâhların kullanıldığına ilişkin ilk kanıtlar MÖ 6. binin başlarına tarihlenen Çatal Höyük’ün seramikli Neolitik Çağ tabakalarından gelmektedir (Burnham, 1965, s. 173 ve Tütüncüler, 2005, s. 39).

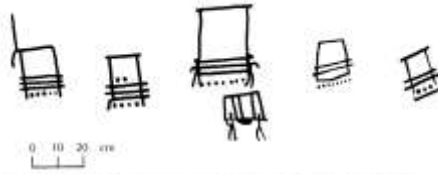
Anadolu’da Çatal Höyük’le birlikte Neolitik Çağ’dan itibaren pek çok prehistorik merkezde tezgâh ağırlıklarının çok sayıda bulunmalarından dolayı uçları ağırlıklı dikey tezgâhların, çok erken dönemlerden itibaren kullanıldığı düşünülmektedir (Fazlıoğlu, 2001, s. 13).

Bu tip tezgâhlar günümüze ulaşmasalar da Anadolu’da Yumuktepe’nin Kalkolitik Çağ tabakalarında rastlanmakta olup, Anadolu’nun en eski tezgâh izlerini oluşturmaktadır. Ayrıca bu merkezde aynı çağa ait XII. tabaka, 112 no’lu odasında bir arada bulunan dokuma ağırlıkları ile birlikte ağırşakların ve boynuzdan yapılmış mekiklerin de ele geçmesinden dolayı bu odanın “dokuma odası” olarak kullanıldığı ifade edilmektedir (Garstang, 1953, s. 172-173, fig. 110-112; Gönül, 1964, s. 80-81 ve Tütüncüler, 2005, s. 40). Yine, Afrodissias ve Troia kazılarında, tezgâhların yanmasıyla tezgâhtan sıralı olarak düşmüş olan tezgâh ağırlıkları bulunmuştur (Barber, 1991, s. 93).

Hemen hemen her dönemde özellikle ev mimarilerinin içindeki mekânlarda dokuma ağırlıklarının bulunması, dokuma üretiminin gündelik ev yaşamının bir parçası olduğunun kanıtlarından biridir (Tütüncüler, 2005, s. 38-39).

Anadolu’da Gordion’da MÖ 700’lere tarihlenen kömürleşmiş bir tezgâh bulunmuştur. Erken Frig Dönemine ait bu tezgâh üzerinde bulunan kumaş parçasının yünlü bir kumaşa ait olduğu anlaşılmıştır. Tezgâhın yakınında bulunan fildişi dokuma tırağı ve pişmiş toprak tezgâh ağırlıklarının bazılarının deliklerinde ip kalıntılarına da rastlanmıştır (Bier, 1995, s. 1578 ve Karaoğlu, 2010, s. 27).

Çözgü ağırlıklı tezgâhların ilk tasvir örneklerine ise MÖ 14. yüzyılda, Kuzey İtalya’da Camonica Vadisinde Naquane’de büyük bir kayaya stilize oyulmuş şekilde görmekteyiz (Barber, 1991, s. 91; **Resim 39**). Bir başka örnek, MÖ 1500’lere tarihlenen Hagia Triada’da bulunmuş kil bir mühür üzerinde Linear A yazısıyla muhtemelen bir ideogram olarak rastlamaktayız (Barber, 1991, s. 91-92; **Resim 40**).

Resim 39: MÖ 14. yüzyıl, Kuzey İtalya'da Camonica Vadisinde Naquane'de kayaya oyulmuş stilize çözümlü ağırlıklı tezgâh örneği (Barber, 1991, s. 91, fig. 3.11).

Resim 40: MÖ 1500, Hagia Triada, kil bir mühür üzerinde Linear A yazısı (Barber, 1991, s. 91-92, fig. 3.12).

MÖ 1. binde ise özellikle Yunan Vazolarındaki tasvir örneklerinden ve antik yazarlardan bu tezgâhlar hakkında daha geniş bilgi edinmekteyiz (Fazlıoğlu, 2001, s. 16). Antik dünyada kadın ile erkek işleri ayrılmıştır. Toplam dört ya da beşi geçmeyen kadın işleri arasında en önemli yeri tekstil tutar. Bu konuda Homeros'un anlatımları ile İlyada ve Odesa'da da vurgu yapılır. Antik Dönemde dokuma işini kadınlara bağışlayan ve onları koruyan, sanatçıların koruyucusu Tanrıça Athena olduğuna inanılmıştır. Yapılan bilimsel kazılarda, Athena'nın kutsal alanlarında adak olarak sunulmuş birçok dokuma tezgâh ağırlıkları bu inanın göstergesidir. Athena dokumacı kadınların koruyucusu olması yanında kendisi de dokumaktadır ve antik dönem mitoslarına konu olmuştur. Bunlardan en önemlisi Athena ile Kolophonlu kumaş boyacısının kızı olan Arakhne arasındaki dokuma yarışıdır. Yapılan yarışın sonunda, Athena yarışı kendisinin kaybedeceğini anlayınca Arakhne'yi örümcek kılığına sokar buna rağmen Arakhne, dokumaya devam eder. Bu mitos, MÖ 600 yıllarına tarihlenen Yunanistan Korinth'de bulunmuş bir Aryballos üzerinde betimlenmiştir (Barber, 1991, s. 105-106 ve Fazlıoğlu, 2001, s. 8-10, s. 17). Aryballos üzerinde iki dokuma tezgâhı ve tezgâhların başında ikişer kadın çalışır durumda gösterilmiştir (**Resim 41**). Orta kısımdaki kadın da çalışanlara malzeme taşıyor olmalıdır. Sahnenin solunda bulunan raflara dizili vazolardan dokuma yapılan mekanın bir işlik olduğu ve iki tezgâhın olmasından dolayı bu mitosun tasvir edildiği düşünülmektedir.

Resim 41: MÖ 600 Yunanistan, Korinth, antik dönem mitoslarına konu olan Athena ile Arakhne arasındaki dokuma yarışını (Barber, 1991, s. 105-106, fig. 3.24 ve Fazlıoğlu, 2001, s. 8-10, s. 17, şek. 4).

Çözümlü ağırlıklı dikey tezgâhların tasvir edildiği bir başka örnek Amasis Ressamı tarafından siyah figür tekniğinde boyanmış olan ve Attika'da ele geçen lekythosdur. MÖ 550'lere tarihlenen ve vazanın gövdesini tamamen kaplayan frizde, dokumayla ilgili olarak yünün tartılması, eğrilip ip haline getirilmesi, tezgâhta dokunması ve dokunan kumaşın katlanması işleri tasvir edilmiştir (Barber, 1991, s. 92 ve Fazlıoğlu, 2001, s. 17; **Resim 42**).

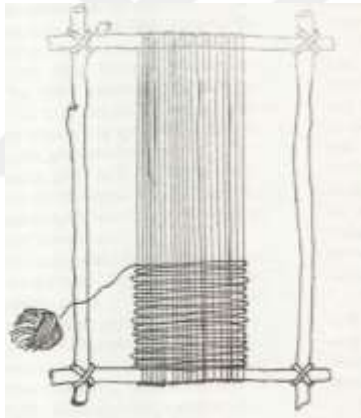
Resim 42: MÖ 550, Attika, Lekythos (Barber, 1991, s. 92, fig. 3.13 ve Fazlıoğlu, 2001, s. 17, şek.5).

Ağırlıklı dikey dokuma tezgâhları, MS 1. yüzyılda yerini alt ve üst kirişlere (levendlere) sahip dikey dokuma tezgâhlarına bırakmıştır. Tezgâh ağırlıklarının çok sayıda ele geçtiği Kıta Yunanistan, Attika ve Korinthos gibi merkezlerde MS 1. yüzyılda dokuma tezgâh ağırlıklarına rastlanmaz (Fazlıoğlu, 2001, s. 15). Bu tezgâhlara ilişkin en erken bilgileri, Mısır'da 18-19. Hanedanlar dönemine ait (MÖ 1500-1400) mezarlardaki duvar resimlerinden elde ediyoruz. Roma'da Nerva Forumundaki frizlerde aynı tezgâhlarda, Athena ile Arakhne arasındaki dokuma yarışını tasvirleri görülmektedir. MS 2. yüzyılda bir mezar duvarında ve MS 3. yüzyılda bir mezar taşında bu tip tezgâhlar tasvir

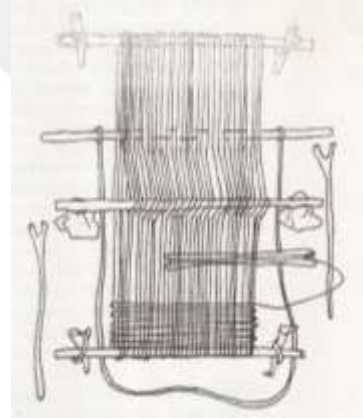
edilmiştir. Bu tezgâhların daha sonraları Anadolu’da kullanılan el tezgâhlarının kökenini oluşturduğu ileri sürülmektedir (Fazlıoğlu, 2001, s. 13).

1.2.2.2. Yatay Yer Tezgâhları

İlk örnekleri, uçlarından birbirine bağlanmış ağaç parçalarından meydana gelmiş basit çerçevelerdir. Bu çerçevelerin karşılıklı iki kenarına gerilen çözümler arasından atkı ipliğinin dik tezgâhlarda olduğu gibi yumak şeklinde geçirilmiş olduğu muhakkaktır. Sonraları dikey tezgâhlarda olduğu gibi bunlarda da gücü sistemi geliştirilmiş ve yumak da yerini mekiğe bırakmıştır. Aslında teknik olarak dikey tezgâhlarla aynı olup, tek fark çözüme gerginliği veren ağırlıklar yerine kiriş (levant) kullanılmıştır (Yağan, 1978, s. 13-14).

Resim 43: Yatay tezgâh
(Yağan, 1978, s. 13-14, şek. 8).

Resim 44: Yatay tezgâhın geliştirilmiş
şekli (Yağan, 1978, s. 13-14, şek. 9).

Bu tezgâhların yapımında ilk adım olarak yapılacak dokumanın genişlik ve boyuna göre toprak zemin üzerine belirli uzaklıkta karşılıklı dört kazık çakılıyor (**Resim 43**). Bu kazıkların birbirine bakmayan dış taraflarına, aralarındaki uzaklıktan biraz daha uzunca düzgün birer ağaç bağlanıyor. Yerden biraz yüksekte ve birbirine paralel olan bu iki ağaç arasına çözümler devamlı olarak yumak ile çözülüyor. Daha sonraları hazırlanan çözümlerin çift ya da tek sayılı iplikleri, uzunca bir ağaç üzerine (gücü) hareket edecek şekilde askıya alınarak bağlanıyor (**Resim 44**). Gücü ağacı, çözümler boyunun ortasına yakın bir yerinde, taşıdığı çözümler ipliklerini yukarı kaldıracak şekilde her iki ucundan

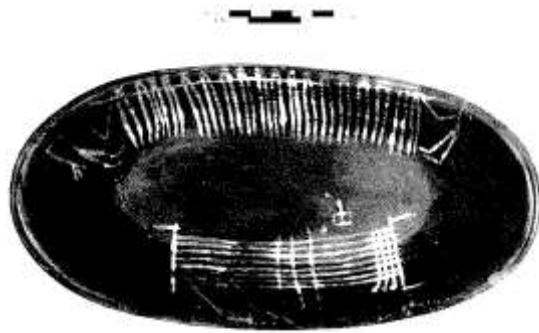
birer taş üzerine oturtuluyor. Gücü ağacı üzerine askıya alınmış ipliklerin dışındaki ipler bir sopa vasıtasıyla bu ipliklerin aralarından geçiriliyor. Bu sopa bir ikinci şahıs tarafından ileri geri hareket ettirmek suretiyle ya da burada olduğu gibi tek kişi tarafından uçlarına bağlanan bir iple çekilip çatal sopalar ile itilerek ağızlığın değiştirilmesinde kullanılıyor. Açılan ağızlığa atılan atkılarla da dokuma meydana getiriliyor (Yağan, 1978, s. 14).

Daha önceleri atkı iplikleri el ile sıkıştırılıyor olmalı idi. Daha sonraları düz ve yassı bir ağaçtan oluşan “kılıç” denen bir aletin yardımı ile atkıların sıkıştırıldığı belirtilmektedir. Bir süre sonra da kılıç yerine “kirkit” denen açık taraklar kullanıldığı bilinmektedir (Yağan, 1978, s. 14).

Uzun yıllar ipliklerin bir bölümü gücü yardımı ile kaldırılırken diğer iplikler için de gücü keşfedilmesi dokuma alanında çok önemli bir gelişme olarak kaydediliyor (Yağan, 1978, s. 14).

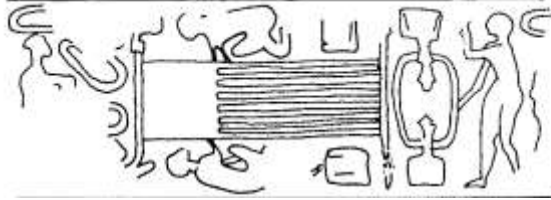
Yatay yer tezgâhları, Neolitik Çağ’ın başlangıcından günümüze kadar Mısır’dan Yakın Doğu’ya kadar kullanılmıştır. Kökeninin ise Bereketli Hilal’in kuzeyi olduğu düşünülmektedir (Barber, 1991, s. 91).

Yatay yer tezgâhlarına en erken örnek, MÖ 4. binin başlarına tarihlenen Mısır-Badari’de kadın mezarında bulunmuş bir tabaktaki tasvirdir (Barber, 1991, s. 83).

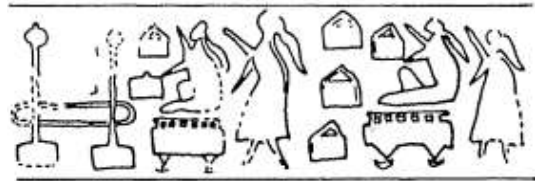
Resim 45: MÖ 4. binin başları, Mısır-Badari’de bir kadın mezarında bulunan tabak (Barber, 1991, s. 83, fig. 3.3).

Yine MÖ 4. binde İran-Susa’da bulunmuş silindir mühürlerde de yer tezgâhları tasvir edilmiş durumdadır (**Resim 46 ve 47**). Bu tezgâhların Neolitik ve Tunç Çağlarında Mısır’dan İran’a kadar kullanıldığını görüyoruz (Barber, 1991, s. 83-84).

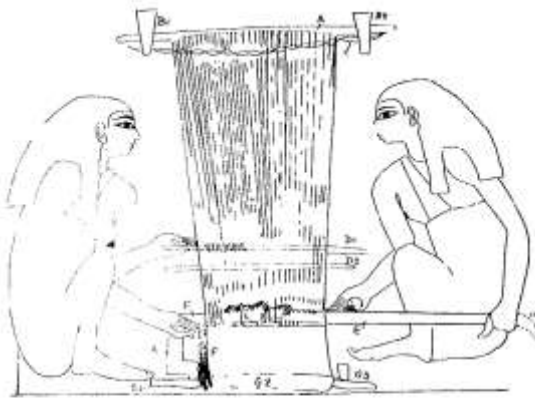
Resim 46

MÖ 4. bin, İran Susa, silindir mühürler (Barber, 1991, s. 83-84, fig. 3.4).

Resim 47

Mısır’da XII. Hanedan Orta Krallık Dönemi’ne ait Beni Hasan’da bulunan Khnumhotep’in Mezarındaki bir tasvirde yatay yer tezgâhı betimlenmiş olup, iki kişi tarafından idare edilmektedir (Barber, 1991, s. 84; **Resim 48**). MÖ 2000 yıllarına ait Mısır Theb’de bulunan yüksek rütbeli memur Meket-Re’nin mezarına ait bir resimde ise bir dokuma atölyesi ve yer tezgâhı tasvir edilmiştir (Tütüncüler, 2005, s. 43-44 ve Ergün, 2013, s. 34; **Resim 49**).

Resim 48: XII. Hanedan, Orta Krallık Dönemi, Mısır Beni Hasan, Khnumhotep mezarı tasviri (Barber, 1991, s. 84, fig. 3.5).

Resim 49: MÖ 2000, Mısır Theb Şehri, Meket-Re’nin mezarı tasviri (Ergün, 2013, s. 34, şek. 8).

Acemhöyük'te Eski Tunç Çağ'ına tarihlenen X. katta, dokuma odası olarak kullanıldığı düşünülen bir mekânda yer tezgâhı izleri tespit edilmiş olup, bu tezgâha ait ağırlıklar bulunmuştur. Bu durumda dikey tezgâhlarda kullanılan ağırlıkların yatay yer tezgâhlarında da kullanıldığı anlaşılmaktadır (Özgüç, 1984, s. 110).

Yatay yer tezgâhlarında, dokuma tezgâh boyunca dokunur ve dokuma tamamlanınca kumaş tezgâhtan kesilerek alınır. Bu tür dokuma, kuvvet isteyen bir iş olduğu için Resim 48'deki gibi tezgâh çoğu zaman iki kadın tarafından idare edilmektedir. Bu tezgâhlar günümüzde halen Bedevi Araplar tarafından kullanılmaktadır (Fazlıoğlu, 2001, s. 12).

1.2.3. Tezgâh Ağırlıkları

Birçok farklı şekil ve boyuta sahip olan tezgâh ağırlıklarının hepsinin işlevi aynıdır (**Resim 50**). Çözü ağırlıklı tezgâhlarda çözgü ipliklerini sabit ve gergin tutarlar. Genellikle bir delikli kil ya da taş yığınıdır. Ağırlığın özel şekli, dikkatle hazırlanmış bir piramit ya da basitçe ham bir küre olması, genellikle tezgâhta dokunan kumaşa etki etmezken tezgâh ağırlıklarının ağırlığı ve boyutu bir dereceye kadar kumaşın türünü ve yoğunluğunu belirler (Lassen, 2015, s. 127). Ağır olanların daha kalın ve hafif olanların ise daha ince kumaşların dokunmasında kullanıldığı bilinmektedir (Yılmaz, 2016, s. 102). Ayrıca ince bir tezgâh ağırlığı, yalnızca birkaç çözgü ipliğini barındırabilirken daha kalın bir tezgâh ağırlığı, daha fazla çözgü ipliğini barındırabilir (Martenson ve diğerleri, 2009, s. 396).

Tezgâh ağırlıkları için şekil, malzeme ve dekorasyon; mevcut kaynaklara, çevreye, geleneklere ve kültüre bağlı olup, işlevsel olmayan özelliklerdir. Ağırlıkların esas fonksiyonunu belirleyen ölçüt, ağırlık ve kalınlıklarıdır (Martenson ve diğerleri, 2009, s. 374-375).

Resim 50: Tezgâh ağırlıkları (Martenson ve diğerleri, 2009, s. 374-375, fig. 2).

Pişmiş topraktan ya da taştan yapılan ağırlıklara çözgü ipliklerinin bağlanması farklı tekniklerde olabilmektedir. Ağırlıkların uzun zaman kullanımından dolayı ip izleri ağırlıklar üzerinde görülebilmektedir. Çözgü iplikleri ağırlıklar üzerine doğrudan bağlandığı gibi bir ahşap çubuğa da bağlanabilir. Çözgü ipliklerinin ağırlıklara bağlanma şekillerindeki farklılıkların dokuma üzerinde etkileri bilinmemekle birlikte çözgü ipliklerinin zarar görmemesi öncelikle amaçlanmış olmalıdır (Tzachili, 1990, s. 383).

Dokuma ağırlıkları mağara resimlerinde, seramik ve mezar duvarlarındaki tasvirlerde görülmekle beraber buluntu olarak Neolitikten itibaren dünyanın pek çok yerinde (Macaristan, İsviçre göl evleri, İtalya, Bulgaristan, Yunanistan gibi Avrupa merkezlerinde, Ege ve Akdeniz kültürlerinde, İran, Mezopotamya ve Anadolu’da) ele geçmiş ve binlerce yıl kullanılmışlardır (Barber, 1991, s. 93).

Arkeolojik kazılarda bulunan ağırlıklar, çözgü ağırlıklı dokuma tezgâhlarının kanıtıdır. Çözgü ağırlıklı dikey tezgâhlarda kullanılan ağırlıklar, “disk”, “piramit” ve “konik” olmak üzere temelde üç formda yapılmışlardır (Fazlıoğlu, 2001, s. 24). Ayrıca Resim 50’de görüldüğü üzere küre, silindir ve hilal biçimli olanlar da vardır.

Disk ve piramit formlu ağırlıklar elde basit bir şekilde yapılmışken konik formda olanlar çark yapımıdır. Ayrıca, geç dönemlerde kalıpta yapılmış bazı piramidal formda ağırlıklara da rastlanmıştır. Ağırlıklar, dokunacak kumaşa ve tezgâhın boyutlarına göre yapılmışlardır. Bu nedenle, dokunacak kumaş ve tezgâhın boyutlarına göre değişen farklı boyutlarda ve sayılarda ağırlık takımları oluşmuştur. Çömlekçiler, bu takımları birbirinden ayırmak için erken döneme ait ağırlıklar üzerine kazıma harfler ya da şekiller çizmişlerdir. MÖ 4. yüzyıldan sonra ise ağırlıklar üzerinde kazıma harfler ortadan kalkmış yerini yüzüklerle basılan harfler ve mühürler almıştır (Fazlıoğlu, 2001, s. 26).

Yapılan kazıların çoğunda değişik formda ağırlıklar ele geçmiştir. Ancak, her merkezin ötekilerin yanında daha çok benimsediği kendine özgü bir ağırlık formu vardır. Örneğin Batı Anadolu ve yakın adalarda disk formlu olanlar diğer formlara göre daha çok kullanılmıştır. Atina ve çevresinde piramit formlular, Korinhtos’da ise konik formlular sevilerek kullanılmıştır (Fazlıoğlu, 2001, s. 26).

Ağırlıklar zaman içinde belirli bir form gelişimi de göstermişlerdir. Disk biçimli ağırlıklar, erken dönemlerde büyük ve ortadan tek delikli iken geç dönemlerde delikler kenarlara kaymıştır. MÖ 5. yüzyıl ortalarından sonra ise formlarında bir küçülme olur. Piramit formlu dokuma ağırlıkları, erken dönemlerde tek delikli yapılırken geç dönemlerde çift delikli yapılmaya başlanır ve formlarda büyüme olur. Konik formlar ise çömlekçi çarkında yapılmışlardır ve tek deliklidirler. Bunların da zaman içerisinde

formlarında çeşitlilik olur. Formlardaki bu değişim zamanla farklı kumaşların dokunması ihtiyacından kaynaklanmış olabilir (Fazlıoğlu, 2001, s. 26-27-28).

Disk biçimli ağırlıklar, Genellikle Girit'te Minos saray ve yerleşimlerinde yoğun olarak ele geçmiştir. Oluklu, kenara yakın açılan tek ya da iki deliğe sahip bu disk biçimli ağırlıklar, “Minos Ağırlıkları” olarak da adlandırmaktadırlar. Bazı ağırlıklar üzerinde kazınmış işaretler ve basılmış mühürler de mevcuttur (Burke, 1998, s. 8-9).

Piramit biçimli ağırlıklar, Tunç Çağı boyunca tüm Anadolu'da yaygın olarak kullanılan bir formdur. Alışar'da Kalkolitik Çağ ile Eski Tunç Çağı'na tarihlenen ve toplu olarak bulunmuş ağırlıklar, bilinen en erken örnekler arasında sayılabilir (von der Osten 1937(a): Fig. 99; 1937 Part II: Fig. 279). Ayrıca, Makedonya, Yunanistan, Girit, Kıbrıs ve Zağroslarda da kullanılmışlardır (Yılmaz, 2016, s. 96).

Konik biçimli ağırlıklar, Tunç Çağları boyunca Orta ve Batı Anadolu'da kullanılmışlardır. Aphrodisias, Troia, Şarhöyük, Seyitömer ve Kusura'da çok sayıda örnekleri bulunmuştur (Karaoğlu, 2010, s. 70-71).

Hilal biçimli ağırlıklar, Akdeniz coğrafyasında İtalya, Yunanistan ve Anadolu'da yaklaşık olarak MÖ 3. binden itibaren kullanıldığı bilinmektedir. Yunanistan'da az sayıda ele geçen bu tip tezgâh ağırlıklarının Anadolu ile ilişkiler sonucunda ortaya çıktığı kabul edilmektedir. Anadolu'da bilinen en erken örnekleri Troia, Demirci Höyük, Alaca Höyük ve Polatlı Höyük'te bulunmuştur (Yılmaz, 2016, s. 100).

Hilal biçimli ağırlıklar, Konya-Karahöyük'te MÖ 2. binin ilk yarısına ait tabakalarında çok sayıda ele geçmiştir. Bir kısmının aynı mühür baskısına sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu tip ağırlıkların kullanımı Geç Tunç Çağları'na kadar devam etmekle birlikte özellikle Asur Ticaret Kolonileri Çağı, Eski Hitit ve Hitit İmparatorluk döneminde Orta Anadolu'da çok sevilerek kullanılmış olup, “Hitit Tezgâh Ağırlığı” olarak da adlandırılmıştır. Ayrıca, Batı Anadolu ve Kilikya'da da kullanılmışlardır (Yılmaz, 2016, s. 100, 102).

Silindir biçimli ağırlıklar, Ege ve Balkanlar'da Neolitik Çağ'dan Erken Demir Çağı'na kadar çok kullanılan formlardandır. Anadolu ve Doğu Akdeniz'de de kullanıldığı bilinmektedir (Yılmaz, 2016, s. 97-100).

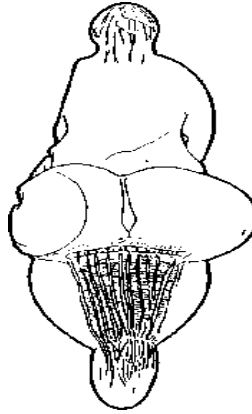
Küre biçimli ağırlıklar ise Tunç Çağlarında Ege, Girit ve Yunanistan'da kullanılan formlardandır (Cutler, 2016, s. 177-178).

1.3. TEKSTİL ÖRNEKLERİ ve ELBİSENİN SİMGESEL ÖNEMİ

En eski örneklerden hareketle kısa lifleri ipliğe dönüştürmeyi öğrenmeden önce, parmaklarla uzun lifli bitkilerin eğrildiği anlaşılmaktadır (Büken, 2005, s. 64). Daha sonra basit ilmek ya da basit örgülerle bükülmüş sicim ve sepetlere tanık olmaktadır (Strand ve diğerleri, 2012, s. 13). İnsanların yerleşik düzene geçtiği dönemlerde ise dokuma aletlerinin (ağırsak, iğ, ağırlıklı ya da ağırlıksız dokuma tezgâhları...) icatlarıyla tekstiller yapılmaya başlanır (Strand, 2012, s. 22).

Bildiğimiz kadarıyla en erken tekstil örnekleri; Çek Cumhuriyeti'nde Pavlov I'de Üst Paleolitik Çağ'a tarihlenen (yaklaşık MÖ 27.000) bitki kökenli bükülmüş lifler, yine Üst Paleolitik Çağ'a tarihlenen (MÖ 17.000) İsrail Ohala II'de bulunan basit bir sicim ve MÖ 15.000'lere tarihlenen Fransa'da Lascaux Mağarası'nda bulunan bükümlü, bitkisel elyaftan yapıldığı düşünülen sicimdir (Breniquet, 2013, s. 7). Diğer taraftan, MÖ 36.000 yıllarına ait olduğu düşünülen Gürcistan'da Dzudzuana Mağarası'nda bulunan boyalı ve bükülmüş keten liflerinin, Üst Paleolitik Çağ'a ait oldukları henüz kanıtlanmamış değildir (Strand ve diğerleri, 2012, s. 15).

Üst Paleolitik Gravettian Dönemi'ne tarihlenen (MÖ 20.000'ler) Venüs Figürinlerinde de bükümlü iplerin temsil edildiğini net bir şekilde görmekteyiz. Fransa-Lespugue'da bulunan bir figürin, bükümlü ipliklerden oluşan bir etek veya önlükle tasvir edilmiştir (Barber, 1991, s. 40; **Resim 51**).

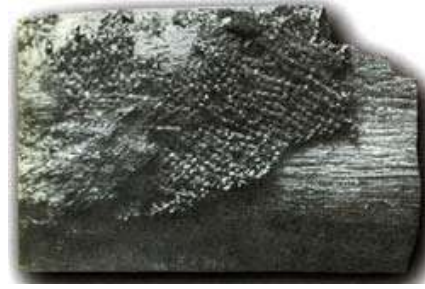
Resim 51: MÖ 20.000’ler Fransa-Lespugue Venüsü
(Barber, 1991, s. 40, fig. 2.1).

Güncel çalışmalar, ilk tekstil el sanatlarının elbise ile ilişkili görülmeyen daha çok düğümlerle oluşturulan ve taşıma gibi diğer fonksiyonel amaçlar için üretilen ağlar olduğu yönünde meyillidirler. Bu nedenle, dokumacılıkla ilgilenenler Paleolitik için “Sicimlerin Çağı” tanımını yapmaktadır. Ancak, bu konuda materyallerin ve objelerin neredeyse sistematik bir şekilde kaybolmalarından dolayı çok az belgeleme yapılabilmektedir. Paleolitik figürinler üzerinde yapılan gözlemler, ipler ve sicimlerin genellikle pratik ve işlevsel amaçlar için kullanılmış olduklarını destekler. Sicimlerin yapımında kullanıldığı ifade edilen hayvanlardan edinilen liflerin kullanımı da tam olarak açıklanabilmiş değildir (Strand ve diğerleri, 2012, s. 15).

Anadolu için erken tekstil örnekleri Çayönü ve Catalhöyük yerleşmelerinden gelmiştir (Burke, 1998, s. 4). İlk üreticiliğe geçişin en önemli yerleşmelerinden biri olan Çayönü Tepesi’nde, MÖ 7500’lere tarihlenen boynuzdan yapılmış bir aletin sap kısmında, keten liflerinden bükülerek yapılmış ipliklerden dokunan bir kumaş parçası tespit edilmiştir (Tütüncüler, 2005, s. 365 ve Özbek, 2007, s. 238; **Resim 52**). MÖ 6000’lere tarihlenen Catalhöyük’ün VI. tabakasında kömürleşmiş halde bulunan keten ya da yünden yapılmış tekstil parçaları ise erken dönemde uygulanan teknik açısından en önemli tekstil parçalarıdır (Burnham, 1965, s. 169; Ryder, 1965, s. 175 ve Tütüncüler, 2005, s. 365; **Resim 53**).

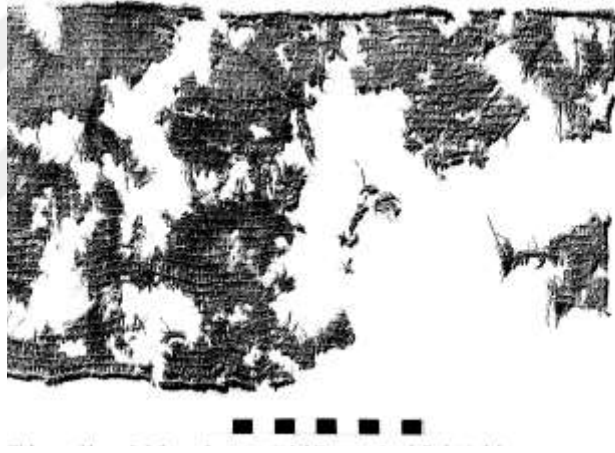

Resim 52: MÖ 7500 Çayönü, boynuz üzerinde dokuma parçası (Tütüncüler, 2005, s. 365, res. 6A).

Resim 53: MÖ 6000 Çatalhöyük bir alet VI.tabaka, kömürleşmiş tekstil parçası (Tütüncüler, 2005, s. 365, res. 6B).

MÖ 6000'den daha önceye ait çanak-çömlek öncesi Neolitik B dönemine tarihlenen İsrail-Nahal Hemar Mağarası'nda bulunan hasır ve sepetler, Yakın Doğu'nun en erken tekstil örneklerini vermektedir (Barber, 1991, s. 131; **Resim 54**). Bu ilk örneklerin elde

Resim 54: MÖ 6500 Pre-Pottery Neolithic B İsrail Nahal Hemar Mağarası, keten dokuma parçası (Barber, 1991, s. 131, fig. 4.8).

yapılmış oldukları düşünülmekte olup, iğnenin bu işlerde kullanımı tam açıklanabilmiş değildir. Diğer taraftan tezgâh kullanılmadan bükülerek yapılmış oldukları bazen tezgâh yerine ahşap bir çerçeve kullanıldığı ileri sürülmektedir (Strand ve diğerleri, 2012, s. 16). Hasır ve sepetlerin erken örneklerine, İran'ın Luristan Bölgesindeki Ali Kosh Tepe'de de rastlanmaktadır. Yine MÖ 6000'lerde Irak'ın Zagros Dağları eteklerinde yer alan Tell Shimshara ve İran'ın iç kesimlerindeki Tepe Yahya'da erken bükülmüş-eğrilmiş ipe dair kanıtlar bulunmaktadır (Barber, 1991, s. 51).

MÖ 7000’lerde Suriye’nin yarı kurak kesimindeki Palmyra yakınlarındaki el-Kowm; Fırat Havzası’nda Tell Halula; Zagroslarda Qal’at Jarmo; Levant’ta Jericho ile Kıbrıs’taki Khirokitia Yakın Doğu ve Doğu Akdeniz’de erken tarihli tekstil örnekleri veren yerler olarak öne çıkmaktadır (Gleba, 2011, s. 3).

MÖ 7000’lere tarihlenen Jarmo buluntuları, dokumaların baskılarından oluşmaktadır (Adovasio, 1975, s. 224; **Resim 55**). Bu baskılara, erken dönemde Kuzey Irak’ta Tell Hassuna ve Yunanistan’ın Teselya Bölgesi’ndeki Nea Nikomedia’da rastlanmıştır. Ayrıca yine Neolitik Çağ’da Anadolu’da Suberde ve Hacılar; Irak’ta Umm Dabagiyah, Yarım Tepe, Ninive; Suriye’de Ras el Şamra ve Yunanistan’da Stagroi, Sesklo ve Dimini yerleşimlerinde de bu baskılar bulunmuştur (Barber, 1991, s. 51).

Prehistorik Çağ’larda yaşamış insanlar için hasır ve sepetlerin önemli bir yere sahip olduğunu ve yaşadıkları mekânlarda bunları kullandıklarını arkeolojik verilerden anlamaktayız. Hasır ve sepet yapımında kullanılan malzemeler organik oldukları için ele geçen örnekler nadirdir. Anadolu’da Neolitik Çağ’ın başından itibaren Çayönü ve Çatal Höyük gibi yerleşimlerde tanık olduğumuz sepet ve hasır kanıtlarına, Kalkolitik Çağ’da Smintheion antik şehrinde bulunan çanak çömleklerin kaidelerinde ele geçen negatif izlerde de tanık oluyoruz. Ayrıca benzer buluntular, yine Neolitik Çağ’da Ulucak, Domuztepe, Aşağı Pınar yerleşim yerlerinde, Kalkolitik Çağ’da ise Beşik-Sivritepe ve Alacalıgöl gibi Troas Bölgesi kıyı yerleşimlerinde rastlanmaktadır (Özdemir, 2010, s. 107-108; **Resim 56**).

Resim 55: MÖ 7000, Irak-Jarmo, kil baskı (Adovasio, 1975, s. 224, fig. 1).

Resim 56: Kalkolitik Çağ, Smintheion, hasır izi (Özdemir, 2010, lev. 10).

Neolitik Çağ'a kadar Anadolu'da ve Yakın Doğu'da geniş bir çeşitlilikte tekstilden söz edilmiş olmasına karşın ilk örneklerin elbiseler için kullanıldığına dair bir kanıt bulunmuyor. Bu dönemlere ilişkin elbiselerin nasıl olduğu ve hangi materyallerden olduğu bilinmese de bu sorulara ilişkin bazı buluntular var. Erken figürin tasvirlerinde “elbiseli” gibi tasvir edilmiş örnekler bu sorulara ışık tutuyor (Breniquet, 2013, s. 8-10).

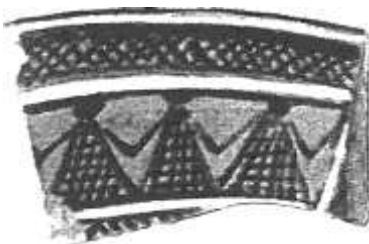
Çatal Höyük'te bulunan leopar deseni ile bezenmiş figürin (**Resim 57**), Hacılar'da bulunan vücudu dekoratif olarak boya ile bezenmiş figürin (**Resim 58**), Halaf seramiğinde vücutları dekoratif olarak bezenmiş dans eden kadın figürinleri (**Resim 59**) ve Güney Irak'ta Basra yakınlarındaki Tell Oueili'de Ubeyd 1 evresine tarihlenen boynundan başlayan ve vücudu saran bir bant ile vücudu leopar desenli olarak bezenmiş figürin (**Resim 60**) gibi örneklerde görüldüğü üzere; kayışlar, dövmeler ya da takılar gibi aksesuarlar giysi bağlamında kültürel, teknik ve estetik seçimlerle bedenin süslenmesi olarak düşünülebileceği gibi büyüsel ve koruma amaçlı olarak da değerlendirilebilir (Breniquet, 2013, s. 8).

Resim 57: MÖ 6. binin ilk yarısı, Çatal Höyük, leopar desenli figürin (Kulaçoğlu, 1992, fig. 12).

Resim 58: MÖ 6. binin ikinci yarısı, Hacılar, boya ile bezeli figürin (Kulaçoğlu, 1992, fig. 63).

Resim 59: MÖ 6. bin, Halaf, dans eden kadın figürinleri (Breniquet, 2013, s. 9, fig. 1.4).

Resim 60: Irak Tell el'Oueili'de, Ubeyd 1, leopar desenli figürin (Breniquet, 2013, s. 9, fig. 1.6).

Tekstil üretimi için yünün hammadde olarak kullanımına yönelik doğrudan kanıt MÖ 4. bine tarihlenen Doğu İran'da Shahr-i Shokhta ve Kuzey Kafkasya'daki Novosvobodnaya merkezleridir (Gleba, 2011, s. 3).

MÖ 4. bine tarihlenen Kuruçay Höyük'te çömlek mezarlardan birinde kemiklere yapışık durumda bir kumaş parçası bulunmuştur (Duru, 1996, lev. 51/1; **Resim 61**). Alişar'da da Kalkolitik Çağ'a ait mezarlardan birinde birkaç adet fitilli dokumaya sahip kumaş parçası bulunmuştur (von der Osten, 1937 (a), fig. 58, 60; **Resim 62**).

Alişar örneğinde tam kesin olmasa da bu örnekler ölülerin kumaşa sarılarak gömüldüklerini de ortaya koymaktadır (Tütüncüler, 2005, s. 365).

Resim 61: MÖ 4000, Kuruçay, dokuma parçası (Tütüncüler, 2005, s. 365, res. 6C).

Resim 62: MÖ 4000, Alişar, dokuma parçası (Tütüncüler, 2005, s. 365, res. 6D).

Mezopotamya'nın MÖ 4. binyıla tarihlendirilen Tepe Gawra, Lagaş, Ur (kral mezarları), Tell Brak ve Nippur gibi bazı yerleşimlerinde keten ya da yünden üretilmiş tekstil kalıntılarına rastlanmıştır (Tütüncüler, 2005, s. 49).

Anadolu'da Eski Tunç Çağına ait yerleşmelerde çok miktarda ele geçen ağırşak ve tezgâh ağırlıkları nedeniyle bu dönemde dokumacılıkta büyük bir gelişmenin başladığı ileri sürülmektedir (Fazlıoğlu, 2001, s. 3).

MÖ 3. bine tarihlenen Samsun İkiztepe (**Resim 63**) ve Tekeköy (**Resim 64**) ile Alaca Höyük kral mezarlarında bulunan silah ve kamalar üzerinde; Resuloğlu Mezarlığında bulunan bir bronz tava üzerindeki kumaş kalıntıları (Tütüncüler, 2006, s. 142; **Resim**

65) ile Troia'nın M hazinesinden karbonlaşmış tekstil parçası Anadolu'nun Eski Tunç Çağı için önemli verileridir (Tütüncüler, 2005, s. 50). Ayrıca, Arslantepe kazılarında, Geç Kalkolitik sonundan itibaren tespit edilen tekstil parçaları ve tekstil aletleri, Mezopotamya-Anadolu ilişkileri ve tekstil teknolojisi açısından önemli buluntulardır (Frangipane ve diğerleri, 2009, s. 5). Kil üzerinde bir tekstil parçası (**Resim 66**) ve bir kral mezarında bulunan metal diadem üzerindeki tekstil parçası korunmuş örneklerdendir (**Resim 67**). Ege Bölgesi ve Girit'te de MÖ 3. binde dokuma izlerine rastlanmıştır (Tütüncüler, 2005, s. 51).

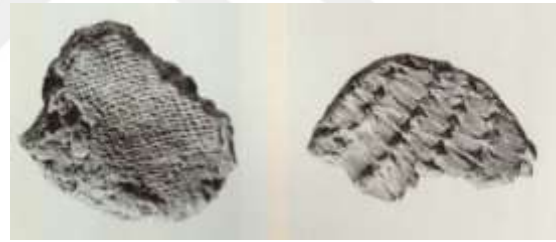
Resim 63: MÖ 3000, İkiztepe, kama üzerinde dokuma parçası (Tütüncüler, 2005, s. 50, res. 6E).

Resim 64: MÖ 3000, Tekeköy, kama üzerinde dokuma parçası (Tütüncüler, 2005, s. 50, res. 6F).

Resim 65: MÖ 3000 Resuloğlu Mezarlığı, bronz tava üzerinde dokuma kalıntısı (Tütüncüler, 2005, s. 50, res. 6G).

Resim 66: MÖ 3350-3000 Arslantepe, kil baskı (Frangipane, 2004, s. 86).

Resim 67: MÖ 3000-2900, Arslantepe, VI B1 tabaka, diadem üzerinde dokuma parçası (Frangipane ve diğerleri, 2009, s. 19, fig. 19).

MÖ 3. binden itibaren Mezopotamya’da, dokuma ürünlerinin sosyal, politik, ekonomik ve dinsel fonksiyonlarla, tüm sosyal tabakalara mensup insanların hayatlarının önemli bir parçası haline geldiğini, Ebla’da ele geçen III. Ur dönemine ait yazılı belgeler ile Uruk IV ve III tabakalarında ele geçen belgeler ortaya koymaktadır. Tabletler üzerindeki araştırmalardan Mezopotamya tekstil endüstrisinin bu dönemi üzerine detaylı bilgiler edinilmektedir (Sollberger, 1986, s. 6-7 ve Tütüncüler, 2005, s. 52). MÖ 3. bin arşivlerinden, mabet ve saray kontrolü altında atölyelerde kumaş üretimi ve çalışma organizasyonunun yapılandırıldığı, tekstil üretiminin uzmanlık alanlarına ayrıldığı, iş kollarına bölündüğü ve her iş kolunun kendisine ayrılan mekânlara sahip olduğu, yün ve ketenin ayrı alanlarda üretiminin yapıldığı ve atölyelerde çok sayıda işçi çalıştırıldığı anlaşılmaktadır (Wright, 1996, s. 91 ve Tütüncüler, 2005, s. 53) Ebla metinlerinden çeşitli kalite ve renklerde yün ve keten ipliğinin üretildiğini, bununla birlikte ip ve bu iplerden dokunmuş kumaşların ihraç edildiğini öğrenmekteyiz (Pettinato, 1981, s. 92, 165-166 ve Tütüncüler, 2005, s. 53).

MÖ 2. binde Asur Ticaret Kolonileri Dönemi’ne ait tabletlerden, Anadolu ve yakın bölgelerinde artık dokumacılığın bir sanayi haline geldiği anlaşılmaktadır (Fazlıoğlu, 2001, s. 4).

Anadolu’da MÖ 2. bine tarihlenen kumaş örneklerinden biri Acemhöyük yanmış sarayda bulunan ve ithal olduğu düşünülen beyaz renkte kumaşın bir yüzüne altın iplikle koyu ve mavi renkli fayans boncukların işlendiği parçadır (Tütüncüler, 2006, s. 142-143; **Resim 68**). Diğer örnek ise Ortaköy’de bulunan ve nitelik olarak Tekeköy ve Resuloğlu kumaş parçalarına benzerliğinden dolayı Eski Tunç Çağı örneklerinin devamı olarak görülen keten liflerinden dokunmuş kumaş parçasıdır (Tütüncüler, 2006, s. 143; **Resim 69**).

Resim 68: MÖ 2000, Acemhöyük, parçası (Tütüncüler, 2005, res. 6H).

Resim 69: MÖ 2000, Ortaköy kumaş parçası kumaş (Tütüncüler, 2005, res. 6I).

Eski Hitit ve Hitit İmparatorluk dönemlerinde de dokumacılığın devam ettiği Hitit tabletlerinden anlaşılmaktadır (Fazlıoğlu, 2001, s. 4). Ancak, Anadolu’da dokumacılığın Neolitik Çağ’a kadar gittiği buluntularla kanıtlanmasına rağmen Hititlerde dokumacılık işini bir meslek olarak yürüten kişilerin, kentlerde mesleklerini icra ettikleri yolunda belgelerde ifadeler varken bunların kırsal kesimde de aynı işi yapıp yapmadıkları sorusu cevapsız kalmaktadır. Hitit kent ve kırsal alanla ilgili genel bilgiler değerlendirildiğinde ise dokumacılığın kırsal alanda da ev içinde günlük ihtiyaçları karşılamaya yönelik olarak yapıldığı söylenebilir (Yiğit, 2002, s. 80).

MÖ 1. binde ise Anadolu’da kumaş kullanımına ilişkin zengin veriler Gordion, Sardis ve Kargamış kazılarında ele geçen örneklerle belgelenmektedir (Tütüncüler, 2006, s. 143).

Tekstillerde rastlanan boya uygulamaları da çok erken bir tarihte başlamış ve gittikçe artan renk, teknik ve renk kaynakları ile geliştirilmiştir. Bitkisel, zoolojik, jeolojik ve kimyasal çalışmalar, antik dünyada bol miktarda pigmentler ile boyar maddelerin var olduğunu göstermiştir. Pigmentler gibi mineraller duvar boyalarında kullanılırken tekstillerde safran gibi bitkisel ve murex gibi hayvansal kökenli boyar maddelerin daha çok kullanıldığını görüyoruz (Barber, 1991, s. 223).

Zamanın yıkımı nedeniyle tekstillerdeki boyaların tespitleri zor olsa da en erken örnek için Gürcistan Dzudzuana Mağarası’nda bulunan ve Üst Paleolitik Çağ’a (MÖ 30.000’lere) tarihlenen boyalı bükülmüş keten lifleri gösterilmektedir. Mağaranın bulunduğu alanın renk aralıklarının sarı, kırmızı, mavi, menekşe, siyah, kahverengi,

yeşil ve haki olan geniş doğal pigment yelpazesine sahip olduğu belirtilmektedir (Kvavadze ve diğerleri, 2009, s. 135).

Çatal Höyük'te bulunan tekstillerin aşırı karbonize olmalarından dolayı boyalı olup, olmadıkları anlaşılamamıştır. Ancak, ip delikleri içinde kırmızı izleri olan bir boncuk grubunun bulunduğu Mellaart tarafından ileri sürüldüğü belirtilse de boncukları bir arada tutan ipliğin kırmızı boyalı olduğu düşünülmektedir (Barber, 1991, s. 223).

Çatal Höyük örneğinin dışında MÖ 4. binyıldan başlayarak Levant, Mezopotamya, Mısır, Anadolu, Avrupa ve Akdeniz'de tekstillerin boyandığını görüyoruz (Barber, 1991, s. 224).

III. Ur belgelerinde, yün ve giysilerin doğal rengi açık krem ve beyazdır. Yine belgelerden çeşitli doğal renklendirilmiş yün tonlarına sahip hayvanların yününden elde edilen tekstillerin varlığını öğrenmekteyiz. Bununla birlikte belgelere göre genel olarak tekstillerin sadece özel durumlarda boyandığı, renklerin statü ve sembolik anlam ifade etmek için kasıtlı olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır. Parlak, sarı boyalı kıyafetler krallara ait olup ölümden sonra arındırma ritüelleri için siyah tekstiller kullanılmıştır. Hitit belgelerinde ise mavi ketenin lüks olduğunu görüyoruz (Michel ve Nosch, 2010, s. xv-xvi).

MÖ 2. binin ikinci yarısına tarihlenen Hitit yazılı belgelerinden, kumaş renkleri özellikle yünün kırmızı, mavi, yeşil, mor, beyaz ve nadir olarak siyah renklerle boyandığı gibi bilgiler edinmekteyiz (Archi, 1984, s. 202 ve Tütüncüler, 2005, s. 72).

Yazılı belgelere paralel olarak, MÖ 3-2. binyıl tasvirli sanat eserlerinde de gerek Anadolu gerekse Mezopotamya, Mısır, İran ve Girit'te dokunmuş malların kıyafete dönüştürülmüş biçimleriyle karşılaşılmaktadır. Çeşitli toplumlarda yaşayan ya da aynı toplum içerisinde farklı sosyal gruplara ait kadın-erkek elbiseleri, dokuma üretimindeki çeşitliliği, kaliteyi, yöntemi ortaya koymasından önemlidir (Tütüncüler, 2005, s. 76).

Tekstil üretiminin gelişimi ile birlikte elbiselerin kimlik, prestij ve statü belirlemede öne çıktığı görülür. Sembolik bir değer olarak doğum, ergenlik, düğün ve ölüm gibi ritüellerde elbiseler insanlara eşlik eder (Breniquet, 2013, s. 12).

Asur Ticaret Kolonileri döneminde ticarete ve uluslararası ilişkilerde oynadığı rolün yanı sıra Uruk döneminde Mezopotamya’da kumaşların bir para birimi olarak işçilerin maaşlarının ödenmesinde kullanıldığı bilinmektedir (Breniquet, 2013, s. 12).

Savaşlarda, tutsakların ya da ölümlerin elbiselerinden mahrum olarak çıplak gösterilmesi, Geç Hitit kabartmalarında ya da Ur ve Mari’nin tutsaklarında olduğu gibi zaferin krala ait olduğu ve savaş ganimetlerinin yanı sıra düşmanın kişilik, güç ve varlık kaybı yansıtılır (Breniquet, 2013, s. 13).

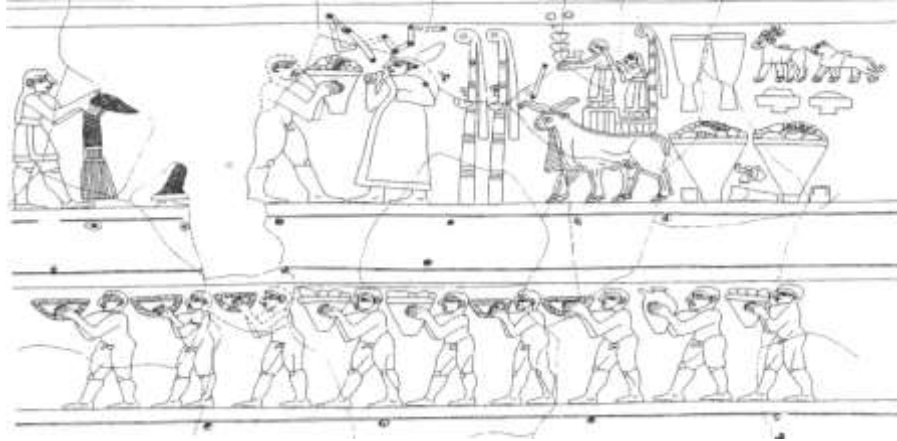

Resim 70: Er Hanedanlar öncesi, Ur duvar resmi, Esirler (Breniquet, 2013, s. 13, fig. 1.9).

Resim 71: Er Hanedanlar öncesi, Mari duvar resmi, esirler (Breniquet, 2013, s. 13, fig. 1.10).

Arkaik metinlerde de ifade edildiği üzere Uruk vazosunda tasvir edilen figürlerin elbiseleri gücün sembolüdür. Krallar ve yardımcıları, tanrıçalar ve yardımcıları elbise ile gösterilirken sunu taşıyan erkekler çıplak olarak tasvir edilmişlerdir (Breniquet, 2013, s. 10; **Resim 70 ve 71**).

Resim 72: MÖ 3000, Uruk vazosu (Breniquet, 2013, s. 10, fig. 1.7).

Mezopotamya’da Eski Babil döneminde yaygın olan kumaşların işlevselliği konusunda “Sissiktum” uygulaması da ilginç örneklerden birini oluşturur. Taraflar arasında ritüellerle yapılan sözleşmelerde kumaşların arabuluculuğu, tarafların varlığını ve modern anlamda bir kimlik belirleme uygulamasını gösterir. Bu uygulamalarda, sözleşme metinlerini içeren tabletlerin kenarına kumaş parçaları basılır (Breniquet, 2013, s. 15; **Resim 73**).

Resim 73: Eski Babil dönemi, Terga, tablet üzerinde dokuma baskı (Breniquet, 2013, s. 15, fig. 1.12).

1.4. ARAŞTIRMALAR TARİHÇESİ

Tekstil üzerine arkeoloji dünyasındaki ilgi, diğer buluntu gruplarına nazaran daha geç bir zaman diliminde başlamıştır. Bunun temel nedenlerinden birisi tekstil kalıntılarının doğası gereği kazı alanlarında fazlaca ele geçmemesidir. Bunun yanında, bazı kazılarda bu türden kalıntılar kazı heyetinin dikkatini çekmiş ve kazı raporlarında kısa da olsa yer

verilmiştir. Kazı alanının içinde bulunduğu coğrafya, tekstil kalıntılarının günümüze ulaşmasına imkân vermektedir. Nem oranının düşük olması bunda önemli bir etmendir. Mısır'daki kazılarda ele geçen tekstil örnekleri hakkında ilk yayınlar geçen yüzyılın ilk yarısında gerçekleştirilmiştir. Fayum'da MÖ 5. bin sonlarına ait tekstil buluntuları (lif bitkisi keten ve ağırşak buluntuları) üzerine Caton-Thompson ve Gardner tarafından çalışılmıştır (Caton-Thompson ve Gardner, 1934, s. 46). Ayrıca, Mısır mezarlarından ele geçen keten ve diğer tekstil buluntuları üzerine de çok sayıda araştırma bulunmaktadır.

Anadolu'da ele geçen bazı tekstil parçaları üzerine de çalışmalar bulunmaktadır. Orta Anadolu'nun referans kazılarından Yozgat ili sınırları içindeki Alişar Höyük buna örnek verilebilir. 1937 yılında J.M.Fogelberg ve A.Kendall tarafından Alişar Höyük Kalkolitik Çağ tekstilleri üzerine çalışılmıştır (Fogelberg ve Kendall, 1937, s. 334-335).

Anadolu'nun yanı sıra Önasya'nın en tanınmış Neolitik yerleşimlerinden birisi olan Çatal Höyük'te farklı tabakalarda tekstil örnekleri ele geçmiştir. 1965 yılında H.B. Burnham ve M.L. Ryder tarafından Çatal Hüyük tekstilleri üzerine yapılan çalışmalar ilgi uyandırmıştır (Burnham, 1965 ve Ryder, 1965). Çatal Höyük'ün karbonize olmuş tekstil kalıntıları üzerine Paleobotanist H.Helbaek araştırma yapmıştır. Radyokarbon analizleri ile kalıntılar Fayum ketenlerinden daha erken M.Ö.6. bin başlarına tarihlendirilir (Melleaart, 1963a ve Halbeak, 1963). Son yıllarda R.Büken tarafından da Çatalhöyük tekstillerinin analizleri konusunda araştırma yapılmıştır (Büken, 2003).

MÖ 7000'lere tarihlenen Jarmo ve Hassuna buluntuları üzerinde R.J.Braidwood ve B.Howe tarafından çalışılmıştır (Braidwood and Howe, 1960, s. 46).

Demir Çağı'na ait tasvirli sanat eserlerinde giysiler hakkında oldukça doyurucu bilgi bulunmasına karşın, kazılarda maalesef fazlaca tekstil örneği ele geçmemektedir. Bu döneme ait Gordion kazılarında MÖ 8. yüzyıla ait önemli tekstil buluntuları, L.Bellinger ve R.B.Burke (Bellinger, 1962 ve Burke, 2005) tarafından değerlendirilmiştir.

Anadolu dışındaki kazı alanlarında gün ışığına çıkartılan tekstil buluntuları hakkında farklı uzmanlar tarafından münferit yayınlar yapılmıştır. Bunlar arasında Kuzey Irak'taki Tell Shimshara'nın MÖ. 6. binlere tarihlenen tekstil buluntuları üzerinde (sepet-hasır) P. Mortensen tarafından çalışılmıştır (Mortensen, 1970).

Güneybatı İran'ın tanınmış Neolitik kazısı Ali Kosh ve çağdaşı Çatal Höyük buluntuları üzerinde (sepet-hasır) P.Singh tarafından çalışılmıştır (Singh, 1974). Yine İran-Tepe Yahya ve Jarmo tekstil buluntuları üzerinde J.M. Adovasio tarafından çalışılmıştır (Adovasio, 1975).

Yakın Doğu'nun nem açısından en düşük coğrafyalarından olan Filistin'deki Nahal Hemar Mağarası'nda bulunan ve MÖ 7. bine tarihlenen tekstil buluntuları O.Bar-Yosef ve T.Schick tarafından çalışılmıştır (Bar-Yosef, 1985 ve Schick, 1986).

Tekstil alanında öne çıkan araştırmacılardan birisi olan ve "Prehistoric Textiles" adlı yayınından bu çalışmada da çok sık faydalandığımız E.J.W.Barber'dir (Barber, 1991). E.J.W. Barber'in araştırmaları geniş kapsamlı olup, "Prehistoric Textiles" adlı kitabında Neolitik Çağ'dan Tunç Çağlarına kadar Anadolu dâhil olmak üzere bütün dünyada tekstil üretimi ve tekstil aletlerini detaylı bir şekilde incelemiştir. Yayın, bu konuda araştırma yapmak isteyen kişilere önemli bir yol haritası sunabilmektedir.

Son yıllarda tekstil alanındaki çalışmalar hız kazanmıştır. 2005 yılında Danimarka Ulusal Araştırma Vakfı tarafından Tekstil Araştırma Merkezi (CTR) kurulmuştur. Merkez, Kopenhag Üniversitesinde Saxo Enstitüsü'ne bağlı olarak araştırmalarını sürdürmektedir. Merkezin Yönetim Kurulu Başkanı Marie Loise Nosch ve Yönetim Kurulu üyeleri, Ulla Mannering, Egzona Haxha ve Andersson Strand'dan oluşmaktadır. Bu merkez akademik seviyede tekstil araştırmalarını teşvik etmek ve uluslararası tekstil çalışmalarını desteklemek amacıyla seminer, konferans ve kurslar düzenlemektedir.

Merkez, Vakfın desteği ile 2005 yılında Kopenhag'ta Tunç Çağları'nda tekstil üretiminin deneysel arkeoloji ve yazılı belgeler yardımı ile incelenmesi için bir araştırma programı başlatmıştır. Program, tekstil ve tekstil aletleri (2005-2009 yılları arasında) diğeri tekstille ilgili yazılı belgeler (2007-2010) konulu olmak üzere iki

bölümden oluşmuştur. 2005 yılında başlatılan diğer bir program Yakın Doğu’da yün ekonomisi ile ilgilidir. Yapılan çalışmalarla ilgili makaleler Oxbow Books tarafından basılan “Ancient Textiles Series” sayı 8’de yayımlanmıştır. Ayrıca tekstille ilgili çalışmalar bu serilerde yayımlanmaktadır.

Yine Vakıf tarafından 2010 yılında British Museum’da, “Yakın Doğu’da Neolitik, Tunç ve Demir Çağlarında Tekstil Üretimi” konulu Eski Yakın Doğu Arkeolojisi 7. Kongresinde bir çalıştay düzenlenmiştir. Bu çalışma ile ilgili makaleler “Ancient Textiles Series” sayı 12’de yayımlanmıştır.

Tekstil çalışmalarında yine önemli araştırmacılardan biri de bu çalışmada sıklıkla yayınlarından faydalanılmış olan C.Breniquet olup, Mezopotamya tekstil üretim teknolojisi ve tekstilleri konusunda yeni bakış açıları kazandırmıştır (Breniquet, 2008).

Ülkemiz üniversitelerinde Yüksek Lisans ve Doktora tezleri kapsamında tekstil konusunun üzerinde durulmaktadır. Bunların çoğu bir kazı özelinden hareketle hazırlanmış çalışmalardır. Bu çalışmalardan Ö.Tütüncüler tarafından “M.Ö.2. Bin Ege Bölgesi Dokuma Aletleri” konulu doktora tezinde dönemin tekstil üretimi ve aletleri detaylı bir şekilde incelenmiştir (Tütüncüler, 2005). G.Ergün tarafından hazırlanan Yüksek Lisans tezinde “Beycesultan Höyük Tunç Çağı Ağırşakları ve Dokuma Ağırlıkları” detaylı bir şekilde incelenmiştir (Ergün, 2016).

Bu çalışmalardan bazıları makale olarak da yayımlanmıştır. Bunlardan tanınmış olan çalışmalardan birisi Ö.Tütüncüler tarafından Çorum-Resuloğlu Eski Tunç Çağı mezarlarından gelen tekstil kalıntıları üzerinde yapılan yayındır (Tütüncüler, 2006).

Öte yandan, bazı kazı buluntuları farklı araştırmacılar tarafından yayımlanarak bilim dünyasına tanıtılmıştır. Bunlar arsında, Malatya-Arslantepe kazılarında bulunan tekstil aletleri ve dokuma baskıları konusunda M. Frangipane ve diğer araştırmacılar (A.E.Strand, R. Laurito, W. S. Moller, M.L. Nosch, E.A. Rast, L.A. Wisti.) tarafından yapılan çalışmalar dikkat çekicidir (Frangipane ve diğerleri, 2009).

Ege Bölgesi'nin öne çıkan Neolitik yerleşimi olan Ulucak Höyük'te bulunan tekstil aletleri üzerinde Ç. Çilingiroğlu tarafından çalışılmıştır (Çilingiroğlu, 2009). Yine aynı bölgenin dikkat çeken bir yerleşimi olan Aydın ili sınırları içindeki “Çine-Tepecik Höyüğü Tezgâh Ağırlıkları” D.Yılmaz tarafından çalışılmıştır (Yılmaz, 2016).

Orta Anadolu'nun referans kazılarından olan Kayseri ili sınırları içindeki Kültepe'de Asur Ticaret sisteminde etkili olan taş tezgâh ağırlıkları üzerinde F.Kulakoğlu tarafından çalışılmıştır (Kulakoğlu, 2017).

Son yılların öne çıkan kazılarından birisi olan ve farklı malzemeler sunan Kütahya ili sınırları içindeki Seyitömer kurtarma kazısında bulunan tekstiller üzerinde A. N. Bilgen ve Ö. Tütüncüler tarafından çalışılmıştır (Bilgen ve Tütüncüler, 2017). Bu merkezdeki bir başka buluntu grubu üzerine H. Karaoğlu tarafından hazırlanan “Seyitömer Höyüğü M.Ö.II. Bine ait Dokumacılıkla İlgili Buluntular” hakkında yayınlanmamış Yüksek Lisans tezidir (Karaoğlu, 2010).

2. BÖLÜM

BULUNTU MERKEZLERİ ve KRONOLOJİLERİ

2.1. BULUNTU MERKEZLERİ

Ankara il sınırları içinde Eski Tunç Çağı'na tarihlendirilen ağırşak ve ağırlıklar dokuz kazı alanında saptanmıştır. Bunlar aşağıda kazıların yürütüldüğü tarihler dikkate alınarak eskiden günümüze kadar bir sıralama içinde sunulmuştur.

2.1.1. Ahlatlıbel

Ankara il merkezinin 14 km. güneybatısında, Yalıncakla Taşpınar Köyü arasında, Haymana-Gavurkale yolu üzerindedir (Harita 1; Koşay, 1934, s. 3). 1933 yılında Atatürk'ün direktifleri ile yapılan ilk Türk kazısıdır ve Hamit Zübeyr Koşay tarafından kazılmıştır. 4 m. kalınlığında kültür dolgusu vardır. Müstahkem bir kale ile onu güney tarafından çevreleyen sepet kulpu şeklinde zayıf bir surdan ibarettir. Kazı çalışmaları kale bölümünde yapılmıştır (Koşay, 1934, s. 6). Tespit edilen mimariden bu ören yerinde birbirinden az çok farklı üç yapı evresinin bulunduğu (Koşay, 1934, s. 12) ve küçük buluntulara da dayanılarak tabakaların kısmen Kalkolitik ama özellikle Bakır Çağı'na ait olması gerektiği hafir tarafından ifade edilmektedir. Bakır Çağı tabakalarından sonra Ahlatlıbel'in iskân görmediği, yangın izlerine yoğun olarak rastlansa da muhtemelen susuzluktan terk edildiği bu yüzden de höyük şeklinde bir yapılaşmanın olmadığı bildirilmektedir (Koşay, 1934, s. 8-9).

Ahlatlıbel'de ele geçen mimari ile birlikte bu mekânlarda bulunan zengin eserlerden burada yüksek rütbeli bir kişinin ailesi ve hizmetkârları ile yaşadığı ifade edilmektedir (Koşay, 1934, s. 8). Ayrıca ağırşaklar da bu mekânlardan ele geçmiş ve dokumacılık da bu mekânlarda yapılmış olmalıdır. Yerleşmede ele geçen mezarlarda ölü hediyesi olarak ağırşakların bırakıldığına dair herhangi bir ifade yoktur.

2.1.2. Eti Yokuşu

Ankara'nın 5 km. kuzeyinde (Harita 1), Ankara'dan kuzeydoğuya doğru giden asfaltyolun her iki tarafında, Çubuk suyu kenarında yer almakta olup, Paleolitik aletlerin bulunduğu graviyelerin üzerindedir (Kansu, 1940, s. 5). Höyük tabakası 1,5 m. kalınlığındadır. Graviyenin yoldan derinliği 174 m.dir. Çakıl-kumlardan oluşan graviyelerden yapılaşma amacıyla kum ve çakıl alınmış olup, büyük ölçüde tahribata neden olunmuştur. 1937 yılında Şevket Aziz Kansu başkanlığında kazılmıştır.

Paleolitik aletlerin geldiği graviyen dolgunun üzerinde III tabaka olarak tespit edilen Bakır Çağları bulunmaktadır. Tahribat sonrası çalışılan bu merkezde A, B ve C Ocakları olarak adlandırılan üç alanda çalışılmıştır (Kansu, 1940, s. 6-7). Alttan başlamak üzere III, II ve I olarak tarihlendirilen Bakır Çağı tabakalarında höyüğün orta kısımlarında üçüncü ve kenarlara doğru gidildikçe birinci iskân tabakasına inilmektedir. En alttaki III. tabakanın Kalkolitik olabileceği de ifade edilmektedir (Kansu, 1940, s. 19).

Mimariye göre Eti Yokuşu'nun Bakır Çağı yerleşiminde başlangıçtan sonlara doğru sosyal hayatta değişiklikler olduğu, III. ve II. tabaka sakinlerinin çiftçi-çoban yaşamı sürüdükleri, I. tabaka sakinlerinin ise belli saldırılara maruz kalmalarından dolayı kendilerini savunmak zorunda oldukları belirtilmektedir (Kansu, 1940, s. 19-20).

2.1.3. Karaoğlan

Ankara'nın 25 km. güneyinde, Mogan Gölü'nün güneydoğusunda aynı adlı köyün içindedir. 18-20 m. yükseklikte olan höyük, Ankara yöresinden güneybatıya ve güneydoğuya giden yolların kesiştiği yerdedir (Harita 1). Yapılaşma nedeniyle yoğun tahribata maruz kalmıştır (Arık, 1939, s. 27-28). 1937 yılında Türk Tarih Kurumu'nun Başkanı Afet İnan'ın haber vermesiyle Remzi Oğuz Arık başkanlığında kazılara başlanmış 1942 yılına kadar sürdürülmüştür (Arık, 1948, s. 47). Yapılan kazılarla, Roma (I), Frig (II), Hitit (III), Bakır Çağı ile Hitit dönemi arasında Geçiş Tabakası (IV) ve üç safhalı olduğu ifade olunan asıl Bakır Çağı (Va, Vb ve Vc) olmak üzere 5 tabakanın tespit edildiği hafir tarafından belirtilmektedir.

Hitit tabakalarının, höyüğün batı kısmında 6,85 m.'ye kadar devam ettiği ancak yüzeyden 15-16 m.'lere kadar da Hitit seramiklerinin ele geçtiği belirtilmektedir. 6,85 m.'den 9 m. derinliğe kadar Geçiş Tabakası ve asıl Bakır Çağı'nın 9,40-9,50 m.'den itibaren başlayıp yaklaşık 20 m.'lere kadar hatta köy içine kadar devam ettiği bildirilmektedir (Arık, 1948, s. 47-48).

Karaoğlan'daki Bakır Çağ mimarlığı ilk seviyelerden başlayarak gelişmiş iş bölümünü, hiyerarşiyi, mülkiyeti tanıyan bir cemiyeti göstermektedir. Ayrıca Orta Anadolu Batı Anadolu ilişkileri açısından da önemlidir (Arık, 1948, s. 59).

Bu merkezde ele geçen ağırşakların özenle ve bol miktarda yapıldığı ayrıca bu eşyalarla birlikte tartıların her devirde ele geçen eşyalardan olduğu bildirilmektedir (Arık, 1939, s. 40).

2.1.4. Bitik

Ankara'nın 42 km. kuzeybatısında, aynı adla tanınan Bitik Köyü'nde bulunmaktadır (Harita 1). 18 m. yüksekliğindedir. Modern köy tarafından tahrip edilen höyükte, 1942 yılında Remzi Oğuz Arık başkanlığında küçük çaplı bir kazı yapılmıştır (Arık, 1944, s. 350).

Kazı çalışmaları sonunda, üstten alta doğru Klasik, Frig, Hitit, Proto-Hitit ve Bakır Çağları tespit edilmiştir (Arık, 1944, s. 352-353). Proto-Hitit olarak ifade edilen tabakaya 15,5 m. derinlikte rastlandığı, 15,5 m.'den itibaren diğer Orta Anadolu höyüklerinde bulunan benzer ya da aynı olabilecek Bakır Çağ buluntularına ve izlerine rastlandığı belirtilmektedir.

2.1.5. Polatlı Höyük

Ankara'nın yaklaşık 70 km. batısında Polatlı ilçe merkezinde (Harita 1) olup, 25 m. yüksekliğindedir (Llyod ve Gökçe, 1951, s. 21-22). Diğer höyüklerde olduğu gibi modern zamanlarda tahrip edilmiştir. 1949 yılında daha fazla tahribatı önlemek amacıyla Seton Lloyd ve Nuri Gökçe başkanlığında kısa süreli kazı yapılmıştır. 4 tabaka

ve 31 yapı katı tespit edilmiştir. Bu tabakalar, üstten alta doğru Hitit, Asur Ticaret Kolonileri ve Bakır Çağ yerleşimlerini içermektedir. I ve II. tabakaları kapsayan I-X ve XI-XV yapı katları Bakır Çağ yerleşimleridir (Llyod ve Gökçe, 1951, s. 23).

2.1.6. Ilıca Höyük

Ankara ili, Ayaş ilçesine yaklaşık 10 km. uzaklıktadır (Harita 1). Ilıca Köyü'nün hemen kuzeydoğu kenarında yer almakta olup, iki dere arasındadır. İlk defa 1945 yılında Kılıç Kökten tarafından bulunmuştur (Orthmann, 1966, s. 27). 1963-1964 yılları arasında İstanbul Arkeoloji Enstitüsü adına Winfried Orthmann tarafından kazısı yapılmıştır. Kazılar sırasında 5 tabaka saptanmıştır (Orthmann, 1966, s. 52).

I. tabaka: Roma-Galat Çağı

II. tabaka: Hellenistik Çağ

III. tabaka: Son Frig Çağı

IV. tabaka: Eski Hitit Dönemi

Va tabakası: Geçiş Çağı (Eski Tunç Çağı'ndan MÖ 2. bin yıla geçiş)

V. tabaka: Eski Tunç Çağı II-III

2.1.7. Karayavşan

Ankara ili, Polatlı ilçesinin 20 km. güneydoğusunda bulunmaktadır (Harita 1). Aynı adlı köyün yanındadır. 1965 yılında Anadolu Medeniyetleri Müzesi adına Raci Temizer tarafından kazılmıştır. Eski Tunç tabakalarının tespit edildiği Höyük 12 m.'lik kültür dolgusuna sahiptir. Höyüğün, tepe ve teras kısımlarında kazılar yapılmıştır (Mellink, 1966, s. 148).

2.1.8. Çayyolu Höyük

Ankara ili, Yenimahalle ilçesi sınırları içerisinde, Çayyolu Mevkiinde yer almaktadır (Harita 1). Çayyolu Höyük kazıları, Anadolu Medeniyetleri Müzesi Müdürlüğü başkanlığında, Gülçin İlgezdi Bertram-Jan K. Bertram'ın katılımı ile 2011-2014 yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Ankara'nın diğer bir Eski Tunç merkezi olan ve ODTÜ yerleşkesi içerisinde bulunan Koçumbeli'den yaklaşık 9 km. uzaklıktadır. Yapılaşma nedeniyle oldukça tahrip olmuştur (Arslan ve diğerleri, 2013, s. 140).

Kazı çalışmalarının ön verilerine göre höyükte 4 tabaka tespit edilmiştir (Arslan ve diğerleri, 2013, s. 143, Tablo 1). I. tabaka Roma-Bizans dönemleri olup, II, III ve IV. tabakalar Geç Kalkolitik'ten Orta Tunç Çağı'na geçiş tabakalarına tarihlendirilmektedir. Çayyolu Höyük'te ele geçen ağırşaklar pişmiş topraktan yapılmış olup, II-IV. tabakalarda bulunmuştur.

2.1.9. Çömlek Tepe

Ankara ili, Nallıhan ilçesi, Çayırhan beldesi, Karaköy sınırları içerisinde bulunmaktadır (Harita 1). 2011 yılında Anadolu Medeniyetleri Müzesi Müdürlüğü başkanlığında kazı çalışmaları yapılmıştır. Eski Tunç Çağı'na ait olup, tek evre saptanmıştır. Daha çok batı etkilidir.

Tez konumuzu oluşturan yerleşmelerden Karaoğlan, Karayavşan, Eti Yokuşu ve Ahlatlıbel 1930-1970 yılları arasında kazıları yapılan merkezlerdir. Ancak bu kazılardan elde edilen buluntular ayrıntılı şekilde yayınlanmamış ve elde edilen sonuçlar kronolojik olarak tartışılıp değerlendirilmemiştir (İlgezdi Bertram ve Bertram, İstanbul 2012, s. 117-118).

Ahlatlıbel, Eti Yokuşu ve Ahlatlıbel yakınlarındaki Koçumbeli Höyükleri, Orta Anadolu'da MÖ 3. binyıl için halen anahtar yerleşmeler olarak kabul edilmektedir. Bu amaçla, bu merkezlerin buluntularının ve tabakalanmalarının aydınlatılması amacıyla Gülçin İlgezdi Bertram-Jan K. Bertram tarafından 2005 yılından itibaren bir proje başlatılmıştır (Bertram, 2008, s. 73).

Ankara Gölbaşı Bölgesi'nde yer alan Eski Tunç Çağı arkeolojik buluntu yerlerini belgelemek amacıyla da 2010 yılında Gülçin İlgezdi Bertram-Jan K. Bertram tarafından bir yüzey araştırması projesi başlatılmıştır. Söz konusu projenin odak noktasını Karaoğlan Höyük ve yakın çevresi oluşturmaktadır (İlgezdi Bertram ve Bertram, Ankara 2012, s. 52-53).

2010 yılında yine Gülçin İlgezdi Bertram-Jan K. Bertram tarafından Karayavşan buluntularının değerlendirilmesi amacıyla çalışmalara başlanmıştır (İlgezdi Bertram ve Bertram, Ankara 2012, s. 54). Bu yerleşmelerin içinde değerlendirilen Ilıca Höyük ve Bitik kazıları da eski dönem kazılar olup, buluntu kronolojileri benzer şekilde çok sağlıklı değildir.

Gülçin İlgezdi Bertram-Jan K. Bertram tarafından yapılan araştırma ve buluntu toplulukları üzerindeki yayın çalışmaları halen devam etmekte olup, sonuçlandığında bölgedeki kazı merkezlerinin kronolojilerinin sağlıklı bir şekilde tespit edilebileceği düşünülmektedir.

2.2. KRONOLOJİK ÇERÇEVE

Orta Anadolu arkeolojisi Prof. Dr. Tahsin Özgüç tarafından Geç Kalkolitik Çağ ve Eski Tunç Çağı'nda, Alaca Höyük kuzeyi ve güneyi olmak üzere iki bölgeye ayrılarak incelenmiştir. Her iki bölge de aynı çağda, aynı medeniyet özelliklerinin olmasına rağmen, en çok Eski Tunç Çağı'nda yerel özelliklerin arttığı görülmektedir (Özgüç, 1964, s. 30).

Bu çalışmada ağırşak ve ağırlıkları incelenen Ankara çevresindeki Eski Tunç Çağı yerleşimlerinin kronolojileri hakkında kesin bir sonuca varmak güçtür. Bunun temel nedeni söz konusu kazıların geçen yüzyılın ilk yarısı ya da ortalarında gerçekleştirilmiş olmasıdır. Yakın zamanda sorunun çözümüne dönük bu döneme dair sağlam stratigrafi veren bir kazının da yapılmamış olması nedeniyle eski kazıların tabaka düzenini oluşturmayı güçleştirmektedir.

Bölgede bu aşamada stratigrafik açıdan en detaylı kazılar Çayyolu Höyük kazıları olup, burada yaklaşık Geç Kalkolitik Çağ'dan (MÖ 4. binin ikinci yarısı) Eski Tunç Çağı'nın sonuna kadar kesintisiz bir stratigrafi ile karşılaşmıştır. Böylece Çayyolu Höyük'te yürütülen çalışmalarla bölgede diğer kazısı yapılmış Eski Tunç Çağı yerleşmelerinin anlaşılmasına katkıda bulunulacaktır (Arslan ve diğerleri, 2013, s. 146,). Söz konusu kazıların bu aşamada sağlıklı tabakalanma ve tarihlendirilmeleri olmadığından bu kazılarda bulunan ağırşak ve ağırlıkların tarihlendirilmeleri sadece Eski Tunç Çağı olarak verilebilecektir.

Bununla birlikte ağırşak ve ağırlıkları incelenen kazı merkezlerinin yayınlarda belirtilen stratigrafileri doğrultusunda (Çizelge 1) ve J.K. Bertram ve G. İlgezdi Bertram tarafından Ankara ve bölgesinde gerçekleştirmiş oldukları çalışmalarının sonucunda Eski Tunç Çağı'na ilişkin şimdilik belirlenmiş olan stratigrafi doğrultusunda (Bertram, J.K. ve İlgezdi Bertram, 2017, s. 866; Çizelge 2) aşağıda belirtilen kronoloji çizelgeleri hazırlanmıştır.

Ayrıca, buluntuların tam olarak kronolojileri verilemese de Denizli ili, Çivril ilçesine 5 km. uzaklıkta bulunan ve bölge açısından önemli bir yerleşim yeri olan Beycesultan'da bulunan dokuma aletleri ile ilgili G.Ergün tarafından hazırlanan "Beycesultan Höyük Tunç Çağı Ağırşakları ve Dokuma Ağırlıkları" başlıklı Yüksek Lisans Tez çalışmasında, Beycesultan Tunç Dönemi ağırşak ve ağırlıkları detaylı bir şekilde incelenmiş olup tarihlendirilmeleri de yapılmış olduğundan bu çalışmadan da yararlanılarak genel olarak ağırşakların, bu tez çalışmasında yapılan tip sınıflandırılmalarına göre Eski Tunç Çağı'nın hangi dönemlerinde kullanım gördükleri açıklanmaya çalışılmıştır (Ergün, 2013, s. 185-186-187).

Yine, yeni dönem çalışmalara ilişkin yayınlarda belirlenen stratigrafi doğrultusunda hazırlanan kronoloji çizelgesi dikkate alınarak (Çizelge 2) Ankara ve çevresi merkezlerde bulunan tezgâh ağırlıklarının tip sınıflandırılmalarına göre Eski Tunç Çağı'nın hangi dönemlerinde kullanım gördükleri açıklanmaya çalışılmıştır.

Merkezler	Bakır Çağ/ Eski Tunç Çağı			Geçiş Tabakası/ Proto Hitit	ATKÇ	Hitit Dönemi	Frig Dönemi	Klasik Çağ
	I	II	III					
Ahlatlıbel	x	x	x					
Eti Yokuşu	x	x	x					
Karaoğlan	x Va	x Vb	x Vc	x IV		x III	x II	x I
Bitik	x	x	x	x		x	x	x
Polatlı Höyük	x I	x II			x III	x IV	x	
Ilıca Höyük		x Vb	x Vb	x Va		x IV	x III	x I-II
Karayavşan	x	x	x					
Çayyolu Höyük	x	x	x					
Çömlek Tepe		x						

Çizelge1: Ankara ve çevresi kazı merkezlerinin yayınlarında belirtilen stratigrafiye dair kronoloji çizelgesi.

Merkezler	Eski Tunç Çağı		
	I	II	III
Ahlatlıbel		x	x
Eti Yokuşu		x	
Karaoğlan	x	x	x
Bitik		x(?)	x
Polatlı Höyük		x	x(?)
Ilıca Höyük		x(?)	x
Karayavşan		x	x(?)
Çayyolu Höyük	x	x	x
Çömlek Tepe		x	

Çizelge 2: Ankara ve çevresi yeni çalışmalarla belirlenen stratigrafiye göre kronoloji çizelgesi.

Beycesultan buluntularına ait tez çalışmasında, Beycesultan Eski Tunç Çağ I dönemine ait tüm ağırşakların simetrik çift konik formlu olduğu; ağırşaklar üzerindeki bezemelerin ağırşağın tüm yüzeyine uygulandığı ve oldukça basit yapıldıkları; bu dönem ağırşakların küçük boyutlu oldukları ve küçük boyutlu ve hafif ağırşaklarla genellikle daha ince iplikler eğilmekte olduğu belirtilmektedir (Ergün, 2013 s. 185). Anadolu'da Eski Tunç Çağı'nda en çok kullanılan liflerin keten ve yün olduğu ve keten liflerinin yün liflerine oranla daha ince yapısından dolayı da Beycesultan Eski Tunç Çağ I'de büyük olasılıkla keten dokumacılığının yapılmış olabileceği ifade edilmektedir.

Beycesultan örneklerine göre yapılan bu tarihlendirmede, simetrik çift konik formlu örnekler Tip 4a, Tip 4b, Tip 5a ve Tip 5b ile Tip 8a ve Tip 8b'de sınıflandırılan örneklerimiz girmekte olup, Eski Tunç Çağı I dönemine tarihlendirilmektedir. Bu örnekler arasında küçük boyutlu ve hafif ağırlıkta ağırşaklar olduğu gibi daha büyük boyutlu ağır ağırşaklar da mevcuttur. Bezemesiz örnekler yanında bezemeli, sade ya da daha detaylı yapılan genellikle tüm yüzeye uygulanan bezemelere rastlanmaktadır (Şekil 20-45 ile Şekil 65-68).

Beycesultan Eski Tunç Çağ II dönemi ağırşaklarında yine aynı tiplerin görüldüğü ancak ağırlıkların arttığı ve bezemelerin daha detaylı yapıldığı ifade edilmektedir. Bir gelişimin söz konusu olduğu, kalın ipliklerin kullanımının arttığı, ketenin daha nadir ve yünün yoğun olarak kullanıldığı belirtilmektedir (Ergün, 2013 s. 185-186).

Beycesultan örneklerine göre yapılan ve Eski Tunç Çağı I'de kullanılan Tip 4a, Tip 4b, Tip 5a ve Tip 5b ile Tip 8a ve Tip 8b sınıflamasına giren örneklerin kullanımının Eski Tunç Çağı II döneminde de devam ettiği söylenebilir.

Ancak, Çizelge 2'de yer alan tabloyla karşılaştırıldığında iki merkez dışında diğer 7 merkezlerin Eski Tunç I dönemi tabakalaşmalarının olmadığı dikkate alındığında bu tiplerdeki ağırşakların, Ankara ve çevresi için yoğun kullanımlarının Eski Tunç Çağı II dönemi olduğu söylenebilir.

Beycesultan Eski Tunç Çağı III dönemi ağırşaklarında ise köklü değişimlerin yaşandığı, Eski Tunç Çağ I ve II'de tek form olarak görülen simetrik çift konik formların

neredeyse ortadan kalktığı, bunun yerine daha sonraları Orta Tunç Çağ ve Geç Tunç Çağ'da da kullanımı devam edecek olan asimetrik çift konik formların ortaya çıktığı ayrıca bu dönemde ilk defa konik ve küresel formlu ağırşakların da kullanılmaya başlandığı belirtilmektedir (Ergün, 2013 s. 186-187). Ağırşak formlarında görülen köklü değişikliğe paralel olarak bezeme anlayışında da önemli değişimlerin yaşandığı, Eski Tunç Çağı II döneminde olduğu gibi bezemelerin özenli ve karmaşık olduğu ancak bezemelerin ağırşağın tüm yüzeyine uygulanması geleneğinin ortadan kalktığı sadece ağırşağın üst konisine yapılmaya başlandığı, küçük boyutlu ağırşakların kullanımı devam etmekle birlikte ağırşakların boyutlarının büyüdüğü, yün kullanımı yanında keten kullanımının da devam ettiği ifade edilmektedir. İplikler, bir önceki dönemde olduğu gibi büyük olasılıkla keten ve yündür. Ayrıca, ağırşaklar üzerinde tespit edilen ani değişimlerin, bölgede 3. binyılın son çeyreğinde farklı etnik grupların bölgeye gelmesiyle açıklanabileceği belirtilmektedir (Ergün, 2013 s. 187).

Beycesultan örneklerine göre Eski Tunç Çağı III döneminde görülen asimetrik çift konik, konik ve küresel sınıflandırmasına girenlerden; küresel biçimliler Tip 2a, Tip 2b, Tip 3a, Tip 3b (Şekil 3-19) ile asimetrik konik ve konik biçimliler Tip 6a, Tip 6b, Tip 6c, Tip 6d ve Tip 6e (Şekil 46-62) örnekleridir. Bu döneme tarihlenen Beycesultan örneklerinde olduğu gibi bu gruba giren örnekler arasında büyük boyutlu ağırlıklar ve daha ağır ağırşaklar dikkat çekicidir. Bezemeler de Beycesultan örneklerindeki gibi ağırşakların özellikle üst konilerinde görülmekte olup, önceki örneklere göre daha karmaşık bezemeli örnekler de vardır. Ayrıca yarım küre biçimli Tip 7a ve Tip 7b'deki (Şekil 63-65) örnekler de biçim, boyut ve bezeme gelenekleri açısından Beycesultan örneklerine paralellik göstermektedir. Bu dönem Ankara ve çevresi için ince ipliklerin yanı sıra daha çok kalın dokumlar için muhtemelen yün ipliklerinin kullanımının olduğu söylenebilir.

Genel olarak Beycesultan örnekleri ile yapılan karşılaştırma sonucunda; Tip 4a, Tip 4b, Tip 5a, Tip 5b ile Tip 8a ve Tip 8b örneklerinin Eski Tunç Çağı I ve yoğun olarak II'de kullanım gördükleri Tip 2a, Tip 2b, Tip 3a, Tip 3b, Tip 6a, Tip 6b, Tip 6c, Tip 6d ve Tip 6e ile Tip 7a ve Tip 7b örneklerinin ise Eski Tunç Çağı III döneminde yoğun olarak kullanıldıkları görülmektedir.

Tip 1a ve Tip 1b’de yer alan silindirik biçimli ağırşaklar (Şekil 1-3) ile Tip 9a ve Tip 9b (Şekil 69) yer alan kompozit biçimli ağırşaklar Beycesultan Eski Tunç Çağı tabakalarında görülmemektedir. Silindirik biçimli ağırşaklar Troia’nın Eski Tunç Çağı I ve II dönemlerine ait Troia I (Blegen ve diğerleri, 1950, Part II, Fig. 221/3-4) ve Troia II’de (Blegen ve diğerleri, 1950, Part II, Fig. 368/7), Alişar Höyük’ün Eski Tunç Çağı I-II dönemlerine ait Alişar I tabakalarında (Schmidt, 1932, Fig. 60/8) ve İkiztepe’nin Eski Tunç Çağı I ve II dönemlerine ait tabakalarında bulunmuştur (Alkım ve diğerleri, 2003, Levha XVI ve LXII).

Tip 9a ve Tip 9b’de sınıflandırılan Kompozit Biçimli Ağırşaklar ise Eski Tunç Çağı II-III dönemine tarihlendirilen ve Orta Tunç Çağı tabakalarında da yoğun kullanım görece Afyon Kusura yerleşim yerinde ele geçmiştir (Lamb, 1936, Fig. 13).

Bu karşılaştırmalara göre, Tip 1a ve 1b Eski Tunç Çağı I-II dönemlerine, Tip 9a ve Tip 9b ise Eski Tunç Çağı II-III dönemlerine tarihlendirilebilir.

Tez kapsamında olan ağırlıklar ise 5 tipe ayrılmış olup, bazı merkezlerde aşağıda belirtildiği üzere ağırlık sayıları fazla olduğundan aynı tipte az sayıda örnek çalışmaya dâhil edilmiştir.

Eti Yokuşu’nda yaklaşık 30 adet üçgen, dikdörtgen ve elips biçimli; Bitik’te yaklaşık 20 adet yuvarlak ve üçgen biçimli; Karaoğlan’da çeşitli formda ve çok sayıda ağırlık mevcuttur. Ilıca Höyük, Karayavşan ve Çayyolu Höyük’te az sayıda olup, Çömlektepe’de yine üçgen, elips ve dikdörtgen biçimli olmak üzere yaklaşık 30 adet mevcuttur. Polatlı Höyük’te az sayıda olup, yarım ay biçim hâkimdir (Lev. XXXV 367, 368 ve 369).

Ağırlıklar için belirlenen 5 tipin (Tip 1 Yuvarlak Biçimli, Tip 2 Üçgen Biçimli, Tip 3 Dikdörtgen Biçimli, Tip 4 Elips Biçimli ve Tip 5 Yarım Ay Biçimli) Çizelge 2’ye göre buluntu yerleri ve sayısal durumları dikkate alınarak özellikle Eski Tunç Çağı II-III dönemlerinde yoğun olarak kullanıldıkları görülmektedir.

3. BÖLÜM

AĞIRŞAKLAR

3.1. AĞIRŞAKLARIN TİPOLOJİSİ

Ağırşakların biçimlerini belirlemek amacıyla tipoloji çalışması yapılmıştır (Tablo I). Tipoloji için “Tip” kelimesi kullanılmış olup, “T” harfi ile gösterilmiştir. Ağırşakların birbirinden ayırt edilmesi amacıyla da T harfi yanına sayısal rakamlar kullanılmıştır. Ayrıca aynı tipin alt grupları, sayısal rakamların yanında alfabetik sıralama ile gösterilmiştir. Aynı yöntem ağırlıklar için de uygulanmıştır. Tiplerin adlandırılması, diğer kazı merkezlerinde bulunan ağırşak ve ağırlıklar dikkate alınarak tarafımızca yapılmıştır. Ayrıca ortası delik ve yuvarlak plaka şeklinde biçimlendirilen ağırşak olarak kullanıldıkları düşünülen seramik parçaları bu çalışmaya dâhil edilmemiştir. Ağırşaklar, 9 ana grup, 21 alt grup olarak tanımlanmıştır.

Ahlatlıbel 54 (pişmiş toprak), Eti Yokuşu 35 (3 adet pişmiş toprak, 2 adet taş), Karaoğlan 60 (59 adet pişmiş toprak, 1 adet taş), Bitik 16 (15 adet pişmiş toprak, 1 adet taş), Polatlı Höyük 23 (22 adet pişmiş toprak, 1 adet taş), Ilıca Höyük 48 (45 adet pişmiş toprak, 3 adet taş), Karayavşan 39 (37 adet pişmiş toprak, 2 adet taş), Çayyolu Höyük 31 (30 adet pişmiş toprak, 1 adet taş) ve Çömlek Tepe 25 (pişmiş toprak) adet olmak üzere bu merkezlere ait toplam 331 adet (320 adet pişmiş toprak 11 adet taş) ağırşak değerlendirilmiştir. Tiplerin merkezlere göre dağılımı ayrıca tablolarda yer alan grafiklerde de gösterilmiştir (Tablo II-XXII).

Ağırşakların nasıl ve ne tür kalınlıkta ipi eğirmede kullanıldıkları konusunda deneysel arkeoloji çalışmaları az olmakla birlikte şimdiye kadar yapılan çalışmalara dayanılarak ve son yıllarda Arslantepe kazı ekibi tarafından gerçekleştirilen deneysel uygulamalarla ince liflerin hafif, kalın liflerin daha ağır ağırşaklarla eğrildiği belirtilmektedir (Maner, 2018, s. 47) Ayrıca “2.2.Tekstilde Kullanılan Aletler Bölümünde” belirtilen tanımlamalara göre de ağırşağın çapı ve boyutu, ağırlığı ile doğru orantılı olup, hafif bir ağırşağın çapı dar daha ağır bir ağırşağın çapı ise daha geniştir. Konu kapsamındaki 9

merkeze ait ağırşak tiplerinin tanımlaması yapılırken katalog numaraları ile ölçüleri çizelgelerde verilmiştir. Liflerin eğrilmesi sırasında ağırşakların yükseklik, çap ve delik çapları da ağırlıkları kadar önemlidir. Ağırlıkları **10-20 gr.** arasında değişen ağırşaklarla muhtemelen kısa liflerden (ya da yünden) ince iplik eğrilmiş olmalıdır. **30 gr.** ve üstündeki ağırşaklar, daha uzun liflerden daha kalın yün eğrilmesi için yeterlidir. Ağırşak tanımlamalarına göre **40-50 gr.** ağırlığında olanlar, kilim ya da daha ağır kumaşların dokunmasında kullanılmaktadırlar. **60-95 gr.** ağırlığında olanlarla muhtemelen keten eğrilmektedir. Üst sınır **100-150 gr.** ağırlığında olup, daha kaba dokumlar için gereken iplerin eğrilmesinde kullanılmaktadırlar.

Ankara ve çevresindeki merkezlerle çağdaş olan ve benzer örneklerin ele geçtiği **Troia'da** Eski Tunç Çağı tabakalarına tarihlendirilen (Troia I yerleşimi ETÇ I/II, Troia II yerleşimi ETÇ II, Troia III ve Troia IV yerleşimleri ETÇ III) çok sayıda ağırşak bulunmuş olup, 31 adet tip belirlenmiştir (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, fig. 128). Troia I'de toplam 66 adet ağırşak bulunmuş olup, 60 adedi bezemesiz, 6 adedi bezemelidir (Blegen ve diğerleri, 1950, Text, s. 49, Tablo 5); Troia II'de 186 adet bulunmuş olup, 112 adedi bezemesiz, 74 adedi bezemelidir (Blegen ve diğerleri, 1950, Text, s. 217, Tablo 11); Troia III'de toplam 177 adet bulunmuş olup, 108 adedi bezemesiz 69 adedi bezemelidir (Blegen ve diğerleri, 1951, Text, s. 15-16, Tablo 5-6); Troia IV'de toplam 92 adet bulunmuş olup, 29 adedi bezemesiz 63 adedi bezemelidir (Blegen ve diğerleri, 1951, Text, s. 117, Tablo 13) ve Troia V'de toplam 88 adet bulunmuş olup, 33 adedi bezemesiz 55 adedi bezemelidir (Blegen ve diğerleri, 1951, Text, s. 234, Tablo 20). Troia kazılarında pişmiş toprak örnekler çoğunlukta olup, az sayıda taş örnekler vardır (Blegen ve diğerleri, 1950, Text, s. 29).

Troia'da Eski Tunç Çağı tabakalarında küresel, silindirik, konik ve çift-koni biçimli örnekler görülmektedir. Çift-koni bezemesiz ağırşaklar yoğun olarak kullanılmıştır. Bezemeler genelde geometrik olup, yiv, çizgi bezeme ve beyaz boyayla doldurulmuş çizgi bezemeli örnekler çoğunluktadır (Blegen ve diğerleri, 1950, Text, s. 217).

Troia örneklerinde açık-koyu gri, kırmızı, devetüyü, siyah, kahverengi ve alacalı kil renkleri kullanılmıştır. Troia kazılarında Schliemann tarafından 8000'e yakın ağırşak

bulunduğu ancak tabakalara göre kronolojilerinin yapılamadığı da bilinmektedir (Blegen ve diğerleri, 1950, Text, s. 217).

Alişar Höyük Bakır ve Eski Tunç Çağı tabakalarında bulunan çok sayıda ağırşak arasında bizim örneklerimiz ile paralel olan örnekler mevcuttur. Alişar I ETÇ I-II'ye Alişar III ise ETÇ III'e tarihlendirilmektedir (von der Osten ve diğerleri, 1932). Bulunan ağırşaklar bezemeli ve bezemesizdir. Ağırşaklar özellikle bezemeleri açısından Bakır Çağı örneklerinin devamı şeklindedir. Aynı şekilde bazı örneklerin Hitit döneminde de görüldüğü hafır tarafından belirtilmektedir (von der Osten, 1937(a), s. 270).

Alişar Bakır Çağı pişmiş toprak örneklerin yanı sıra farklı boyutlarda bezemeli ve bezemesiz olarak 61 adet serpantin örnek bulunmuştur (von der Osten, 1937(a), s. 185). Eski Tunç Çağı ağırşakları çoğunlukla pişmiş topraktan yapılmış olup, yine bezemeli ve bezemesiz olarak gruplandırılır (von der Osten, 1937(a), s. 198). Bezemeler genelde geometriktir. Küre, oval, çift-konik ya da konik olarak biçimlendirilen ağırşakların daha kabaca yapılmış örnekleri Kalkolitik Çağ'a kadar gitmektedir. (von der Osten, 1937(a), s. 93, Fig. 98).

Beycesultan Eski Tunç Çağı tabakalarında ağırşaklarda büyük bir artış olmuştur. Eski Tunç Çağı ağırşakları genelde siyah, kahverengi ve koyu gri renklerde. Elde yapılan ağırşaklar yüksek ısıli fırınlarda pişirilmiştir olup, iyi perdelanmıştır. Çizilerek yapılan örneklerin içleri beyaz macunla doldurulmuştur (Lloyd ve Mellaart, 1962, s. 277). Beycesultan ağırşakları dalgali hat, nokta bezek, daire, yarım daire ve açi motifleri gibi geometrik motiflerle bezenmiş olup, bizim örneklerimizle paralellik göstermektedir.

Gözlü Kule ağırşakları Eski Tunç Çağı'nda yoğun olarak görölmeye başlar ve Geç Tunç Çağları'na kadar aynı tiplerin yapımı devam eder. Genellikle toplu halde bulunmuşlardır. Çoğu bezemeli olan örneklerde, bezemeler diğeri merkezlerdekiyle benzer geometrik motiflerdir. Çizilerek oluşturulan bezemelerde içleri beyaz boya ile doldurulmuş örnekler vardır. Diğeri merkezlerde olduğu gibi silindiri, konik, çift-konik, basık çift konik ve küre gibi biçimler görölr (Goldman, 1956, Text, s. 328-329).

Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında toplam 192 adet ağırşak bulunmuştur (Seeher ve Kauder, 1996, s. 341). Ağırşaklar üç ana evre olarak incelenmiş olup, ana evre 1 ve 2 Eski Tunç Çağı I'e, ana evre 3 ise Eski Tunç Çağı II'ye tarihlendirilmiştir.

Bu ayrıma göre ana evre 1'de 29, ana evre 2'de 53 ve ana evre 3'de 17 adet ağırşak bulunmuştur (Seeher ve Kauder, 1996, s. 343). Ağırşaklar, çoğunlukla evlerin ön odalarında bulunmuş olup, ayrıca bir işlik tespit edilmemiştir (Seeher ve Kauder, 1996, s. 345-346). Ağırşaklar Troia I, Beycesultan, Polatlı Höyük, Koçumbeli, Eti Yokuşu gibi merkezlerde bulunanlarla paralellik göstermekte birlikte biçim ve bezeme açısından kendine özgü özellikleri de taşımaktadırlar (Seeher ve Kauder, 1996, s. 346).

Koçumbeli buluntuları açısından Karaoğlan, Ahlatlıbel ve Eti Yokuşu gibi Ankara ve çevresi Eski Tunç Çağı için önemli bir merkezdir (Tezcan, 1966, s. 7). Ağırşak buluntuları da diğer merkezlerle paralellik göstermektedir. Ancak ağırşaklar, yayınlarda detaylı olarak incelenmediğinden çalışılan merkezlerle karşılaştırma örnekleri verilememektedir.

Elmalı-Karataş Eski Tunç Çağı'na tarihlenen ağırşaklar, Ankara çevresinde bulunan Eski Tunç merkezlerinde bulunan ağırşaklarla benzerlik göstermesi açısından önemlidir (Warner, 1994, Lev. 183).

Alaca Höyük Bakır ve Eski Tunç Çağı tabakalarında ele geçen çok sayıda ağırşaklar Ankara ve çevresindeki merkezlerle paralellik göstermektedir.

İkiztepe Eski Tunç tabakalarında ele geçen ağırşaklarla da paralellik göstermekte olduğundan bu merkezlerdeki örneklerle de karşılaştırma yapılmıştır.

Ayrıca tam karşılaştırma yapılamasa da son yıllarda yapılan kazılarda Eski Tunç Çağları için önemli tekstil buluntuları veren Malatya Aslantepe'de de başta konik olmak üzere farklı biçim ve boyutlarda çok sayıda ağırşak ele geçmiştir (Frangipane ve diğerleri, 2009, s. 17 fig. 13).

3.1.1. Tip 1a: Silindirik Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşakların aşağıda merkezlere göre dağılımları ve ölçüleri belirtildiği üzere toplam 5 adet olup, nadir kullanılan örneklerdendir. 5 adedi de pişmiş topraktan yapılan bu örneklerin ağırlıkları 10-20 gr. arasında değişmektedir. Muhtemelen bu ağırşaklarla yapılan tanımlamalara göre ince yünden iplik eğrilmiş olmalıdır.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlatlıbel	1	1,7 cm.	2,1 cm.	0,5 cm.	9,95 gr.
Eti Yokuşu	2	2,0 cm.	2,8 cm.	0,5 cm.	19,58 gr.
Karaoğlan	4	1,7 cm.	3,1 cm.	0,7 cm.	17,40 gr.
Bitik					
Polatlı Höyük					
Ilca Höyük					
Karayavşan	3	2,1 cm.	2,4 cm.	0,5 cm.	12,01 gr.
Çayyolu Höyük					
Çömlek Tepe					

Çizelge 3

Troia I (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig.221, 3-81) ve II'de (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig.368, 35-439) az sayıda örnekle temsil edilir. Alishar Bakır Çağ tabakalarında serpantinden (Osten, 1937, Fig.188, e 2516) ve pişmiş topraktan (Osten, 1937, Fig.198, e 1227); Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında (Seeher ve Kauder, 1996, Lev.91, 6); Alaca Höyük Eski Tunç Çağı tabakalarında (Arık, 1937, Lev.CXXXV, Al.819) ve İkiztepe Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekleri vardır (Alkım ve diğerleri, 2003, Lev.XVI, İ/76-7).

3.1.2. Tip 1b: Silindirik Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam 7 adet olup, nadir kullanılan örneklerdendir. 7 adedi de pişmiş topraktan yapılan bu örneklerin ağırlıkları 5-15 gr. arasında değişmektedir. Muhtemelen ince iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlatlıbel	6	1,2 cm.	1,8 cm.	0,5 cm.	4,91 gr.
Eti Yokuşu					
Karaoğlan	9	2,1 cm.	2,5 cm.	0,6 cm.	14,57 gr.
	10	1,8 cm.	2,7 cm.	0,7 cm.	15,79 gr.
	11	1,4 cm.	2,8 cm.	0,7 cm.	13,45 gr.
	12	1,2 cm.	2,8 cm.	0,7 cm.	11,93 gr.
Bitik					
Polatlı Höyük	7	1,6 cm.	2,0 cm.	0,6 cm.	7,72 gr.
	8	1,8 cm.	2,3 cm.	0,7 cm.	11,46 gr.
Ilca Höyük					
Karayavşan					
Çayyolu Höyük					
Çömlek Tepe					

Çizelge 4

Troia II tabakalarında az sayıda örnekle temsil edilir (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig.366, 37-536). Alışar Bakır Çağ tabakalarında (Osten, 1937, Fig.203, d 1585); Gözlü Kule Eski Tunç tabakalarında az miktarda (Goldman, 1956, Plates, Fig. 447, 3) ve Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekleri vardır (Seeher ve Kauder, 1996, Lev.91, 10).

3.1.3. Tip 2a: Küre Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam 25 adet olup, özellikle Eti Yokuşu ve Ahlatlıbel'de yoğun olarak kullanılmıştır. 25 adedi de pişmiş topraktan yapılan bu örneklerin ağırlıkları bir örnek dışında (Ahlatlıbel 29 katalog no'lu buluntu 30,81 gr.) 5-20 gr. arasında değişmekte olup, çoğunlukla 10 gr. altındadır. İnce iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlathıbel	14	1,6 cm.	1,9 cm.	0,3 cm.	6,29 gr.
	15	1,7 cm.	2,0 cm.	0,3 cm.	6,73 gr.
	24	2,2 cm.	2,7 cm.	0,4 cm.	12,90 gr.
	26	1,8 cm.	2,2 cm.	0,4 cm.	9,72 gr.
	28	2,1 cm.	2,6 cm.	0,5 cm.	14,37 gr.
	29	2,8 cm.	3,3 cm.	0,4 cm.	30,81 gr.
	33	2,0 cm.	1,8 cm.	0,3 cm.	7,84 gr.
Eti Yokuşu	13	1,4 cm.	1,7 cm.	0,3 cm.	4,03 gr.
	16	1,7 cm.	2,0 cm.	0,3 cm.	6,75 gr.
	17	1,7 cm.	1,8 cm.	0,3 cm.	5,59 gr.
	18	1,9 cm.	2,0 cm.	0,4 cm.	6,93 gr.
	19	1,9 cm.	2,0 cm.	0,3 cm.	7,35 gr.
	20	2,1 cm.	2,1 cm.	0,3 cm.	8,59 gr.
	21	1,5 cm.	1,9 cm.	0,3 cm.	5,47 gr.
	22	1,6 cm.	2,0 cm.	0,3 cm.	5,43 gr.
	23	1,9 cm.	2,2 cm.	0,3 cm.	8,78 gr.
	25	2,2 cm.	2,2 cm.	0,4 cm.	9,84 gr.
	34	2,4 cm.	2,2 cm.	0,6 cm.	10,66 gr.
	35	2,8 cm.	2,8 cm.	0,4 cm.	16,69 gr.
	36	1,9 cm.	1,9 cm.	0,3 cm.	6,95 gr.
	27	1,7 cm.	2,2 cm.	0,5 cm.	7,64 gr.
Karaoğlan	31	1,9 cm.	2,2 cm.	0,3 cm.	9,95 gr.
Bitik	32	2,5 cm.	3,0 cm.	1,7 cm.	21,50 gr.
Polath Höyük					
Ilıca Höyük					
Karayavşan	30	2,5 cm.	3,2 cm.	0,5 cm.	23,76 gr.
Çayyolu Höyük	37	3,3 cm.	2,7 cm.	0,3 cm.	9,60 gr.
Çömlek Tepe					

Çizelge 5

Troia I'de (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig.221, 37-782) ve Troia III'de (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig.54, 34-302) az sayıda örnek var. Alishar Bakır Çağ tabakalarında (Osten, 1937, Fig.198, e 311); Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında (Seeher ve Kauder, 1996, Lev.90, 3); Alaca Höyük Eski Tunç Çağı tabakalarında (Arık, 1937, Lev.XCI, Al.134) ve İkiztepe Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekler vardır (Alkım ve diğerleri, 1988, Lev.XL, İ/74-14).

3.1.4. Tip 2b: Küre Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam 10 adet olup, yoğun kullanım görmedikleri anlaşılmaktadır. 10 adedi de pişmiş topraktan yapılan bu örneklerin ağırlıkları bir örnek dışında (Ahlatlıbel 28 katalog no'lu buluntu 2,93 gr.) genelde 10-25 gr. arasındadır. İnce iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlatlıbel	38	1,3 cm.	1,5 cm.	0,2 cm.	2,93 gr.
	40	1,9 cm.	2,3 cm.	0,4 cm.	9,12 gr.
	41	2,3 cm.	2,4 cm.	0,3 cm.	13,47 gr.
	45	2,8 cm.	3,2 cm.	0,4 cm.	26,73 gr
Eti Yokuşu					
Karaoğlan	39	1,9 cm.	2,1 cm.	0,3 cm.	7,97 gr.
	42	2,1 cm.	2,6 cm.	0,6 cm.	12,75 gr.
Bitik					
Polath Höyük					
Ilca Höyük	43	2,3 cm.	2,9 cm.	0,8 cm.	16,08 gr.
Karayavşan	47	2,5 cm.	2,4 cm.	0,5 cm.	13,30 gr.
Çayyolu Höyük					
Çömlek Tepe	44	2,7 cm.	3,3 cm.	0,9 cm.	24,65 gr.
	46	2,2 cm.	2,2 cm.	0,6 cm.	10,09 gr

Çizelge 6

Troia III'de az sayıda örnek vardır (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig.54, 33-289). Alishar Bakır Çağ tabakalarında çok sayıda serpantinden (Osten, 1937, Fig.188, c 796) ve pişmiş topraktan (Osten, 1937, Fig.204, e 98); Gözlü Kule Eski Tunç tabakalarında az sayıda (Goldman, 1956, Plates, Fig. 447, 8); Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda (Seeher ve Kauder, 1996, Lev.90, 6); Elmalı-Karataş Eski Tunç Çağı tabakalarında (Warner, 1994, Lev.183, j. KA 363) ve İkiztepe Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örneklerle temsil edilirler (Alkım ve diğerleri, 1988, Lev.XL, İ/74-81).

3.1.5. Tip 3a: Basık Küre Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam 23 adet olup, Eti Yokuşu ve Ilıca Höyük’de yoğun kullanıldıkları anlaşılmaktadır. 18 adedi pişmiş topraktan 5 adedi taştan yapılan bu örneklerin ağırlıkları 5-35 gr. arasındadır. 30 gr. üzerindeki örnekler azınlıktadır. İnce ya da daha uzun liflerden daha kalın iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlatlıbel	59	1,5 cm.	2,8 cm.	0,4 cm.	15,27 gr.
	66	1,4 cm.	2,1 cm.	0,3 cm.	7,80 gr.
	67	1,3 cm.	2,7 cm.	0,5 cm.	10,06 gr.
Eti Yokuşu	53 (taş)	1,8 cm.	3,0 cm.	0,4 cm.	18,84 gr.
	55 (taş)	2,2 cm.	3,9 cm.	1,5 cm.	22,07 gr.
	56	1,2 cm.	2,1 cm.	0,4 cm.	6,39 gr.
	60	1,5 cm.	2,8 cm.	0,5 cm.	11,79 gr.
	61	1,4 cm.	1,9 cm.	0,3 cm.	4,74 gr.
	63	1,5 cm.	2,2 cm.	0,3 cm.	7,79 gr.
	64	1,2 cm.	2,2 cm.	0,3 cm.	6,49 gr.
	65	1,3 cm.	2,3 cm.	0,3 cm.	6,15 gr.
Karaoğlan	50	2,5 cm.	3,5 cm.	0,6 cm.	33,06 gr.
	52	1,9 cm.	3,0 cm.	0,6 cm.	17,87 gr.
	58 (taş)	1,6 cm.	2,7 cm.	0,5 cm.	17,72 gr.
Bitik	68	2,3 cm.	3,0 cm.	0,8 cm.	20,65 gr.
Polatlı Höyük					
Ilıca Höyük	51	2,0 cm.	2,5 cm.	0,7 cm.	12,39 gr.
	54	2,1 cm.	4,0 cm.	1,2 cm.	27,31 gr.
	57	1,2 cm.	2,3 cm.	0,5 cm.	6,81 gr.
	62 (taş)	1,2 cm.	1,7 cm.	0,6 cm.	5,23 gr.
	70	1,8 cm.	3,8 cm.	0,9 cm.	25,18 gr.
Karayavşan	49	2,6 cm.	3,5 cm.	0,6 cm.	32,49 gr.
	69 (taş)	2,1 cm.	3,9 cm.	1,1 cm.	38,13 gr.
Çayyolu Höyük	48	2,3 cm.	2,9 cm.	0,4 cm.	17,20 gr.
Çömlek Tepe					

Çizelge 7

Troia II ‘de (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig. 368, 36-252), Troia III’de (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 56, 33-288) ve Troia IV’de (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 152, 33-109) az sayıda örnekle temsil edilir. Alishar Bakır Çağ tabakalarında (Osten, 1937, Fig.198, e 1371); Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda

(Seeher ve Kauder, 1996, Lev.91, 7); Alaca Höyük Eski Tunç Çağı tabakalarında (Arık, 1937, Lev.XCI, Al.157) ve İkiztepe Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekler vardır (Alkım ve diğerleri, 2003, Lev.XV, İ/76-33).

3.1.6. Tip 3b: Basık Küre Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam 25 adet olup, Ilıca Höyük’de yoğun kullanıldıkları anlaşılmaktadır. 24 adedi pişmiş topraktan 1 adedi taştan yapılan bu örneklerin ağırlıkları bir örnek dışında (Ilıca Höyük 91 katalog no’lu buluntu 32,79 gr.) genelde 8-25 gr. arasındadır. İnce iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlatlıbel	73	1,8 cm.	2,5 cm.	0,7 cm.	10,22 gr.
	88	1,4 cm.	3,1 cm.	0,5 cm.	13,94 gr.
	93	1,3 cm.	2,5 cm.	0,5 cm.	8,73 gr.
Eti Yokuşu					
Karaoğlan	71	1,9 cm.	2,4 cm.	0,6 cm.	10,60 gr.
	72	2,1 cm.	2,8 cm.	0,7 cm.	15,81 gr.
	78	2,0 cm.	2,8 cm.	0,7 cm.	16,33 gr.
	90	1,5 cm.	3,5 cm.	0,6 cm.	19,77 gr.
Bitik					
Polatlı Höyük	75	2,5 cm.	3,3 cm.	0,8 cm.	6,82 gr.
	81 (taş)	1,3 cm.	2,4 cm.	0,7 cm.	11,41 gr.
	82	1,4 cm.	2,2 cm.	0,6 cm.	6,61 gr.
	89	1,6 cm.	3,0 cm.	0,7 cm.	15,16 gr.
	94	1,0 cm.	2,4 cm.	0,6 cm.	6,83 gr.
Ilıca Höyük	76	1,7 cm.	2,5 cm.	0,7 cm.	10,23 gr.
	77	1,6 cm.	2,4 cm.	0,6 cm.	8,23 gr.
	80	2,2 cm.	3,4 cm.	0,8 cm.	26,63 gr.
	83	1,6 cm.	2,5 cm.	0,6 cm.	9,70 gr.
	84	1,8 cm.	2,9 cm.	0,7 cm.	14,78 gr.
	87	1,8 cm.	3,0 cm.	0,6 cm.	15,25 gr.
	91	1,8 cm.	4,0 cm.	0,8 cm.	32,79 gr.
Karayavşan	74	2,5 cm.	3,0 cm.	0,6 cm.	20,07 gr.
	85	2,1 cm.	3,5 cm.	0,6 cm.	27,31 gr.
	86	1,4 cm.	2,2 cm.	0,6 cm.	5,35 gr.
	92	1,9 cm.	3,6 cm.	0,7 cm.	25,98 gr.
	95	0,7 cm.	2,4 cm.	0,5 cm.	5,09 gr.
Çayyolu Höyük	79	2,1 cm.	3,0 cm.	0,8 cm.	18,53 gr.
Çömlek Tepe					

Çizelge 8

Troia IId-g tabakalarında (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig. 366, 36-13), Troia III'de (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 56, 34-49), Troia IV'de (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 152, 36-386) ve Troia V'de (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 237, 32-68) az sayıda örnekler vardır. Alışar Bakır Çağ tabakalarında çok sayıda (Osten, 1937, Fig.201, b 859); Beycesultan Eski Tunç Çağı tabakalarında (Lloyd ve Mellaart, 1962, Fig. 6, VI. tabaka 4; Gözlü Kule Eski Tunç tabakalarında çok sayıda (Goldman, 1956, Plates, Fig. 448, 30); Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda (Seeher ve Kauder, 1996, Lev.94, 5) ve Elmalı-Karataş Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekler vardır (Warner, 1994, Lev.183, j. KA 362).

3.1.7. Tip 4a: Çift-Koni Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam 16 adet olup, Eti Yokuşu'nda yoğun kullanıldıkları anlaşılmaktadır. 16 adedi de pişmiş topraktan yapılan bu örneklerin ağırlıkları iki örnek dışında (Karayavşan 104 katalog no'lu buluntu 26,79 gr. ve Çömlek Tepe 105 katalog no'lu buluntu 36,65 gr.) genelde 6-15 gr. arasındadır. İnce iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlatlıbel	98	1,8 cm.	2,1 cm.	0,5 cm.	6,24 gr.
	109	2,3 cm.	2,6 cm.	0,5 cm.	13,73 gr.
	110	2,0 cm.	2,5 cm.	0,3 cm.	9,83 gr.
Eti Yokuşu	100	2,1 cm.	2,3 cm.	0,3 cm.	9,85 gr.
	102	1,8 cm.	2,2 cm.	0,3 cm.	6,40 gr.
	103	1,5 cm.	2,0 cm.	0,3 cm.	5,68 gr.
	106	1,8 cm.	0,8 cm.	0,6 cm.	6,46 gr.
	108	2,4 cm.	2,8 cm.	0,4 cm.	15,61 gr.
	111	1,8 cm.	2,2 cm.	0,3 cm.	8,25 gr.
Karaoğlan	107	1,6 cm.	2,0 cm.	0,2 cm.	5,97 gr.
Bitik					
Polatlı Höyük					
Ilıca Höyük					
Karayavşan	104	2,9 cm.	3,3 cm.	0,5 cm.	26,79 gr.
Çayyolu Höyük	96	1,2 cm.	1,5 cm.	0,3 cm.	3,5 gr.
Çömlek Tepe	97	1,3 cm.	1,7 cm.	0,8 cm.	3,42 gr.
	99	1,9 cm.	2,2 cm.	0,7 cm.	7,60 gr.
	101	1,4 cm.	1,7 cm.	0,4 cm.	3,52 gr.
	105	3,0 cm.	3,8 cm.	0,7 cm.	36,65 gr.

Çizelge 9

Troia I (Blegen ve diğeri, 1950, Plates, Fig. 221, 37-360), Troia II (Blegen ve diğeri, 1950, Plates, Fig. 368, 36-26), Troia III (Blegen ve diğeri, 1951, Plates, Fig. 54, 34-453), Troia IV (Blegen ve diğeri, 1951, Plates, Fig. 151, 36-363) ve Troia V'de (Blegen ve diğeri, 1951, Plates, Fig. 237, 32-317) çok sayıda örnekle temsil edilirler. Alishar Bakır Çağ tabakalarında çok sayıda (Osten, 1937, Fig. 198, e 2135); Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında (Seeher ve Kauder, 1996, Lev.93, 4); Alaca Höyük Eski Tunç Çağı tabakalarında (Arık, 1937, Lev.XCIII, Al.861) ve İkiztepe Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekler vardır (Alkım ve diğeri, 1988, Lev.XL, İ/74-41).

3.1.8. Tip 4b: Çift-Koni Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam 23 adet olup, Karaoğlan, Karayavşan ve Çömlek Tepe'de yoğun kullanıldıkları anlaşılmaktadır. 23 adedi de pişmiş topraktan yapılan bu örneklerin ağırlıkları bir örnek dışında (Ilıca Höyük 114 katalog no'lu buluntu 50,76 gr.) genelde 8-40 gr. arasındadır. 10 gr. altındaki örnekler azınlıktadır. Ağırşak tanımlamalarına göre **40-50 gr.** ağırlığında olanlar, kalın yün ipliğinin eğrilmesinde ve kilim ya da daha ağır kumaşların dokunmasında kullanılmaktadırlar. Bu tipe girenler arasında ince ipliklerin yanı sıra özellikle Ilıca Höyük'te olmak üzere kilim gibi ağır kumaşlar için daha kalın ipliklerin eğrildiği söylenebilir.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlatlıbel	117	2,2 cm.	2,2 cm.	0,4 cm.	9,78 gr.
	122	2,1 cm.	2,5 cm.	0,5 cm.	11,11 gr.
	125	2,4 cm.	2,7 cm.	0,5 cm.	15,32 gr.
Eti Yokuşu					
Karaoğlan	127	2,6 cm.	3,5 cm.	0,8 cm.	24,19 gr.
	128	3,0 cm.	4,2 cm.	0,6 cm.	36,99 gr.
	130	1,8 cm.	2,5 cm.	0,4 cm.	9,12 gr.
	134	2,6 cm.	3,6 cm.	0,8 cm.	30,69 gr.
Bitik					
Polatlı Höyük	133	2,1 cm.	4,2 cm.	0,9 cm.	33,25 gr.
Ilıca Höyük:	114	3,9 cm.	4,3 cm.	0,9 cm.	50,76 gr.
	129	2,9 cm.	4,1 cm.	0,8 cm.	38,47 gr.
Karayavşan	113	3,3 cm.	3,7 cm.	0,5 cm.	38,93 gr.
	115	2,3 cm.	2,5 cm.	0,5 cm.	10,18 gr.
	120	2,0 cm.	2,5 cm.	0,6 cm.	8,10 gr.
	121	2,0 cm.	2,6 cm.	0,6 cm.	11,66 gr.
	126	2,4 cm.	2,9 cm.	0,7 cm.	15,38 gr.
	132	2,3 cm.	2,1 cm.	0,5 cm.	17,28 gr.
Çayyolu Höyük					
Çömlek Tepe	112	2,7 cm.	2,6 cm.	0,5 cm.	15,89 gr.
	116	2,1 cm.	2,4 cm.	0,7 cm.	9,66 gr.
	118	2,4 cm.	2,5 cm.	0,4 cm.	10,10 gr.
	119	2,6 cm.	3,0 cm.	0,8 cm.	16,30 gr.
	123	2,2 cm.	3,1 cm.	0,4 cm.	17,20 gr.
	124	2,1 cm.	2,4 cm.	0,5 cm.	17,50 gr.
	131	1,9 cm.	2,4 cm.	0,3 cm.	9,40 gr.

Çizelge 10

Troia I (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig. 222, 35-103), Troia II (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig. 366, 35-281) ve Troia V'de (Blegen ve diğerleri, 1951,

Plates, Fig. 237, 32-392) benzer örnekler vardır. Beycesultan Eski Tunç Çağı tabakalarında (Lloyd ve Mellaart, 1962, Fig. 5, XIV.tabaka 4); Gözlü Kule Eski Tunç tabakalarında (Goldman,1956, Plates, Fig. 447, 11); Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında (Seeher ve Kauder, 1996, Lev.93, 5); Elmalı-Karataş Eski Tunç Çağı tabakalarında (Warner, 1994, Lev.185,b. KA 697) ve Alaca Höyük Eski Tunç Çağı

tabakalarında çok sayıda örneklerine rastlanmaktadır (Arık, 1937, Lev.CXXXV, Al.163).

3.1.9. Tip 5a: Basık Çift-Koni Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam 30 adet olup, Ahlatlıbel'de yoğun kullanıldıkları anlaşılmaktadır. 27 adedi pişmiş topraktan 3 adedi taştan yapılmıştır. İki örnek dışında buluntuların ağırlıkları (Ilıca Höyük 153 ve 159 katalog no'lu buluntu 37,34 gr. ve 40,07 gr.) genelde 5-25 gr. arasındadır. Ilıca Höyük örnekleri kalın iplik diğer örnekler ince iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlatlıbel	135	1,3 cm.	2,1 cm.	0,6 cm.	5,86 gr.
	136	1,6 cm.	2,4 cm.	0,4 cm.	7,93 gr.
	137	1,4 cm.	2,2 cm.	0,3 cm.	5,50 gr.
	140	1,2 cm.	1,4 cm.	0,3 cm.	2,30 gr.
	141	1,8 cm.	2,3 cm.	0,4 cm.	8,34 gr.
	142	1,9 cm.	2,3 cm.	0,3 cm.	8,81 gr.
	145	1,6 cm.	2,3 cm.	0,4 cm.	8,92 gr.
	151	2,0 cm.	2,8 cm.	0,5 cm.	13,98 gr.
	154	1,6 cm.	2,9 cm.	0,3 cm.	13,33 gr.
	156	1,5 cm.	2,5 cm.	0,4 cm.	13,40 gr.
	162	1,2 cm.	2,6 cm.	0,3 cm.	8,87 gr.
Eti Yokuşu	143	2,3 cm.	3,0 cm.	0,5 cm.	20,55 gr.
	146	1,7 cm.	2,3 cm.	0,4 cm.	7,95 gr.
	150	1,8 cm.	2,3 cm.	0,3 cm.	8,87 gr.
	152	2,5 cm.	3,1 cm.	0,4 cm.	23,00 gr.
	160	1,0 cm.	2,1 cm.	0,4 cm.	4,07 gr.
Karaoğlan	148	1,5 cm.	2,1 cm.	0,3 cm.	6,60 gr.
	163	1,4 cm.	3,7 cm.	0,5 cm.	15,24 gr.
Bitik	138	1,9 cm.	3,2 cm.	0,9 cm.	15,23 gr.
	155 (taş)	1,3 cm.	2,3 cm.	0,6 cm.	8,07 gr.
	158	1,9 cm.	2,8 cm.	0,8 cm.	15,02 gr.
	164	1,6 cm.	4,6 cm.	0,7 cm.	23,12 gr.
Polatlı Höyük					
Ilıca Höyük	153	2,6 cm.	4,2 cm.	0,5 cm.	37,34 gr.
	157	1,6 cm.	2,5 cm.	0,6 cm.	11,23 gr.
	159	2,7 cm.	4,1 cm.	1,3 cm.	40,07 gr.
	161 (taş)	1,1 cm.	2,0 cm.	0,6 cm.	5,87 gr.
Karayavşan	144	2,5 cm.	3,4 cm.	0,5 cm.	23,83 gr.
	147 (taş)	1,6 cm.	2,0 cm.	0,4 cm.	9,10 gr.
Çayyolu Höyük					
Çömlek Tepe	139	2,1 cm.	3,0 cm.	0,5 cm.	14,00 gr.
	149	2,3 cm.	3,1 cm.	0,6 cm.	15,50 gr.

Çizelge 11

Troia I (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig. 221, 36-73), Troia II (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig. 368, 37-1), Troia III (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 57, 33-167), Troia IV (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 151, 37-546) ve Troia V'de (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 237, 32-73) çok sayıda örnekle temsil edilirler. Alişar Bakır Çağ tabakalarında çok sayıda (Osten, 1937, Fig. 198, e 2422); Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda (Seeher ve Kauder, 1996, Lev.94, 6) ve İkiztepe Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekler vardır (Alkım ve diğerleri, 2003, Lev.LVIII, İ/78-224).

3.1.10. Tip 5b: Basık Çift-Koni Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam 59 adet olup, Eti Yokuşu, Bitik ve Polatlı Höyük dışında başta Karaoğlan olmak üzere yaygın olarak kullanılmışlardır. Örneklerin hepsi pişmiş topraktan yapılmıştır. Ağırlıklar çoğunlukla 10-20 gr. arasındadır. Nadir olarak 10 gramın altında örnekler olduğu gibi 25 gr. olan örnekler de vardır. İnce iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlatlıbel	177	1,7 cm.	2,8 cm.	0,6 cm.	10,62 gr.
	179	2,1 cm.	3,2 cm.	0,4 cm.	20,10 gr.
	181	1,7 cm.	2,6 cm.	0,3 cm.	10,35 gr.
	182	1,8 cm.	2,8 cm.	0,6 cm.	10,49 gr.
	183	1,9 cm.	2,7 cm.	0,4 cm.	11,92 gr.
	185	1,8 cm.	2,4 cm.	0,4 cm.	8,49 gr.
	187	1,8 cm.	2,7 cm.	0,5 cm.	10,09 gr.
	188	1,6 cm.	2,8 cm.	0,5 cm.	10,46 gr.
	198	1,9 cm.	2,9 cm.	0,5 cm.	17,02 gr.
	206	1,6 cm.	2,2 cm.	0,3 cm.	6,99 gr.
	214	1,9 cm.	3,7 cm.	0,6 cm.	24,85 gr.
Eti Yokuşu	223	0,9 cm.	3,8 cm.	0,5 cm.	13,49 gr.
Karaoğlan	165	1,6 cm.	2,4 cm.	0,5 cm.	9,31 gr.
	169	2,3 cm.	3,7 cm.	0,7 cm.	25,25 gr.
	175	1,6 cm.	2,7 cm.	0,3 cm.	8,86 gr.
	178	2,0 cm.	2,9 cm.	0,5 cm.	12,90 gr.
	180	1,6 cm.	2,4 cm.	0,4 cm.	7,28 gr.
	184	1,9 cm.	3,3 cm.	0,5 cm.	15,21 gr.
	189	2,0 cm.	3,1 cm.	0,7 cm.	15,62 gr.
	191	1,8 cm.	2,6 cm.	0,5 cm.	11,00 gr.
	193	2,1 cm.	3,0 cm.	0,9 cm.	17,52 gr.
	195	1,6 cm.	2,2 cm.	0,6 cm.	12,60 gr.

	201	1,9 cm.	2,9 cm.	0,6 cm.	12,39 gr.
	203	2,0 cm.	3,6 cm.	0,7 cm.	20,37 gr.
	204	2,1 cm.	3,3 cm.	0,6 cm.	21,33 gr.
	209	1,9 cm.	2,9 cm.	0,4 cm.	16,06 gr.
	213	1,8 cm.	3,3 cm.	0,6 cm.	18,45 gr.
	215	1,6 cm.	2,7 cm.	0,5 cm.	10,08 gr.
	217	1,8 cm.	3,2 cm.	0,6 cm.	14,22 gr.
	219	2,0 cm.	3,5 cm.	0,7 cm.	24,18 gr.
	220	1,9 cm.	4,1 cm.	0,6 cm.	26,41 gr.
	221	1,5 cm.	3,4 cm.	0,7 cm.	14,08 gr.
Bitik					
Polatlı Höyük	167	2,0 cm.	3,1 cm.	0,7 cm.	15,22 gr.
	218	1,6 cm.	3,5 cm.	0,8 cm.	16,53 gr.
Ilca Höyük	199	2,3 cm.	3,3 cm.	0,7 cm.	22,91 gr.
	205	1,3 cm.	2,0 cm.	0,5 cm.	4,72 gr.
	208	1,4 cm.	2,4 cm.	0,6 cm.	7,32 gr.
	216	1,7 cm.	3,3 cm.	0,7 cm.	16,13 gr.
Karayavşan	166	1,8 cm.	2,3 cm.	0,5 cm.	11,99 gr.
	170	1,7 cm.	2,9 cm.	0,6 cm.	11,61 gr.
	171	1,9 cm.	3,1 cm.	0,8 cm.	15,57 gr.
	172	2,0 cm.	3,0 cm.	0,7 cm.	16,43 gr.
	173	2,0 cm.	3,1 cm.	0,6 cm.	16,48 gr.
	174	2,2 cm.	3,4 cm.	0,6 cm.	22,76 gr.
	176	1,5 cm.	2,4 cm.	0,5 cm.	8,59 gr.
	190	1,7 cm.	2,1 cm.	0,6 cm.	6,83 gr.
	192	2,0 cm.	2,9 cm.	0,7 cm.	13,31 gr.
	200	1,5 cm.	2,8 cm.	0,5 cm.	10,32 gr.
	202	1,6 cm.	3,9 cm.	0,9 cm.	17,35 gr.
	211	1,8 cm.	2,4 cm.	0,6 cm.	10,52 gr.
Çayyolu Höyük	186	1,7 cm.	2,6 cm.	0,4 cm.	9,20 gr.
	210	1,3 cm.	2,5 cm.	0,4 cm.	8,90 gr.
	212	1,7 cm.	2,6 cm.	0,5 cm.	11,60 gr.
	222	1,3 cm.	3,3 cm.	0,7 cm.	13,10 gr.
Çömlek Tepe	168	2,2 cm.	2,2 cm.	0,6 cm.	19,35 gr.
	194	2,3 cm.	3,3 cm.	0,8 cm.	19,10 gr.
	196	2,2 cm.	3,2 cm.	0,6 cm.	15,40 gr.
	197	2,3 cm.	3,1 cm.	0,8 cm.	14,70 gr.
	207	6,0 cm.	2,3 cm.	0,4 cm.	7,02 gr.

Çizelge 12

Troia II (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig. 366, 37-667), Troia III (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 57, 34-251), Troia IV (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 152, 33-8) ve Troia V’de (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 237, 35-147) çok sayıda örnekle temsil edilirler. Alışar Bakır Çağ tabakalarında çok sayıda (Osten, 1937, Fig. 201, e 2567); Beycesultan Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda (Lloyd ve

Mellaart, 1962, Fig. 5, XV.tabaka 6); Gözlü Kule Eski Tunç tabakalarında çok sayıda (Goldman, 1956, Plates, Fig. 447, 711); Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda (Seeher ve Kauder, 1996, Lev.94, 13); Elmalı-Karataş Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda (Warner, 1994, Lev.185,g. KA 772); Alaca Höyük Eski Tunç Çağı tabakalarında (Arık, 1937, Lev.CCXVII, A1.683) ve İkiztepe Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekler vardır (Alkım ve diğerleri, 2003, Lev.XXXII, İ/77-66).

3.1.11. Tip 6a: Konik Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam 14 adet olup, Ilıca Höyük ve Çayyolu Höyüklerinde yaygın olarak kullanılmışlardır. Örneklerin hepsi pişmiş topraktan yapılmıştır. Ağırlıklar çoğunlukla bir örnek dışında (Ilıca Höyük 236 katalog no'lu örnek 42,31 gr.) 10-30 gr. arasındadır. Nadir olarak 10 gramın altında örnekler olduğu gibi 30 gr. üstünde olan örnekler de vardır. İnce ya da daha kalın iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlatlıbel					
Eti Yokuşu					
Karaoğlan	232	2,1 cm.	4,1 cm.	0,7 cm.	24,22 gr.
	235	2,2 cm.	3,9 cm.	0,8 cm.	27,64 gr.
Bitik	226	2,2 cm.	4,3 cm.	0,9 cm.	32,25 gr.
	229	1,1 cm.	2,8 cm.	0,6 cm.	8,04 gr.
Polatlı Höyük	227	2,1 cm.	4,5 cm.	1,1 cm.	36,23 gr.
Ilıca Höyük	225	2,0 cm.	3,8 cm.	0,8 cm.	22,66 gr.
	231	1,9 cm.	3,9 cm.	0,5 cm.	21,18 gr.
	234	1,7 cm.	3,4 cm.	0,7 cm.	20,20 gr.
	236	2,4 cm.	5,0 cm.	0,6 cm.	42,31 gr.
	237	2,5 cm.	4,5 cm.	0,8 cm.	33,50 gr.
Karayavşan					
Çayyolu Höyük	224	2,1 cm.	4,2 cm.	0,9 cm.	23,50 gr.
	228	1,0 cm.	2,5 cm.	0,4 cm.	7,10 gr.
	230	1,2 cm.	3,5 cm.	0,5 cm.	17,30 gr.
	233	1,1 cm.	3,3 cm.	0,6 cm.	11,20 gr.
Çömlek Tepe					

Çizelge 13

Troia II tabakalarında çok sayıda örnekle temsil edilir (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig. 366, 35-207). Troia III (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 56, 33-164) ve Troia IV'de (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 152, 32-371) çok sayıda örnekle temsil edilir. Alışar Bakır Çağ tabakalarında az sayıda (Osten, 1937, Fig.198, e 782); Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda (Seeher ve Kauder, 1996, Lev.92, 6); Alaca Höyük Eski Tunç Çağı tabakalarında (Arık, 1937, Lev.XCI, Al.161) ve İkiztepe Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekler vardır (Alkım ve diğerleri, 2003, Lev.XV, İ/76-272).

3.1.12. Tip 6b: Konik Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam 10 adet olup, kullanımları çok yaygın değildir. Örneklerin hepsi pişmiş topraktan yapılmıştır. Ağırlıklar çoğunlukla 10-35 gr. arasındadır. İnce ya da daha kalın iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar. Polatlı Höyük 247 katalog no'lu buluntu 78,87 gr. ağırlığında olması ile dikkat çekicidir. Araştırmacılar tarafından bu ağırlıkta olan ağırşakların keten liflerinin eğrilmesine uygun olduğu belirtilmektedir. Ancak, Ankara ve çevresinin iklim koşullarının, Eski Tunç Çağı'nda da bugüne yakın olduğu düşünüldüğünde karasal iklim için keten uygun bir bitki türü değildir. Bu ağırşağın ya başka bitki liflerinin eğrilmesinde ya da daha kalın kumaşlar için kalın yün ipliklerinin eğrilmesinde kullanıldığı düşünülebilir.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlatlıbel					
Eti Yokuşu					
Karaoğlu	242	1,4 cm.	2,6 cm.	0,5 cm.	8,04 gr.
	243	2,3 cm.	4,4 cm.	0,7 cm.	36,44 gr.
Bitik	238	1,2 cm.	1,9 cm.	0,6 cm.	3,84 gr.
Polatlı Höyük	247	3,4 cm.	5,4 cm.	10,10 cm.	78,87 gr.
Ilıca Höyük	239	1,5 cm.	2,4 cm.	0,8 cm.	6,49 gr.
Karayavşan					
Çayyolu Höyük	241	2,5 cm.	4,2 cm.	0,9 cm.	29,60 gr.
	244	2,2 cm.	4,4 cm.	0,9 cm.	34,30 gr.
	245	2,1 cm.	4,2 cm.	0,7 cm.	32,80 gr.
Çömlek Tepe	240	2,4 cm.	4,0 cm.	0,9 cm.	27,20 gr.
	246	1,6 cm.	3,0 cm.	0,6 cm.	12,18 gr.

Çizelge 14

Troia I (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig. 221, 37-124), Troia III (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 57, 33-222) ve Troia IV'de (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 153, 32-318) az sayıda örnekle temsil edilir. Alışar Eski Tunç Çağ tabakalarında çok sayıda (Osten, 1937, Fig. 274, e 811); Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda (Seeher ve Kauder, 1996, Lev.92, 2) ve İkiztepe Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekler vardır (Alkım ve diğerleri, 2003, Lev.LVIII, İ/78-223).

3.1.13. Tip 6c: Konik Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam 16 adet olup, kullanımları çok fazla olmasa da Bitik, Polatlı Höyük ve Çayyolu Höyük'te daha yaygın olarak kullanılmışlardır. Örneklerin hepsi pişmiş topraktan yapılmıştır. Ağırlıklar çoğunlukla 10-25 gr. arasındadır. İnce ya da daha kalın iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar. Ağırlıkları 10 gramın altında örnekler olduğu gibi 30 gramın üzerinde olan nadir örnekler de vardır (Bitik 249 katalog no'lu buluntu 39,80 gr.).

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlatlıbel					
Eti Yokuşu					
Karaoğlan	252	1,9 cm.	4,0 cm.	0,9 cm.	23,31 gr.
	261	0,7 cm.	2,5 cm.	0,5 cm.	4,42 gr.
Bitik	248	1,7 cm.	3,4 cm.	0,7 cm.	17,44 gr.
	249	2,2 cm.	4,8 cm.	0,9 cm.	39,80 gr.
	258	1,2 cm.	3,6 cm.	0,6 cm.	12,73 gr.
	260	1,7 cm.	4,1 cm.	1,8 cm.	24,14 gr.
Polatlı Höyük	250	2,1 cm.	4,5 cm.	0,8 cm.	24,32 gr.
	253	1,2 cm.	2,7 cm.	0,5 cm.	6,28 gr.
	254	1,5 cm.	3,5 cm.	0,8 cm.	14,58 gr.
	259	1,7 cm.	3,8 cm.	0,7 cm.	17,36 gr.
Ilıca Höyük	255	1,5 cm.	3,9 cm.	0,7 cm.	17,94 gr.
	256	2,2 cm.	4,4 cm.	0,7 cm.	32,65 gr.
Karayavşan					
Çayyolu Höyük	251	1,8 cm.	4,2 cm.	0,8 cm.	23,10 gr.
	257	0,7 cm.	2,5 cm.	0,5 cm.	6,50 gr.
	262	0,8 cm.	2,3 cm.	0,5 cm.	4,30 gr.
	263	1,3 cm.	3,8 cm.	0,6 cm.	11,80 gr.
Çömlek Tepe					

Çizelge 15

Troia II (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates Fig. 367, 35-212), Troia III (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 58, 34-278) ve Troia IV'de (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 153, 33-102) çok sayıda örnekle temsil edilir. Beycesultan Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda (Lloyd ve Mellaart, 1962, Fig. 6, VI.tabaka 3); Gözlu Kule Eski Tunç tabakalarında az sayıda (Goldman, 1956, Plates, Fig. 447, 25) ve İkiztepe Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekler vardır (Alkım ve diğerleri, 2003, Lev.XXXII, İ/77-614).

3.1.14. Tip 6d: Konik Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam 28 adet olup, Karaoğlan, Ilıca Höyük ve Çayyolu Höyük'te yoğun kullanılmışlardır. Örneklerin hepsi pişmiş topraktan yapılmıştır. Ağırlıklar çoğunlukla 10-30 gr. arasındadır. İnce ya da daha kalın iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar. Ağırlıkları 10 gramın altında örnekler olduğu gibi 30 gramın üzerinde olan nadir örnekler de vardır. Karayavşan'da bu tip çok az

görülmesine rağmen tespit edilen 291 katalog no'lu ağırşak 60,16 gr. ağırlığı ile dikkat çekicidir.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlathıbel					
Eti Yokuşu					
Karaoğlan	270	2,5 cm.	4,0 cm.	0,8 cm.	28,07 gr.
	273	1,4 cm.	2,8 cm.	0,7 cm.	10,10 gr.
	275	1,9 cm.	3,5 cm.	0,8 cm.	20,25 gr.
	282	1,6 cm.	3,0 cm.	0,5 cm.	11,68 gr.
	287	1,2 cm.	3,1 cm.	0,7 cm.	10,12 gr.
Bitik	288	1,3 cm.	3,0 cm.	0,5 cm.	11,48 gr.
	290	2,3 cm.	4,0 cm.	1,0 cm.	27,71 gr.
Polath Höyük	264	1,8 cm.	3,6 cm.	0,7 cm.	19,29 gr.
	265	2,2 cm.	3,7 cm.	0,9 cm.	29,31 gr.
	274	1,3 cm.	2,9 cm.	0,6 cm.	10,02 gr.
	289	1,4 cm.	3,1 cm.	0,7 cm.	13,38 gr.
Ilca Höyük	267	1,8 cm.	2,9 cm.	0,7cm	11,96 gr.
	268	1,9 cm.	3,4 cm.	0,6 cm.	14,52 gr.
	269	2,2 cm.	3,0 cm.	0,6 cm.	17,24 gr.
	276	1,3 cm.	2,4 cm.	0,6 cm.	6,46 gr.
	278	2,3 cm.	4,2 cm.	1,0 cm.	33,35 gr.
	279	2,1 cm.	4,3 cm.	1,1 cm.	37,36 gr.
	283	1,3 cm.	2,8 cm.	0,9 cm.	9,98 gr.
	284	2,0 cm.	3,7 cm.	0,7 cm.	20,50 gr.
Karayavşan	291	2,8 cm.	5,1 cm.	1,0 cm.	60,16 gr.
Çayyolu Höyük	266	1,2 cm.	2,3 cm.	0,5 cm.	9,10 gr.
	271	1,0 cm.	2,1 cm.	0,4 cm.	8,10 gr.
	272	1,3 cm.	2,3 cm.	0,4 cm.	8,30 gr.
	277	2,0 cm.	4,0 cm.	0,8 cm.	27,53 gr.
	280	1,6 cm.	2,9 cm.	0,6 cm.	12,10 gr.
	281	1,3 cm.	2,7 cm.	0,6 cm.	9,50 gr.
	285	1,1 cm.	2,0 cm.	0,4 cm.	7,10 gr.
	286	1,4 cm.	2,7 cm.	0,7 cm.	9,50 gr.
Çömlek Tepe					

Çizelge 16

Troia I (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig. 222, 33-116), Troia II (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig. 367, 37-688), Troia III (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 58, 34-293), Troia IV (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 153, 37-50) ve Troia

V'de (Blegen ve diğeri, 1951, Plates, Fig. 237, 35-487) çok sayıda örnekle temsil edilirler. Beycesultan Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda (Lloyd ve Mellaart, 1962, Fig. 6, VIII. tabaka 2); Gözlü Kule Eski Tunç tabakalarında çok sayıda (Goldman, 1956, Plates, Fig. 448, 42); Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda (Seeher ve Kauder, 1996, Lev.92, 3) ve İkiztepe Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekler vardır (Alkım ve diğeri, 2003, Lev.XV, İ/76-172).

3.1.15. Tip 6e: Konik Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam 7 adettir. Yaygın kullanımı olmasa da Ilıca Höyük örnekleri çoğunluktadır. Örneklerin hepsi pişmiş topraktan yapılmıştır. Ağırlıklar çoğunlukla 10-35 gr. arasındadır. İnce ya da daha kalın iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar. Ağırlıkları 10 gramın altında örnekler olduğu gibi 35 gramın üzerinde olan nadir örnekler de vardır.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlatlıbel	292	1,5 cm.	2,7 cm.	0,5 cm.	8,47 gr.
Eti Yokuşu					
Karaoğlan	293	2,3 cm.	3,6 cm.	0,6 cm.	23,33 gr.
Bitik					
Polatlı Höyük	295	1,7 cm.	2,9 cm.	0,4 cm.	10,95 gr.
Ilıca Höyük	296	2,4 cm.	4,5 cm.	0,7 cm.	40,00 gr.
	297	2,1 cm.	4,6 cm.	0,8 cm.	33,35 gr.
	298	1,4 cm.	3,6 cm.	0,5 cm.	15,06 gr.
Karayavşan					
Çayyolu Höyük	294	1,0 cm.	2,2 cm.	0,3 cm.	4,90 gr.
Çömlek Tepe					

Çizelge 17

Troia III (Blegen ve diğeri, 1951, Plates, Fig. 58, 33-195) ve Troia IV (Blegen ve diğeri, 1951, Plates, Fig. 153, 37-23) az sayıda örnekle temsil edilirler. Troia V'de ise çok sayıda örnek vardır (Blegen ve diğeri, 1951, Plates, Fig. 237, 32-175).

Beycesultan Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekler vardır (Lloyd ve Mellaart, 1962, Fig. 6, VIII. tabaka 1).

3.1.16. Tip 7a: Yarım Küre Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam 6 adettir. Yaygın kullanımı olmasa da Ilıca Höyük örnekleri çoğunluktadır. Örneklerin 5 adedi pişmiş topraktan 1 adedi taştan yapılmıştır. Ağırlıklar çoğunlukla 10-25 gr. arasındadır. İnce ya da daha kalın iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar. Bunların arasında Bitik 304 katalog no'lu ağırşak 41,78 gr. ve Polatlı Höyük 302 katalog no'lu ağırşak 59,21 gr. ağırlığında olup, diğer örneklerden ayrılmaktadır.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlathıbel	303	1,7 cm.	3,5 cm.	10 cm.	22,70 gr.
Eti Yokuşu					
Karaoğlan					
Bitik	304	2,1 cm.	4,7 cm.	10 cm.	41,78 gr.
Polatlı Höyük	302	3,0 cm.	4,9 cm.	1,1 cm.	59,21 gr.
Ilıca Höyük	299 (taş)	1,5 cm.	2,7 cm.	0,8 cm.	15,49 gr.
	300	2,1 cm.	3,6 cm.	0,7 cm.	25,72 gr.
	301	2,0 cm.	3,8 cm.	0,7 cm.	26,65 gr.
Karayavşan					
Çayyolu Höyük					
Çömlek Tepe					

Çizelge 18

Troia II (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig. 368, 37-240) ve Troia III'de (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 57, 33-286) az sayıda örnek vardır. Alishar Bakır Çağ tabakalarında az sayıda serpantinden (Osten, 1937, Fig. 188, e 1459) ve İkiztepe Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekler vardır (Alkım ve diğerleri, 2003, Lev.XV, İ/76-121).

3.1.17. Tip 7b: Yarım Küre Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam 4 adettir. Örneklerin 4 adedi de pişmiş topraktan yapılmıştır. Ağırlıklar 30 gr. civarındadır. Sadece Çayyolu Höyük 305 katalog no'lu buluntu 4,0 gr.dır. İnce ya da daha kalın iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlatlıbel					
Eti Yokuşu					
Karaoğlan					
Bitik					
Polath Höyük	308	2,1 cm.	4,3 cm.	0,9 cm.	33,76 gr.
Ilca Höyük	306	2,2 cm.	3,8 cm.	0,7 cm.	32,25 gr.
Karayavşan					
Çayyolu Höyük	305	0,8 cm.	1,8 cm.	0,4 cm.	4,0 gr.
	307	2,2 cm.	3,8 cm.	0,8 cm.	30,15 gr.
Çömlek Tepe					

Çizelge 19

Troia III (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates Fig. 56, 34-225) ve Troia IV (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 152, 37-61) az sayıda örnek ile temsil edilirler. Alishar Bakır Çağ tabakalarında az sayıda serpantinden (Osten, 1937, Fig. 189, d 1607); Beycesultan Eski Tunç Çağı tabakalarında (Lloyd ve Mellaart, 1962, Fig. 6, XII. tabaka 1); Gözlü Kule Eski Tunç tabakalarında (Goldman, 1956, Plates, Fig. 448, 41); Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda (Seeher ve Kauder, 1996, Lev.90, 5) ve İkiztepe Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekler vardır (Alkım ve diğerleri, 2003, Lev.XV, İ/76-252).

3.1.18. Tip 8a: Mercimek Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam 2 adet ve pişmiş topraktan yapılmış olup, sadece Ahlatlıbel örnekleri ile temsil edilirler. 10 gr. civarında olan ağırlıklar, ince iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlatlıbel	309	1,1 cm.	2,9 cm.	0,4 cm.	9,28 gr.
	310	1,6 cm.	3,3 cm.	0,7 cm.	12,37 gr.
Eti Yokuşu					
Karaoğlan					
Bitik					
Polatlı Höyük					
Ilıca Höyük					
Karayavşan					
Çayyolu Höyük					
Çömlek Tepe					

Çizelge 20

Troia II (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig. 368, 37-702), Troia III (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 58, 33-290) ve Troia IV'de (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 153, 32-313) az sayıda örnek vardır. Alishar Bakır Çağ tabakalarında serpantinden az sayıda (Osten, 1937, Fig. 188, e 2164) ve Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda örnekler vardır (Seeher ve Kauder, 1996, Lev.95, 8).

3.1.19. Tip 8b: Mercimek Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam 15 adettir. 14 adedi pişmiş topraktan 1 adedi taştan yapılmışlardır. Karaoğlan, Ilıca Höyük ve Karayavşan'da yaygın kullanılmışlardır. Ağırlıklar ortalama 5-15 gr. arasında olup, ince iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlathıbel					
Eti Yokuşu					
Karaoğlan	315	1,5 cm.	3,0 cm.	0,6 cm.	10,65 gr.
	317	1,6 cm.	2,9 cm.	0,7 cm.	12,52 gr.
	318	1,3 cm.	3,1 cm.	0,7 cm.	11,80 gr.
	321	0,8 cm.	2,2 cm.	0,3 cm.	3,24 gr.
	322	0,9 cm.	2,8 cm.	0,4 cm.	6,37 gr.
Bitik					
Polath Höyük					
Ilıca Höyük	311	1,2 cm.	3,0 cm.	0,4 cm.	9,26 gr.
	323	1,2 cm.	2,4 cm.	0,6 cm.	6,89 gr.
	324	1,0 cm.	2,2 cm.	0,4 cm.	7,08 gr.
Karayavşan	312	1,5 cm.	3,0 cm.	0,3 cm.	13,16 gr.
	313	1,6 cm.	3,2 cm.	0,6 cm.	14,92 gr.
	314	1,4 cm.	3,1 cm.	0,5 cm.	11,86 gr.
	316	1,2 cm.	2,5 cm.	0,6 cm.	8,73 gr.
	319	1,3 cm.	2,8 cm.	0,5 cm.	10,97 gr.
	320	1,6 cm.	3,0 cm.	0,7 cm.	13,46 gr.
Çayyolu Höyük	325 (taş)	1,0 cm.	2,4 cm.	0,4 cm.	7,73 gr.
Çömlek Tepe					

Çizelge 21

Troia II (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig. 366, 35-227), Troia III (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 58, 34-311), Troia IV (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 153, 37-154) ve Troia V’de (Blegen ve diğerleri, 1951 Plates, Fig. 237, 37-142) az sayıda örnek vardır. Alishar Bakır Çağ tabakalarında (Osten, 1937, Fig. 199, e 1194) ve Eski Tunç Çağ tabakalarında (Osten 1937, Fig. 273, e 1019); Beycesultan Eski Tunç

Çağı tabakalarında (Lloyd ve Mellaart, 1962, Fig. 6, VI.tabaka 5); Elmalı-Karataş Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda (Warner, 1994, Lev.183, e. KA 546) ve İkiztepe Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekler vardır (Alkım ve diğerleri, 2003, Lev.XXXII, İ/76-617).

3.1.20. Tip 9a: Kompozit Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam Ahlatlıbel ve Çayyolu Höyük buluntuları olmak üzere sadece 3 adettir. 3 adedi de pişmiş topraktan yapılmıştır. Ağırlıklar ortalama 5-10 gr. arasında olup, ince iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar. Ayrıca, karşılaştırılan merkezlerde benzer örneklerine rastlanmamıştır.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlatlıbel	327	1,6 cm.	1,6 cm.	0,3 cm.	3,70 gr.
Eti Yokuşu					
Karaoğlan					
Bitik					
Polatlı Höyük					
Ilıca Höyük					
Karayavşan					
Çayyolu Höyük	326	2,4 cm.	2,3 cm.	0,3 cm.	9,24 gr.
	328	2,2 cm.	2,0 cm.	0,5 cm.	7,78 gr.
Çömlek Tepe					

Çizelge 22

3.1.21. Tip 9b: Kompozit Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar

Bu tipte olan ağırşaklar, aşağıda belirtildiği üzere toplam Ahlatlıbel ve Karayavşan ve Çömlek Tepe buluntuları olmak üzere sadece 3 adettir. 3 adedi pişmiş topraktan yapılmıştır. Ağırlıklar ortalama 10-15 gr. arasında olup, ince iplik eğrilmesinde kullanılmış olmalıdırlar. Ayrıca, karşılaştırılan merkezlerde benzer örneklerine rastlanmamıştır.

Merkezler	Katalog No	Yükseklik	Çap	Delik Çapı	Ağırlık
Ahlatlıbel	331	2,1 cm.	2,5 cm.	0,6 cm.	12,21 gr.
Eti Yokuşu					
Karaoğlan					
Bitik					
Polatlı Höyük					
Ilıca Höyük					
Karayavşan	329	3,0 cm.	2,5 cm.	0,7 cm.	14,06 gr.
Çayyolu Höyük					
Çömlek Tepe	330	2,8 cm.	2,8 cm.	0,6 cm.	16,55 gr.

Çizelge 23

3.2. AĞIRŞAKLARIN BEZEMELERİ

Ağırşakların bezenmelerinin nedeni gündelik hayatta kullanılan bu aletlerin estetik açıdan güzelleştirilmeleridir. Ağırşaklarda katalog bölümünde de belirtildiği üzere bezemeler; çizilerek, yivlerle, nokta bezek ve çentiklerle yapılmıştır. Bazı örneklerde çizgilerin araları beyaz boya (macun) ile doldurulmuştur. Bezemeli ağırşakların çoğu pişmiş topraktan yapılmışlardır. Bezemeler, ağırşaklar pişirilmeden önce genellikle ucu sivri bir aletle çizilerek, yivler için oyularak, nokta bezekler için batırılarak ya da çentikler oluşturmak suretiyle yapılmışlardır. Bezemeler, özellikle çift-koni ağırşaklarda ağırşağın tamamına bazen yarısına; konik ağırşaklarda genellikle içbükey bölüme; silindirik, küre, mercimek ve kompozit ağırşaklarda da genellikle tamamına uygulanmıştır.

Bezemeler (Şekil 89-92) genellikle çizilerek ya da yivlerle oluşturulmuş bazen içleri çentiklerle doldurulmuş dalgalı hatlar (Örn: Şekil 9/B ve Şekil 15/B), iç içe açılar (Örn:

Şekil 2/E ve Şekil 36/C), eş merkezli daireler (Örn: Şekil 15/E ve Şekil 42/C) ya da yarım daireler (Örn: Şekil 60/E ve Şekil 64/D), zikzak motifleri (Örn: Şekil 2/A ve C), yıldız motifleri (Örn: Şekil 45/C ve Şekil 60/C), nadiren bitkisel motifleri andıran

örnekler (Örn: Şekil 59/A ve Şekil 62/B), “artı” motifleri (Örn: Şekil 10/B ve Şekil 36/D), anafor motifleri (Örn: Şekil 18/D) taramalar (Örn: Şekil 67/C), ışın demetleri (Örn: Şekil 41/B ve Şekil 69/F), nokta bezekler (Örn: Şekil 17/A ve Şekil 55/C) ve bazen de karışık kompozisyonlar (Örn: Şekil 9/E ve Şekil 16/E) halinde yapılmışlardır.

4. BÖLÜM

TEZGÂH AĞIRLIKLARI

4.1. AĞIRLIKLARIN TİPOLOJİSİ

Bu çalışmada incelenen merkezlerde toplam ağırlık sayısı 35 adettir. Örneklerin 4 adedi taş diğer 31 adedi pişmiş topraktır. Ağırşaklarda olduğu gibi ağırlıkların da biçimlerini belirlemek amacıyla tipoloji çalışması yapılmıştır (Tablo XXIII). Tipoloji için “Tip” kelimesi kullanılmış olup “T” harfi ile gösterilmiştir. Ağırlıkların birbirinden ayırt edilmesi amacıyla da T harfi yanına sayısal rakamlar kullanılmıştır. Tiplerin adlandırılması, diğer kazı merkezlerinde bulunan ağırlıklar dikkate alınarak yapılmıştır. Tiplerin merkezlere göre dağılımı ayrıca tablolarda yer alan grafiklerde de gösterilmiştir (Tablo XXIV-XXVIII). 3.2. Kronoloji bölümünde açıklandığı üzere bazı merkezlerin ağırlık sayıları fazla olduğundan aynı tipe dahil az sayıda örnek çalışmaya dâhil edilmiştir.

Yapılan deneylere göre tezgâh ağırlıklarının ağırlığı ve kalınlığı kumaşın dokunuş şeklini belirleyen iki önemli etken olduğu belirlenmiş olup, kalın ipliklerle yapılan gevşek dokumalar için ağır ve kalın ağırlıkların, sıkı dokumalar için ise ağır ama ince ağırlıkların kullanılması gerektiği tespit edilmiştir.

4.1.1. Tip 1: Yuvarlak Biçimli Tezgâh Ağırlıkları

Bu tipte olan ağırlıklar, katalog numaraları ile belirtildiği üzere 332 Bitik, 333 Bitik, 334 Ilıca Höyük ve 335 Çömlek Tepe (taş) olmak üzere 4 adettir.

Troia III’de (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 53, 34-2) ve İkiztepe Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekleri vardır (Alkım ve diğerleri, 2003, Lev.XVIII, İ/76-63).

4.1.2. Tip 2: Üçgen Biçimli Tezgâh Ağırlıkları

Bu tipte olan ağırlıklar, katalog numaraları ile belirtildiği üzere 336 Bitik, 337 Bitik, 338 Bitik, 339 Çömlek Tepe, 340 Çömlek Tepe, 341 Eti Yokuşu, 342 Eti Yokuşu, 343 Eti Yokuşu, 344 Eti Yokuşu, 345 Eti Yokuşu ve 346 Karayavşan örnekleri olmak üzere 11 adettir.

Alişar Bakır Çağ tabakalarında (Osten, 1937, Fig. 205, e 1531) ve Eski Tunç Çağ tabakalarında (Osten, 1937, Fig. 279); Gözlü Kule Eski Tunç tabakalarında (Goldman, 1956, Plates, Fig. 441, 1); Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda (Seeher ve Kauder, 1996, Lev.II.); İkiztepe Eski Tunç Çağı tabakalarında (Alkım ve diğerleri, 1988, Lev.XL, İ/74-216); Elmalı-Karataş Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda (Warner, 1994, Lev.196, a 247/U) ve Alaca Höyük Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda benzer örnekler vardır (Koşay ve Akok, 1966, Lev.56/8).

4.1.3. Tip 3: Dikdörtgen Biçimli Tezgâh Ağırlıkları

Bu tipte olan ağırlıklar, katalog numaraları ile belirtildiği üzere 347 Çömlek Tepe, 348 Çömlek Tepe, 349 Çayyolu Höyük, 350 Eti Yokuşu, 351 Ilıca Höyük (taş), 352 Ilıca Höyük, 353 Çömlek Tepe ve 354 Çömlek Tepe (taş) örnekleri olmak üzere 8 adettir.

Troia II (Blegen ve diğerleri, 1950, Plates, Fig. 369), Troia III (Blegen ve diğerleri, 1951, Plates, Fig. 53, 33-261) ve Troia IV'de (Blegen ve diğerleri, 1951, Plate, Fig. 150, 37-285) çok sayıda benzer örnek vardır. Alişar Bakır Çağ tabakalarında (Osten, 1937, Fig. 205, e 2101) ve Eski Tunç Çağı tabakalarında (Osten, 1937, Fig. 279); Gözlü Kule Eski Tunç Çağı tabakalarında (Goldman, 1956, Plates, Fig. 441, 6); Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda (Seeher ve Kauder, 1996, Lev.II) ve İkiztepe Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekler vardır (Alkım ve diğerleri, 1988, Lev.XL, İ/74-271).

4.1.4. Tip 4: Elips Biçimli Tezgâh Ağırlıkları

Bu tipte olan ağırlıklar, katalog numaraları ile belirtildiği üzere 355 Karayavşan (taş), 356 Bitik, 357 Karaoğlu, 358 Karaoğlu, 359 Karaoğlu, 360 Bitik ve 361 Polatlı Höyük örnekleri olmak üzere 7 adettir.

Alişar Bakır Çağ tabakalarında (Osten, 1937, Fig. 205, e 681) ve Eski Tunç Çağ tabakalarında vardır (Osten, 1937, Fig. 279); Gözlü Kule Eski Tunç tabakalarında (Goldman, 1956 Plate, Fig. 441, 8); Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda (Seeher ve Kauder, 1996 Lev.II) ve İkiztepe Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekler vardır (Alkım ve diğerleri, 2003, Lev.XVIII, İ/76-215).

4.1.5. Tip 5: Yarım Ay Biçimli Tezgâh Ağırlıkları

Bu tipte olan ağırlıklar, katalog numaraları ile belirtildiği üzere 362 Polatlı Höyük, 363 Polatlı Höyük, 364 Polatlı Höyük, 365 Polatlı Höyük ve 366 Polatlı Höyük örnekleri olmak üzere 5 adettir.

Gözlü Kule Eski Tunç tabakalarında (Goldman, 1956, Plates, Fig. 441, 11); Demircihöyük Eski Tunç Çağı tabakalarında çok sayıda (Seeher ve Kauder, 1996, Lev.I) ve Alaca Höyük Eski Tunç Çağı tabakalarında benzer örnekler vardır (Arık, 1937, Lev.XXXIX, Al.102).

SONUÇ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışmada, Anadolu Medeniyetleri Müzesi depolarında korunan, Ankara ili sınırları içindeki 9 merkezin Eski Tunç Çağı tabakalarına ait toplam 331 adet ağırşak değerlendirilmiştir. Bu malzeme 11 adet taş ve 320 adet pişmiş toprak eserden oluşmaktadır. Söz konusu malzeme 9 ana ve 21 alt grupta ele alınmış olup, biçimlerine göre tipolojik sınıflandırmaya tabi tutulmuştur. Metin içinde çizelgeler halinde sunulan ağırşakların 134 adedi bezemesiz ve 197 adedi bezemelidir.

İncelenen ağırşaklar arasında büyük çoğunluğu Anadolu'nun çağdaşı kazılarında da gün ışığına çıkartılmıştır. Bununla birlikte, ağırşaklar arasında sadece kompozit olarak tanımlanan örnekler, nadir bulunsu da, Afyon Kusura dışında bölgeye yakın diğer karşılaştırılan merkezlerde örnekleri yoktur.

Pişmiş topraktan yapılan ağırşakların hamurları siyah, gri, kiremit, bej ve devetüyü tonlarında olup, pişmeden kaynaklı alaca renkli örnekler de mevcuttur. Öte yandan, diğerlerine göre daha küçük boyutlu örneklerin hamur niteliği ve pişme durumlarının daha iyi olduğu gözlenmiştir. Büyük boyutlu örneklerin hamurları ve perdahları kaba olup, hamurlarında kum-mika katkıları vardır. Özellikle siyah ve gri renkte bezemeli olan ağırşakların malzeme ve yapım tekniklerinin diğer örneklere göre daha iyi oldukları görülmüştür.

Çizgi, yiv, nokta bezek ya da çentiklerin kullanılarak yapıldığı bezemeler 70 farklı bezeme biçimi oluşturmaktadır. Genellikle dalgalı hatlar, iç içe açılar, eş merkezli daireler ya da yarım daireler, yıldız motifleri, nadiren bitkisel motifler, “artı” motifleri, anafor motifleri ve taramalar şeklindedir. En çok kullanılan bezeme ise dalgalı hat motifidir.

Bu çalışma kapsamında incelenen ağırşakların ağırlıkları alt sınır yaklaşık 5 gramdan üst sınır 80 grama kadar tespit edilmiştir. Bu tespit doğrultusunda buluntuların Tip kodları, bulunduğu merkezlerin kısaltılmış adları (Ahlatlıbel: AB, Eti Yokuşu: EY,

Karaoğlan: KO, Bitik: BT, Polatlı Höyük: PO, Ilıca Höyük: IL, Karayavşan: KY, Çayyolu Höyük; ÇY ve Çömlek Tepe: ÇT) ve katalog numaraları belirtilerek 5-10 gr., 10-20 gr., 20-30 gr., 30-40 gr., 40-50 gr., 50-60 gr., 60-70 gr. ve 70-80 gr.lık dilimler halinde bir sınıflandırma yapılmıştır.

Bu sınıflandırmaya göre **5-10 gr.** ağırlığında olan ağırşaklar, **Tip 1b** AB 6 ve PO 7; **Tip 2a** AB 14, 15, 26 ve 33, EY 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 36 ve 27, KO 31, ÇY 37; **Tip 2b** AB 38 ve 40, KO 39; **Tip 3a** AB 66, EY 56, 61, 63, 64 ve 65, IL 57; **Tip 3b** AB 93, PO 75, 82 ve 94, IL 77 ve 83, KY 86 ve 95; **Tip 4a** AB 98 ve 110, EY 100, 102, 103, 106 ve 111, KO 107, ÇY 96, ÇT 97, 99 ve 101; **Tip 4b** AB 117, KO 130, KY 120, ÇT 116 ve 131; **Tip 5a** AB 135, 136, 137, 140, 141, 142, 145 ve 162, EY 146, 150 ve 160, KO 148, BT 155 (taş), IL 161 (taş), KY 147 (taş); **Tip 5b** AB 185 ve 206, KO 165, 175 ve 180, IL 205 ve 208, KY 176 ve 190, ÇY 186 ve 210, ÇT 207; **Tip 6a** BT 229, ÇY 228; **Tip 6b** KO 242, BT 238, IL 239; **Tip 6c** KO 261, PO 253; **Tip 6d** IL 276 ve 283, ÇY 266, 271, 272, 281, 285 ve 286; **Tip 6e** AB 292, ÇY 294; **Tip 7b** ÇY 305; **Tip 8a** AB 309; **Tip 8b** KO 321 ve 322, IL 311, 323 ve 324, KY 316, ÇY 325 (taş); **Tip 9a** AB 327, ÇY 326 ve 328 örnekleridir.

10-20 gr. ağırlığında olanlar ağırşaklar, **Tip 1a** EY 2, KO 4, KY 3; **Tip 1b** KO 9, 10, 11 ve 12, PO 8; **Tip 2a** AB 24 ve 28, EY 34 ve 35; **Tip 2b** AB 41, KO 42, IL 43, KY 47, ÇT 46; **Tip 3a** AB 59 ve 67, EY 53 (taş) ve 60, KO 52 ve 58 (taş), IL 51, ÇY 48; **Tip 3b** AB 73 ve 82, KO 71, 72, 78 ve 90, PO 81 (taş) ve 89, IL 76, 84 ve 87, ÇY 79; **Tip 4a** AB 109, EY 108; **Tip 4b** AB 122 ve 125, KY 115, 121, 126 ve 132, ÇT 112, 118, 119, 123 ve 124; **Tip 5a** AB 151, 154 ve 156, KO 163, BT 138 ve 158, IL 157, ÇT 139 ve 149; **Tip 5b** AB 177, 181, 182, 183, 187, 188 ve 198, EY 223, KO 178, 184, 189, 191, 193, 195, 201, 209, 213, 215, 217 ve 221, PO 167 ve 218, IL 216, KY 166, 170, 171, 172, 173, 192, 200, 202 ve 211, ÇY 212 ve 222, ÇT 168, 194, 196 ve 197; **Tip 6a** ÇY 230 ve 233; **Tip 6b** ÇT 246; **Tip 6c** BT 248 ve 258, PO 254 ve 259, IL 255, ÇY 263; **Tip 6d** KO 273, 282 ve 287, BT 288, PO 264, 274 ve 289, IL 267, 268 ve 269, ÇY 280; **Tip 6e** PO 295, IL 298; **Tip 7a** IL 299 (taş); **Tip 8a** AB 310; **Tip 8b** KO 315, 317 ve 318, KY 312, 313, 314, 319 ve 320; **Tip 9b** AB 331, KY 329, ÇT 330 örnekleridir.

20-30 gr. ağırlığında olanlar ağırşaklar, **Tip 2a** BT 32, KY 30; **Tip 2b** AB 45, ÇT 44; **Tip 3a** EY 55 (taş), BT 68, IL 54 ve 70, ÇY 48; **Tip 3b** IL 80 v3 91, KY 74, 85 ve 92; **Tip 4a** KY 104; **Tip 4b** KO 127; **Tip 5a** EY 143 ve 152, BT 164, KY 144; **Tip 5b** AB 179 ve 214, Ko 169, 203, 204, 219 ve 220, IL 199, KY 174; **Tip 6a** KO 232 ve 235, IL 225, 231 ve 234, ÇY 224; **Tip 6b** ÇY 241, ÇT 240; **Tip 6c** KO 252, BT 260, PO 250, ÇY 251; **Tip 6d** KO 270 ve 275, BT 290, PO 265, IL 284, ÇY 277; **Tip 6e** KO 293; **Tip 7a** AB 303, IL 300 ve 301 örnekleridir.

30-40 gr. ağırlığında olanlar ağırşaklar, **Tip 2a** AB 29; **Tip 3a** KO 50, KY 49 ve 69 (taş), **Tip 4a** ÇT 105; **Tip 4b** KO 128 ve 134, PO 133, IL 129, KY 133; **Tip 5a** IL 153; **Tip 6a** BT 226, PO 227, IL 237; **Tip 6b** KO 243, ÇY 244 ve 245; **Tip 6c** BT 249, IL 256; **Tip 6d** IL 278 ve 279; **Tip 6e** IL 296 ve 297; **Tip 7b** PO 308, IL 306, ÇY 307 örnekleridir.

40-50 gr. ağırlığında olanlar ağırşaklar, **Tip 5a** IL 159; **Tip 6a** 236; **Tip 7a** BT 304 örnekleridir. **50-60 gr.** ağırlığında olanlar ağırşaklar, **Tip 4b** IL 114; **Tip 7a** PO 302 örnekleridir. **60-70 gr.** ağırlığında olanlar ağırşaklar, **Tip 6d** KY 291 örneğidir. **70-80 gr.** ağırlığında olanlar ağırşaklar, **Tip 6b** PO 247 örneği ile temsil edilir.

Ağırşaklarla ilgili bölümde de açıklandığı üzere, ağırlıkları **10-20 gr.** arasında değişen ağırşaklarla muhtemelen kısa liflerden (ya da yünden) ince iplik eğrilmiş olmalıdır. **30 gr.** ve üstündeki ağırşaklar, daha uzun liflerden daha kalın yün eğrilmesi için yeterlidir. Ağırşak tanımlamalarına göre **40-50 gr.** ağırlığında olanlar, kilim ya da daha ağır kumaşların dokunmasında kullanılmaktadırlar. **60-95 gr.** ağırlığında olanlarla muhtemelen keten eğilmektedir. Üst sınır **100-150 gr.** ağırlığında olup, daha kaba dokumlar için gereken iplerin eğrilmesinde kullanılmaktadırlar.

Hafif ağırlıklardaki ağırşaklarla daha ince ipliklerin (muhtemelen yün) ve daha ağır olanlarla kalın ipliklerin eğrildiği araştırmacılar tarafından kabul gördüğüne göre bu sınıflandırmada görülen ağırşakların farklı ağırlıklarından dolayı çeşitli tipte iplik eğrilmesinde kullanılmış olmaları muhtemeldir.

Yapılan sınıflandırma ve ağırşakların işlevsel tanımlamalarına göre 5-10 gr., 10-20 gr. ve 20-30 gr. ağırlığında olan ağırşakların ince iplik-yün üretiminde olmak üzere daha yoğun olarak kullanıldığı görülmektedir. Daha kalın iplik üretiminde kullanılan 30-40 gr. ağırlığındaki ağırşakların da kullanıldığı ancak daha fazla ağırlığa sahip ağırşakların çok nadir kullanıldığı görülmektedir. Keten için 60 gr. üzerindeki ağırşakların kullanıldığı düşünülmektedir. İncelenen ağırşaklar arasında sadece iki örnek (291 katalog no'lu Karayavşan ağırşağı 60,16 gr. ve 247 katalog no'lu Polatlı Höyük ağırşağı 78,87 gr.) keten için kullanılabilecek ağırlıktadır. Ancak, iklimsel olarak düşünüldüğünde, ağırşak tanımlamalarına göre ketenden ziyade başka bir bitki lifinin eğrilmesinde kullanılmış olabilirler.

Yayınlardaki bilgilerden hareketle ağırşakların çoğunlukla kazı merkezlerinde tespit edilen ev tipi mekanlarda bulundukları ve ev içi kullanımı oldukları anlaşılmaktadır. Bu nedenle, söz konusu buluntuların bir atölyeden ziyade gündelik ihtiyaçların giderilmesi için kullanıldıkları sonucu ortaya çıkmaktadır. Bunun yanında, Ahlatlıbel ve Karaoğlan gibi merkezlerde gün ışığına çıkartılan çok odalı ve geniş mekânlardan oluşan mimari kalıntılar ve bunların bazı odalarında ele geçen ağırşaklar, geniş çaplı üretimin ilk işaretleri olarak dikkat çekmektedir.

Tekstil işinin cinsiyet ile olan bağlantısı da konunun diğer bir boyutunu oluşturmaktadır. Genel kanı bu işin tıpkı günümüzde olduğu gibi kadınlar tarafından yapıldığıdır. Özellikle sonraki dönemlere tarihlendirilen yazılı belge ve görsel malzeme üzerinden hareketle bunu söylemek mümkün olmaktadır. Öte yandan, büyük çaplı üretimlerin başlamasıyla birlikte erkeklerin de üretime katılması imkân dâhilindedir.

Tekstilciliğin ağırşak kadar önemli bir unsuru olan tezgâh ağırlıkları bu çalışmada 5 grupta incelenmiştir. Toplam 35 ağırlığın 31 adeti pişmiş toprak olup, 4 adeti taştan üretilmiştir. Bunların tipolojik sınıflandırmaları ve merkezlere göre dağılımı tablolarda gösterilmiştir. Benzer örnekler “ağırlıkların tipolojisi” bölümünde belirtildiği üzere, değerlendirilmeye alınmamış olup, sadece sayıları verilmiştir. Çömlek Tepe, Eti Yokuşu, Bitik ve Karaoğlan merkezlerinde diğer merkezlere göre oldukça fazla sayıda ele geçen ağırlıklardan dolayı dokumanın bu merkezlerde yoğun olarak yapıldığı anlaşılmaktadır.

Pişmiş toprak örneklerin hamurları ve pişme kaliteleri iyi değildir. Taş örneklerin hammadde seçiminde özen gösterilmediği ve çevrede kolay ulaşılabilen taşların rastgele tercih edildiği anlaşılmaktadır. Bütün ağırlıklar dikkate alındığında form olarak üçgen biçimlilerin yoğun olduğu görülmektedir. Ağırlıkları genellikle 100-300 gr. arasında olup, daha ağır örnekler de mevcuttur. Ağırlıklarda sadece Polatlı Höyük'ten gelen hilal biçimli örnekler diğer örneklerden biçimsel farklılık göstermektedir. 2. binyıl Hitit ağırlıkları olarak tanımlanan bu ağırlıkların sadece Polatlı Höyük'te bulunması dikkat çekicidir. Benzerleri Tarsus-Gözlükule ve çok sayıda olmak üzere Eskişehir-Demirci Höyük'te ele geçmiştir.

Kazı raporlarında doğrultusunda ağırlıkların da tıpkı ağırşaklar gibi ev tipi mekânlar içinde ele geçtiği anlaşılmaktadır. İncelenen merkezlerde ayrıca bir atölyenin varlığı söz konusu değildir. Her ne kadar dokuma tezgâhlarına ilişkin bir kanıt yoksa da bu ağırlıkların varlığı bölgede Çözü Ağırlıklı Dikey Tezgâhların kullanıldığını göstermektedir.

Bu araştırmanın coğrafi sınırlarını oluşturan Ankara ili yerleşimlerinde gün ışığına çıkartılan ağırşak ve ağırlıkların Anadolu içindeki en yakın benzerleri, batıda Eskişehir'deki Demirci Höyük ve Çanakkale'deki Troia ile doğuda Yozgat'taki Alışar Höyük kazılarında gözlemlenmiştir.

Ağırşaklar Neolitikten itibaren her dönemde en çok bulunan malzeme grupları arasında yer alırlar. Bu çalışmada incelenen ağırşaklar, yukarıda belirtildiği üzere diğer çevre merkezlerde ele geçen ağırşaklarla form, malzeme ve bezemeleri açısından yakın benzerlik gösterirler. Eski Tunç Dönemine tarihlendirilen bu malzeme grubunun dönemin hangi evrelerine ait olduğunu saptamak güçtür.

Ancak, genel olarak Beycesultan örnekleri ile yapılan karşılaştırma sonucunda; Tip 4a, Tip 4b, Tip 5a, Tip 5b ile Tip 8a ve Tip 8b örneklerinin Eski Tunç Çağı I ve yoğun olarak II'de kullanım gördükleri Tip 2a, Tip 2b, Tip 3a, Tip 3b, Tip 6a, Tip 6b, Tip 6c, Tip 6d ve Tip 6e ile Tip 7a ve Tip 7b örneklerinin ise Eski Tunç Çağı III döneminde yoğun olarak kullanıldıkları görülmektedir.

Beycesultan Eski Tunç tabakalarında görülmeyen Tip 1a ve 1b, Troia, Alishar ve İkiztepe örneklerine göre Eski Tunç ağı I-II dönemlerinde, Tip 9a ve Tip 9b ise izelge 2 ve buluntu yerleri dikkate alınarak Eski Tunç ağı II-III dönemlerinde kullanıldıkları söylenbilir.

Ağırlıklar için de belirlenen 5 tipin (Tip 1 Yuvarlak Biçimli, Tip 2  gen Biçimli, Tip 3 Dikdörtgen Biçimli, Tip 4 Elips Biçimli ve Tip 5 Yarım Ay Biçimli) izelge 2'ye göre buluntu yerleri ve sayısal durumları dikkate alınarak özellikle Eski Tunç ağı II-III dönemlerinde yoğun olarak kullanıldıkları söylenbilir.

Ağırsak ve ağırlıkların kronolojilerinin tespitinde sağlıklı sonuçlara ulaşılabilmesi için Ankara evresi Eski Tunç ağı kronolojisinin geleneksel ayrımı olan Eski Tunç ağı I, II ve III şeklinde kesin olarak ortaya konması ve bu ayrımın seramik ve metal gibi eser gruplarıyla birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. Öte yandan, Ankara ve evresinin Eski Tunç ağı kronolojisi hala sorunlu bir konu olarak ortada durmaktadır. Tez kapsamındaki buluntuların tarihlendirilmesine yönelik sağlıklı bir çalışmanın yapılabilmesi için yörede yürütülmüş kazıların tüm malzemesinin birlikte ele alınması dolayısıyla daha geniş kapsamlı bir çalışmanın gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Ancak, Doktora alışması düzeyinde hazırlanacak b yleisi bir alışma, Yüksek Lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışmanın boyutunu aşmaktadır.

Bu alışmayla, Anadolu Medeniyetleri Müzesi depolarında korunan ve Ankara çevresinde yürütülmüş olan Eski Tunç ağı kazılarında gün ışığına çıkartılan ağırsak ve ağırlıklar incelenmiştir. Büyük çoğunluğu henüz yayımlanmamış olan bu malzeme grubunun tipolojisi yapılmış ve kronolojik erevesi yayınlardan yararlanılarak oluşturulmaya çalışılmıştır. Böylelikle, gelecekte yapılacak daha kapsamlı çalışmalar için küçük de olsa bir katkı sağlanmış olunmaktadır.

KAYNAKÇA

- Adovasio, J.M. (1975). The Textile and Basketry Impressions from Jarmo. *Paleorient*, 3, 223-230.
- Alkım, U.B., Alkım, H. ve Bilgi, Ö. (1988). *İkiztepe I*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Alkım, H., Alkım, U.B. ve Bilgi, Ö. (1988). *İkiztepe II*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Alkım, H., Alkım, U.B. ve Bilgi, Ö. (2003). *İkiztepe II, Üçüncü, Dördüncü, Beşinci, Altıncı, Yedinci Dönem Kazıları (1976-1980)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Archi, A. (1984). Anatolia in the II. Millennium B.C. Rome: *Circulation of Goods in Non-Palatial Context in The Ancient Near East*, A. Archi (ed.), 195-206.
- Arık, R.O. (1937). *Alaca Höyük Hafriyatı, 1935'deki Çalışmalara ve Keşiflere Ait İlk Rapor*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Arık, R.O. (1939). Anadolu'nun En Garp Eti İstasyonu Karaoğlan Höyüğü. *Belleten*, III (9), 27- 60.
- Arık, R.O. (1944). 1942'de Türk Tarih Kurumu Adına Yapılan Bitik Kazısı ve Hatay Tetkikleri Hakkında Kısa Rapor. *Belleten VIII* (30), 341-384.
- Arık, R.O. (1948). Karaoğlan Höyüğü Bakır Çağı Mimarlığındaki Özellikler. III. Türk Tarih Kongresi. (Ankara 15 - 20 Kasım 1943). Kongreye Sunulan Tebliğler. *Türk Tarih Kurumu Yayınları IX* (3), 47-59.
- Arslan, M., İlgezdi Bertram, G. ve Bertram, J.K. (2013). Çayyolu Höyük-Ankara'da Bir Geç Kalkolitik/İlk Tunç Çağı Yerleşmesi. *Anadolu/Anatolia* 39, 139-164.
- Arslantaş, Y. (2014). Paleolitik ve Mezolitik (Epi-Paleolitik) Çağ'da Barınma. Elazığ: *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 24 (2), 319-343.
- Aydın, S., Emiroğlu, K., Türkoğlu, Ö. ve Özsoy, D.E. (2005). *Küçük Asya'nın Bin Yüzü: Ankara*. Ankara: Dost Yayınları.
- Aytaç, Ç. (1982) *El Dokumacılığı*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

- Barber, E.J.W. (1991). *Prehistoric Textiles: The Development of Cloth in the Neolithic and Bronze Ages with Special Reference to the Aegean*. Princeton: Princeton University Press.
- Barber, E.J.W. (1997) (a) Textiles: Textiles of the Neolithic through Iron Ages, *The Oxford Encyclopedia of Archaeology in The Near East*, Vol.5, E. M .Meyers (ed.), Oxford University Press, 190-195.
- Bar-Yosef, O. (1985). *A Cave in the Desert: Nahal Hemar*. Jerusalem.
- Becker, C., Benecke, N., Grabundzija, A.,H.C., Pollock, S., Schier, W., Schoch, C., Schrakamp, I., Schutt, B. ve Schumacher, M. (2016). The Textile Revolution. Research in to the Origin and Spread of Wool Production between the Near East and Central Europe. Berlin: Topoi *Special Volume 6*, 102–151.
- Bellinger, L. 1(962). Textiles from Gordion. *The Bulletin of the Needle and Bobbin Club* 46, 5-33.
- Bertram, J.K. (2008). Ahlatlıbel, Etiyokuşu, Koçumbeli - Ankara Çevresine Ait Bazı Buluntu Topluluklarının Yeniden Değerlendirilmesi. *TÜBA-AR XI*, 73-84.
- Bier, C. (1995). *Textile Arts in Ancient Western Asia, Civilizations of The Ancient NearEast*, C.3, New York.
- Bilgen, A.N. ve Tütüncüler Bircan, Ö. (2017). Seyitömer Höyük buluntularından ip/urgan ve dokuma kumaş ile deri ayakkabı numuneleri. *Arkeoloji ve Sanat* 155, 23-24.
- Blegen, C.W., Caskey, J.L., Rawson, M. ve Sperling,, J, (1950). *Troy. General Introduction The First and Second Settlements*. Volume I. Part 1: Text. The University of Cincinnati, New Jersey: Princeton University Press.
- Blegen, C.W., Caskey, J.L., Rawson, M. ve Sperling,, J, (1950). *Troy. General Introduction The First and Second Settlements*. Volume I. Part 2: Plates. The University of Cincinnati, New Jersey: Princeton University Press.
- Blegen, C.W., Caskey, J.L. ve Rawson, M. (1951). *Troy. The Third, Fourth and Fifth Settlements*. Volume II. Part 1: Text. The University of Cincinnati, New Jersey: Princeton University Press.
- Blegen, C.W., Caskey, J.L. ve Rawson, M. (1951). *Troy. The Third, Fourth and Fifth Settlements*. Volume II. Part 2: Plates. The University of Cincinnati, New Jersey: Princeton University Press.
- Bogucki, P. (2013). *İnsan Toplumunun Kökenleri*. İstanbul.

- Braidwood, R.J. ve Howe, B. (1960). *Prehistoric Investigations in Iragi Kurdistan*. Chicago.
- Breniquet, C. (2010). Weaving in Mesopotamia During the Bronze Age: Archaeology, Techniques, Iconography. C. Michel and M.-L. Nosch (ed.). Oxford: *Ancient Textiles Series, Volume.8*, 52-67.
- Breniquet, C. (2013). Functions and Uses of Textiles in the Ancient Near East. Summary and Perspectives. C.Michel and M-L.Nosch (ed.). Oxford: *Ancient Textiles Series, Volume.12*, 1-25.
- Breniquet, C. (2014). The Archaeology of Wool in Early Mesopotamia: Sources, Methods,Perspectives. C.Michel and M-L.Nosch (ed.). Oxford: *Ancient Textiles Series, Volume.17*, 52-78.
- Burke, R.B. (1998). *From Minos to Midas: Organization of Textile Production in the Aegean and in Anatolia*. Los Angeles.
- Burke, R.B. (2005). "Textile Production at Gordion and the Phrygian Economy," in the *Archaeology of Midas and the Phrygians. Recent Work at Gordion*, L. Kealhofer (ed), Philadelphia, 69-81.
- Burnham, H.B. (1965). "Çatal Hüyük-The Textiles and Twined Fabrics". Ankara: *Anatolian Studies, Volume XV*, 169-174.
- Büken, R. (2003). Çatalhöyük tekstilleri ve teknik analizleri. *Türk Arkeoloji Dergisi* 3, 79-86.
- Caton-Thompson, G. ve Gardner, E. W. (1934) . *The Desert Fayum* (London).
- Cebesoy, S.S. (1995). Kapadokya Tabletlerinde Geçen Dokuma Ürünleri. Ankara: *Anadolu Medeniyetleri Müzesi 1994 Yıllığı*, 164-188.
- Crewe, L. (1998). *Spindle Whorls, A Study of Form, Function and Decoration in Prehistoric Bronze Age Cyprus*. Jonsered.
- Cutler, J.(2016). *Fashioning Identity: Weaving Technology, Dress and Cultural Change in the Middle and Late Bronze Age Southern Aegean, Beyond Thalassocracies. Understanding Processes of Minoanisation and Mycenaeanisation in the Aegean*. Oxford: 172-185.
- Çilingiroğlu, Ç. (2009). Of stamps, loom weights and spindle whorls. Contextual evidence on the function(s) of Neolithic stamps from Ulucak, İzmir. *Journal of Mediterranean Archaeology* 22, 1, 3-27.

Dölen, E. (1992). *Tekstil Tarihi*. İstanbul: M.Ü. Teknik Eğitim Fakültesi Yayınları.

Dörpfeld, W. (1902). *Troja und Ilion*, Athens: Beck and Bart.

Duru, R. (1996). *Kuruçay Höyük II*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Ergün, G. (2013). *Beycesultan Höyük Tunç Çağı Ağırşakları ve Dokuma Ağırlıkları*. İzmir: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı.

Ertuğ, F. (1998). Anadolu'nun Önemli Yağ Bitkilerinden Keten/Linum ve Izgın/Eruca. *TÜBA-AR (Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi)*, Sayı 1, 113-125.

Eyice, S. (1972). Ankara'nın Eski Bir Resmi. Ankara: *Atatürk Konferansları IV: 1970*, 61-123.

Evely, R.D.G. (2000). Minoan Crafts: Tools and Techniques. *Studies in Mediterranean Archaeology, Vol. XCII: 2*, Jonsered, Paul Åströms Förlag, 485-616.

Fazlıoğlu, İ. (2001). "Eskiçağda Dokuma" İstanbul.

Frangipane, M. (2004). *Arslantepe*. Milano.

Frangipane, M., Strand, A.E., Laurito, R., Moller, W. S., Nosch, M.L., Rast, E.A., Wisti, L.A. (2009). Arslantepe, Malatya (Turkey): Textiles, Tools and Imprints of Fabrics from the 4th to the 2nd Millennium BCE. *Paléorient, Volume. 35*, n: 1, 5-29.

Fogelberg, J.M. ve Kendall, A. (1937). Chalcolithic Textile Fragments. J.A.Wilson ve T.G.Allen (ed.). The Alishar Höyük 1930-1932 III içinde (334-335). Chicago. Illinois; University of Chicago Press.

Garstang, J. (1953). *Prehistoric Mersin: Yümük Tepe in Southern Turkey*. Oxford.

Gleba, M. (2011). Textiles Studies: Sources and Methods. *KUBABA 2*, 1-26.

Glory, A. (1959). Débris de corde paléolithique a la Grotte de Lascaux. *Mémoires de la Société Préhistorique Française 5*: 135-69

Goldman, H. (1956). *Excavations At Gözlü Kule, Tarsus*. Volume I, Text, New Jersey.

Goldman, H. (1956). *Excavations At Gözlü Kule, Tarsus*. Volume II, Plates, New Jersey.

- Good, I. (2012). Changes in Fiber Use and Spinning Technologies on the Iranian Plateau: A Comparative and Diachronic Study of Spindle Whorls CA 4500-2500 BCE. *Paléorient Volume 38*, 111-126.
- Gönül, M. (1964). Dokumacılığın Tarihçesi ve En Eski Dokuma Aletleri. *Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Antropoloji Dergisi, Cilt 1, 2. Sayı'dan Ayrı Basım*, 80-99.
- Helbaek, H. (1963). Textiles from Çatal Hüyük. *Archaeology* 67, 39-46.
- Hoffmann, M. ve Harold, B.B. (1973). "Prehistory of Textiles in The Old World" Oslo: *Viking, Tidsskrift for norrøn arkeologi, B. XXXVII*, 49-76.
- İlgezdi Bertram, G. ve Bertram, J..K. (2012). Ankara'daki Yeni İlk Tunç Çağı Araştırmaları. Ankara: 29. *Araştırma Sonuçları Toplantısı, 2.Cilt*, 51-66.
- İlgezdi Bertram, G. ve Bertram, J.K. (2012). Ankara Bölgesinde İlk Tunç Çağı Yerleşimleri. İstanbul: *Türkiye'de Arkeometrinin Ulu Çınarları, Prof.Dr.Ay Melek ÖZER ve Prof. Dr. Şahinde DEMİRCİ'ye Armağan*. Homer Kitapevi, 117-124.
- Kansu, Ş.A. (1940). *Türk Tarih Kurumu Tarafından Yapılan Etiyokuşu Hafriyatı Raporu (1937)*. Ankara: TTKY (Türk Tarih Kurumu Yayınları).
- Kansu, Ş.A. (1946). *İnsanlığın Kaynakları ve İlk Medeniyetler*. Ankara: TTKY (Türk Tarih Kurumu Yayınları).
- Karaoğlu, H. (2010). *Seyitömer Höyüğü'nde Bulunan M.Ö.II. Bin'e Ait Dokumacılıkla İlgili Buluntular*. Kütahya: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı.
- Koşay, H.Z. (1934). Türkiye Cumhuriyeti Maarif Vekaletince Yaptırılan Ahlatlıbel Hafriyatı. *Türk Tarih, Arkeoloji ve Etnografya Dergisi II*, .3-100.
- Koşay, H.Z. (1951). *Alacahöyük Kazısı 1937-1939'daki Çalışmalara ve Keşiflere Ait İlk Rapor*, TTKY (Türk Tarih Kurumu Yayınları).
- Koşay, H.Z. ve Akok M. (1966). *Alaca Höyük Kazısı 1940-1948'deki Çalışmalara ve Keşiflere Ait İlk Rapor*. TTKY (Türk Tarih Kurumu Yayınları).
- Kulaçoğlu, B. (1992). *Tanrılar ve Tanrıçalar Anadolu Medeniyetleri Müzesi Katoloğu*. Ankara: T.C.Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü.

- Kulakoğlu, F. (2017). Balance stone weights and scale-pans from Kültepe-Kanesh; on one of the basic elements of the old assyrian trading system. Ç.Maner, M.Horowitz ve A.Gilbert (ed.). *Overturing Certain in Near Eastern Archaeology, A Festschrift in Honor of K.Aslıhan Yener içinde* (335-394). Leiden; Boston; Brill.
- Kvavadze, E., Yosef, O.B., Cohen, A.B., Boaretto, E., Jakeli, N., Matskevich, Z., Meshvelisni, T. (2009). 30,000-Year-Old Wild Flax Fibers. *Science* 325, 5946:1359.
- Lamb, W. (1936). Excavations at Kusura Near Afyon Karahisar, *Archaeologia* 6,1-64.
- Lassen, A.W. (2015). Weaving with Crescent Shaped Loom Weights. An Investigation of a Special Kind of Loom Weight. C.Michel and M.-L.Nosch (ed.). Oxford: *Ancient Textiles Series, Volume. 21*, 127-137.
- Lloyd, S. ve Gökçe, N. (1951). Excavations At Polatlı. A New Investigation of Second and Third Millennium Stratigraphy in Anatolia. *Anatolian Studies I*, 21-62.
- Lloyd, S. ve Mellaart, J. (1962). *Beycesultan Volume I*, London.
- Maner, Ç. (2018). Anadolu’da Dokuma Devrimi Neolitik Çağ’dan Demir Çağı’na Yünün Tarihi ve Maddi Değeri. *Ankara: Tarihi Dokumak: Bir Kentin Gizemi Sof*, 45-63.
- Martenson, L., Nosch, M.L. ve Strand, E.A. (2009). Shape of Things: Understanding a Loom Weight. Oxford: *Oxford Journal of Archaeology Volume 28*, Issue (4), 373–398.
- Melleaart, M.J. (1963a). Çatal Hüyük in Anatolia: Excavations which Revolutionise *Illustrated London News* 242, 196-98.
- Mellink, M.J. (1966). Archaeology in Asia Minor. *American Journal of Archaeology*, 70, 139-159.
- Mert, M. ve Çopur, O. Lif Bitkileri Üretiminin Artırılması Olanakları. Türkiye Mimarlar ve Mühendisler Odalar Birliği, Ziraat Mühendisleri Odası, *Türkiye Ziraat Mühendisliği VII. Teknik Kongresi Bildiriler Kitabı I*, 24, Ankara 11-15 Ocak 2010.
- Michel, C. ve Nosch, M.L. (2010). Textile Terminologies. Oxford: *Ancient Textiles Series, Volume 8*, .1X-x1X.
- Mortensen, P. (1970). Tell Shimshara: The Hassuna Period. Copenhagen.

- Orthmann, W. (1966). Untersuchungen auf dem Asarcık Höyük bei Ilıca. İstanbul: *Istanbuler Mitteilungen* 16, 27-88.
- Osten, von der H.H., Schmidt, E.F. ve Newell, E.T. (1932). *The Alishar Hüyük Season of 1927*, Researches in Anatolia, Part II, Volume III. Chicago: Oriental Institute Publications 7.
- Osten, von der H.H. (1937a). *The Alishar Hüyük Seasons of 1930-1932*, Researches in Anatolia. Part I, Chicago: Oriental Institute Publications 28.
- Osten, von der H.H. (1937b). *The Alishar Hüyük Seasons of 1930-1932*, Researches in Anatolia. Part II, Chicago: Oriental Institute Publications 29.
- Oyman Büken, N.R. (2005). El Dokumacılığının ve El Dokuma Tezgâhının Tarihçesi, El Dokuma Tezgâhı Çeşitleri. Erzurum: *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*, Sayı 8, 63-84.
- Özbek, M. (2007). Dünden Bugüne İnsan, Ankara.
- Özdemir, A. (2010). *Kalkolitik Smintheion (Gülpınar) Yerleşiminde Hasırcılık ve Dokumacılık*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı.
- Özgüç, T. (1964). Yeni Araştırmaların Işığında Eski Anadolu Arkeolojisi. *Anatolia*, Volume VII, 1963, TTK, 23-42, Plate I-X.
- Özgüç, N. (1984). 1982 Acemhöyük Kazıları. Ankara: V. *Kazı Sonuçları Toplantısı*. (İstanbul 23-27 Mayıs 1983), Başbakanlık Basımevi, 109-110.
- Pettinato, G. (1981). *The Archives of Ebla an Empire Inscribed in Clay*, New York.
- Potts, D.T. (1997). *Mesopotamian Civilization: The Material Foundations*. Cornell University Press, Great Britain.
- Robkin,, A.L.H. (1979). The Agricultural Year the Commodity SA and the Linen Industry of Mycenaean Pylos. Princeton: *American Journal of Archaeology*, Volume 83, 469-474.
- Ryder, M.L. (1965). Report of Textiles from Çatal Hüyük. Ankara: *Anatolian Studies* Volume XV, 175-176.
- Schick, T. (1986). Perishable Remains from the Nahal Hemar Cave. *Journal of the Israel Prehistoric Society* 19: 84-86, 95-97.

- Schmidt, E.F. (1932). *The Alishar Hüyük Season of 1928 and 1929*, Researches in Anatolia, Part I, Volume IV. Chicago: Oriental Institute Publications 19.
- Schmidt, E.F. (1937). *Excavations at Tepe Hissar Damghan*. The University Museum, Philadelphia.
- Seeher Baykal, A. ve Kauder Obladen, J. (1996). *Demircihöyük Die Ergebnisse der Ausgrabungen*. 1975-1978, Mainz.
- Singh, P. (1974). *Neolithic Cultures of Western Asia*. (London and New York).
- Sollberger, E. (1986). Administrative Texts Chiefly Concerning Textiles. Roma: *Archive Reali di Ebla VIII*, Missione Archeologica Italiana in Siria.
- Smith, J.C. (1992). "Spinning and Weaving Equipment", Excavations at Nichoria in Southwes Greece Vol. II The Bronze Age Occupation. W.A. Mc Donald ve N.C. Wilkie (ed.), Minneapolis: The University of Minnesota Press, 674-927.
- Strand, E.A. (2010). The Basics of Textile Tools and Textile Technology: From fibre to. C.Michel and M.-L.Nosch (ed.) Oxford: *Ancient Textiles Series, Volume 8*, 10-22.
- Strand, E.A. (2012). The Textile Chaîne Operatoire: Using A Multidisciplinary Approach To Textile Archaeology With A Focus On The Ancient Near East. *Paléorient, Volume 38*, 21-40.
- Strand, E.A., Breniquet, C., Nosch, M.L., Tengberg, M. (2012). Introduction to The File "Prehistory of Textiles In The Near East" *Paléorient, Volume 38*, 13-20.
- Tezcan, B. (1966). *1964 Koçumbeli Kazısı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Tütüncüler, Ö. (2005). M.Ö.2. Bin Ege Bölgesi Dokuma Aletleri. Ankara: Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji (Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi) Anabilim Dalı.
- Tütüncüler, Ö. (2006). Çorum Resuloğlu Eski Tunç Çağı Mezarlığında Kumaş Kullanımına İlişkin Yeni Bulgular. *Anadolu / Anatolia 30*, 137-148.
- Tzachili, I. (1990). All Important yet Elusive: Looking for Evidence of Cloth-Making at Akrotiri. London: *Thera and The Aegean World III, Vol. I*, Archaeology Proceedings of the third International Congress Santorini (Greece 3-9 September 1989), D.A.Hardy-D.G. Doumas, J.A. Sakellarakis and P.M. Warren (ed.), 380-389.

Warner, J.L. (1994). *Elmalı-Karataş II*. Bryn Mawr.

Wattenmaker, P. (1998). *Household and State in Upper Mesopotamia Specialized Economy and the Social Uses of Goods in an Early Complex Society*. Washington, D.C.: The Smithsonian Institution Press.

Wiener, H.M. (1987). "Trade and Rule in Palatial Crete", The Function of the Minoan Palaces, Proceedings of the Fourth International Symposium at the Swedish Institute in Athens 1984: Robin Häng and Nanno Marinatos (ed.), 261-268.

Wright, R.P. (1996). "Technology, Gender, and Class: Worlds of Difference in Ur III Mesopotamia". Philadelphia: *Gender and Archaeology*, Rita P.Wright (ed.), 81-110.

Yağan, Ş.Y. (1978). Türk El Dokumacılığı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Yılmaz, D. (2016). Geç Tunç Çağı'nda Batı Anadolu'da Tekstil Üretimi: Çine-Tepecik Höyüğü Tezgah Ağırlıkları. Ankara: *TÜBA-AR 19* (Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi) 93-111.

Yiğit, T. (2002). Hitit Çivi Yazılı Belgelerde Dokumacılar. *Tarih İncelemeleri Dergisi*, Cilt XVII, Sayı 2, .79-84.

KATALOG

1- Lev.I/1 Şek.1/A

Env.No: 115-312-64 **Kazı Env.No:** AB. 521 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 1a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: **Yük:** 1,7 cm. **Çap:** 2,1 cm. **Delik Çapı:** 0,5 cm. **Ağırlık:** 9,95 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Kiremit-devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Silindir formludur. Bezemesizdir. Yüzeyde kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60.

2- Lev.I/2a-b Şek.1/B

Env.No: 12326 **Kazı Env.No:** AB. 455 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 1a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: **Yük:** 20 cm. **Çap:** 2,8 cm. **Delik Çapı:** 0,5 cm. **Ağırlık:** 19,58 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Silindir formludur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 68.

3- Lev.I/3 Şek.1/C

Env.No: 81-229-65 **Kazı Env.No:** KY. 229-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 1a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan, Ocak B, III. Kısım

Ölçüleri: **Yük:** 2,1 cm. **Çap:** 2,4 cm. **Delik Çapı:** 0,5 cm. **Ağırlık:** 12,01 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Silindir formludur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: -

4- Lev.I/4 Şek.1/D

Env.No: 9541 **Kazı Env.No:** KO. 41/114 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 1a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/8,42 m.-8,62 m.

Ölçüleri: Yüksek: 1,7 cm. Çap: 3,1 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 17,40 gr.

Hamur Rengi: Gri-siyah **Astar Rengi:** Gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık silindir formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

5- Lev.I/5 Şek.1/E

Env.No: 114-243-64 **Kazı Env.No:** EY. 249 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 1a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yüksek: 1,3 cm. Çap: 2,6 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 9,67 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık silindir formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 99.

6- Lev.I/6a-b Şek.2/A

Env.No: 115-309-64 **Kazı Env.No:** AB. 517 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 1b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/VIII No'lu Ev, 3,00 m.

Ölçüleri: Yüksek: 1,2 cm. Çap: 1,8 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 4,91 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Silindir formudur. İç deliklerinin etrafı, üç grup olmak üzere üç-dört paralel çizgiden oluşturulmuş ve birbirine geçmiş açılı motifleri ile bezenmiştir. Gövde ise bant içinde dört paralel çizgiden oluşturulmuş zikzak motifi ile bezenmiştir. Aşınma, silinme ve dökülmeler vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 64.

7- Lev.I/7a-b Şek.2/B

Env.No: 11225 **Kazı Env.No:** PO. 23 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 1b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yüksek: 1,6 cm. Çap: 2 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 7,72 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek ve yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Silindir formudur. Her iki iç deliğinin etrafı da üç grup olmak üzere, üç adet paralel çizgiden oluşturulmuş çok düzenli olmayan birbirine geçmiş açılı motifleriyle bezenmiştir. Gövde ise paralel ve yatay yivlerle bezenmiştir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

8- Lev.I/8a-b Şek.2/C

Env.No: 11226 **Kazı Env.No:** PO. 24 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 1b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yüksek: 1,8 cm. Çap: 2,3 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 11,46 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek ve yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Silindir formudur. Her iki iç deliğinin etrafı da üç grup olmak üzere beş paralel çizgiden oluşturulmuş ve birbirine geçmiş açılı motifleri ile bezenmiştir. Gövde ise yine beş paralel yivden oluşturulmuş zikzak motifi ile bezenmiştir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

9- Lev.I/9a-b Şek.2/D

Env.No: 113-646-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/207 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 1b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/10,00 m.-10,50 m.

Ölçüleri: Yüksek: 2,1 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 14,57 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Silindir formudur. Her iki iç deliğinin etrafı da üç grup olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezelidir. Gövdede ise tek sıra

yivden oluşturulmuş zikzak motifi bulunmaktadır. Yüzeyde kırık ve eksik kısımlar bulunmaktadır. Ayrıca ortadan ikiye ayrılmış olup, sonradan birleştirilmiştir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

10- Lev.I/10 Şek.2/E

Env.No: 113-640-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/200 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 1b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/10,00 m.-10,50 m.

Ölçüleri: Yükseklik: 1,8 cm. Çap: 2,7 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 15,79 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Bej

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup mat renklidir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Silindir formludur. Her iki iç deliğinin etrafında da “artı” motifi şeklinde bezeme vardır. Çizilerek oluşturulmuş artı motifinin içi kafes şeklinde taranmıştır. Gövde kısmı ise tek sıra çizgiden oluşturulmuş bir bant içinde, üç, dört ya da beş paralel çizgiden oluşturulmuş zikzak motifi ile bezenmiştir. Zikzakların arasında iki adet farklı yerlerde, artı motifinin kolları şeklinde uzanan ve içi yine kafes taramalı bezeme yer almaktadır. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

11- Lev.II/11a-b Şek.3/A

Env.No: 113-652-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/213 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 1b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/11,00 m.-11,50 m.

Ölçüleri: Yükseklik: 1,4 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 13,45 gr.

Hamur Rengi: Krem **Astar Rengi:** Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık silindir formludur. Her iki iç deliğinin etrafı da dört grup olmak üzere üç paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe açılı motifleri ile bezenmiştir. Gövde ise iki paralel çizgiden oluşturulmuş zikzak motifi ile bezelidir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

12- Lev.II/12 Şek.3/B**Env.No:** 113-648-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/209 **Cinsi:** Ağırşak**Tip:** 1b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/10,00 m.-10,50 m.**Ölçüleri:** Yük: 1,2 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 11,93 gr.**Hamur Rengi:** Kiremit **Astar Rengi:** Kiremit**Malzeme ve Teknik:** Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.**Tanımı:** Basık silindir formudur. Gövde, birbirine paralel gelişigüzel kısa ya da uzun dikey çizgilerle bezenmiştir. Yüzeyde aşınma vardır.**Yayımlandığı Yer:** Arık, 1939, s. 40.**13- Lev.II/13 Şek.3/C****Env.No:** 114-34-64 **Kazı Env.No:** EY. 23 **Cinsi:** Ağırşak**Tip:** 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak A.**Ölçüleri:** Yük: 1,4 cm. Çap: 1,7 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 4,03 gr.**Hamur Rengi:** - **Astar Rengi:** Gri**Malzeme ve Teknik:** Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.**Tanımı:** Küre formudur. Bezemesizdir.**Yayımlandığı Yer:** Kansu, 1940, s. 7, 100.**14- Lev.II/14 Şek.3/D****Env.No:** 115-151-64 **Kazı Env.No:** AB. 200 **Cinsi:** Ağırşak**Tip:** 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel**Ölçüleri:** Yük: 1,6 cm. Çap: 1,9 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 6,29 gr.**Hamur Rengi:** Bej **Astar Rengi:** Siyah-gri-devetüyü**Malzeme ve Teknik:** Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.**Tanımı:** Küre formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.**Yayımlandığı Yer:** Koşay, 1934, s. 60, 66.**15- Lev.II/15 Şek.3/E****Env.No:** 115-324-64 **Kazı Env.No:** AB. 535 **Cinsi:** Ağırşak**Tip:** 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 1,7 cm. Çap: 2 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 6,73 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Küre formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 66.

16- Lev.II/16 Şek.4/A

Env.No: 114-245-64 **Kazı Env.No:** EY. 251 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yük: 1,7 cm. Çap: 2 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 6,75 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Küre formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 99.

17- Lev.II/17 Şek.4/B

Env.No: 114-227-64 **Kazı Env.No:** EY. 234 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yük: 1,7 cm. Çap: 1,8 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 5,59 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Bej-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Küre formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 99.

18- Lev.II/18 Şek.4/C

Env.No: 114-27-64 **Kazı Env.No:** EY. 14 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak A.

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 2 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 6,93 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Kiremit-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Küre formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 7, 99.

19- Lev.II/19 Şek.4/D

Env.No: 114-288-64 **Kazı Env.No:** EY. 297 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak C.

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 2 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 7,35 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Küre formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 19, 99.

20- Lev.II/20 Şek.4/E

Env.No: 114-100-64 **Kazı Env.No:** EY. 96 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak A.

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 2,1 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 8,59 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Küre formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 7, 100.

21- Lev.II/21 Şek.5/A

Env.No: 114-99-64 **Kazı Env.No:** EY. 95 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak A.

Ölçüleri: Yük: 1,5 cm. Çap: 1,9 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 5,47 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Küre formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 7, 100.

22- Lev.II/22 Şek.5/B

Env.No: 114-247-64 **Kazı Env.No:** EY. 253 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 2 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 5,43 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Kiremit-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Küre formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 100.

23- Lev.II/23 Şek.5/C

Env.No: 114-51-64 **Kazı Env.No:** EY. 47 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak A.

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 8,78 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Devetüyü-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Küre formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 7, 100.

24- Lev.II/24 Şek.5/D

Env.No: 115-154-64 **Kazı Env.No:** AB. 203 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/III No'lu Ev, 1,10 m.

Ölçüleri: Yük: 2,2 cm. Çap: 2,7 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 12,90 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Açık kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Küre formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 66.

25- Lev.III/25 Şek.5/E

Env.No: 114-286-64 **Kazı Env.No:** EY. 295 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak C.

Ölçüleri: Yük: 2,2 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 9,84 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Küre formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 19, 99.

26- Lev.III/26 Şek.6/A

Env.No: 115-280-64 **Kazı Env.No:** AB. 459 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 9,72 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Devetüyü-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş küre formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 66.

27- Lev.III/27 Şek.6/B

Env.No: 114-225-64 **Kazı Env.No:** EY. 232 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yük: 1,7 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 7,64 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri-bej

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiş olup, mat renklidir.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş küre formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 100.

28- Lev.III/28 Şek.6/C

Env.No: 115-279-64 **Kazı Env.No:** AB. 458 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 2,6 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 14,37 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş küre formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 66.

29- Lev.III/29 Şek.6/D

Env.No: 115-375-64 **Kazı Env.No:** AB. 611 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/Doğu Açması, 1,98 m.
Ölçüleri: Yüksek: 2,8 cm. Çap: 3,3 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 30,81 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş küre formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 66.

30- Lev.III/30 Şek.6/E

Env.No: 81-222-65 **Kazı Env.No:** KY. 222.65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan, Ocak C.

Ölçüleri: Yüksek: 2,5 cm. Çap: 3,2 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 23,76 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş küre formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

31- Lev.III/31 Şek.7/A

Env.No: 113-890-64 **Kazı Env.No:** KO. 41/117 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/17,20 m.-17,40 m.

Ölçüleri: Yüksek: 1,9 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 9,95 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş küre formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

32- Lev.III/32 Şek.7/B

Env.No: 148-38-84 **Kazı Env.No:** BT. 19 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/S14 No'lu Açma, 8m.-8,20 m.

Ölçüleri: Yüksek: 2,5 cm. Çap: 3 cm. Delik Çapı: 1,7 cm. Ağırlık: 21,50 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Hamurunda küçük taşcıklar vardır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş küre formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde yoğun aşınma ve dökülmeler vardır.

Yayımlandığı Yer: -

33- Lev.III/33a-b Şek.7/C

Env.No: 115-418-64 **Kazı Env.No:** AB. 698 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/Ocak III, 1,10 m.

Ölçüleri: Yüksek: 2 cm. Çap: 1,8 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 7,84 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş uzun küre formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde kırık, eksik ve dökülmeler vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 68.

34- Lev.III/34 Şek.7/D

Env.No: 114-142-64 **Kazı Env.No:** EY. 140 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yüksek: 2,4 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 10,66 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Uzun küre formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 99.

35- Lev.III/35 Şek.7/E

Env.No: 114-249-64 **Kazı Env.No:** EY. 255 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yüksek: 2,8 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 16,69 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** Devetüyü-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Uzun küre formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 99.

36- Lev.III/36 Şek.8/A

Env.No: 114-84-64 **Kazı Env.No:** EY. 80 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak A.

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 1,9 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 6,95 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş uzun küre formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 7, 99.

37- Lev.III/37a-b Şek.8/B

Env.No: - **Kazı Env.No:** ÇY. 2012 H9/314 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H9 Açması

Ölçüleri: Yük: 3,3 cm. Çap: 2,7 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 9,60 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiş olup, mat renklidir.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş uzun küre formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

38- Lev.IV/38a-b-c Şek.8/C

Env.No: 115-221-64 **Kazı Env.No:** AB. 351 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/Batı Etek, 2 m.

Ölçüleri: Yük: 1,3 cm. Çap: 1,5 cm. Delik Çapı: 0,2cm. Ağırlık: 2,93 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Küre formudur. İğ deliklerinden birinin etrafı, tek sıra yivle belirtilmiştir. Yivden sonra, bütün gövdeyi kaplayacak şekilde başlayan ve diğer iğ deliğine kadar uzanan dikey ve hafif kavisli paralel yivler ile bezenmiştir. Yivler, diğer iğ deliğinin etrafında, beş grup olmak üzere ortalarında kısa çentik bulunan üç ya da iki paralel yivden iç içe açılı motifleri ile sonlanmaktadır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 64.

39- Lev.IV/39a-b-c Şek.8/D

Env.No: 113-889-64 **Kazı Env.No:** KO. 41/116 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/13,05 m.-13,30 m.

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 2,1 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 7,97 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Devetüyü- gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Küre formudur. İğ deliklerinden birinin etrafında, tek sıra yivden oluşturulmuş bitkisel motifi andıran bir bezeme bulunmaktadır. Bu bezemeden sonra diğer iğ deliğine kadar düzensiz yapılmış dalgalı hat motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

40- Lev.IV/40 Şek.8/E

Env.No: 115-149-64 **Kazı Env.No:** AB. 198 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 2,3 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 9,12 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Küre formudur. Her iki iğ deliğinin etrafı da üç grup olmak üzere iki paralel yivden oluşturulmuş ve gövdeye uzanan kavisli çizgilerle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60.

41- Lev.IV/41a-b Şek.9/A

Env.No: 115-209-64 **Kazı Env.No:** AB. 330 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/I No'lu Ocak, 1,60 m.

Ölçüleri: Yük: 2,3 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 13,47 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Devetüyü-krem-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Küre formudur. Gövde, birbirine paralel yivlerden oluşturulmuş dalgali hat motifi ile bezenmiştir. Ayrıca, iç deliklerinden birinin etrafı oval şeklinde tek sıra yivle belirtilmiştir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60-61.

42- Lev.IV/42a-b Şek.9/B

Env.No: 113-632-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/191 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/9,50 m.-10,00 m.

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 2,6 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 12,75 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Küre formudur. Gövde, üç paralel çizgiden oluşturulmuş dalgali hat motifi ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

43- Lev.IV/43 Şek.9/C

Env.No: 169-118-64 **Kazı Env.No:** IL. 136/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 2b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 2,3 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 16,08 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Küre formudur. Her iki iç deliğinden çap kısmına kadar uzanan, birbirini takip eden diagonal çizgilerle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

44- Lev.IV/44 Şek.9/D**Env.No:** 12-9-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 11/9 **Cinsi:** Ağırşak**Tip:** 2b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe**Ölçüleri:** Yük: 2,7 cm. Çap: 3,3 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırlık: 24,65 gr.**Hamur Rengi:** - **Astar Rengi:** Bej**Malzeme ve Teknik:** Hamurunda küçük taşcıklar vardır, yüzey pütürlüdür. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.**Tanımı:** Küre formudur. Gövde, üç grup olmak üzere iki paralel yivden oluşturulmuş eş merkezli daire motifi ile bezenmiştir.**Yayımlandığı Yer:** -**45- Lev.IV/45a-b Şek.9/E****Env.No:** 115-347-64 **Kazı Env.No:** AB. 562 **Cinsi:** Ağırşak**Tip:** 2b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/I No'lu Ocak, 2,50 m.**Ölçüleri:** Yük: 2,8 cm. Çap: 3,2 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 26,73 gr.**Hamur Rengi:** Gri **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah**Malzeme ve Teknik:** Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.**Tanımı:** Küre formudur. Bir iğ deliğinin etrafından diğer iğ deliğine kadar bütün yüzey gelişigüzel yapılmış kavisli yivlerle bezenmiştir. Yivlerin içi çentiklerle doldurulmuştur.**Yayımlandığı Yer:** Koşay, 1934, s. 60-61.**46- Lev.V/46 Şek.10/A****Env.No:** 12-13-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 11/13 **Cinsi:** Ağırşak**Tip:** 2b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe**Ölçüleri:** Yük: 2,2 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 10,09 gr.**Hamur Rengi:** - **Astar Rengi:** Sarımsı-bej**Malzeme ve Teknik:** Hamurunda küçük taşcıklar vardır, yüzey pütürlüdür. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.**Tanımı:** Uzun küre formudur. Gövde, üç paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: -**47-** Lev.V/47a-b Şek.10/B**Env.No:** 81-124-65 **Kazı Env.No:** KY. 124-65 **Cinsi:** Ağırşak**Tip:** 2b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak B, III. Kısım**Ölçüleri:** Yük: 2,5 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 13,30 gr.**Hamur Rengi:** Bej **Astar Rengi:** Kiremit**Malzeme ve Teknik:** Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.**Tanımı:** Uzun küre formludur. Gövdede, üç adet olmak üzere beş paralel çizgiden oluşturulmuş gamalı haç motifine benzer bezeme bulunmaktadır. Her bir motifin dört adet olan kollarından ikisi yatay olup, diğer başlayan motifin yatay kolları ile birleştirilmiştir. Diğer iki kol iç deliklerine doğru dikey ve uçları kavisli olarak sonlanmaktadır.**Yayımlandığı Yer: -****48-** Lev.V/48 Şek.10/C**Env.No:** 19-5-12 **Kazı Env.No:** ÇY. 2011 H9/23-5 **Cinsi:** Ağırşak**Tip:** 3a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H9 Açması**Ölçüleri:** Yük: 2,3 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 17,20 gr.**Hamur Rengi:** Gri **Astar Rengi:** Açık kiremit-gri**Malzeme ve Teknik:** Hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.**Tanımı:** Basık küre formludur. İç deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Bezemesizdir. Yüzeyde yoğun aşınma vardır.**Yayımlandığı Yer:** Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.**49-** Lev.V/49 Şek.10/D**Env.No:** 81-12-65 **Kazı Env.No:** KY. 12-65 **Cinsi:** Ağırşak**Tip:** 3a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak B, Satıh**Ölçüleri:** Yük: 2,6 cm. Çap: 3,5 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 32,49 gr.**Hamur Rengi:** Gri **Astar Rengi:** Gri-devetüyü**Malzeme ve Teknik:** Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık küre formudur. İç deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

50- Lev.V/50 Şek.10/E

Env.No: 113-886-64 **Kazı Env.No:** KO. 41/110 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/7,60 m.-7,80 m.

Ölçüleri: Yük: 2,5 cm. Çap: 3,5 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 33,06 gr.

Hamur Rengi: Açık bej **Astar Rengi:** Kiremit-gri

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcık ve mika taneleri vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık küre formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

51- Lev.V/51 Şek.11/A

Env.No: 169-223-64 **Kazı Env.No:** IL. 245/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 2 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 12,39 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık küre formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

52- Lev.V/52 Şek.11/B

Env.No: 113-619-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/177 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/8,00 m.-8,50 m.

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 3,0 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 17,87 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık küre formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

53- Lev.V/53 Şek.11/C

Env.No: 114-30-64 **Kazı Env.No:** EY. 19 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** Taş **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak A.

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 3 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 18,84 gr.

Malzeme ve Teknik: Gri renkli taştan yapılmış olup, yüzey düzgün bir şekilde biçimlendirilmiştir.

Tanımı: Basık küre formudur. İç deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 7, 99.

54- Lev.V/54 Şek.11/D

Env.No: 169-175-64 **Kazı Env.No:** IL. 194/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 4 cm. Delik Çapı: 1,2 cm. Ağırlık: 27,31 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Gri-devetüyü

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşçık ve mika taneleri vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık küre formudur. Yüzeyde yoğun aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

55- Lev.V/55 Şek.11/E

Env.No: 114-54-64 **Kazı Env.No:** EY. 50 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** Taş **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak A.

Ölçüleri: Yük: 2,2 cm. Çap: 3,9 cm. Delik Çapı: 1,5 cm. Ağırlık: 22,07 gr.

Malzeme ve Teknik: Kahverengi renkli gözenekli taştan yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. Yüzeyde aşınmalar ve kırılmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 7, 100.

56- Lev.V/56 Şek.12/A

Env.No: 114-246-64 **Kazı Env.No:** EY. 252 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yük: 1,2 cm. Çap: 2,1 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 6,39 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Devetüyyü-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık küre formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 100.

57- Lev.V/57 Şek.12/B

Env.No: 169-140-64/a **Kazı Env.No:** IL. 158/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,2 cm. Çap: 2,3 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 6,81 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık küre formudur. İç delikleri, içe doğru çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

58- Lev.V/58 Şek.12/C

Env.No: 113-647-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/208 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** Taş **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/10,00 m.-10,50 m.

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 2,7 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 17,72 gr.

Malzeme ve Teknik: Yeşilimsi-gri renkli taştan yapılmış olup, yüzey düzgün bir şekilde biçimlendirilmiştir.

Tanımı: Basık küre formudur. İç deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

59- Lev.V/59 Şek.12/D

Env.No: 115-181-64 **Kazı Env.No:** AB. 254 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/ Ocak VII, 70 cm.

Ölçüleri: Yük: 1,5 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 15,27 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık küre formludur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 65.

60- Lev.VI/60 Şek.12/E

Env.No: 114-251-64 **Kazı Env.No:** EY. 257 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yük: 1,5 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 11,79 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri-krem

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık küre formludur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 100.

61- Lev.VI/61 Şek.13/A

Env.No: 114-35-64 **Kazı Env.No:** EY. 24 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak A.

Ölçüleri: Yük: 1,4 cm. Çap: 1,9 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 4,74 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık küre formludur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Bezemesizdir.

Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 7, 100.

62- Lev.VI/62 Şek.13/B

Env.No: 169-168-64 **Kazı Env.No:** IL. 187/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** Taş **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/I No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,2 cm. Çap: 1,7 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 5,23 gr.

Malzeme ve Teknik: Bordo renkli parlak taştan yapılmış olup, yüzey düzgün bir şekilde biçimlendirilmiştir.

Tanımı: Basık küre formludur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

63- Lev.VI/63 Şek.13/C

Env.No: 114-224-64 **Kazı Env.No:** EY. 231 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yük: 1,5 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 7,79 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık küre formudur. İç deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 100.

64- Lev.VI/64 Şek.13/D

Env.No: 114-129-64 **Kazı Env.No:** EY. 125 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak A.

Ölçüleri: Yük: 1,2 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 6,49 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık küre formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 7, 100.

65- Lev.VI/65 Şek.13/E

Env.No: 114-130-64 **Kazı Env.No:** EY. 126 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak A.

Ölçüleri: Yük: 1,3 cm. Çap: 2,3 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 6,15 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık küre formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. +-7, 100.

66- Lev.VI/66 Şek.14/A

Env.No: 115-320-64 **Kazı Env.No:** AB. 531 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 1,4 cm. Çap: 2,1 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 7,80 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiş olup, mat renklidir.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş basık küre formudur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 65.

67- Lev.VI/67 Şek.14/B

Env.No: 115-145-64 **Kazı Env.No:** AB. 194 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/V No'lu Ev, 1,20 m.

Ölçüleri: Yük: 1,3 cm. Çap: 2,7 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 10,06 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş basık küre formudur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 65.

68- Lev.VI/68 Şek.14/C

Env.No: 148-43-84 **Kazı Env.No:** BT. 15 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/S15 No'lu Açma, 2,80 m.-3m.

Ölçüleri: Yük: 2,3 cm. Çap: 3 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 20,65 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş basık küre formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

69- Lev.VI/69 Şek.14/D

Env.No: 81-116-65 **Kazı Env.No:** KY. 116-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** Taş **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak C, I.Tabaka

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 3,9 cm. Delik Çapı: 1,1 cm. Ağırlık: 38,13 gr.

Malzeme ve Teknik: Bej renkli taştan yapılmış olup, yüzey pütürlüdür.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş basık küre formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

70- Lev.VI/70 Şek.14/E

Env.No: 169-226-64 **Kazı Env.No:** IL. 248/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/IV No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 3,8 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırlık: 25,18 gr.

Hamur Rengi: Açık kiremit **Astar Rengi:** Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcık ve mika taneleri vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş basık küre formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

71- Lev.VI/71a-b Şek.15/A

Env.No: 113-644-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/205 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/10,00 m.-10,20 m.

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 10,60 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. Gövde, üç paralel çizgiden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir. Çizgilerin aralarında beyaz macun izleri görülmektedir. Kırık olup, sonradan yapıştırılmıştır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

72- Lev.VI/72a-b Şek.15/B

Env.No: 113-641-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/201 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/10,00 m.-10,20 m.

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 15,81 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. Gövde, üç paralel çizgiden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

73- Lev.VII/73a-b Şek.15/C

Env.No: 115-321-64 **Kazı Env.No:** AB. 532 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/Doğu Açması, 1,70 m.

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 10,22 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. Çap kısmı, üç paralel çizgiden oluşturulmuş bir bantla belirtilmiştir. Gövdenin bir yarısı iki-üç sıralı paralel aç ve diagonal çizgilerle diğer yarısı ise yine iki-üç sıralı paralel kavisli çizgilerle bezenmiştir. Silinmeler vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 67.

74- Lev.VII/74a-b Şek.15/D

Env.No: 81-228-65 **Kazı Env.No:** KY. 228-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/ Ocak B, III. Kısım

Ölçüleri: Yük: 2,5 cm. Çap: 3 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 20,07 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. Gövde, üç paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir. Dalgalı hatların arası çentiklerle doldurulmuştur. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

75- Lev.VII/75a-b Şek.15/E

Env.No: 150-55-84 **Kazı Env.No:** PO. 46 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 2,5 cm. Çap: 3,3 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 26,82 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. İğ deliklerinin etrafı tek sıra yivle belirtilmiştir. Gövde, dört paralel çizgiden eş merkezli daire motifi ile bezenmiştir. İğ deliklerinin etrafında kırık ve eksikler vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

76- Lev.VII/76 Şek.16/A

Env.No: 169-139-64/a **Kazı Env.No:** IL. 157/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,7 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 10,23 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda iri kum ve mika taneleri vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. Gövde, iğ deliklerinden başlayıp çapa kadar uzanan aralıkları düzensiz ve dört grup olmak üzere dört paralel dikey çizgilerle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

77- Lev.VII/77 Şek.16/B

Env.No: 169-140-64/g **Kazı Env.No:** IL. 158/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 8,23 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. Gövde, iğ deliklerinden çapa uzanan gruplar halindeki diagonal çizgilerle bezenmiştir. Diagonal çizgiler, iğ deliklerinden birinin etrafında

beş grup olmak üzere, üç paralel diğer iğ deliğinin etrafında ise dört grup olmak üzere, ikisi dört ikisi üç paralel çizgiden oluşmaktadır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

78- Lev.VII/78 Şek.16/C

Env.No: 113-627-64 **Kazı Env.No:** KO. 41/183 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/8,80 m.-9,50 m.

Ölçüleri: Yük: 2,0 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 16,33 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Gövde, altı adet paralel çizgiden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir. Yüzeyde dökülmeler vardır.

Yayımlandığı Yer: -

79- Lev.VII/79 Şek.16/D

Env.No: 19-32-12 **Kazı Env.No:** ÇY. 2011/H5-85-32 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/ H5 Açması

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 3 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 18,53 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. Gövde, iğ deliklerinden çapa uzanan üç grup olmak üzere, üç paralel çizgiden oluşturulmuş birbirini kesen iç içe açılı motifleri ile bezenmiştir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

80- Lev.VII/80a-b Şek.16/E

Env.No: 169-169-64 **Kazı Env.No:** IL. 188/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük

Ölçüleri: Yük: 2,2 cm. Çap: 3,4 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 26,63 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. İğ deliklerinden birinin etrafı, gelişigüzel yapılmış dikey-kısa ya da küçük açılar şeklinde yivlerle bezenmiştir. Diğer iğ deliğinin etrafı, yine çok düzenli olmayan yatay yivlerle bezenmiştir. Gövde ise tek sıra yivden oluşturulmuş bir bantla sınırlandırılmış olup, bandın içi de dikey yivlerle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

81- Lev.VII/81 Şek.17/A

Env.No: 11229 **Kazı Env.No:** PO. 27 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** Taş **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 1,3 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 11,41 gr.

Malzeme ve Teknik: Siyah renkli parlak taştan yapılmış olup, yüzey düzgün bir şekilde biçimlendirilmiştir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. Gövdenin her iki yarısı da üç adet olmak üzere tek sıra yivden oluşturulmuş daire motifleri ile bezenmiştir. Dairelerin ortasında birer nokta bezek bulunmaktadır. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

82- Lev.VII/82 Şek.17/B

Env.No: 11223 **Kazı Env.No:** PO. 21 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 1,4 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 6,61 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. Gövde, üç paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir. Ayrıca yivlerin içi çentiklerle doldurulmuştur.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

83- Lev.VII/83 Şek.17/C

Env.No: 169-140-64/e **Kazı Env.No:** IL 158/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 9,70 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Devetüyü-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. Gövde, üç grup olmak üzere dört paralel kavisli çizgilerle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

84- Lev.VIII/84 Şek.17/D

Env.No: 169-138-64 **Kazı Env.No:** IL. 156/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 14,78 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. Gövdenin her iki yarısı da üç grup olmak üzere, dört-beş-altı paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

85- Lev.VIII/85a-b Şek.17/E

Env.No: 81-226-65 **Kazı Env.No:** KY. 226-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak A, I. Tabaka

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 3,5 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 27,31 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. Gövdenin bir yarısı, üç grup olmak üzere iki-üç paralel kavisli çizgilerle bezenmiştir. Kavisli çizgiler arasında, iki adet olmak üzere, belli belirsiz birbirine paralel yatay çizgiler bulunmaktadır. Gövdenin diğer yarısındaki

bezeme ise tam seçilememekle birlikte yine kavisli çizgilerin olduğu görülmektedir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

86- Lev.VIII/86 Şek.18/A

Env.No: 81-235-65 **Kazı Env.No:** KY. 235-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/ Ocak D

Ölçüleri: Yük: 1,4 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 5,35 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. Bezemeler yivlerle ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş basık küre formudur. Gövdenin her iki yarısı da dört grup olmak üzere, karşılıklı üç ve karşılıklı iki paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezelidir. İki paralel yivden oluşturulmuş karşılıklı iki yarım daire motiflerinin ortasında birer adet dikey çentik vardır. Dikey çentikler, çap kısmında birleştikleri noktada “artı” şeklini oluşturmaktadır. Yivlerin arası beyaz macun ile doldurulmuş olup yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

87- Lev.VIII/87 Şek.18/B

Env.No: 169-224-64 **Kazı Env.No:** IL. 246/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/II No’lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 3 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 15,25 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş basık küre formudur. Gövdenin bir yarısı, dört grup olmak üzere; üçü üç paralel yivden, biri içi çentikli olmak üzere iki paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Diğer yarısı ise üç grup olmak üzere, üç paralel yivden oluşturulmuş ve birbirine eşit olmayan iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

88- Lev.VIII/88 Şek.18/C

Env.No: 115-144-64 **Kazı Env.No:** AB. 193 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/V No'lu Ev, 1,45 m.

Ölçüleri: Yük: 1,4 cm. Çap: 3,1 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 13,94 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş basık küre formudur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Gövdenin her yarısı da tek sıra yivden oluşturulmuş üç adet yarım daire motifi ile bezenmiş olup araları kısa dikey ve kavisli yivlerle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 62.

89- Lev.VIII/89a-b Şek.18/D

Env.No: 11227 **Kazı Env.No:** PO. 25 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 3 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 15,16 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş basık küre formudur. Gövdenin bir yarısı, dört grup olmak üzere, beş paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Diğer yarısı ise iğ deliğinden başlayıp çap kısmına kadar uzanan birbirini takip eden ve “anafor” motifini andıran beş grup halinde iç içe altı paralel çizgi ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

90- Lev.VIII/90a-b Şek.18/E

Env.No: 113-610-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/165 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/7,00 m.-7,50 m.

Ölçüleri: Yük: 1,5 cm. Çap: 3,5 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 19,77 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Kabaca şekillendirilmiş basık küre formudur. Gövdenin bir yarısı, dört grup olmak üzere iki paralel iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Diğer yarısı ise iç deliğinden çapa kadar uzanan ve birbirini takip eden diagonal çizgilerle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: -

91- Lev.VIII/91 Şek.19/A

Env.No: 169-132-64 **Kazı Env.No:** IL. 150/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 4 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 32,79 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. İç deliklerinin etrafı çukurlaştırılmıştır. Gövde, her iki iç deliğinin etrafından başlayan ve çapa kadar uzanan üç adet kısa çentiklerden oluşturulmuş yarım daire motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

92- Lev.VIII/92 Şek.19/B

Env.No: 81-14-65 **Kazı Env.No:** KY. 14-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak B

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 3,6 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 25,98 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Açık kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. İç deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Gövde, gelişigüzel oluşturulmuş kavisli yivlerle bezenmiştir. Yivlerin araları küçük çentiklerle doldurulmuştur.

Yayımlandığı Yer: -

93- Lev.VIII/93 Şek.19/C

Env.No: 115-165-64 **Kazı Env.No:** AB. 220 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/I No'lu Ev, 2 m.

Ölçüleri: Yük: 1,3 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 8,73 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Gövde, yivlerden oluşturulmuş dalgalı hat ve aralarında üç adet yan yana olan dikey çentik motifleri ile bezenmiştir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60-61.

94- Lev.VIII/94 Şek.19/D

Env.No: 150-71-84 **Kazı Env.No:** PO. 30 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 1 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 6,83 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. Gövdenin bir yarısı bezemesiz olup, diğer yarısı, iğ deliğinden çapa kadar üç grup olmak üzere, üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifi ile bezenmiştir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

95- Lev.VIII/95 Şek.19/E

Env.No: 81-122-65 **Kazı Env.No:** KY. 122-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 3b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak B , III. Kısım

Ölçüleri: Yük: 0,7 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 5,09 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık küre formudur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. İğ deliklerinin bulunduğu her iki kısım bezemesiz olup, gövde, belli belirsiz içleri çentikli kısa kavisli yivlerle bezenmiştir. Yüzeyde aşınma vardır.

Yayımlandığı Yer: -

96- Lev.IX/96 Şek.20/A

Env.No: 19-30-12 **Kazı Env.No:** ÇY. 2011/H9-124-30 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H5 Açması

Ölçüleri: Yük: 1,2 cm. Çap: 1,5 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 3,5 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Çift-koni formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

97- Lev.IX/97 Şek.20/B

Env.No: 12-19-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/19 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 1,3 cm. Çap: 1,7 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 3,42 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Çift-koni formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer:

98- Lev.IX/98 Şek.20/C

Env.No: 115-281-64 **Kazı Env.No:** AB. 460 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 2,1 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 6,24 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Çift-koni formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 66.

99- Lev.IX/99 Şek.20/D

Env.No: 12-15-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/15 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 7,60 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Sarımsı-bej

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Çift-koni formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: -

100- Lev.IX/100 Şek.20/E

Env.No: 114-161-64 **Kazı Env.No:** EY. 163 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 2,3 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 9,85 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Çift-koni formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 100.

101- Lev.IX/101 Şek.21/A

Env.No: 12-20-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/20 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 1,4 cm. Çap: 1,7 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 3,52 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü-kahverengi

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Çift-koni formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: -

102- Lev.IX/102 Şek.21/B

Env.No: 114-29-64 **Kazı Env.No:** EY. 17 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak A.

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 2 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 6,40 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Çift-koni formludur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s.7, 100.

103- Lev.IX/103 Şek.21/C

Env.No: 114-33-64 **Kazı Env.No:** EY. 22 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak A.

Ölçüleri: Yük: 1,7 cm. Çap: 2 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 5,68 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Çift-koni formludur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 7, 100.

104- Lev.IX/104 Şek.21/D

Env.No: 81-329-65 **Kazı Env.No:** KY. 329-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan

Ölçüleri: Yük: 2,9 cm. Çap: 3,3 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 26,79 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Çift-koni formludur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar ile iç deliklerinden birinin etrafında kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: -

105- Lev.IX/105 Şek.21/E

Env.No: 12-16-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/16 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 3 cm. Çap: 3,8 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 36,65 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Çift-koni formludur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

106- Lev.IX/106 Şek.22/A

Env.No: 114-101-64 **Kazı Env.No:** EY. 97 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak A.

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 2 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 6,46 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Çift-koni formludur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 7, 100.

107- Lev.IX/107 Şek.22/B

Env.No: 113-893-64 **Kazı Env.No:** KO. 41/120 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/9,62 m.-9,82 m.

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 2 cm. Delik Çapı: 0,2 cm. Ağırlık: 5,97 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Bej

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Çift-koni formludur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: -

108- Lev.IX/108 Şek.22/C

Env.No: 114-222-64 **Kazı Env.No:** EY. 228 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Etiyokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yük: 2,4 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 15,61 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar ve mika taneleri vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Çift-koni formludur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 100.

109- Lev.IX/109a-b Şek.22/D

Env.No: 115-283-64 **Kazı Env.No:** AB. 462 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 2,3 cm. Çap: 2,6 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 13,73 gr.

Hamur Rengi: Açık kiremit **Astar Rengi:** Açık kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiş olup, mat renklidir.

Tanımı: Çift-koni formludur. İğ deliklerinden biri dışa doğru uzatılmıştır. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 66.

110- Lev.X/110 Şek.22/E

Env.No: 115-155-64 **Kazı Env.No:** AB. 204 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/II No'lu Ocak, 80 cm.

Ölçüleri: Yük: 2 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 9,83 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Çift-koni formludur. Bezemesizdir. Yüzeyde kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 66.

111- Lev.X/111 Şek.23/A

Env.No: 114-287-64 **Kazı Env.No:** EY. 296 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak C.

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 8,25 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Kiremit-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Çift-koni formludur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 19, 100.

112- Lev.X/112 Şek.23/B

Env.No: 12-17-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/17 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 2,7 cm. Çap: 2,6 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 15,89 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Sarımsı-bej

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar ve mika taneleri vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Uzun çift-koni formludur. Gövde, üç paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir. İğ deliklerinden birinde kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: -

113- Lev.X/113 Şek.23/C

Env.No: 81-238-65 **Kazı Env.No:** KY. 238-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak B

Ölçüleri: Yük: 3,3 cm. Çap: 3,7 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 38,93 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Uzun çift-koni formludur. Gövde, dört adet olmak üzere iki paralel yivden oluşturulmuş “anafor” motifi ile bezelidir. Yivlerin aralarında belli belirsiz beyaz macun izleri görülmektedir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

114- Lev.X/114 Şek.23/D

Env.No: 169-164-64 **Kazı Env.No:** IL. 183/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/IV No’lu Açma

Ölçüleri: Yük: 3,9 cm. Çap: 4,3 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırlık: 50,76 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** Kiremit-gri

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar ve mika taneleri vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Uzun çift-koni formludur. Çap kısmında belli belirsiz yivler görülmektedir. Yüzeyde aşınmalar ve dökülmeler vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

115- Lev.X/115a-b Şek.24/A

Env.No: 81-227-65 **Kazı Env.No:** KY. 227-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak D

Ölçüleri: Yük: 2,3 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 10,18 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formludur. Gövde, üç paralel çizgiden oluşturulmuş ve iki adet karşılıklı yapılmış “anafor” motifi ile bezenmiştir. Çizgilerin aralarında beyaz macun izleri görülmekte olup, yüzeyde aşınma vardır.

Yayımlandığı Yer: -

116- Lev.X/116 Şek.24/B

Env.No: 12-10-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/10 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 9,66 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formludur. Gövde, iki paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: -

117- Lev.X/117a-b Şek.24/C

Env.No: 115-166-64 **Kazı Env.No:** AB. 221 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/III No’lu Ev, 90 cm.

Ölçüleri: Yük: 2,2 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 9,78 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formludur. Gövde, üç paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir. Yivlerin arası küçük çentiklerle doldurulmuş olup, çok hafif beyaz macun izleri de görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60-61.

118- Lev.X/118 Şek.24/D

Env.No: 12-7-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/7 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 2,4 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 10,10 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formludur. Gövde, iki paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: -

119- Lev.X/119 Şek.24/E

Env.No: 12-8-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/8 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 2,6 cm. Çap: 3 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 16,30 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formludur. Gövde, üç paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: -

120- Lev.X/120 Şek.25/A

Env.No: 81-120-65 **Kazı Env.No:** KY. 120-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak B, III. Kısım

Ölçüleri: Yük: 2 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 8,10 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Gri-deve tüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formludur. Gövdenin bir yarısı, üç grup olmak üzere birisi dört, diğer ikisi üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle diğer yarısı ise yine üç grup olmak üzere, dört paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Yivlerin arasında çok hafif macun izleri görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: -

121- Lev.X/121 Şek.25/B

Env.No: 81-127-65 **Kazı Env.No:** KY. 127-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak B, III. Kısım

Ölçüleri: Yük: 2 cm. Çap: 2,6 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 11,66 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formudur. Gövde, üç adet olmak üzere, üç paralel yivden oluşturulmuş eş merkezli daire motifleri ile bezenmiştir. Çap kısmına denk gelen daire motiflerinin arası, ikişer adet üç paralel yivden oluşturulmuş yatay çizgilerle birbirine bağlanmıştır. Yivlerin aralarında beyaz macun izleri görülmekte olup, yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

122- Lev.X/122a-Lev.XI/122b Şek.25/C

Env.No: 115-147-64 **Kazı Env.No:** AB. 196 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/I No'lu Ocak, 70 cm.

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 11,11 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formudur. Gövdenin bir yarısı, üç grup olmak üzere ikisi iki, diğer üçüncü üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle gövdenin diğer yarısı yine üç grup olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Yivlerin aralarında belli belirsiz beyaz macun izleri görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 62.

123- Lev.XI/123 Şek.25/D

Env.No: 12-110-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/124 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 2,6 cm. Çap: 3,1 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 17,20 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formludur. Gövdenin her iki yarısı da üç grup olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: -

124- Lev.XI/124 Şek.25/E

Env.No: 12-11-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/11 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 17,50 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formludur. Gövde, üç paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: -

125- Lev.XI/125 Şek.26/A

Env.No: 115-392-64 **Kazı Env.No:** AB. 641 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/Doğu Açması, 1,98 m.

Ölçüleri: Yük: 2,4 cm. Çap: 2,7 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 15,32 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar ve mika taneleri vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formludur. Gövde, üç paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 62.

126- Lev.XI/126a-b Şek.26/B

Env.No: 81-330-65 **Kazı Env.No:** KY. 330-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan

Ölçüleri: Yük: 2,2 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 15,38 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formudur. Gövdenin bir yarısında, dört grup olmak üzere bir adedi üç paralel yivden diğer üçü iki paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. İki paralel yivden oluşturulmuş yarım dairelerin ortalarında dikey bir çentik bulunmaktadır. Gövdenin diğer kısmı ise yine dört adet olmak üzere, biri kırık ve eksik, ikisi karşılıklı üç paralel yivden, diğeri iki paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. İki paralel yivden oluşturulmuş yarım daire motifinin ortasında dikey bir çentik bulunmaktadır. Yivlerin aralarında beyaz macun izleri görülmekte olup, yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

127- Lev.XI/127 Şek.26/C

Env.No: 113-628-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/187 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/9,50 m.-10,00 m.

Ölçüleri: Yük: 2,6 cm. Çap: 3,5 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 24,19 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formudur. İç deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Gövdenin her iki yarısı da üç grup olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Yüzeyde çatlama, döküme ve aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

128- Lev.XI/128 Şek.26/D

Env.No: 113-645-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/206 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/10,00 m.-10,50 m.

Ölçüleri: Yük:3 cm. Çap: 4,2 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 36,99 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar ve mika taneleri vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiş olup, mat renklidir. Bezemeler çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formludur. Bütün gövde, gelişigüzel çentiklerle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

129- Lev.XI/129 Şek.26/E

Env.No: 169-163-64 **Kazı Env.No:** IL. 182/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/I No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 2,9 cm. Çap: 4,1 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 38,47 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formludur. İğ deliklerinin etrafı hafif düzleştirilmiş olup, tek sıra yivle belirtilmiştir. Gövde, dört grup olmak üzere üçü dört, bir grubu beş paralel yivden oluşturulmuş eş merkezli daire motifleri ile bezenmiştir. Yivlerin arasında belli belirsiz beyaz macun izleri görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

130- Lev.XI/130a-b Şek.27/A

Env.No: 113-875-64 **Kazı Env.No:** KO. 41/94 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/14,60 m.-14,80 m.

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 9,12 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formludur. Gövdenin her iki yarısı da üç grup olmak üzere, iki paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Yarım dairelerin ortasında birer adet nokta bezek şeklinde bezeme vardır. Yivlerin arasında beyaz macun izleri görülmekte olup her iki iğ deliğinin etrafında da kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

131- Lev.XI/131 Şek.27/B

Env.No: 12-4-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/4 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yüksek: 1,9 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 9,40 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formudur. Gövde, tek sıra yivden oluşturulmuş dört adet yaprak motifine benzer bir motifle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: -

132- Lev.XI/132a-b Şek.27/C

Env.No: 81-117-65 **Kazı Env.No:** KY. 117-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak B, III. Kısım

Ölçüleri: Yüksek: 2,3 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 17,28 gr.

Hamur Rengi: Açık gri **Astar Rengi:** Koyu gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formudur. Gövdenin her iki yarısı da dört grup olmak üzere üç paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Yivlerin arasında beyaz macun izleri görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: -

133- Lev.XI/133a-Lev.XII/133b Şek.27/D

Env.No: PO. 150-70-84 **Kazı Env.No:** PO. 31 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yüksek: 2,1 cm. Çap: 4,2 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırlık: 33,25 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formudur. İç deliklerinden biri içe çekiktir. Gövdenin çapa yakın kısmında, tek sıra yivden oluşturulmuş ve içi nokta bezeklerle doldurulmuş bir bant ile bezenmiştir. Yüzeyde kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

134- Lev.XII/134a-b Şek.27/E

Env.No: 113-642-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/202 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 4b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/10,00 m.-10,20 m.

Ölçüleri: Yük: 2,6 cm. Çap: 3,6 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 30,69 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Çift-koni formudur. Gövde, üç paralel çizgiden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir. Çizgilerin araları çentiklerle doldurulmuştur.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

135- Lev.XII/135 Şek.28/A

Env.No: 115-152-64 **Kazı Env.No:** AB. 201 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 1,3 cm. Çap: 2,1 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 5,86 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 66.

136- Lev.XII/136 Şek.28/B

Env.No: 115-205-64 **Kazı Env.No:** AB. 326 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/Batı Etek, 2,10 m.

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 7,93 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde kırık ve eksikler vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 67.

137- Lev.XII/137 Şek.28/C

Env.No: 115-208-64 **Kazı Env.No:** AB. 329 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 1,4 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 5,50 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 66.

138- Lev.XII/138 Şek.28/D

Env.No: 148-41-84 **Kazı Env.No:** BT. 17 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/S15 No'lu Açma, 6,40m.-6,6m.

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 3,2 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırlık: 15,23 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** Koyu gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesiz olup, yüzeyde aşınmalar ile kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: -

139- Lev.XII/139 Şek.28/E

Env.No: 12-167-12 **Kazı Env.No:** - **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 3 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 14 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde kırık ve eksikler vardır.

Yayımlandığı Yer: -

140- Lev.XII/140 Şek.29/A

Env.No: 115-156-64 **Kazı Env.No:** AB. 205 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 1,2 cm. Çap: 1,4 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 2,30 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Devetüyü-gri

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 66.

141- Lev.XII/141 Şek.29/B

Env.No: 115-220-64 **Kazı Env.No:** AB. 350 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 2,3 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 8,34 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde dökülmeler vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 66.

142- Lev.XII/142 Şek.29/C

Env.No: 115-325-64 **Kazı Env.No:** AB. 536 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 2,3 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 8,81 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 66.

143- Lev.XII/143 Şek.29/D

Env.No: 114-334-64 **Kazı Env.No:** EY. 345 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak C.

Ölçüleri: Yük: 2,3 cm. Çap: 3 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 20,55 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 19, 100.

144- Lev.XII/144 Şek.29/E

Env.No: 81-221-65 **Kazı Env.No:** KY. 221-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak B, III. Kısım

Ölçüleri: Yük: 2,5 cm. Çap: 3,4 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 23,83 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar ve mika taneleri vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer:-

145- Lev.XII/145 Şek.30/A

Env.No: 115-150-64 **Kazı Env.No:** AB. 199 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/II No'lu Ocak, 1,05 m.

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 2,3 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 8,92 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 66.

146- Lev.XII/146 Şek.30/B

Env.No: 114-223-64 **Kazı Env.No:** EY. 229 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yük: 1,7 cm. Çap: 2,3 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 7,95 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Bej-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 99.

147- Lev.XIII/147 Şek.30/C

Env.No: 81-119-65 **Kazı Env.No:** KY. 119-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** Taş **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak B, III. Kısım

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 2 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 9,10 gr.

Malzeme ve Teknik: Siyah renkli parlak taştan yapılmış olup, yüzey düzgün bir şekilde biçimlendirilmiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

148- Lev.XIII/148 Şek.30/D

Env.No: 113-892-64 **Kazı Env.No:** KO. 41/119 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/15,20 m.-15,40 m.

Ölçüleri: Yük: 1,5 cm. Çap: 2,1 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 6,60 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Bej-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

149- Lev.XIII/149 Şek.30/E

Env.No: 12-146-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/161 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 2,3 cm. Çap: 3,1 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 15,50 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

150- Lev.XIII/150 Şek.31/A

Env.No: 114-336-64 **Kazı Env.No:** EY. 347 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak C

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 2,3 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 8,87 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 19, 100.

151- Lev.XIII/151 Şek.31/B

Env.No: 115-317-64 **Kazı Env.No:** AB. 528 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 2 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 13,98 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 66.

152- Lev.XIII/152 Şek.31/C

Env.No: 114-112-64 **Kazı Env.No:** EY. 108 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak A.

Ölçüleri: Yük: 2,5 cm. Çap: 3,1 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 23,00 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 7, 100.

153- Lev.XIII/153 Şek.31/D

Env.No: 169-176-64 **Kazı Env.No:** IL. 195/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük

Ölçüleri: Yük: 2,6 cm. Çap: 4,2 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 37,34 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınma vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

154- Lev.XIII/154 Şek.31/E

Env.No: 115-203-64 **Kazı Env.No:** AB. 324 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/II No'lu Ocak, 1,50 m.

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 13,33 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 66.

155- Lev.XIII/155 Şek.32/A

Env.No: 148-40-84/a **Kazı Env.No:** BT. 25 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** Taş **Bulunduğu Yer:** Bitik/S14 Nolu Açma, 3,60m.-3,80m.

Ölçüleri: Yük: 1,3 cm. Çap: 2,3 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 8,07 gr.

Malzeme ve Teknik: Siyah renkli parlak taştan yapılmış olup, yüzey düzgün bir şekilde biçimlendirilmiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

156- Lev.XIII/156 Şek.32/B

Env.No: 115-265-64/b **Kazı Env.No:** AB. 435/b **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/Batı Etek, 4,25 m.

Ölçüleri: Yük: 1,5 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 13,40 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah-beyaz-sarı

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60.

157- Lev.XIII/157 Şek.32/C

Env.No: 169-140-64/b **Kazı Env.No:** IL. 158/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 11,23 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü-gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. İğ delikleri içe doğru çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

158- Lev.XIII/158 Şek.32/D

Env.No: 148-39-84 **Kazı Env.No:** BT. 18 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/S14 No'lu Açma, 8,20 m.

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 15,02 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

159- Lev.XIII/159 Şek.32/E

Env.No: 169-225-64/a **Kazı Env.No:** IL. 247/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/II No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 2,7 cm. Çap: 4,1 cm. Delik Çapı: 1,3 cm. Ağırlık: 40,07 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Kiremit-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

160- Lev.XIII/160 Şek.33/A

Env.No: 114-55-64 **Kazı Env.No:** EY. 51 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak A.

Ölçüleri: Yük: 1 cm. Çap: 2,1 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 4,07 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. İğ delikleri çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 7, 100.

161- Lev.XIII/161 Şek.33/B

Env.No: 169-179-64 **Kazı Env.No:** IL. 198/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** Taş **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/V No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,1 cm. Çap: 2 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 5,87 gr.

Malzeme ve Teknik: Bordo renkli parlak taştan yapılmış olup, yüzey düzgün bir şekilde biçimlendirilmiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

162- Lev.XIII/162 Şek.33/C

Env.No: 115-206-64 **Kazı Env.No:** AB. 327 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/II No'lu Ocak, 2,25 m.

Ölçüleri: Yük: 1,2 cm. Çap: 2,6 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 8,87 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Devetüyü-kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 65.

163- Lev.XIV/163a-b Şek.33/D

Env.No: 9531 **Kazı Env.No:** KO. 41/78 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/6,90 m.-7,10 m.

Ölçüleri: Yük: 1,4 cm. Çap: 3,7 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 15,24 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Gri-devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. İğ deliklerinden biri çukurlaştırılmıştır.

Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

164- Lev.XIV/164 Şek.33/E

Env.No: 148-47-84 **Kazı Env.No:** BT. 11 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/Profil, 6 m.-7 m.

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 4,6 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 23,12 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde hafif kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: -

165- Lev.XIV/165a-b Şek.34/A

Env.No: 113-876-64 **Kazı Env.No:** KO. 41/95 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/12,85 m.-13,05 m.

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 9,31 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövde, iki paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir. Yivlerin arasında beyaz macun izleri görülmekte olup, yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

166- Lev.XIV/166 Şek.34/B

Env.No: 81-129-65 **Kazı Env.No:** KY. 129-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak B T III. Kısım

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 11,99 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövde, üçlü ve dörtlü paralel yivlerden oluşturulmuş dört grup halinde birbirini takip eden eş merkezli daire benzeri motifler ile bezenmiştir. Yivlerin arasında beyaz macun izleri görülmekte olup, yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

167- Lev.XIV/167a-b Şek.34/C

Env.No: 150-68-84 **Kazı Env.No:** PO. 33 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 2 cm. Çap: 3,1 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 15,22 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövdenin bir yarısı bezemesiz olup, diğer kısmı nokta bezeklerle bezenmiştir. Yüzeyde hafif aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

168- Lev.XIV/168 Şek.34/D

Env.No: 12-14-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/14 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 2,2 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 19,35 gr.

Hamur Rengi: Sarımsı-bej **Astar Rengi:** Sarımsı-bej

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövde, üç adet olmak üzere iki paralel yivden oluşturulmuş eş merkezli daire motifleri ile bezenmiştir. Ayrıca dairelerin ortasında birer adet nokta bezek bulunmaktadır. İğ deliğinin birinde kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: -

169- Lev.XIV/169 Şek.34/E

Env.No: 113-609-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/164 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/7,50 m.-7,80 m.

Ölçüleri: Yük: 2,3 cm. Çap: 3,7 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 25,25 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövdenin her iki yarısı da üç grup olmak üzere 6 paralel iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Çizgilerin arasında beyaz macun izleri görülmekte olup, çap kısmında kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

170- Lev.XIV/170 Şek.35/A

Env.No: 81-240-65 **Kazı Env.No:** KY. 240-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak C, III. Kısım

Ölçüleri: Yük: 1,7 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 11,61 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövdenin her iki yarısı da altı grup olmak üzere birbirini takip eden ve birbirini kesen, üç paralel iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Çizgilerin arasında beyaz macun izleri görülmekte olup, yüzeyde kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: -

171- Lev.XIV/171 Şek.35/B

Env.No: 81-326-65 **Kazı Env.No:** KY. 326-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak C, III. Kısım

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 3,1 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 15,57 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövdenin her iki yarısı da üç grup olmak üzere iki paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: -

172- Lev.XIV/172a-b Şek.35/C

Env.No: 81-236-65 **Kazı Env.No:** KY. 236-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/C Ocağı, III. Kısım

Ölçüleri: Yük: 2 cm. Çap: 3 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 16,43 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Gri-devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövdenin her iki yarısı da üç grup olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Yivlerin arasında beyaz macun izleri görülmekte olup, yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

173- Lev.XV/173 Şek.35/D

Env.No: 81-328-65 **Kazı Env.No:** KY. 328-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan

Ölçüleri: Yük: 2 cm. Çap: 3,1 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 16,48 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövdenin her iki yarısı da üç grup olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgiler ile bezenmiştir. Yivlerin arasında beyaz macun izleri görülmekte olup, iç deliklerinden birinin etrafında kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: -

174- Lev.XV/174a-b-c Şek.35/E

Env.No: 81-128-65 **Kazı Env.No:** KY. 128-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak B, III. Kısım

Ölçüleri: Yük: 2,2 cm. Çap: 3,4 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 22,76 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövdenin bir yarısı, altı grup olmak üzere birbirine eşit olmayan dört ve iki paralel yivlerden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Diğer yarısı ise dört grup olmak üzere dörtlü ve ikili paralel yivlerden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Çap kısmında, bir grup olmak üzere yatay ve yan yana üç nokta bezek bulunmaktadır. Yivlerin aralarında beyaz macun izleri görülmekte olup, yüzeyde aşınma ve dökülmeler vardır.

Yayımlandığı Yer: -

175- Lev.XV/175 Şek.36/A

Env.No: 113-633-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/192 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/9,50 m.-10,00 m.

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 2,7 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 8,86 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövdenin her iki yarısı da üç grup olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

176- Lev.XV/176a-b Şek.36/B

Env.No: 81-118-65 **Kazı Env.No:** KY. 118-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak B, III. Kısım

Ölçüleri: Yük: 1,5 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 8,59 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövdenin bir yarısı, dört grup olmak üzere birbirini takip eden ve birbirini kesen şekilde, dört paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Ayrıca iki grup kavisli çizginin arasında da üç paralel yivden oluşturulmuş yatay ve kısa yivler bulunmaktadır. Gövdenin diğer yarısı ise yine dört paralel yivden oluşturulmuş kavisli çizgilerle bezenmiştir. Bu bezeme iş deliğinin etrafında bitkisel motifi andırmaktadır. Kavisli çizgilerin çapta birleştiği üç noktada oval biçimli bir motif oluşturulmuştur. Yivlerin arası beyaz macunla doldurulmuştur.

Yayımlandığı Yer: -

177- Lev.XV/177 Şek.36/C

Env.No: 115-142-64 **Kazı Env.No:** AB. 190 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/II No'lu Ev, 1,20 m.

Ölçüleri: Yük: 1,7 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 10,62 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövdenin her iki yarısı da beş paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe açılı motifleri ile bezenmiştir. Motifler, iş deliklerinin etrafında dört köşeli yıldız motifi olarak görülmektedir. Yüzeyde aşınma ve dökülme vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 63.

178- Lev.XV/178 Şek.36/D

Env.No: 113-637-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/196 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/10,00 m.-10,50 m.

Ölçüleri: Yük: 2,0 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 12,90 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövde, üç adet olmak üzere iki paralel çizgiden oluşturulmuş eş merkezli daire motifleri ile bezenmiştir. Ayrıca iç deliklerinin etrafında üç adet “artı” motifi bulunmaktadır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

179- Lev.XV/179 Şek.36/E

Env.No: 115-298-64 **Kazı Env.No:** AB. 495 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/Batı Etek, 1,20 m.

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 3,2 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 20,10 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövdenin bir yarısı, bir grup olmak üzere dört paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Gövdenin diğer yarısı, iki grup olmak üzere dört ve üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Yivlerin çapta birleştiği kısımların ortalarında birer adet nokta bezek vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 63.

180- Lev.XV/180a-b Şek.37/A

Env.No: 113-650-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/211 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/11,00 m.-11,50 m.

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 7,28 gr.

Hamur Rengi: Krem **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövdenin her iki yarısı da üç grup olmak üzere iki paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Çap kısmında yarım dairelerin ortasında birer adet nokta bezek vardır. Yivlerin aralarında beyaz macun izleri görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

181- Lev.XV/181 Şek.37/B

Env.No: 115-143-64 **Kazı Env.No:** AB. 192 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/I No'lu Ocak, 1,08 m.

Ölçüleri: Yük: 1,7 cm. Çap: 2,6 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 10,35 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövdenin her iki yarısı da dört grup olmak üzere iki paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Her iki iç deliğinin etrafında da dört adet karşılıklı iki paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri bulunmaktadır. Çap kısmında yarım dairelerin ortasında birer adet “çentik” şeklinde bezeme vardır. Yivlerin aralarında beyaz macun izleri görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 63.

182- Lev.XV/182 Şek.37/C

Env.No: 115-148-64 **Kazı Env.No:** AB. 197 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 10,49 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövdenin her iki yarısı da altı grup olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Kavisli çizgiler iç deliklerinin etrafında altı köşeli “yıldız” motifi şeklindedir. Yivlerin arası küçük çentiklerle doldurulmuş olup, belli belirsiz beyaz macun izleri de görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 64.

183- Lev.XV/183 Şek.37/D

Env.No: 115-218-64 **Kazı Env.No:** AB. 348 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/Batı Etek, 1,50 m.

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 2,7 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 11,92 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövdenin her iki yarısı da üç grup olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Yarım dairelerin ortasında bir adet nokta bezek bulunmaktadır. Yivlerin aralarında belli belirsiz beyaz macun izleri görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 62.

184- Lev.XVI/184 Şek.37/E

Env.No: 113-620-64 **Kazı Env.No:** KO. 41/178 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/8,00 m.-8,50 m.

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 3,3 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 15,21 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövdenin her iki yarısı da iç deliğinin etrafında başlayıp çapa kadar devam eden paralel yivlerden oluşturulmuş eş merkezli daire motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

185- Lev.XVI/185a-b Şek.38/A

Env.No: 12327 **Kazı Env.No:** AB. 516 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 8,49 gr.

Hamur Rengi: Krem **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövdenin her iki yarısı da üç adet olmak üzere iki paralel yivden oluşturulmuş eş merkezli daire motifleri ile bezenmiştir. Dairelerin ortasında bir adet nokta bezek vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 62.

186- Lev.XVI/186a-b Şek.38/B

Env.No: 252-12-11 **Kazı Env.No:** ÇY. 2012/H9-252 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H9 Açması

Ölçüleri: Yük: 1,7 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 9,20 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Krem-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövdenin her iki yarısı da dört grup olmak üzere kavisli çizgilerle bezenmiştir. Kavisli çizgilerin birisi üç paralel diğer üçü tek sıra yivden oluşturulmuştur. Tek sıra yivden oluşturulmuş olan kavisli çizgilerin önünde iki paralel ve kısa yatay yivler vardır. Çap kısmı ise birer nokta bezekle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

187- Lev.XVI/187a-b Şek.38/C

Env.No: 115-262-64/b **Kazı Env.No:** AB. 429/b **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 2,7 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 10,09 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövde, üç adet olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş eş merkezli daire motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 62.

188- Lev.XVI/188a-b Şek.38/D

Env.No: 12328 **Kazı Env.No:** AB. 347 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,5cm. Ağırlık: 10,46 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik:Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövdenin bir yarısı, üç grup olmak üzere iki paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiş olup, çap kısmında kavisli çizgilerin ortasında birer adet nokta bezek vardır. Gövdenin diğer yarısı ise karşılıklı iki grup olmak üzere iki paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Ortalarında birer adet nokta bezek vardır. Karşılıklı kavisli çizgilerin aralarında da iki paralel yivden oluşturulmuş iç içe biri yatay diğeri dikey çizgiler halinde bezeme vardır. Yivlerin aralarında beyaz macun izleri görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 62.

189- Lev.XVI/189a-b Şek.38/E

Env.No: 113-651-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/212 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/11,50 m.-11,00 m.

Ölçüleri: Yüksek: 2,0 cm. Çap: 3,1 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 15,62 gr.

Hamur Rengi: Krem **Astar Rengi:** Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövdenin her iki yarısı da üç grup olmak üzere üç paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

190- Lev.XVI/190 Şek.39/A

Env.No: 81-121-65 **Kazı Env.No:** KY. 121-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak B, III. Kısım

Ölçüleri: Yüksek: 1,5 cm. Çap: 2,3 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 6,83 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövdenin her iki yarısı da dört adet olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: -

191- Lev.XVI/191 Şek.39/B

Env.No: 9536 **Kazı Env.No:** KO. 41/97 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/12,60 m.-13 m.

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 2,6 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 11,00 gr.

Hamur Rengi: Krem **Astar Rengi:** Krem-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövde, dört paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir. Çap kısmında dalgalı hatların aralarında nokta bezekler vardır. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

192- Lev.XVI/192 Şek.39/C

Env.No: 81-248-65 **Kazı Env.No:** KY. 248-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan

Ölçüleri: Yük: 2 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 13,31 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövdenin her iki yarısı da dört grup olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Yivlerin arasında beyaz macun izleri görülmekte olup, yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

193- Lev.XVI/193a-Lev.XVII/193b Şek.39/D

Env.No: 113-638-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/198 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/10,00 m.-10,20 m.

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 3 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırlık: 17,52 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövde, dört paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiş olup, yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

194- Lev.XVII/194 Şek.39/E

Env.No: 12-148-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/163 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 2,3 cm. Çap: 3,3 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 19,10 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Kiremit-bej-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövde, üç paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: -

195- Lev.XVII/195a-b Şek.40/A

Env.No: 113-643-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/204 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/10,00 m.-10,20 m.

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 2,6 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 12,34 gr.

Hamur Rengi: Açık gri **Astar Rengi:** Koyu gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövde, üç paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

196- Lev.XVII/196 Şek.40/B

Env.No: 12-112-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/126 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 2,2 cm. Çap: 3,2 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 15,40 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövde, üç paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: -

197- Lev.XVII/196 Şek.40/C

Env.No: 12-6-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/6 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 2,3 cm. Çap: 3,1 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 14,70 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövde, üç paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: -

198- Lev.XVII/198a-b Şek.40/D

Env.No: 115-140-64 **Kazı Env.No:** AB. 187 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/II No'lu Ocak, 1,80 m.

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 17,02 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Gövde, üç paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 61.

199- Lev.XVII/199a-b Şek.40/E

Env.No: 169-134-64 **Kazı Env.No:** IL. 152/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/IV No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 2,3 cm. Çap: 3,3 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 22,91 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Devetüyyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiş olup, mat renklidir. Bezemeler çizilerek ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövdenin her iki yarısı da üç adet olmak üzere çizilerek bant şeklinde oluşturulmuş çok düzenli olmayan açılı motifleri ile bezenmiştir. Bantların içleri, nokta bezeklerle doldurulmuştur.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

200- Lev.XVII/200a-b Şek.41/A

Env.No: 81-241-65 **Kazı Env.No:** KY. 241-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan

Ölçüleri: Yüksek: 1,5 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 10,32 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövdenin bir yarısı, üç adet olmak üzere dört paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Diğer yarısı, yine üç adet olmak üzere ikisi üç diğeri dört paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Yivlerin arasında beyaz macun izleri görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: -

201- Lev.XVII/201a-b Şek.41/B

Env.No: 113-635-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/194 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/9,50 m.-10,00 m.

Ölçüleri: Yüksek: 1,9 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 12,39 gr.

Hamur Rengi: Açık kiremit **Astar Rengi:** Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövdenin bir yarısı, dört grup olmak üzere, dört paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Gövdenin diğer yarısı ise iç içe deliğinden çapa kadar uzanan dört grup olmak üzere üç paralel dikey yivlerle bezenmiştir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

202- Lev.XVII/202 Şek.41/C

Env.No: 81-233-65 **Kazı Env.No:** KY. 233-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak C, II. Kısım

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 3,9 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırlık: 17,35 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövde, üç paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir. Yüzeyde aşınma, kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: -

203- Lev.XVIII/203a-b Şek.41/D

Env.No: 113-858-64 **Kazı Env.No:** KO. 41/70 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/8,00 m.-8,20 m.

Ölçüleri: Yük: 2 cm. Çap: 3,6 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 20,37 gr.

Hamur Rengi: Açık kiremit **Astar Rengi:** Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövdenin bir yarısı bezemesiz olup, diğer yarısı ise iç deliğinden çapa kadar uzanan, gelişigüzel paralel çizgilerden oluşturulmuş iç içe açılı motifleri ile bezenmiştir. Açılı motiflerinin birinin ortasında dikey bir çizgi vardır. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

204- Lev.XVIII/204 Şek.41/E

Env.No: 113-639-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/199 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/10,00 m.-10,20 m.

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 3,3 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 21,33 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövde, üç paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

205- Lev.XVIII/205 Şek.42/A

Env.No: 169-228-64 **Kazı Env.No:** IL. 250/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,3 cm. Çap: 2 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 4,72 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. İğ deliklerinin etrafı tek sıra yivle belirtilmiştir. Gövde, üç paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

206- Lev.XVIII/206a-b Şek.42/B

Env.No: 115-272-64 **Kazı Env.No:** AB. 446 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 6,99 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Gövde, üç adet olmak üzere iki paralel yivden oluşturulmuş eş merkezli daire motifleri ile bezenmiştir. Dairelerin ortalarında birer adet “artı” motifi bulunmaktadır. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 62.

207- Lev.XVIII/207 Şek.42/C

Env.No: 12-12-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/12 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 6 cm. Çap: 2,3 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 7,02 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü-siyah **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövde, üç adet olmak üzere iki paralel yivden oluşturulmuş eş merkezli daire motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: -

208- Lev.XVIII/208 Şek.42/D

Env.No: 169-140-64/h **Kazı Env.No:** IL. 158/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,4 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 7,32 gr.

Hamur Rengi: Krem **Astar Rengi:** Gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. İğ deliklerinin etrafı tek sıra çizgi ile belirtilmiştir. Gövdenin her iki yarısı da üç adet olmak üzere üç paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe açılı motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

209- Lev.XVIII/209a-b Şek.42/E

Env.No: 113-649-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/210 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/10,00 m.-10,80 m.

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 16,06 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Koyu gri

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Gövde, iki paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s.40.

210- Lev.XVIII/210a-b Şek.43/A

Env.No: 570-12-12 **Kazı Env.No:** ÇY. 2012/H5-570 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H5 Açması

Ölçüleri: Yük: 1,3 cm. Çap: 2,7 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 8,90 gr.

Hamur Rengi: Krem **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Gövdenin bir yarısı dört adet olmak üzere iki paralel çizgiden oluşturulmuş boyutları birbirine eşit olmayan iç içe açılı motifleri ile bezenmiştir. Diğer yarısı da üç adet olmak üzere iki paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe açılı motifleri ile bezenmiştir. Yüzeyde aşınmalar görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

211- Lev.XVIII/211 Şek.43/B

Env.No: 81-123-65 **Kazı Env.No:** KY. 123-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak B, III. Kısım

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 10,52 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Gövde, üç paralel yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifleri ile bezenmiştir. Dalgalı hatların aralarında yine üç sıra paralel yivden oluşturulmuş yatay çizgiler bulunmaktadır. Yivlerin aralarında beyaz macun izleri görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: -

212- Lev.XVIII/212 Şek.43/C

Env.No: 19-24-12 **Kazı Env.No:** ÇY.2011/H5-30-24 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/Kuzey Profil

Ölçüleri: Yük: 1,7 cm. Çap: 2,7 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 11,60 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövdenin bir yarısı, üç grup olmak üzere biri dört diğer ikisi beş paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe açılı motifleri ile bezenmiştir. Diğer yarısı ise yine üç grup olmak üzere dört paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe açılı motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

213- Lev.XVIII/213 Şek.43/D

Env.No: 9537 **Kazı Env.No:** KO. 41/98 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 3,3 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 18,45 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Gri-devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. İğ delikleri çukurlaştırılmıştır. Gövdenin her iki yarısı da üç grup olmak üzere iki paralel kavisli çizgilerle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

214- Lev.XIX/214a-b Şek.43/E

Env.No: 115-235-64 **Kazı Env.No:** AB. 383 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/I No'lu Ocak, 1 m.

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 3,7 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 24,85 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. İğ delikleri çukurlaştırılmıştır. Gövdenin bir yarısı bezemesizdir. Diğer yarısı ise dört grup olmak üzere, karşılıklı üç ve karşılıklı dört paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe açılı motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 63.

215- Lev.XIX/215 Şek.44/A

Env.No: 9538 **Kazı Env.No:** KO. 41/100 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/11,30 m.-11,40 m.

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 2,7 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 10,08 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövdenin her iki yarısı da üç paralel ve birbirine bitişik iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Yüzeyde kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

216- Lev.XIX/216 Şek.44/B

Env.No: 169-150-64 **Kazı Env.No:** IL. 169/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,7 cm. Çap: 3,3 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 16,13 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Koyu gri

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. İğ deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Gövdenin bir yarısı bezemesizdir. Gövdenin diğer yarısı dört grup olmak üzere üç paralel kavisli çizgilerle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

217- Lev.XIX/217a-b Şek.44/C

Env.No: 9533 **Kazı Env.No:** KO. 41/84 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/6,20 m.-16,40 m.

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 3,2 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 14,22 gr.

Hamur Rengi: Krem **Astar Rengi:** Gri-devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. İğ deliklerinden birisi çukurlaştırılmıştır. Gövdenin bir yarısı bezemesiz olup, diğer yarısı gelişigüzel küçük çentiklerle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

218- Lev.XIX/218a-b Şek.44/D

Env.No: 11231 **Kazı Env.No:** PO. 29 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 3,5 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 16,53 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. İğ deliklerinden birisi çukurlaştırılmıştır. Gövdenin bir yarısı bezemesiz olup, diğer yarısı üç grup olmak üzere birisi iki, diğer ikisi üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

219- Lev.XIX/219a-b Şek.44/E

Env.No: 113-613-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/169 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/7,50 m.-7,75 m.

Ölçüleri: Yük: 2,0 cm. Çap: 3,5 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 24,18 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövdenin bir yarısı bezemesiz olup, diğer yarısı beş grup olmak üzere dördü iki, bir adedi üç paralel kavisli çizgilerle bezenmiştir. Yüzeyde kırık-eksik ve aşınma vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

220- Lev.XIX/220a-b Şek.45/A

Env.No: 113-611-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/166 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/7,35 m.

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 4,1 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 26,41 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah-devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. İğ deliklerinden birisi çukurlaştırılmıştır. Gövdenin bir yarısı bezemesiz olup, diğer yarısı dört grup olmak üzere üç paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe aç motifleri ile bezenmiştir. Ayrıca iki aç motifinin arasında “artı” motifi yer almaktadır. Artının uçları nokta bezek şeklindedir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

221- Lev.XIX/221a-b Şek.45/B

Env.No: 9534 **Kazı Env.No:** KO. 41/88 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/9,20 m.-9,40 m.

Ölçüleri: Yük: 1,5 cm. Çap: 3,4 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 14,08 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formludur. Gövdenin bir yarısı bezemesizdir. Gövdenin diğer yarısında, iğ delik kısmı çukurlaştırılmış olup, iki paralel çizgi ile çerçevelenmiştir. İkinci çizgiden sonra beş grup olmak üzere iki paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Yüzeyde kırık, eksik ve aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

222- Lev.XIX/222a-Lev.XX/222b Şek.45/C

Env.No: 443-12-15 **Kazı Env.No:** ÇY. 2012/H5-443 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H5 Açması

Ölçüleri: Yük: 1,3 cm. Çap: 3,3 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 13,10 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövdenin bir yarısı bezemesizdir. Gövdenin diğer yarısında, iç delik kısmı çukurlaştırılmış olup, iki paralel çizgiyle çerçevelenmiştir. İkinci çizgiden sonra yedi grup olmak üzere üç paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe aç motifleri ile bezenmiştir. Çizgilerin arasında beyaz macun izleri görülmekte olup, yüzeyde kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

223- Lev.XX/223a-b Şek.45/D

Env.No: 114-228-64 **Kazı Env.No:** EY. 235 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 5b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu

Ölçüleri: Yük: 0,9 cm. Çap: 3,8 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 13,49 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir. Bezemeler çizilerek ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Basık çift-koni formudur. Gövdenin bir yarısı bezemesizdir. Gövdenin diğer yarısında, iç delik kısmı çukurlaştırılmış olup etrafı tek sıra kısa çentiklerden oluşturulmuş bir bezeme ile çerçevelenmiştir. Bu bezemeden sonra beş grup olmak üzere üç paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 101, şek. 90.

224- Lev.XX/224a-b Şek.46/A

Env.No: - **Kazı Env.No:** ÇY. H4/53-12 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H4 Açması

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 4,2 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırlık: 23,50 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

225- Lev.XX/225 Şek.46/B

Env.No: 169-13-64 **Kazı Env.No:** IL. 17/963 **Cinsi:** Ağırşak

Tip:6a **Yapıldığı Madde:** P.T.**Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/71 No'lu Mezara Yakın

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 3,8 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 22,66 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir.

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

226- Lev.XX/226a-b Şek.46/C

Env.No: 148-46-84 **Kazı Env.No:** BT. 12 **Cinsi:** Ağırşak

Tip:6a **Yapıldığı Madde:**P.T. **Bulunduğu Yer:**Bitik/Kuzey Açması,11,80 m.-12 m.

Ölçüleri: Yük: 2,2 cm. Çap: 4,3 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırlık: 32,25 gr.

Hamur Rengi: Açık kiremit **Astar Rengi:** Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir. Yüzeyde kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: -

227- Lev.XX/227a-b Şek.46/D

Env.No: 150-69-84 **Kazı Env.No:** PO. 32 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 4,5 cm. Delik Çapı: 1,1 cm. Ağırlık: 36,23 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir. Yüzeyde kırık, eksik ve aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

228- Lev.XX/228 Şek.47/A

Env.No: 19-28-12 **Kazı Env.No:** ÇY. 2011/H5 102-28 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/ H5 Açması

Ölçüleri: Yük: 1 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 7,10 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır.

Bezemesizdir. Yüzeyde kırık, eksik ve aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

229- Lev.XX/229a-b Şek.47/B

Env.No: 148-37-84 **Kazı Env.No:** BT. 20 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/Profil, 8 m.- 3 m.

Ölçüleri: Yük: 1,1 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 8,04 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır.

Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

230- Lev.XX/230a-b Şek.47/C

Env.No: 19-7-12 **Kazı Env.No:** ÇY. 2011/H5-7 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H5 Açması

Ölçüleri: Yük: 1,2 cm. Çap: 3,2 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 17,30 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir.

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır.

Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

231- Lev.XXI/231 Şek.47/D

Env.No: 169-7-64 **Kazı Env.No:** IL. 9/963 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/M Açması

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 3,9 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 21,18 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

232- Lev.XXI/232 Şek.47/E

Env.No: 113-861-64 **Kazı Env.No:** KO. 41/74 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/14,20 m.-14,40 m.

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 4,1 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 24,22 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

233- Lev.XXI/233a-b Şek.48/A

Env.No: 219-12-17 **Kazı Env.No:** ÇY. 2012/H5-219 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H5 Açması

Ölçüleri: Yük: 1,1 cm. Çap: 3,2 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 11,20 gr.

Hamur Rengi: Krem **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

234- Lev.XXI/234 Şek.48/B

Env.No: 169-122-64 **Kazı Env.No:** IL. 140/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/I No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 3,4 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 20,20 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Gri-bej

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Konik formludur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

235- Lev.XXI/235a-b Şek.48/C

Env.No: 113-617-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/173 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/8,20 m.-8,60 m.

Ölçüleri: Yük: 2,2 cm. Çap: 3,9 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 27,64 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Gri-devetüyü

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Konik formludur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

236- Lev.XXI/236 Şek.48/D

Env.No: 169-117-64 **Kazı Env.No:** IL. 135/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/II No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 2,4 cm. Çap: 5 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 42,31 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

237- Lev.XXI/237 Şek.49/A

Env.No: 169-56-64 **Kazı Env.No:** IL. 66/963 **Cinsi:** Ağırşak

Tip:6a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/K ve E Açmaları Arası
Ölçüleri: Yük: 2,5 cm. Çap: 4,5 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 33,50 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Kiremit-gri

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Konik formلودur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

238- Lev.XXI/238 Şek.49/B

Env.No: 148-36-84 **Kazı Env.No:** BT. 21 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/S14 No'lu Açma, 4,20 m.-4,40 m.

Ölçüleri: Yük: 1,2 cm. Çap: 1,9 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 3,84 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Konik formلودur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: -

239- Lev.XXI/239 Şek.49/C

Env.No: 169-124-64 **Kazı Env.No:** IL. 142/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/IV No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,5 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 6,49 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Konik formلودur. İç deliklerinin etrafı düzleştirilmiştir. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

240- Lev.XXI/240 Şek.49/D

Env.No: 12-113-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/127 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe/CII No'lu Açma
Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 4 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırlık: 27,20 gr.

Hamur Rengi: Bej-gri **Astar Rengi:** Bej-gri

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir. Yüzeyde kırık, eksik ve dökülmeler vardır.

Yayımlandığı Yer:-

241- Lev.XXI/241a-b Şek.49/E

Env.No: 83-12-14 **Kazı Env.No:** ÇY. 2012/I5-83 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/I5 Açması
Ölçüleri: Yük: 2,5 cm. Çap: 4,2 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırlık: 29,60 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

242- Lev.XXI/242a- Lev.XXII/242b Şek.50/A

Env.No: 9532 **Kazı Env.No:** KO. 41/83 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/11,75 m.-11,95 m.
Ölçüleri: Yük: 1,4 cm. Çap: 2,6 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 8,04 gr.

Hamur Rengi: Krem **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

243- Lev.XXII/243a-b Şek.50/B

Env.No: 113-612-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/168 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/7,90 m.

Ölçüleri: Yük: 2,3 cm. Çap: 4,4 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 36,44 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Bej-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Konik formلودur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır.

Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

244- Lev.XXII/244 Şek.50/C

Env.No: 19-25-12 **Kazı Env.No:** ÇY. 2011/KP-127 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/Kuzey Profil

Ölçüleri: Yük: 2,2 cm. Çap: 4,4 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 34,30 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Konik formلودur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır.

Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

245- Lev.XXII/245 Şek.50/D

Env.No: 19-27-12 **Kazı Env.No:** ÇY. 2011/H9-9 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H9 Açması

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 4,2 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 32,80 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Konik formلودur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır.

Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

246- Lev.XXII/246 Şek.51/A

Env.No: 12-18-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/18 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 3 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 12,18 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Konik formludur. Bezemesizdir. Yüzeyde dökülmeler vardır.

Yayımlandığı Yer: -

247- Lev.XXII/247a-b Şek.51/B

Env.No: 150-72-84 **Kazı Env.No:** PO. 29 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 3,4 cm. Çap: 5,4 cm. Delik Çapı: 10,10 cm. Ağırlık: 78,87 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Devetüyü-kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

248- Lev.XXII/248a-b Şek.51/C

Env.No: 148-44-84 **Kazı Env.No:** BT. 14 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6c **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/Kuzey Açması, 10,50 m.-11 m.

Ölçüleri: Yük: 1,7 cm. Çap: 3,4 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 17,44 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü- siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. İçbükey kısım bezemesiz olup, dışbükey kısımda belli belirsiz düzensiz çentikler şeklinde bezeme görülmektedir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

249- Lev.XXII/249a-b Şek.52/A

Env.No: 148-42-84 **Kazı Env.No:** BT. 16 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6c **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/Kuzey Açması, 8 m.-9 m.

Ölçüleri: Yük: 2,2 cm. Çap: 4,8 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 39,80 gr.

Hamur Rengi: Açık kiremit **Astar Rengi:** Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısımda, iğ deliğinin etrafı, karşılıklı dört adet olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

250- Lev.XXII/250a-b Şek.52/B

Env.No: 150-66-84 **Kazı Env.No:** PO. 35 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6c **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yüksek: 2,1 cm. Çap: 4,5 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 24,32 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısımda, iğ deliğinin etrafı, dört adet olmak üzere tek sıra derin yivden oluşturulmuş aç motifleri ile bezenmiştir. İki karşılıklı aç bezemesinin ortalarında birer adet dikey çentik bulunmaktadır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

251- Lev.XXII/251a-Lev.XXIII/251b Şek.52/C

Env.No: - **Kazı Env.No:** ÇY. 2012/H5-330 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6c **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/ H5 Açması

Ölçüleri: Yüksek: 1,8 cm. Çap: 4,2 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 23,10 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısımda, iğ deliğinin etrafı, iki paralel çizgiyle belirtilmiştir. Bu çizgiden sonra üç adet üç paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe aç motifleri ile bezenmiş olup, bu açların ortasında da üç paralel dikey çizgiler

vardır. Çizgilerin arasında beyaz macun izleri görülmektedir. Çap kısmında kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

252- Lev.XXIII/252a-b Şek.52/D

Env.No: 113-180-64 **Kazı Env.No:** KO. 38/216 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6c **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/6,95 m.-7,50 m.

Ölçüleri: Yüksek: 1,9 cm. Çap: 4,0 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırlık: 23,31 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısımda, üç paralel çizgiden oluşturulmuş belli belirsiz iç içe açılı motifleri görülmektedir. Yüzeyde kırık ve eksik olduğu için bezemeler tam olarak seçilememektedir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

253- Lev.XXIII/253a-b Şek.53/A

Env.No: 3490 **Kazı Env.No:** - **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6c **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yüksek: 1,2 cm. Çap: 2,7 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 6,28 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, üç grup olmak üzere dört paralel kavisli çizgilerle bezenmiştir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

254- Lev.XXIII/254a-b Şek.53/B

Env.No: 150-59-84 **Kazı Env.No:** PO. 42 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6c **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 1,5 cm. Çap: 3,5 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 14,58 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlatılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, aralıkları düzensiz dikey ve eğik çizgilerle bezenmiştir. Yüzeyde aşınma, kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer:-

255- Lev.XXIII/255a-b Şek.53/C

Env.No: 169-93-64 **Kazı Env.No:** IL. 111/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6c **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,7 cm. Çap: 3,9 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 17,94 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Bej-kahverengi-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlatılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, iki grubu görülebilen iki paralel yivden oluşturulmuş yatay çizgilerle bezenmiştir. Yivlerin köşelerinin birleştiği yerde, iki adet nokta bezek vardır. Yüzeyde kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

256- Lev.XXIII/256a-b Şek.53/D

Env.No: 169-91-64 **Kazı Env.No:** IL. 109/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6c **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 2,2 cm. Çap: 4,4 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 32,65 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlatılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, karşılıklı olmak üzere kısa, gelişigüzel

dikey çentikler ve yine karşılıklı olmak üzere uzun kavisli yivlerle bezenmiştir. Çap kısmında kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

257- Lev.XXIII/257a-b Şek.54/A

Env.No: - **Kazı Env.No:** ÇY. 2012/H4-25 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6c **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H4 Açması

Ölçüleri: Yük: 0,7 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 6,50 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, dört grup olmak üzere içleri çentiklerle doldurulmuş iki paralel kavisli çizgilerle bezenmiştir. Çizgilerin arasında beyaz macun izleri görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

258- Lev.XXIII/258 Şek.54/B

Env.No: 148-27-84 **Kazı Env.No:** BT. 32 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6c **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/Kuzey Açması,15,80 m.-16 m.

Ölçüleri: Yük: 1,2 cm. Çap: 3,6 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 12,73 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Gri-devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısımda, iğ deliğinin etrafı bir çizgiyle belirtilmiştir. Bu çizgiden sonra dört grup olmak üzere karşılıklı iki ve karşılıklı üç paralel kavisli çizgilerle bezenmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmış olup, iğ deliğinin etrafında kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: -

259- Lev.XXIII/259a-Lev.XXIV/259b Şek.54/C

Env.No: 150-63-84 **Kazı Env.No:** PO. 38 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6c **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 1,5 cm. Çap: 3,5 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 17,36 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, dört grup olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

260- Lev.XXIV/259a-b Şek.54/D

Env.No: 148-34-84 **Kazı Env.No:** BT. 23 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6c **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/Profil, 9 m.-10 m.

Ölçüleri: Yük: 1,7 cm. Çap: 4,1 cm. Delik Çapı: 1,8 cm. Ağırlık: 24,14 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Devetüyü-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, karşılıklı dört grup olmak üzere iki paralel dikey çizgilerle bezenmiştir. Yüzeyde kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: -

261- Lev.XXIV/261a-b Şek.55/A

Env.No: 113-869-64 **Kazı Env.No:** KO. 41/85 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6c **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/14,80 m.-15,00 m.

Ölçüleri: Yük: 0,7 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 4,42 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formcludur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısımda iğ deliğinin etrafı, içleri çentiklerle doldurulmuş ve iki paralel çizgiden oluşturulmuş “kare” motifi ile bezenmiştir. Çizgilerin arasında beyaz macun izleri görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

262- Lev.XXIV/262a-b Şek.55/B

Env.No: - **Kazı Env.No:** ÇY. 2012/H5-197 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6c **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H5 Açması

Ölçüleri: Yüksek: 0,8 cm. Çap: 2,3 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 4,30 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formcludur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısımda iğ deliğinin etrafı, yedi adet olmak üzere tek sıra yivden oluşturulmuş birbirine bitişik yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Yarım dairelerden bir tanesinin ortasında iki, dışında bir adet olmak üzere ve diğerlerinin ortalarında bir adet olmak üzere nokta bezekler bulunmaktadır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

263- Lev.XXIV/263a-b Şek.55/C

Env.No: - **Kazı Env.No:** ÇY. 2012/H4-49 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6c **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H4 Açması

Ölçüleri: Yüksek: 1,3 cm. Çap: 3,8 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 11,80 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir.

Tanımı: Konik formcludur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısımda iğ deliğinin etrafında tek sıra nokta bezek şeklinde bezeme vardır. Bu bezemeden sonra iki ya da üç paralel yivden oluşturulmuş beş adet iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Yüzeyde kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

264- Lev.XXIV/264a-b Şek.55/D

Env.No: 150-57-84 **Kazı Env.No:** PO. 44 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yüksek: 1,8 cm. Çap: 3,6 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 19,29 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yiv, çizilerek ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım, iç deliğinden çapa kadar uzanan aralıkları düzensiz dikey ve paralel çizgilerle bezenmiştir. Çizgilerden bazılarının yanında tek sıra çentikler halinde bezeme vardır. İçbükey kısım ise iç deliğinin etrafında, beş adet olmak üzere, iki paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

265- Lev.XXIV/265a-b Şek.55/E

Env.No: 150-60-84 **Kazı Env.No:** PO. 41 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yüksek: 2,2 cm. Çap: 3,7 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 29,31 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım dört grup olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe aç motifleri ile bezenmiştir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

266- Lev.XXIV/266 Şek.56/A

Env.No: - **Kazı Env.No:** ÇY. 2011/H5-103 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/ H5 Açması.

Ölçüleri: Yüksek: 1,2 cm. Çap: 2,3 cm. Delik Çapı: 0,5 cm Ağırlık: 9,10 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formلودur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, çentiklerle oluşturulmuş bir kısmı görülebilen açi motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

267- Lev.XXIV/267a-Lev.XXV/267b Şek.56/B

Env.No: 169-9-64 **Kazı Env.No:** IL. 11/963 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/M Açması

Ölçüleri: Yük: 1,8 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,7cm Ağırlık: 11,96 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah-gri-bej

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formلودur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, beş grup olmak üzere üçer adet yan yana dikey çentiklerle bezenmiştir. Çentiklerin aralarında beyaz macun izleri görölmektedir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

268- Lev.XXV/268 Şek.56/C

Env.No: 169-162-64 **Kazı Env.No:** IL. 181/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/ IV No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 3,4 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 14,52 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formلودur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, üç grup olmak üzere üç ya da dört paralel ve boyları birbirine eşit olmayan yatay yivlerle bezenmiştir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

269- Lev.XXV/269 Şek.56/D

Env.No: 169-227-64 **Kazı Env.No:** IL. 249/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/ II No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 2,2 cm. Çap: 3 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 17,24 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiş olup, mat renklidir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, dört grup olmak üzere ikisi yan yana iki paralel yivden oluşturulmuş, diğer ikisi yan yana üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Ayrıca, iğ deliğinin etrafında kavisli çizgilerden önce dört adet nokta bezek ve kavisli çizgilerin ortalarında (çap kısmında) birer adet nokta bezek şeklinde bezeme vardır. Yivlerin aralarında beyaz macun izleri görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

270- Lev.XXV/270a-b Şek.56/E

Env.No: 113-634-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/193 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/9,50 m.-10,00 m.

Ölçüleri: Yük: 2,5 cm. Çap: 4,0 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 28,07 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, dört grup olmak üzere iki paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe açılı motifleri ve bu açılı kesen iki sıralı çapraz çizgilerle bezenmiştir. Çizgilerin arasında beyaz macun izleri görülmektedir. Yüzeydeki yoğun aşınmadan dolayı bezemelerin bazıları tahrip olmuştur.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

271- Lev.XXV/271a-b Şek.57/A

Env.No: - **Kazı Env.No:** ÇY. 2012/H5-212 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H5 Açması

Ölçüleri: Yük: 1 cm. Çap: 2,1 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 8,10 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısımda iğ deliğinin etrafında, tek sıra yivden oluşturulmuş kabaca dalgalı hat bezemesi vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

272- Lev.XXV/272a-b Şek.57/B

Env.No: - **Kazı Env.No:** ÇY. 2012/G5-211 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/G5 Açması

Ölçüleri: Yük: 1 cm. Çap: 2,3 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 8,30 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, üç grup olmak üzere kabaca dört paralel yatay çizgilerle bezenmiştir. İki grup çizginin uçları birbirinin içine geçmiş durumdadır. Çizgilerin aralarında beyaz macun izleri görülmekte olup, yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

273- Lev.XXV/273a-b Şek.57/C

Env.No: 113-636-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/195 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/10,00 m.-10,50 m.

Ölçüleri: Yük: 1,4 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 10,10 gr.

Hamur Rengi: Açık gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım, iğ deliğinden çapa kadar uzanan ve iğ deliğinin etrafında altı grup olmak üzere, üç paralel dik ya da hafif eğik çizgilerle bezenmiştir. İçbükey kısım ise iğ deliğinin etrafında üç adedi görülebilen ikisi üç diğeri iki paralel kavisli çizgilerle bezenmiştir. Yüzeyde aşınma, kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

274- Lev.XXV/274a-b Şek.57/D

Env.No: 150-65-84 **Kazı Env.No:** PO. 36 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 1,3 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 10,02 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, dört grup olmak üzere tek sıra çizgiden oluşturulmuş ortalarında dikey bir çentik bulunan aç motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

275- Lev.XXV/275a-b Şek.57/E

Env.No: 113-616-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/172 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/8,20 m.-8,60 m.

Ölçüleri: Yük: 1,9 cm. Çap: 3,5 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 20,25 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, birbirini takip eden diagonal çizgilerle

bezenmiştir. Çizgilerin aralarında beyaz macun izleri görülmekte olup, yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

276- Lev.XXVI/276 Şek.58/A

Env.No: 169-151-64 **Kazı Env.No:** IL. 170/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/II No'lu Açma

Ölçüleri: Yüksek: 1,3 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 6,46 gr.

Hamur Rengi: Açık kiremit **Astar Rengi:** Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, dört grup olmak üzere tek sıra yivden oluşturulmuş aç motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

277- Lev.XXVI/277 Şek.58/B

Env.No: 19-26-12 **Kazı Env.No:** ÇY. 2011/H5-120 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H5 Açması

Ölçüleri: Yüksek: 2 cm. Çap: 4 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 27,53 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği düzleştirilmiştir. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, tek sıra çizgilerden oluşturulmuş dört adet üçgen motifi ile bezenmiştir. Üçgenlerin içleri çentiklerle doldurulmuştur. Yüzeyde aşınma vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

278- Lev.XXVI/278a-b Şek.58/C

Env.No: 169-125-64 **Kazı Env.No:** IL. 143/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/II No'lu Açma

Ölçüleri: Yüksek: 2,3 cm. Çap: 4,2 cm. Delik Çapı: 10 cm. Ağırlık: 33,35 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği düzleştirilmiştir. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, aralıkları düzensiz dikey çentikler ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

279- Lev.XXVI/279a-b Şek.58/D

Env.No: 169-123-64 **Kazı Env.No:** IL. 141/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yüksek: 2,1 cm. Çap: 4,3 cm. Delik Çapı: 10,1 cm. Ağırlık: 37,36 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiş olup, mat renklidir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, dört grup olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

280- Lev.XXVI/280a-b Şek.59/A

Env.No: - **Kazı Env.No:** ÇY. 2012/H5-788 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H5 Açması

Ölçüleri: Yüksek: 1,6 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 12,10 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısımda, iç deliğinin etrafı, kabaca iki paralel çizgiyle belirtilmiştir. Bu çizgiden sonra altı adet yine iki paralel çizgiden

oluşturulmuş bitkisel motiflerle bezenmiştir. Çizgilerin aralarında beyaz macun izleri görülmektedir. Yüzeyde kırık ve eksik bulunmaktadır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

281- Lev.XXVI/281a-b Şek.59/B

Env.No: - **Kazı Env.No:** ÇY. 2012/G5-15 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/G5 Açması

Ölçüleri: Yüksek: 1,3 cm. Çap: 2,7 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 9,50 gr.

Hamur Rengi: Açık kiremit **Astar Rengi:** Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, dört grup olmak üzere beş paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe açılı motifleri ile bezenmiştir. Çizgilerin aralarında beyaz macun izleri görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

282- Lev.XXVI/282a-b Şek.59/C

Env.No: 113-615-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/171 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/7,20 m.-7,40 m.

Ölçüleri: Yüksek: 1,6 cm. Çap: 3,0 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 11,68 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, dört grup olmak üzere iki paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Yüzeyde yoğun aşınma olduğu için yivlerin bazıları görülememektedir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

283- Lev.XXVI/283a-b Şek.59/D

Env.No: 169-135-64 **Kazı Env.No:** IL. 153/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma
Ölçüleri: Yük: 1,3 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırlık: 9,98 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik:Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, dört adedi görülebilen ve boyutları birbirine eşit olmayan iki paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe açılı motifleri ile bezenmiştir. Çizgilerin aralarında beyaz macun izleri görülmektedir. Yüzeyde aşınma vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

284- Lev.XXVI/284a-Lev.XXVII/284b Şek.59/E

Env.No: 169-92-64 **Kazı Env.No:** IL. 110/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 2 cm. Çap: 3,7cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 20,50 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Bej-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiş olup, mat renklidir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, üç adet olmak üzere kabaca tek sıra çizgiden oluşturulmuş yarım daire motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

285- Lev.XXVII/285a-b Şek.60/A

Env.No: - **Kazı Env.No:** ÇY. 2012/I5-121 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/I5 Açması

Ölçüleri: Yük: 1,1 cm. Çap: 2 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 7,10 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formلودur. Gövdenin içbükey kısmındaki iş deliğı çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, birbirini takip eder şekilde ve yedi adet olmak üzere üç adet paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Yivlerin aralarında beyaz macun izleri görölmekte olup, yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

286- Lev.XXVII/286a-b Şek.60/B

Env.No: - **Kazı Env.No:** ÇY. 2012/H5-520 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğı Yer:** Çayyolu Höyük/H5 Açması

Ölçüleri: Yük: 1,4 cm. Çap: 2,7 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 9,50 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formلودur. Gövdenin içbükey kısmındaki iş deliğı çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, dört grup olmak üzere biri beş, diğerleri dört paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe aç motifleri ile bezenmiştir. Ayrıca açların ortalarında birer adet çentik bulunmaktadır. Yüzeyde kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

287- Lev.XXVII/287a-b Şek.60/C

Env.No: 113-630-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/189 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğı Yer:** Karaoğlan/9,40 m.-9,80 m.

Ölçüleri: Yük: 1,2 cm. Çap: 3,1 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 10,12 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formلودur. Gövdenin içbükey kısmındaki iş deliğı çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, yedi grup olmak üzere iki paralel yivden oluşturulmuş iç içe aç motifleri ile bezenmiştir. Ayrıca açların içi nokta bezeklerle doldurulmuştur. Yivlerin aralarında beyaz macun izleri görölmektedir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

288- Lev.XXVII/288a-b Şek.60/D

Env.No: 148-35-84 **Kazı Env.No:** BT. 22 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/Kuzey Açma, 14 m.

Ölçüleri: Yük: 1,3 cm. Çap: 3 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 11,48 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formلودur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısımda, iç deliğinin etrafı, iki paralel yivle belirtilmiştir. İkinci yivden sonra çap kısmına kadar birbirini takip eden hafif diagonal yivlerle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: -

289- Lev.XXVII/289a-b Şek.60/E

Env.No: 3491 **Kazı Env.No:** - **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 1,4 cm. Çap: 3,1 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 13,38 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formلودur. Gövdenin içbükey kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısımda, iç deliğinin etrafı tek sıra yivle belirtilmiştir. Bu yivden sonra, yedi adet olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Yüzeyde aşınmalar ile kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

290- Lev.XXVII/290a-b Şek.61/A

Env.No: 148-28-84 **Kazı Env.No:** BT. 31 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/S15 No'lu Açma, 5,20 m.-5,40 m.

Ölçüleri: Yük: 2,3 cm. Çap: 4 cm. Delik Çapı: 10 cm. Ağırlık: 27,71 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Devetüyyü-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır.

Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısımda dört adet karşılıklı nokta bezek şeklinde bezeme vardır.

Yayımlandığı Yer: -

291- Lev.XXVII/291a-b Şek.61/B

Env.No: 81-223-65 **Kazı Env.No:** KY. 223-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6d **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak C, I. Kısım

Ölçüleri: Yük: 2,8 cm. Çap: 5,1 cm. Delik Çapı: 1cm. Ağırlık: 60,16 gr.

Hamur Rengi: - Astar Rengi: Kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısımda iğ deliğinin etrafı kabaca oluşturulmuş tek sıra yivle belirtilmiştir. Bu yivden sonra düzensiz nokta bezekler şeklinde bezeme vardır. Yüzeyde aşınma vardır.

Yayımlandığı Yer: -

292- Lev.XXVIII/292a-b Şek.61/C

Env.No: 115-315-64 **Kazı Env.No:** AB. 526 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6e **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 1,5 cm. Çap: 2,7 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 8,47 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik:Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısımda iğ deliğinin etrafı tek sıra yivle belirtilmiştir. Bu yivden sonra dört grup olmak üzere iki

paralel yivden oluşturulmuş iç içe aç motifleri ile bezenmiştir. Açıkların ortasında da birer adet çentik bulunmaktadır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 68.

293- Lev.XXVIII/293a-b Şek.61/D

Env.No: 113-878-64 **Kazı Env.No:** KO. 41/99 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6e **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/8,40 m.- 8,60 m.

Ölçüleri: Yük: 2,3 cm. Çap: 3,6 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 23,33 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Bej-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısımda iğ deliğinin etrafı nokta bezeklerle bezenmiştir. Bu bezemeden sonra dört adet olmak üzere tek sıra yivden oluşturulmuş yarım daire motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

294- Lev.XXVIII/294 Şek.62/A

Env.No: 19-8-12 **Kazı Env.No:** ÇY. 2011/H5-11 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6e **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/ H5 Açması

Ölçüleri: Yük: 1 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 4,90 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Açık kiremit-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısımda iğ deliğinin etrafı nokta bezeklerle bezenmiştir. Bu bezemeden sonra kabaca ters “s” harfine benzer tek sıra gelişigüzel çizilerek yapılmış bir bezeme vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

295- Lev.XXVIII/295a-b Şek.62/B

Env.No: 150-53-84 **Kazı Env.No:** PO. 49 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6e **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 1,7 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 10,95 gr.

Hamur Rengi: Krem **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çentiklerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısımda, iğ deliğinden çapa kadar tek bir hat halinde uzanan yatay ve birbirine paralel kısa çentiklerle oluşturulmuş bir bezeme vardır. İçbükey kısımda ise iğ deliğinin etrafı düzensiz küçük nokta bezeklerle bezenmiştir. Bu bezemeden sonra düzensiz aralıklarla sekiz adet olmak üzere kısa çentiklerle oluşturulmuş daire motifleri ile bezenmiştir. Dairelerin ortalarında birer adet nokta bezek vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

296- Lev.XXVIII/296 Şek.62/C

Env.No: 169-178-64 **Kazı Env.No:** IL. 197/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6e **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 2,4 cm. Çap: 4,5 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 40,00 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Kiremit-devetüyü

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiş olup, mat renklidir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Konik formludur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısımda, kabaca şekillendirilmiş iki grup yan yana iki paralel kavisli çizgi ile yine iki grup yan yana biri iki paralel çizgiden oluşturulmuş diğeri tek sıra çizgiden oluşturulmuş yarım daire motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

297- Lev.XXVIII/297a-b Şek.62/D

Env.No: 169-94-64 **Kazı Env.No:** IL. 112/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6e **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 4,6 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 33,35 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, üç grup olmak üzere iki paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

298- Lev.XXVIII/298a-b Şek.62/E

Env.No: 169-95-64 **Kazı Env.No:** IL. 113/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 6e **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,4 cm. Çap: 3,6 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 15,06 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Krem-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiş olup, mat renklidir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Konik formudur. Gövdenin içbükey kısmındaki iğ deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, dört adet tek sıra yatay çizgilerden bir "kare" motifi oluşturacak şekilde bezenmiştir. Bir kısmı kırık ve eksik olduğu için kareyi oluşturan bir çizgi görülememektedir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

299- Lev.XXVIII/299 Şek.63/A

Env.No: 169-137-64 **Kazı Env.No:** IL. 155/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 7a **Yapıldığı Madde:** Taş **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/IV No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,5 cm. Çap: 2,7 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 15,49 gr.

Malzeme ve Teknik: Siyah renkli parlak taştan yapılmış olup, yüzey düzgün bir şekilde biçimlendirilmiştir.

Tanımı: Yarım küre formudur. Gövdenin geniş kısmındaki iğ deliği düzleştirilmiştir. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

300- Lev.XXVIII/300a-b Şek.63/B

Env.No: 169-131-64 **Kazı Env.No:** IL. 149/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 7a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/I No'lu Açma
Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 3,6 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 25,72 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir.

Tanımı: Yarım küre formudur. Gövdenin geniş kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir. Yüzeyde dökülmeler vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

301- Lev.XXIX/301 Şek.63/C

Env.No: 169-177-64 **Kazı Env.No:** IL. 196/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 7a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/II No'lu Açma
Ölçüleri: Yük: 2 cm. Çap: 3,8 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 26,65 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Gri-kiremit

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Yarım küre formudur. Gövdenin geniş kısmındaki iç deliği düzleştirilmiştir. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

302- Lev.XXIX/302a-b Şek.63/D

Env.No: 150-67-84 **Kazı Env.No:** PO. 34 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 7a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 3 cm. Çap: 4,7 cm. Delik Çapı: 1,1 cm. Ağırlık: 59,21 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Yarım küre formudur. Gövdenin geniş kısmındaki iç deliği düzleştirilmiştir. Bezemesizdir. Yüzeyde dökülme ve aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

303- Lev.XXIX/303 Şek.64/A

Env.No: 115-265-64/a **Kazı Env.No:** AB 435/a **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 7a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/Batı Etek, 4,25 m.

Ölçüleri: Yük: 1,7 cm. Çap: 3,5 cm. Delik Çapı: 10 cm. Ağırlık: 22,70 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiş olup, mat renklidir.

Tanımı: Yarım küre formludur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60.

304- Lev.XXIX/304a-b Şek.64/B

Env.No: 148-75-84 **Kazı Env.No:** BT. 99 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 7a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 4,7 cm. Delik Çapı: 10 cm. Ağırlık: 41,78 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Yarım küre formludur. Gövdenin geniş kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

305- Lev.XXIX/305 Şek.64/C

Env.No: 19-9-12 **Kazı Env.No:** ÇY. 2011/H5-8 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 7b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H5 Açması

Ölçüleri: Yük: 0,8 cm. Çap: 1,8 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 4 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik:Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Yarım küre formludur. Gövdenin geniş kısmındaki iç deliği çukurlaştırılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, üç adet olmak üzere iki paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım dairelerle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

306- Lev.XXIX/306a-b Şek.64/D

Env.No: 169-121-64 **Kazı Env.No:** IL. 139/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 7b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/II No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 2,2 cm. Çap: 3,8 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırlık: 32,25 gr.

Hamur Rengi: Açık kiremit **Astar Rengi:** Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Yarım küre formudur. Gövdenin geniş kısmındaki iç deliği düzleştirilmiştir. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, altı adet olmak üzere iki paralel çizgiden oluşturulmuş boyutları birbirine eşit olmayan ve bir kısmı silinmiş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Yüzeyde dökülmeler vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

307- Lev.XXIX/307a-b Şek.65/A

Env.No: - **Kazı Env.No:** ÇY. 2012/H9-223 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 7b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H9 Açması

Ölçüleri: Yük: 2,2 cm. Çap: 3,8 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 30,15 gr.

Hamur Rengi: Açık gri **Astar Rengi:** Gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler çizilerek ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Yarım küre formudur. Gövdenin geniş kısmındaki iç deliği çukurlatılmıştır. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, dört adet olmak üzere kabaca biçimlendirilmiş ve tek sıra çizgiden oluşturulmuş yarım dairelerle bezenmiştir. Karşılıklı iki yarım daire bezemesinin ortasında birer nokta bezek ayrıca yarım daireler arasında iki-üç adet nokta bezek şeklinde bezemeler vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

308- Lev.XXIX/308a-b Şek.65/B

Env.No: 150-46-84 **Kazı Env.No:** PO. 56 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 7b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 4,3 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırlık: 33,76 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** Açık kiremit-gri

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiş olup, mat renklidir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Yarım küre formudur. Dışbükey kısım bezemesiz olup, içbükey kısım, beş grup olmak üzere dört paralel çizgiden oluşturulmuş bir “yıldız” motifi oluşturacak biçimde iç içe aç motifleri ile bezenmiştir. Yüzeyde aşınma ve dökülmeler vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, s. 62, fig. 15.

309- Lev.XXIX/309a-b Şek.65/C

Env.No: 115-393-64 **Kazı Env.No:** AB. 642 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 8a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/I No’lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,1 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 9,28 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir.

Tanımı: Mercimek formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 65.

310- Lev.XXX/310a-b Şek.65/D

Env.No: 115-153-64 **Kazı Env.No:** AB. 202 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 8a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/III No’lu Ev, 90 cm.

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,4cm. Ağırlık: 12,37 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Mercimek formudur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 66.

311- Lev.XXX/311 Şek.66/A

Env.No: 169-152-64 **Kazı Env.No:** IL. 171/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 8b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No’lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,2 cm. Çap: 3 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 9,26 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiş olup, mat renklidir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Mercimek formudur. Gövdenin her iki yarısı da üç adet olmak üzere dört paralel yivden oluşturulmuş birbirine eşit olmayan iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Yüzeyde kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

312- Lev.XXX/312a-b Şek.66/B

Env.No: 81-237-65 **Kazı Env.No:** KY. 237-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 8b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak C, I. Kısım

Ölçüleri: Yük: 1,5 cm. Çap: 3 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 13,16 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Mercimek formudur. Gövdenin her iki yarısı da üç adet olmak üzere üç paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe açılı motifleri ile bezenmiştir. Ayrıca açılı bezemeleri tek sıra yatay çizgi ile birleştirilmişlerdir. Çizgilerin aralarında beyaz macun izleri görülmektedir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

313- Lev.XXX/313a-b Şek.66/C

Env.No: 81-239-65 **Kazı Env.No:** KY. 239-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 8b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak C

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 3,2 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 14,92 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Mercimek formudur. Gövdenin bir yarısı, üç paralel yivden oluşturulmuş yedi köşeli diğer yarısı da yine üç paralel yivden oluşturulmuş sekiz köşeli yıldız motifleri ile bezenmiştir. Yivlerin aralarında beyaz macun izleri görülmekte olup, çap kısmında kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: -

314- Lev.XXX/314 Şek.66/D

Env.No: 81-7-65 **Kazı Env.No:** KY. 7-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 8b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak B, Satıh

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 3,1 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 11,86 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Mercimek formudur. Kırık ve eksik olmakla birlikte gövdenin her iki yarısı da üç adet olmak üzere iki paralel yivden oluşturulmuş iç içe daire motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: -

315- Lev.XXX/315 Şek.66/E

Env.No: 9572 **Kazı Env.No:** KO. 40/163 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 8b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/7,50 m.-7,80 m.

Ölçüleri: Yük: 1,5 cm. Çap: 3,0 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 10,65 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Mercimek formudur. Gövdenin her iki yarısı da üç adet olmak üzere dört paralel çizgiden oluşturulmuş iç içe açılı motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

316- Lev.XXX/316a-b Şek.67/A

Env.No: 81-30-65 **Kazı Env.No:** KY. 30-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 8b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak B, Satıh

Ölçüleri: Yük: 1,3 cm. Çap: 2,7 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 8,73 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Mercimek formudur. Gövdenin bir yarısı, üç adet olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiş olup, yarım dairelerin

aralarından da üç paralel ve yatay yivler geçmektedir. Diğer yarısı ise yine üç paralel yivden oluşturulmuş ve üç paralel yatay yivlerle birleştirilmiş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Bu bezemenin en dış kısmı da tek sıra yivle belirtilmiştir. Yivlerin aralarında beyaz macun izleri görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: -

317- Lev.XXX/317 Şek.67/B

Env.No: 113-625-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/184 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 8b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/8,00 m.-8,50 m.

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 2,9 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 12,52 gr.

Hamur Rengi: Koyu gri **Astar Rengi:** Koyu gri

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşıcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Mercimek formudur. Gövdenin her iki yarısı da üç adet olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş ve içleri çentiklerle doldurulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Yivlerin aralarında beyaz macun izleri görülmekte olup, yüzeyde dökülme vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

318- Lev.XXX/318a-b Şek.67/C

Env.No: 113-629-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/188 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 8b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/8,50 m.-9,00 m.

Ölçüleri: Yük: 1,3 cm. Çap: 3,1 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 11,80 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Mercimek formudur. Gövdenin bir yarısı, iki paralel çizgiden oluşturulmuş altı köşeli “yıldız” motifi ile bezenmiştir. Yıldızın dışı ile çap kısmı arasındaki alan, taranmıştır. Gövdenin diğer yarısı ise üç grup olmak üzere ikisi üç diğeri iki paralel kavisli çizgilerle bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

319- Lev.XXX/319 Şek.67/D

Env.No: 81-1-65 **Kazı Env.No:** KY. 1-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 8b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan

Ölçüleri: Yük: 1,3 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 10,97 gr.

Hamur Rengi: Açık gri **Astar Rengi:** Koyu gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Mercimek formudur. Her iki iç deliğinin etrafı tek sıra yivle belirtilmiştir. Gövdenin her iki yarısı da üç adet olmak üzere iç deliklerindeki yivlerden çapa kadar uzanan ve tek sıra çizgilerden oluşturulmuş dikey bantlarla bezenmiştir. Bantların içi, iç içe aç motifleri ile doldurulmuştur. Ayrıca çap kısmı da iki paralel çizgi ile belirtilmiştir. Yüzey aşınmış olmakla beraber çizgilerin aralarında beyaz macun izleri görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: -

320- Lev.XXXI/320a-b Şek.67/E

Env.No: 81-327-65 **Kazı Env.No:** KY. 327-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 8b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 3 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 13,46 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Mercimek formudur. Gövdenin bir yarısı, dört adet olmak üzere karşılıklı dört ve karşılıklı üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Diğer yarısı ise yine dört adet olmak üzere dört paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir. Yüzeyde kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: -

321- Lev.XXXI/321 Şek.68/A

Env.No: 113-880-64 **Kazı Env.No:** KO. 41/162 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 8b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/14,60 m.-14,80 m.

Ölçüleri: Yük: 0,8 cm. Çap: 2,2 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 3,24 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Mercimek formudur. Gövdenin her iki yarısı da üç grup olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe kavisli çizgilerle bezenmiştir. Çap kısmı, iki paralel yivle belirtilmiş olup yüzeyde kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

322- Lev.XXXI/322 Şek.68/B

Env.No: 113-623-64 **Kazı Env.No:** KO. 40/181 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 8b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/8,50 m.-9,00 m.

Ölçüleri: Yük: 0,9 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 6,37 gr.

Hamur Rengi: Krem **Astar Rengi:** Krem-devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Mercimek formudur. Gövdenin her iki yarısı da üç grup olmak üzere üç paralel yivden oluşturulmuş iç içe aç motifleri ile bezenmiştir. Ayrıca çap kısmı, iki paralel yivle belirtilmiştir. Yüzeyde dökülmeler ve aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

323- Lev.XXXI/323 Şek.68/C

Env.No: 169-139-64/b **Kazı Env.No:** IL. 157/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 8b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1,2 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 6,89 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri-siyah

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Mercimek formudur. Gövdenin her iki yarısı da üç grup olmak üzere iç içe deliklerinden çapa kadar uzanan ve tek sıra çizgiden oluşturulmuş dikey bantlarla bezenmiştir. Bantların içleri çentiklerle doldurulmuştur. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

324- Lev.XXXI/324 Şek.68/D

Env.No: 169-140-64/f **Kazı Env.No:** IL. 158/964 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 8b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/III No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 1cm. Çap: 2,2cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 7,08 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve parlak perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Mercimek formudur. Gövdenin her iki yarısı da üç adet olmak üzere dört paralel yivden oluşturulmuş iç içe yarım daire motifleri ile bezenmiştir.

Yayımlandığı Yer: Orthmann, 1966, s. 38.

325- Lev.XXXI/325 Şek.68/E

Env.No: 19-6-12 **Kazı Env.No:** ÇY. 2011/H5-37 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 8b **Yapıldığı Madde:** Taş **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H5 Açması

Ölçüleri: Yük: 1 cm. Çap: 2,4 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 7,73 gr.

Malzeme ve Teknik: Açık mavi-bej renkli taştan yapılmış olup, yüzey düzgün bir şekilde biçimlendirilmiştir. Bezemeler yivlerle ve nokta bezeklerle yapılmıştır.

Tanımı: Mercimek formudur. Gövdenin her iki yarısı da iç deliği etrafında, tek sıra yivle dörde bölünmüş olup, her bölüm, ortası nokta bezekli bir daire motifi ile bezenmiştir. Çap kısmı tek sıra yivle belirtilmiştir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

326- Lev.XXXI/326 Şek.69/A

Env.No: 19-29-12 **Kazı Env.No:** ÇY. 2011/H5-144 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 9a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H5 Açması

Ölçüleri: Yük: 2,4 cm. Çap: 2,3 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 9,24 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Kompozit formudur. Bezemesizdir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

327- Lev.XXXI/327a-b Şek.69/B

Env.No: 115-414-64 **Kazı Env.No:** AB. 692 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 9a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel/Batı Etek, 1,50 m.

Ölçüleri: Yük: 1,6 cm. Çap: 1,6 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 3,70 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Kompozit formludur. Bezemesizdir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 68.

328- Lev.XXXI/328 Şek.69/C

Env.No: - **Kazı Env.No:** ÇY. 2011/H9-137 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 9a **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H9 Açması.

Ölçüleri: Yük: 2,2 cm. Çap: 2 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 7,78 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Kompozit formludur. Bezemesizdir. Yüzeyde kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: Arslan ve diğerleri, 2013, s. 145.

329- Lev.XXXI/329a-b Şek.69/D

Env.No: 81-126-65 **Kazı Env.No:** KY. 126-65 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 9b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan/Ocak C, I. Kısım

Ölçüleri: Yük: 3 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 14,06 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Grimsi-devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir. Bezemeler yivlerle ve çentiklerle yapılmıştır.

Tanımı: Kompozit formludur. Gövde, üstteki iğ deliğinin etrafından çekik kısma kadar dört yatay paralel yivle bezenmiştir. İkinci yiv düz olup diğer üç yivin aralarında üçer adet yarım daire motifleri bulunmaktadır. Üsteki yivde yarım daireler yukarı alttaki üçüncü ve dördüncü yivdeki yarım daireler ise aşağıya bakar konumdadır. Ayrıca, İkinci yatay yivde, birinci ve üçüncü yivdeki yarım dairelerin de ortalarına gelecek şekilde birer adet çentik bulunmaktadır.

Yayımlandığı Yer: -

330- Lev.XXXI/330 Şek.69/E

Env.No: 12-5-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/5 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 9b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 2,8 cm. Çap: 2,8 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 16,55 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır.

Tanımı: Kompozit formلودur. Gövde, tek sıra yivden oluşturulmuş dalgalı hat motifi ile bezenmiştir. Bu bezemenin altında tek sıra yatay bir yiv bulunmaktadır.

Yayımlandığı Yer: -

331- Lev.XXXI/331a-Lev.XXXII/331b-c Şek.69/F

Env.No: 12329 **Kazı Env.No:** AB. 253 **Cinsi:** Ağırşak

Tip: 9b **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ahlatlıbel

Ölçüleri: Yük: 2,1 cm. Çap: 2,5 cm. Delik Çapı: 0,6cm. Ağırlık: 12,21 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiş olup, mat renklidir. Bezemeler çizilerek yapılmıştır.

Tanımı: Kompozit formلودur. Gövde, üstteki iç deliğinin etrafından çekik kısma kadar beş grup olmak üzere, iç içe dört ya da beş paralel ve birbirini takip eden diagonal çizgilerle bezenmiştir. Bu bezemeden sonra çekik kısımda, üç paralel yatay çizgi bulunmaktadır. Çizgilerin aralarında beyaz macun izleri görülmektedir.

Yayımlandığı Yer: Koşay, 1934, s. 60, 64.

332- Lev.XXXII/332 Şek.70/A

Env.No: 148-30-84 **Kazı Env.No:** BT. 29 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 1 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/S14 No'lu Açma, 2,40 m.-2,60 m.

Ölçüleri: Yük: 3,3 cm. Çap: 8,3 cm. Delik Çapı: 2 cm. Ağırlık: 209,65 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Kiremit-gri

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda mika taneleri vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Basık yuvarlak formudur. Askı deliği merkezdedir. Yüzeyde aşınmalar ve dökülmeler vardır.

Yayımlandığı Yer: -

333- Lev.XXXII/333 Şek.70/B

Env.No: 148-31-84 **Kazı Env.No:** BT. 28 **Cinsi:** Ağırılık

Tip:1 Yapıldığı Madde: P.T. **Bulunduğu Yer:**Bitik/S14 No'lu Açma, 2,40m.-2,60m.

Ölçüleri: Yük: 4,4 cm. Çap: 8,6 cm. Delik Çapı: 2,6 cm. Ağırılık: 283,45 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astar ve perdah izleri görülmemektedir. İyi pişirilmemiş olup, mat renklidir.

Tanımı: Kabaca işlenmiş basık yuvarlak formudur. Askı deliği merkezdedir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

334- Lev.XXXII/334 Şek.71/A

Env.No: 169-159-64 **Kazı Env.No:** IL. 178/964 **Cinsi:** Ağırılık

Tip: 1 Yapıldığı Madde: P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/IV No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 4,5 cm. Çap: 8,8 cm. Delik Çapı: 1,8 cm. Ağırılık: 530,20 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar ve mika taneleri vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Basık yuvarlak formudur. Askı deliği merkezdedir. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

335- Lev.XXXII/335 Şek.71/B

Env.No: 12-74-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/83 **Cinsi:** Ağırılık

Tip: 1 Yapıldığı Madde: Taş **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 8 cm. Gen: 7,7 cm. Delik Çapı: 1,10 cm. Ağırılık: 170,25 gr.

Malzeme ve Teknik: Sarımsı-yeşil-gri renkli taştan yapılmış olup, yüzey düzgün bir şekilde biçimlendirilmiştir.

Tanımı: Yassı ve kabaca yuvarlak formludur. Askı deliği kenarda ve kırıktır.

Yayımlandığı Yer: -

336- Lev.XXXII/336 Şek.72/A

Env.No: 148-8-84 **Kazı Env.No:** BT. 3 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 2 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/S15 No'lu Açma, 3,60 m.-3,80 m.

Ölçüleri: Yüksek: 11,7 cm. Gen: 6,3 cm. Delik Çapı:1 cm. Ağırlık: 650,30 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Kiremit-gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Üçgen formludur. Kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınmalar ve dökülmeler vardır.

Yayımlandığı Yer: -

337- Lev.XXXII/337 Şek.72/B

Env.No: 148-9-84 **Kazı Env.No:** BT. 2 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 2 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/S15 No'lu Açma, 3,60 m.-3,80 m.

Ölçüleri: Yüksek: 9,8 cm. Gen: 5,9 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırlık: 535,15 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Devetüyü-siyah

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Üçgen formludur. Kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınmalar ve dökülmeler vardır.

Yayımlandığı Yer: -

338- Lev.XXXII/338 Şek.73/A

Env.No: 148-10-84 **Kazı Env.No:** BT. 1 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 2 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/Profil, 3 m.-3,20 m.

Ölçüleri: Yüksek: 11,9 cm. Gen: 6,4 cm. Delik Çapı: 1,1 cm. Ağırlık: 435,28 gr.

Hamur Rengi: - **Astar Rengi:** Gri

Malzeme ve Teknik: Hamuru temizdir. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Üçgen formludur. Kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınmalar ve dökülmeler vardır.

Yayımlandığı Yer: -

339- Lev.XXXII/339 Şek.73/B

Env.No: - **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/88-2 **Cinsi:** Ağırılık

Tip: 2 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 10,5 cm. Gen: 5,8 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırılık: 225,50 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar ve saman katkısı vardır. Perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Yassı üçgen formludur. Kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınma ve dökülme ile birlikte kırık ve eksik vardır.

Yayımlandığı Yer: -

340- Lev.XXXII/340 Şek.74/A

Env.No: - **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/88-1 **Cinsi:** Ağırılık

Tip: 2 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 8,9 cm. Gen: 5,4 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırılık: 215,45 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar ve saman katkısı vardır. Perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Yassı üçgen formludur. Kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınma vardır.

Yayımlandığı Yer: -

341- Lev.XXXII/341 Şek.74/B

Env.No: 114-271-64/2 **Kazı Env.No:** EY. 277 **Cinsi:** Ağırılık

Tip: 2 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yük: 9,3 cm. Gen: 7,3 cm. Delik Çapı: 1,3 cm. Ağırılık: 315,36 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Üçgen formudur. Gövde bombeli ve kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınma vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 100, 106, şek. 101.

342- Lev.XXXIII/342 Şek.75/A

Env.No: 114-271-64/1 **Kazı Env.No:** EY. 277 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 2 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yük: 9,4 cm. Gen: 7 cm. Delik Çapı: 1,3 cm. Ağırlık: 332,29 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Üçgen formudur. Gövde bombeli ve kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınma vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 100, 106, şek. 101.

343- Lev.XXXIII/343 Şek.75/B

Env.No: 114-270-64/1 **Kazı Env.No:** EY. 276 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 2 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yük: 8,8 cm. Gen: 6,6 cm. Delik Çapı: 1,3 cm. Ağırlık: 240,56 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Üçgen formudur. Gövde bombeli ve kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınma vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 100, 106, şek. 101.

344- Lev.XXXIII/344 Şek.76/A

Env.No: 114-270-64/2 **Kazı Env.No:** EY. 276 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 2 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yük: 9 cm. Gen: 6,8 cm. Delik Çapı: 1,2 cm. Ağırlık: 230,32 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Üçgen formludur. Gövde bombeli ve kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınma vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 100, 106, şek. 101.

345- Lev.XXXIII/345 Şek.76/B

Env.No: 114-270-64/3 **Kazı Env.No:** EY. 276 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 2 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yük: 9 cm. Gen: 6,4 cm. Delik Çapı: 1,3 cm. Ağırlık: 310,18 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Üçgen formludur. Gövde bombeli ve kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınma vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 100, 106, şek. 101.

346- Lev.XXXIII/346 Şek.77/A

Env.No: 81-302-65 **Kazı Env.No:** KY. 302-65 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 2 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karayavşan

Ölçüleri: Yük: 8,9 cm. Gen: 6,7 cm. Delik Çapı: 1 cm. Ağırlık: 232,05 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Üçgen formludur. Gövde bombeli ve kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Kısa kenarda kırık ve eksik, yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

347- Lev.XXXIII/347 Şek.77/B

Env.No: - **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/88-13 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 3 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yüksek: 11,7 cm. Gen: 4,9 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 205,65 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar ve saman katkısı vardır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Yassı dikdörtgen formudur. Kenarları yuvarlatılmış olup, iki askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınma ve çatlamlar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

348- Lev.XXXIII/348 Şek.78/A

Env.No: 12-178-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/219 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 3 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yüksek: 12,5 cm. Gen: 7,4 cm. Delik Çapı: 1 cm. Ağırlık: 250,78 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar ve saman katkısı vardır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Dikdörtgen formudur. Kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınma vardır.

Yayımlandığı Yer: -

349- Lev.XXXIII/349 Şek.78/B

Env.No: 19-42-12 **Kazı Env.No:** ÇY. 2011/H9 77-42 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 3 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Çayyolu Höyük/H9 Açması

Ölçüleri: Yüksek: 14,7 cm. Gen: 12 cm. Delik Çapı: 1,2 cm. Ağırlık: 595,67 gr.

Hamur Rengi: Devetüyü **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar ve saman katkısı vardır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Dikdörtgen formudur. Kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınma ve çatlamlarla beraber iki parça halinde olup, sonradan yapıştırılmıştır.

Yayımlandığı Yer: -

350- Lev.XXXIII/350 Şek.79/A

Env.No: 114-270-64/4 **Kazı Env.No:** EY. 276 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 3 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Eti Yokuşu, Ocak B.

Ölçüleri: Yük: 11,9 cm. Gen: 9 cm. Delik Çapı: 1,6 cm. Ağırlık: 365,43 gr.

Hamur Rengi: Gri-devetüyü **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Dikdörtgen formludur. Kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınma vardır.

Yayımlandığı Yer: Kansu, 1940, s. 14, 100, 106, şek. 101.

351- Lev.XXXIII/351 Şek.80/A

Env.No: 169-161-64 **Kazı Env.No:** IL 180/964 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 3 **Yapıldığı Madde:** Taş **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/IV No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 10,2 cm. Geniş: 5,4 cm. Delik Çapı: 2,1 cm. Ağırlık: 600 gr.

Malzeme ve Teknik: Gri renkli taştan yapılmış olup, yüzey düzgün bir şekilde biçimlendirilmiştir.

Tanımı: Yassı dikdörtgen formludur. Kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde kırık ve eksik kısımlar ile aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

352- Lev.XXXIII/352 Şek.80/B

Env.No: 169-174-64 **Kazı Env.No:** IL 193/964 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 3 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Ilıca Höyük/IV No'lu Açma

Ölçüleri: Yük: 6,5 cm. Geniş: 5 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 89,40 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Yassı kabaca dikdörtgen formludur. Kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Bir yüz bezemesiz olup, diğer yüz tek sıra yivden oluşturulmuş bütün yüzeyi kapsayan “çarpy” biçiminde motifle bezenmiştir. Bezemeler yivlerle yapılmıştır. Yüzeyde aşınma vardır.

Yayımlandığı Yer: -

353- Lev.XXXIII/353 Şek.81/A

Env.No: - Kazı Env.No: ÇT. 2011/88-14 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 3 Yapıldığı Madde: P.T. **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 13,4 cm. Gen: 7,8 cm. Delik Çapı: 1 cm. Ağırlık: 410,65 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi: -**

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar ve saman katkısı vardır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Dikdörtgen formludur. Kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınma, eksik ve kırık ile çatlamlar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

354- Lev.XXXIV/354 Şek.81/B

Env.No: 12-118-12 **Kazı Env.No:** ÇT. 2011/132 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 3 Yapıldığı Madde: Taş **Bulunduğu Yer:** Çömlek Tepe

Ölçüleri: Yük: 8,7 cm. Gen: 7,6 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırlık: 110,30 gr.

Malzeme ve Teknik: Koyu gri renkli parlak taştan yapılmış olup, yüzey düzgün bir şekilde biçimlendirilmiştir.

Tanımı: Kabaca dikdörtgen formludur. Kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarın köşesinde bulunmaktadır. Yüzeyde aşınma vardır.

Yayımlandığı Yer: -

355- Lev.XXXIV/355 Şek.82/A

Env.No: 81-111-65 **Kazı Env.No:** KY. 111-65 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 4 Yapıldığı Madde: Taş **Bulunduğu Yer:** Karayavşan

Ölçüleri: Yük: 6,1 cm. Gen: 3,9 cm. Delik Çapı: 0,3 cm. Ağırlık: 66,15 gr.

Malzeme ve Teknik: Gri-bej renkli parlak taştan yapılmış olup, yüzey düzgün bir şekilde biçimlendirilmiştir.

Tanımı: Yassı elips formludur. Kenarları yuvarlatılmıştır. Askı deliği kısa kenarda bulunmakta olup, çukurlaştırılmıştır ve merkeze yakındır. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

356- Lev.XXXIV/356 Şek.82/B

Env.No: 148-4-84 **Kazı Env.No:** BT.7 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 4 Yapıldığı Madde: P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/S15 No'lu Açma, 4m.- 4,20m.

Ölçüleri: Yük: 7,9 cm. Gen: 5,3 cm. Delik Çapı: 1,5 cm. Ağırlık: 193,75 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Elips formudur. Gövde bombeli ve kenarları yuvarlatılmıştır. Askı deliği, merkeze yakındır. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

357- Lev.XXXIV/357 Şek.83/A

Env.No: 113-903-64 **Kazı Env.No:** KO 41/133 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 4 Yapıldığı Madde: P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/13,05 m.-13,30 m.

Ölçüleri: Yük: 6,8 cm. Gen: 4,7 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 85,50 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Elips formudur. Gövde bombeli ve kenarları yuvarlatılmıştır. Askı deliği, merkeze yakındır. Yüzeyde kırık, eksik ve çatlamlar ile sonradan yapıştırılmış kısımlar bulunmaktadır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

358- Lev.XXXIV/358 Şek.83/B

Env.No: 113-665-64 **Kazı Env.No:** KO 40/226 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 4 Yapıldığı Madde: P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/10,00 m.-10,20 m.

Ölçüleri: Yük: 6,6 cm. Gen: 5,1 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 94,85 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Kabaca elips formudur. Kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde kırık ve eksik kısımlar ile aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

359- Lev.XXXIV/359 Şek.84/A

Env.No: 113-900-64 **Kazı Env.No:** KO 41/131 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 4 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Karaoğlan/13,80 m.-14,00 m.

Ölçüleri: Yük: 11,3 cm. Gen: 8,1 cm. Delik Çapı: 0,9 cm. Ağırlık: 350 gr.

Hamur Rengi: Bej **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Kabaca elips formudur. Gövde bombeli olup, kenarları yuvarlatılmıştır. Askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde kırık ve eksik kısımlar ile aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Arık, 1939, s. 40.

360- Lev.XXXIV/360 Şek.85/A

Env.No: 148-1-84 **Kazı Env.No:** BT. 10 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 4 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Bitik/S15 No'lu Açma, 5,60 m.- 5,80 m.

Ölçüleri: Yük: 10,1 cm. Gen: 6,8 cm. Delik Çapı: 1,5 cm. Ağırlık: 600,15 gr.

Hamur Rengi: Gri **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Kabaca elips formudur. Kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: -

361- Lev.XXXIV/361 Şek.85/B

Env.No: 150-81-84 **Kazı Env.No:** PO. 120 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 4 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 10,8 cm. Gen: 6,2 cm. Delik Çapı: 0,8 cm. Ağırlık: 138,15 gr.

Hamur Rengi: Açık kiremit **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar vardır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Kabaca elips formudur. Kenarları yuvarlatılmış olup, askı deliği kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, Lev. IV/f.

362- Lev.XXXIV/362 Şek.86/A

Env.No: 11232 **Kazı Env.No:** PO. 119 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 5 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yüksek: 16 cm. Gen: 5 cm. Delik Çapı: 0,5 cm. Ağırlık: 270,17 gr.

Hamur Rengi: Açık kiremit **Astar Rengi:** Açık kiremit

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar ve mika taneleri vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Yarım ay formudur. Bir yüz düz diğer yüz bombelidir. Askı delikleri iki kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, Lev. IV/f.

363- Lev.XXXIV/363 Şek.87/A

Env.No: 150-82-84 **Kazı Env.No:** PO. 118 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 5 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yüksek: 13,5 cm. Gen: 3,8 cm. Delik Çapı: 0,7 cm. Ağırlık: 242,20 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** -

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar ve mika taneleri vardır. Perdahlıdır. İyi pişirilmemiştir.

Tanımı: Yarım ay formudur. Askı delikleri iki kısa kenarda bulunmaktadır. Kısa kenarlarından biri kırık olup sonradan yapıştırılmıştır. Yüzeyde aşınmalar ve çatlamlar vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, Lev. IV/f.

364- Lev.XXXIV/364 Şek.87/B

Env.No: 150-83-84 **Kazı Env.No:** PO. 117 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 5 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 15,3 cm. Gen: 4,8 cm. Delik Çapı: 0,4 cm. Ağırlık: 605,19 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar ve mika taneleri vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Yarım ay formudur. Askı delikleri iki kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, Lev. IV/f.

365- Lev.XXXV/365 Şek.88/A

Env.No: 150-84-84 **Kazı Env.No:** PO. 116 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 5 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 15,1 cm. Gen: 5 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 655,77 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar ve mika taneleri vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Yarım ay formudur. Askı delikleri iki kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, Lev. IV/f.

366- Lev.XXXV/366 Şek.88/B

Env.No: 150-87-84 **Kazı Env.No:** PO. 113 **Cinsi:** Ağırlık

Tip: 5 **Yapıldığı Madde:** P.T. **Bulunduğu Yer:** Polatlı Höyük

Ölçüleri: Yük: 15,9 cm. Gen: 5,5 cm. Delik Çapı: 0,6 cm. Ağırlık: 550,40 gr.

Hamur Rengi: Kiremit **Astar Rengi:** Kiremit

Malzeme ve Teknik: Kaba hamurlu olup, hamurunda küçük taşcıklar ve mika taneleri vardır. Astarlı ve perdahlıdır. İyi pişirilmiştir.

Tanımı: Yarım ay formudur. Askı delikleri iki kısa kenarda bulunmaktadır. Yüzeyde aşınmalar vardır.

Yayımlandığı Yer: Llyod ve Gökçe, 1951, Lev. IV/f.

367- Lev.XXXV/367

Bitik Ağırlıkları

368 - Lev.XXXV/368

Çömlektepe Ağırlıkları

369 - Lev.XXXV/368

Etiyokuşu Ağırlıkları

HARİTALAR

HARİTA 1: Ankara ve Çevresinde Bulunan Eski Tunç Çağı Ağırşak ve Ağırlıkların Merkezleri.

HARİTA 2: Ankara ve Çevresinde Bulunan Eski Tunç Çağı Ağırşak ve Ağırlıkların Merkezleri ile Yakın Benzerlerinin Bulunduğu Diğer Merkezler.

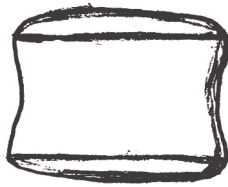
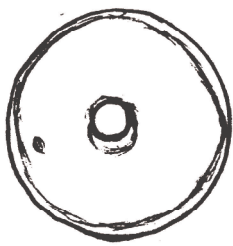
ŞEKİLLER

ŞEKİL 1

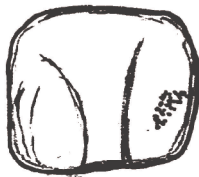
SİLİNDİRİK BİÇİMLİ ve BEZEMESİZ (Tip 1a)

A (AB. 115-312-64)

B (AB. 12326)

C (KY. 81-229-65)

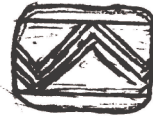
D (KO. 9541)

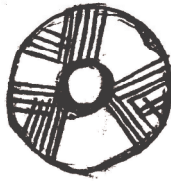
E (EY. 114-243-64)

ŞEKİL 2

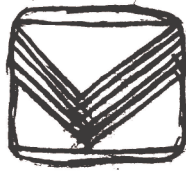
SİLİNDİRİK BİÇİMLİ ve BEZEMELİ (Tip 1b)

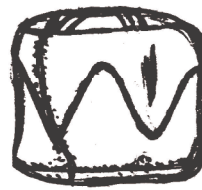
A (AB. 115-309-64)

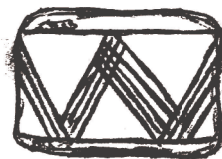
B (PO. 11225)

C (PO. 11226)

D (KO. 113-646-64)

E (KO. 113-640-64)

Ölçek 1/1

ŞEKİL 3

A (KO. 113-652-64)

B (KO. 113-648-64)

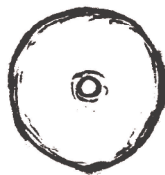
KÜRE BİÇİMLİ ve BEZEMESİZ (Tip 2a)

C (EY. 114-34-64)

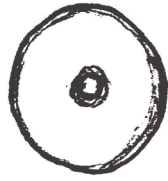

D (AB. 115-151-64)

E (AB. 115-324-64)

ŞEKİL 4

A (EY. 114-245-64)

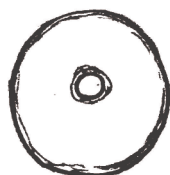
B (EY. 114-227-64)

C (EY. 114-27-64)

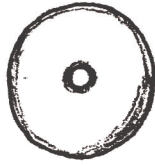

D (EY. 114-288-64)

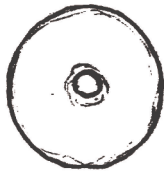

E (EY. 114-100-64)

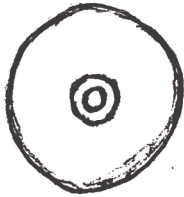
ŞEKİL 5

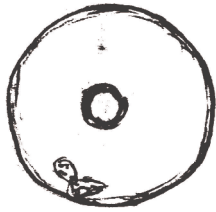
A (EY. 114-99-64)

B (EY. 114-247-64)

C (EY. 114-51-64)

D (AB. 115-154-64)

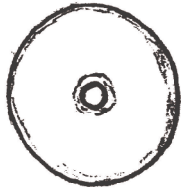

E (EY. 114-286-64)

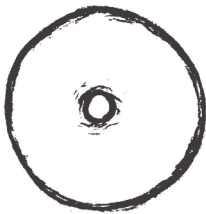
ŞEKİL 6

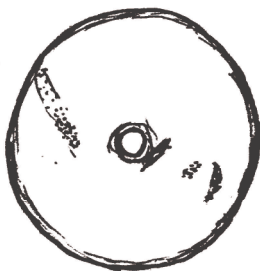
A (AB. 115-280-64)

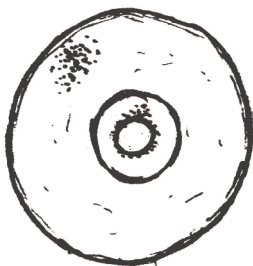
B (EY. 114-225-64)

C (AB. 115-279-64)

D (AB. 115-375-64)

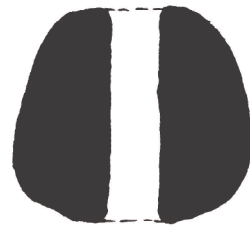
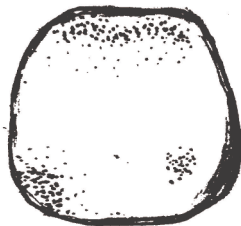
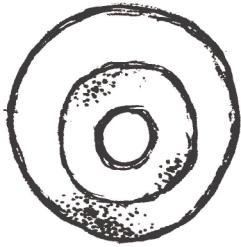

E (KY. 81-222-65)

ŞEKİL 7

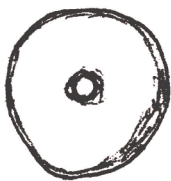
A (KO. 113-890-64)

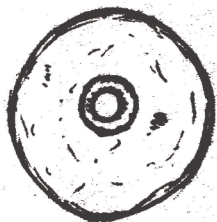
B (BT. 148-38-84)

C (AB. 115-418-64)

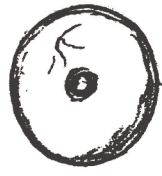
D (EY. 114-142-64)

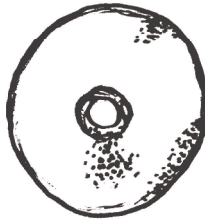
E (EY. 114-249-64)

Ölçek 1/1

ŞEKİL 8

A (EY. 114-84-64)

B (ÇY. 2012 H9-314)

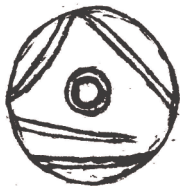
KÜRE BİÇİMLİ ve BEZEMELİ (Tip 2b)

C (AB. 115-221-64)

D (KO. 113-889-64)

E (AB. 115-149-64)

ŞEKİL 9

A (AB. 115-209-64)

B (KO. 113-632-64)

C (IL. 169-118-64)

D (CT. 12-9-12)

E (AB. 115-347-64)

ŞEKİL 10

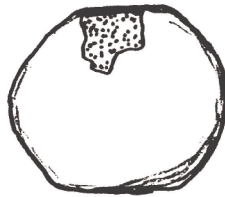
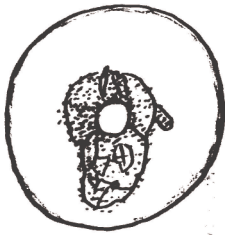

A (ÇT. 12-13-12)

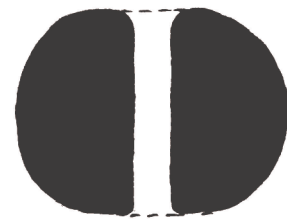
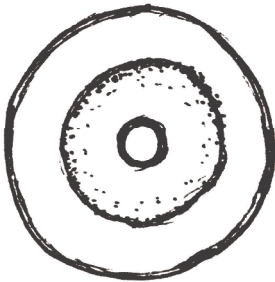

B (KY. 81-124-65)

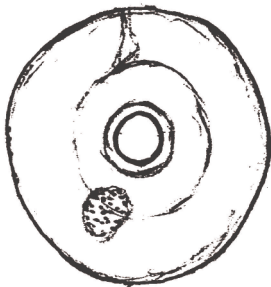
BASIK KÜRE BİÇİMLİ ve BEZEMESİZ (Tip 3a)

C (ÇY. 19-5-12)

D (KY. 81-12-65)

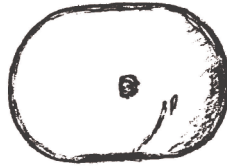
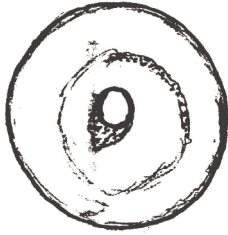

E (KO. 113-886-64)

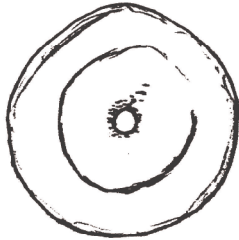
ŞEKİL 11

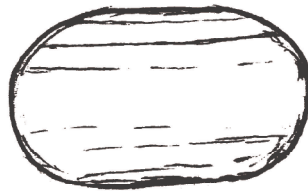
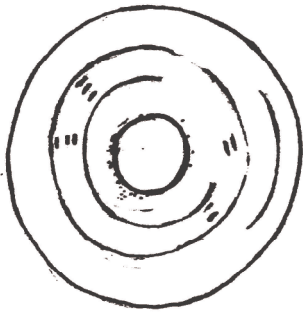
A (IL. 169-223-64)

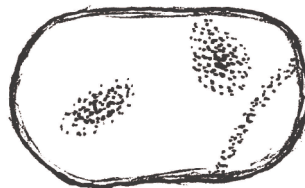
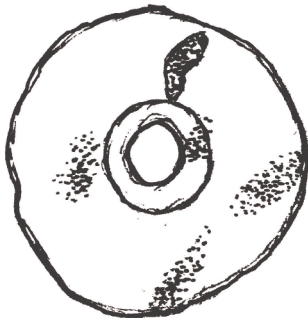
B (KO. 113-619-64)

C (EY. 114-30-64)

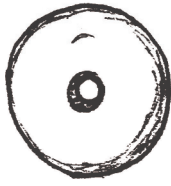
D (IL. 169-175-64)

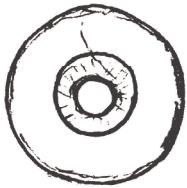
E (EY. 114-54-64)

Ölçek 1/1

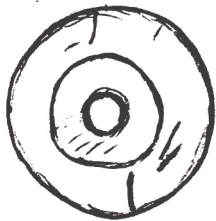
ŞEKİL 12

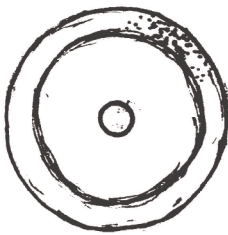
A (EY. 114-246-64)

B (IL. 169-140-64/a)

C (KO. 113-647-64)

D (AB. 115-181-64)

E (EY. 114-251-64)

ŞEKİL 13

A (EY. 114-35-64)

B (IL. 169-168-64)

C (EY. 114-224-64)

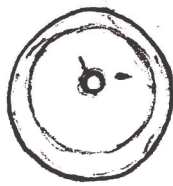
D (EY. 114-129-64)

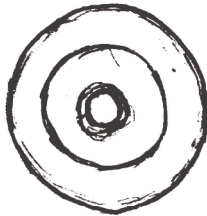
E (EY. 114-130-64)

Ölçek 1/1

ŞEKİL 14

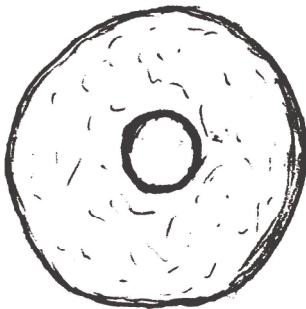
A (AB. 115-320-64)

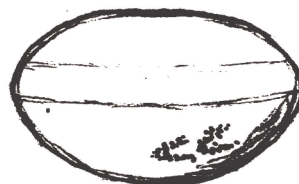
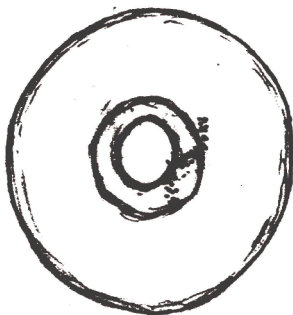
B (AB. 115-145-64)

C (BT. 148-43-84)

D (KY. 81-116-65)

E (IL. 169-226-64)

ŞEKİL 15

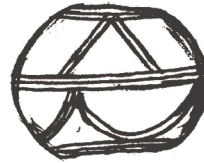
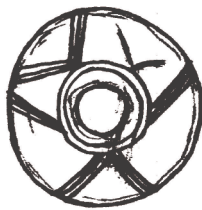
BASIK KÜRE BİÇİMLİ ve BEZEMELİ (Tip 3b)

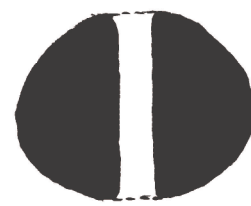
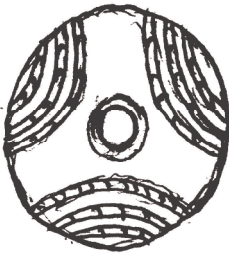
A (KO. 113-644-64)

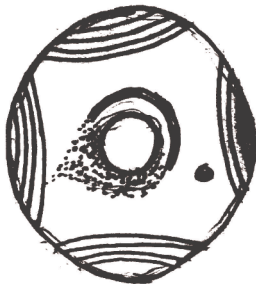
B (KO. 113-641-64)

C (AB. 115-321-64)

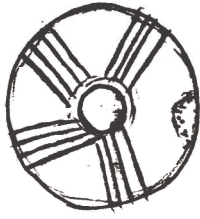

D (KY. 81-228-65)

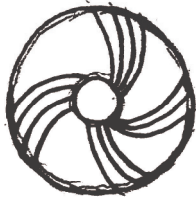

E (PO. 150-55-84)

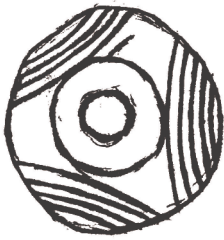
ŞEKİL 16

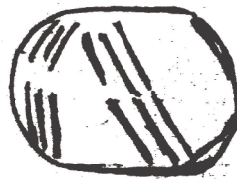
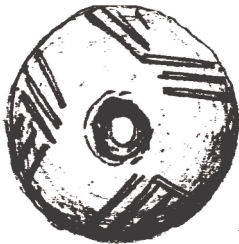
A (IL. 169-139-64/a)

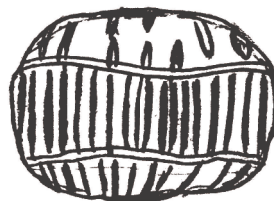
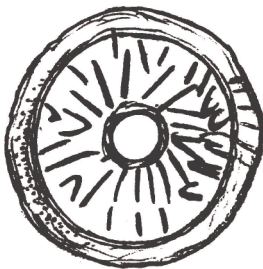
B (IL. 169-140-64/g)

C (KO. 113-627-64)

D (ÇY. 19-32-12)

E (IL. 169-169-64)

Ölçek 1/1

ŞEKİL 17

A (PO. 11229)

B (PO. 11223)

C (IL. 169-140-64/e)

D (IL. 169-138-64)

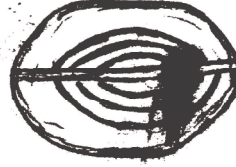
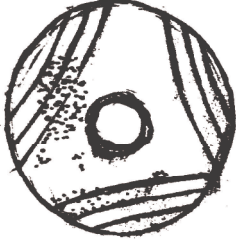

E (KY. 81-226-65)

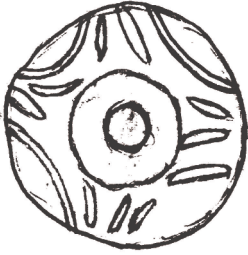
ŞEKİL 18

A (KY. 81-235-65)

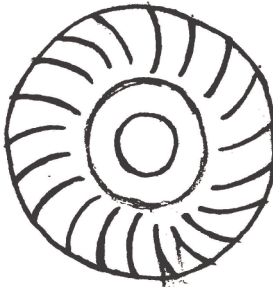
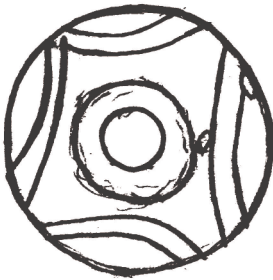
B (IL. 169-224-64)

C (AB. 115-144-64)

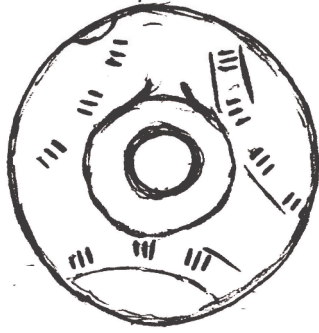

D (PO. 11227)

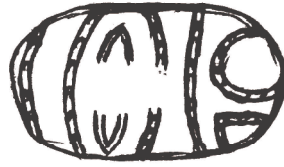
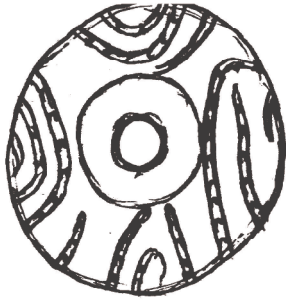

E (KO. 113-610-64)

ŞEKİL 19

A (IL. 169-132-64)

B (KY. 81-14-65)

C (AB. 115-165-64)

D (PO. 150-71-84)

E (KY. 81-122-65)

ŞEKİL 20

ÇİFT KONİ BİÇİMLİ ve BEZEMESİZ (Tip 4a)

A (ÇY. 19-30-12)

B (ÇT. 12-19-12)

C (AB. 115-281-64)

D (ÇT. 12-15-12)

E (EY. 114-161-64)

ŞEKİL 21

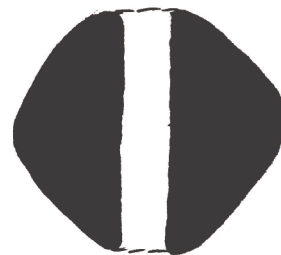
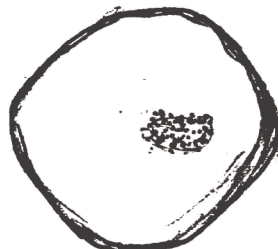
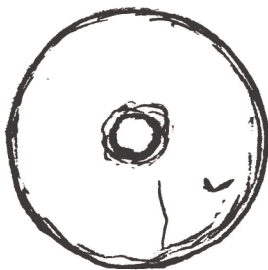
A (ÇT. 12-20-12)

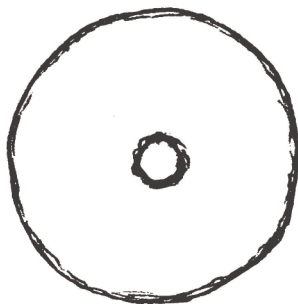
B (EY. 114-29-64)

C (EY. 114-33-64)

D (KY. 81-329-65)

E (ÇT. 12-16-12)

ŞEKİL 22

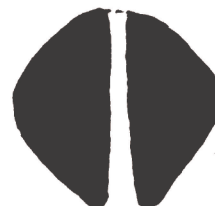
A (EY. 114-101-64)

B (KO. 113-893-64)

C (EY. 114-222-64)

D (AB. 115-283-64)

E (AB. 115-155-64)

ŞEKİL 23

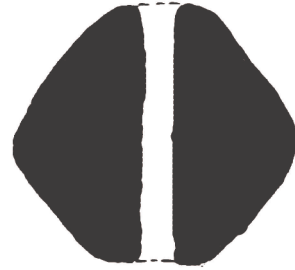

A (EY. 114-287-64)

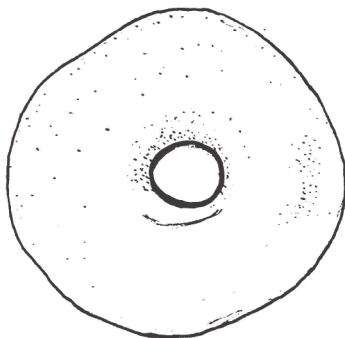
ÇİFT KONİ BİÇİMLİ ve BEZEMELİ (Tip 4b)

B (ÇT. 12-17-12)

C (KY. 81-238-65)

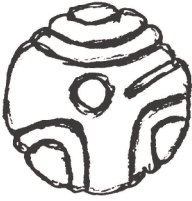

D (IL. 169-164-64)

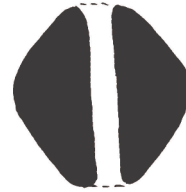
ŞEKİL 24

A (KY. 81-227-65)

B (ÇT. 12-10-12)

C (AB. 115-166-64)

D (ÇT. 12-7-12)

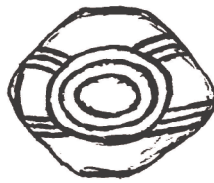

E (ÇT. 12-8-12)

ŞEKİL 25

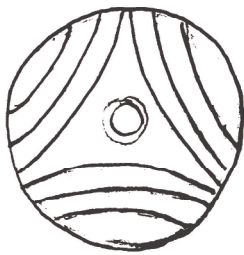
A (KY. 81-120-65)

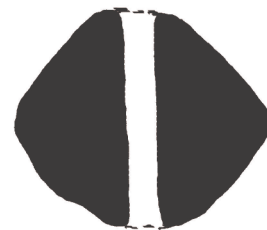
B (KY. 81-127-65)

C (AB. 115-147-64)

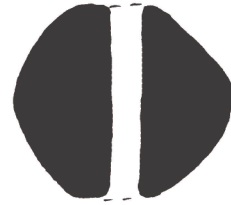

D (ÇT. 12-110-12)

E (ÇT. 12-11-12)

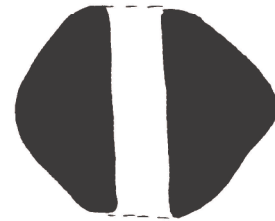
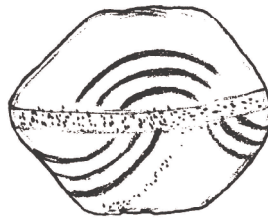
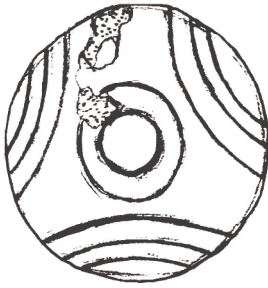
ŞEKİL 26

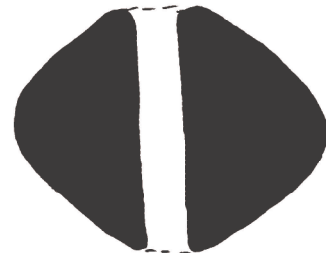
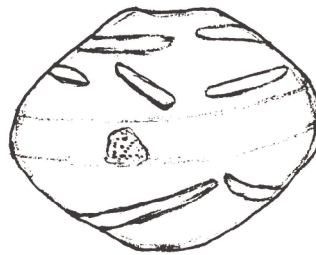
A (AB. 115-392-64)

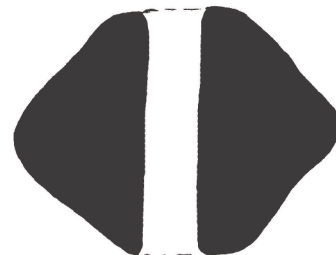
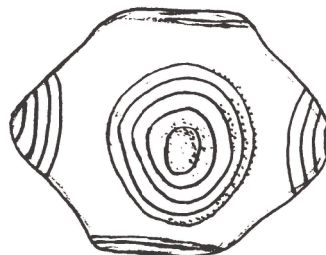
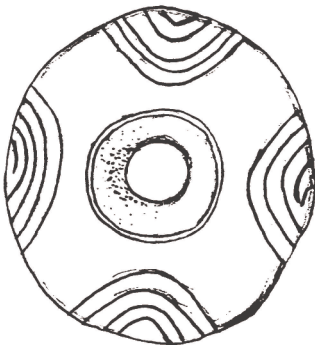
B (KY. 81-330-65)

C (KO. 113-628-64)

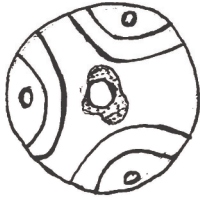

D (KO. 113-645-64)

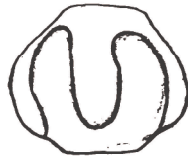
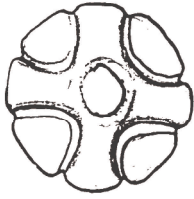

E (IL. 169-163-64)

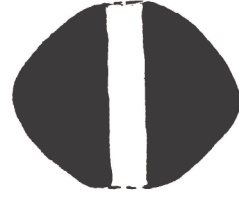
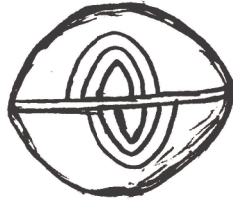
ŞEKİL 27

A (KO. 113-875-64)

B (ÇT. 12-4-12)

C (KY. 81-117-65)

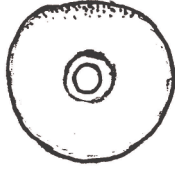
D (PO. 150-70-84)

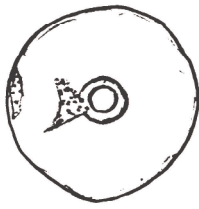
E (KO. 113-642-64)

ŞEKİL 28

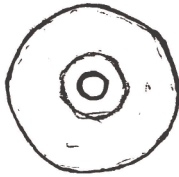
BASIK ÇİFT KONİ BİÇİMLİ ve BEZEMESİZ (Tip 5a)

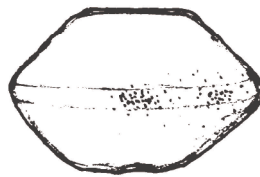
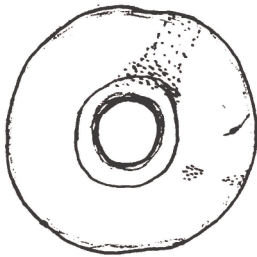
A (AB. 115-152-64)

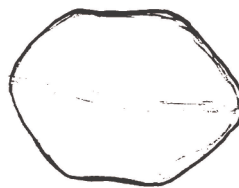
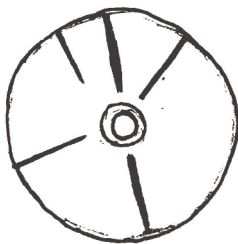
B (AB. 115-205-64)

C (AB. 115-208-64)

D (BT. 148-41-84)

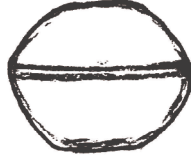
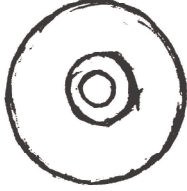

E (ÇT. 12-167-12)

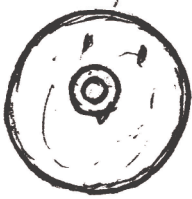
ŞEKİL 29

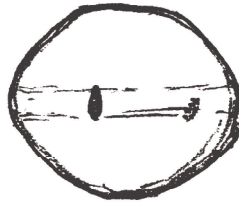
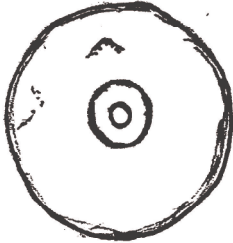
A (AB. 115-156-64)

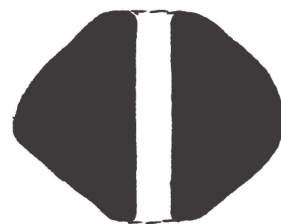
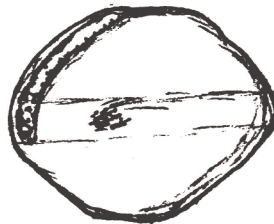
B (AB. 115-220-64)

C (AB. 115-325-64)

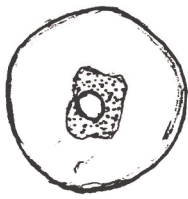

D (EY. 114-334-64)

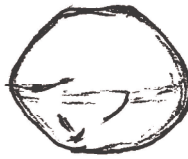

E (KY. 81-221-65)

ŞEKİL 30

A (AB. 115-150-64)

B (EY. 114-223-64)

C (KY. 81-119-65)

D (KO. 113-892-64)

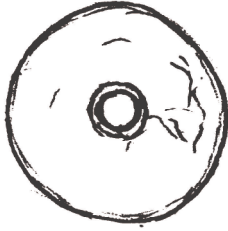

E (ÇT. 12-146-12)

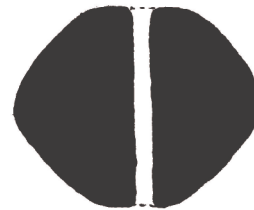
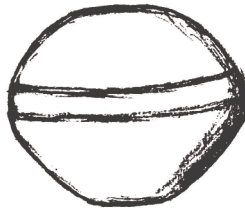
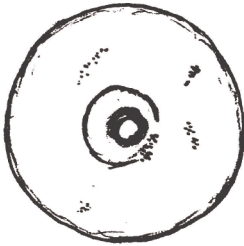
ŞEKİL 31

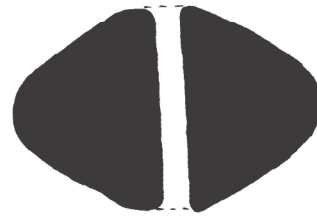
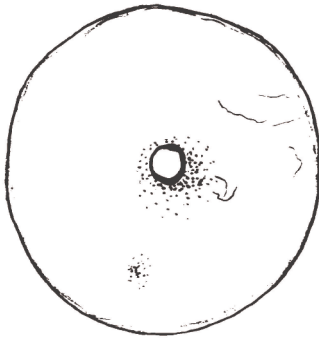
A (EY. 114-336-64)

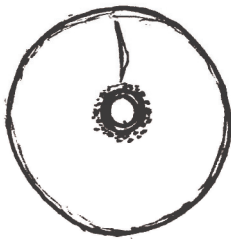
B (AB. 115-317-64)

C (EY. 114-112-64)

D (IL. 169-176-64)

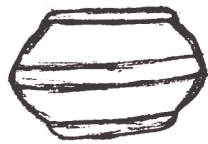
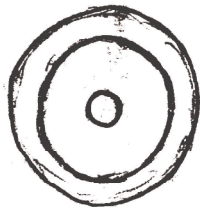

E (AB. 115-203-64)

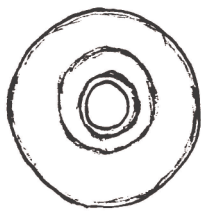
ŞEKİL 32

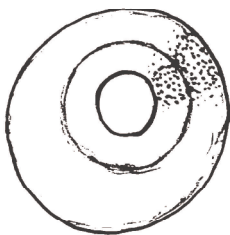
A (BT. 148-40-84/a)

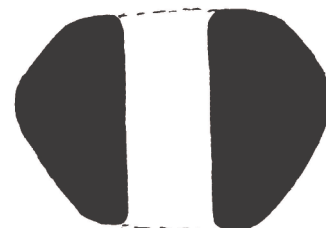
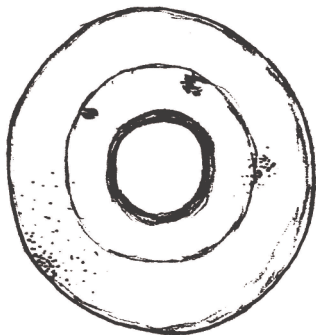
B (AB. 115-265-64/b)

C (IL. 169-140-64/b)

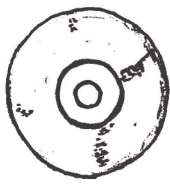

D (BT. 148-39-84)

C (IL. 169-225-64/a)

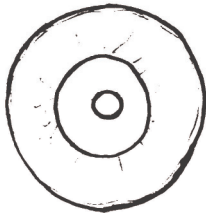
ŞEKİL 33

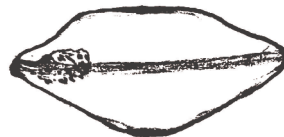
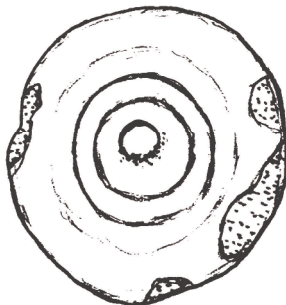
A (EY. 114-55-64)

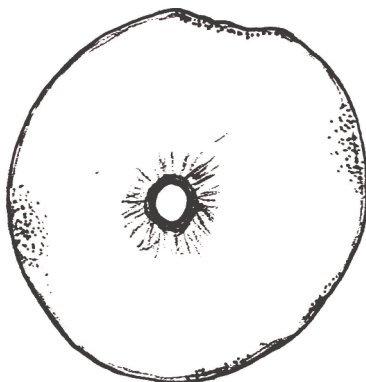
B (IL. 169-179-64)

C (AB. 115-206-64)

D (KO. 9531)

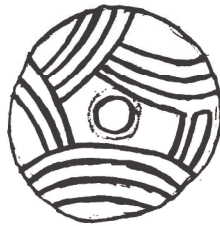
E (BT. 148-47-84)

ŞEKİL 34

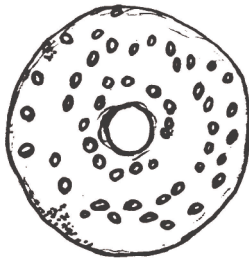
BASIK ÇİFT KONİ BİÇİMLİ ve BEZEMELİ (Tip 5b)

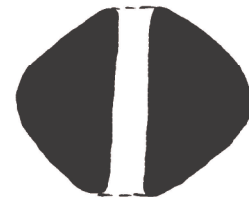
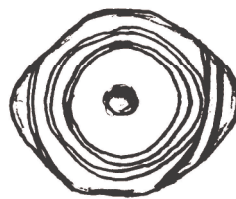
A (KO. 113-876-64)

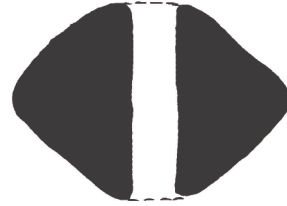
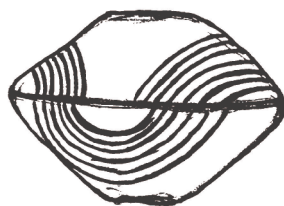
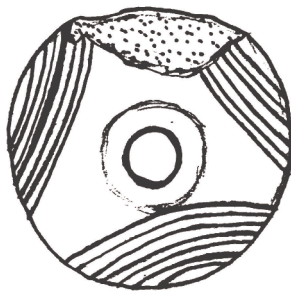
B (KY. 81-129-65)

C (PO. 150-68-84)

D (ÇT. 12-14-12)

E (KO. 113-609-64)

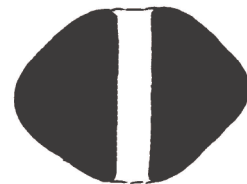
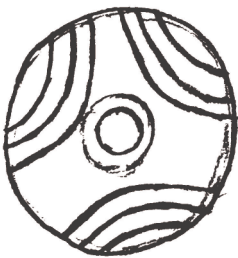
ŞEKİL 35

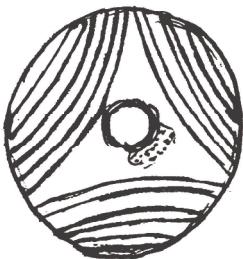
A (KY. 81-240-65)

B (KY. 81-326-65)

C (KY. 81-236-65)

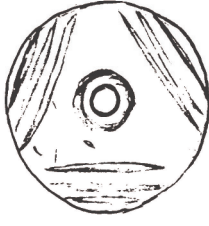

D (KY. 81-328-65)

E (KY. 81-128-65)

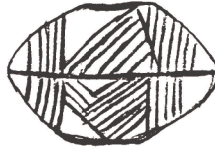
ŞEKİL 36

A (KO. 113-633-64)

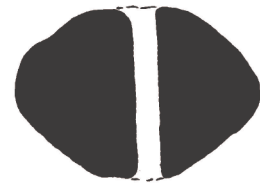
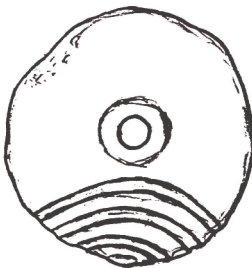
B (KY. 81-118-65)

C (AB. 115-142-64)

D (KO. 113-637-64)

E (AB. 115-298-64)

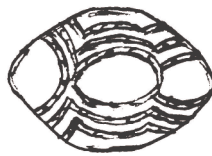
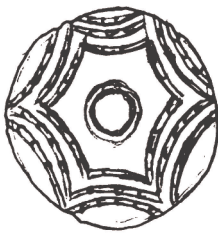
ŞEKİL 37

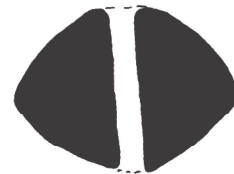
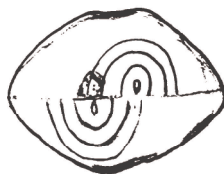
A (KO. 113-650-64)

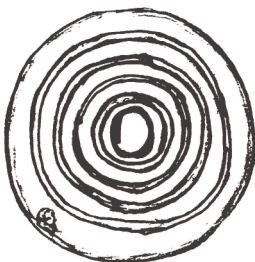
B (AB. 115-143-64)

C (AB. 115-148-64)

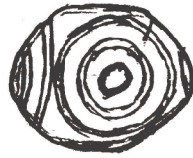
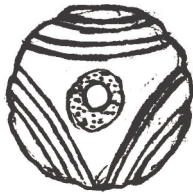

D (AB. 115-218-64)

E (KO. 113-620-64)

ŞEKİL 38

A (AB. 12327)

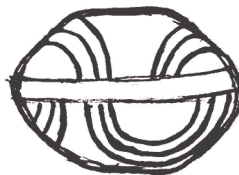
B (ÇY. 252-12-11)

C (AB. 115-262-64/b)

D (AB. 12328)

E (KO. 113-651-64)

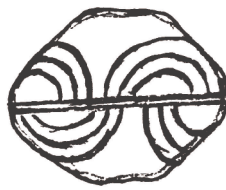
ŞEKİL 39

A (KY. 81-121-65)

B (KO. 9536)

C (KY. 81-248-65)

D (KO. 113-638-64)

E (ÇT. 12-148-12)

ŞEKİL 40

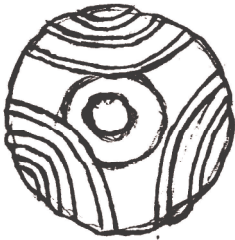
A (KO. 113-643-64)

B (ÇT. 12-112-12)

C (ÇT. 12-6-12)

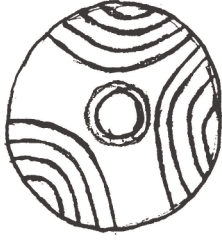

D (AB. 115-140-64)

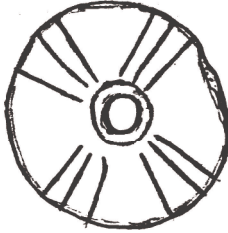

E (IL. 169-134-64)

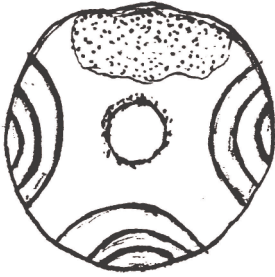
ŞEKİL 41

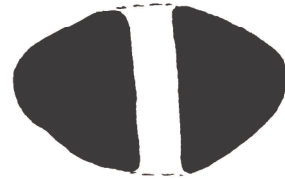
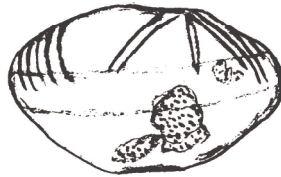
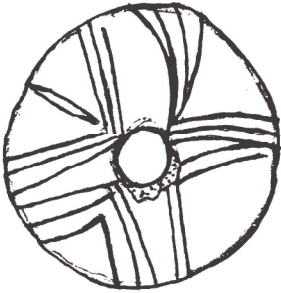
A (KY. 81-241-65)

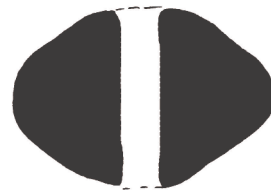
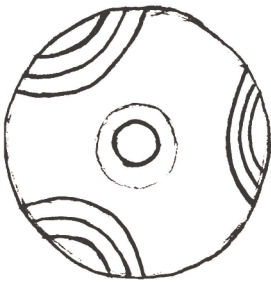
B (KO. 113-635-64)

C (KY. 81-233-65)

D (KO. 113-858-64)

E (KO. 113-639-64)

ŞEKİL 42

A (IL. 169-228-64)

B (AB. 115-272-64)

C (ÇT. 12-12-12)

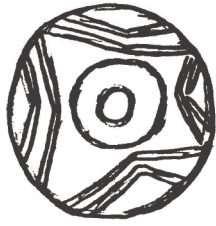

D (IL. 169-140-64/h)

E (KO. 113-649-64)

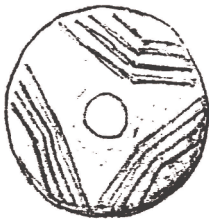
ŞEKİL 43

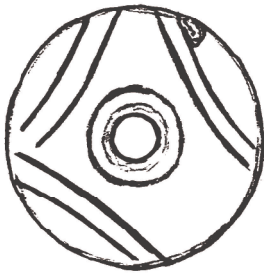
A (ÇY. 570-12-12)

B (KY. 81-123-65)

C (ÇY. 19-24-12)

D (KO. 9537)

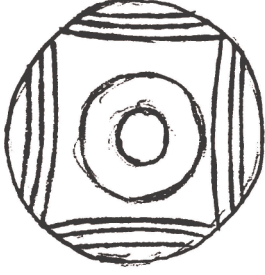

E (AB. 115-235-64)

ŞEKİL 44

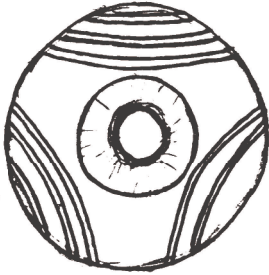
A (KO. 9538)

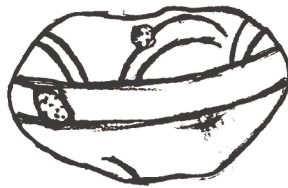
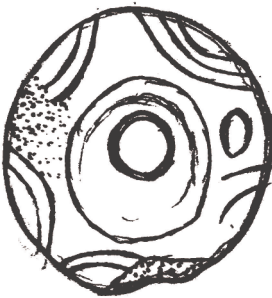
B (IL. 169-150-64)

C (KO. 9533)

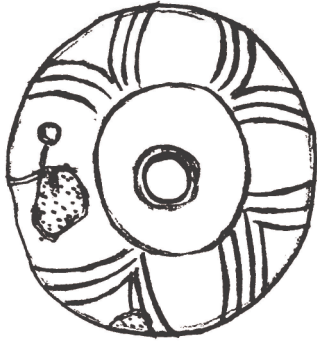
D (PO. 11231)

E (KO. 113-613-64)

ŞEKİL 45

A (KO. 113-611-64)

B (KO. 9534)

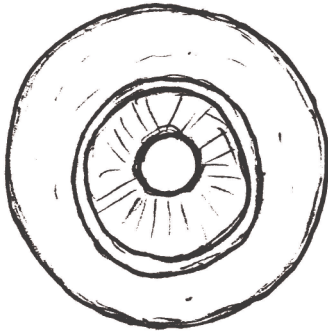
C (ÇY. 443-12-15)

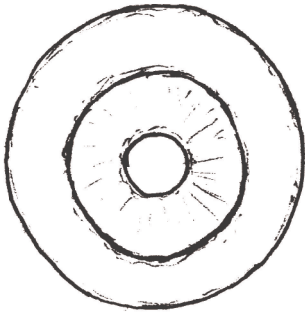
D (EY. 114-228-64)

ŞEKİL 46

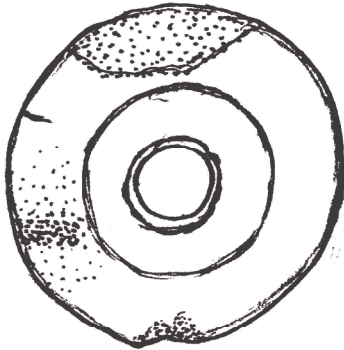
KONİK BİÇİMLİ ve BEZEMESİZ (Tip 6a)

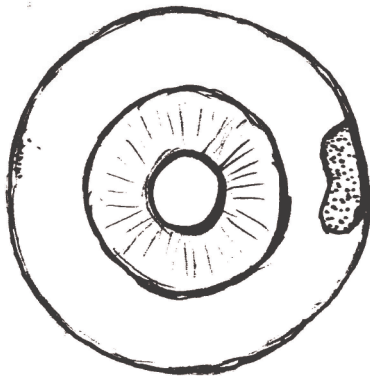
A (ÇY. 2012 H4-53)

B (İL. 169-13-64)

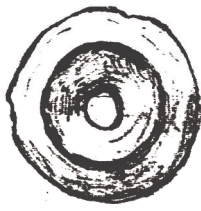

C (BT. 148-46-84)

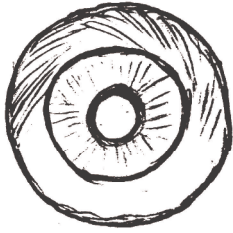

D (PO. 150-69-84)

ŞEKİL 47

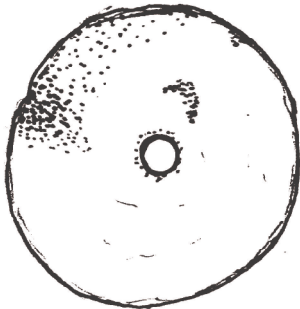
A (ÇY. 19-28-12)

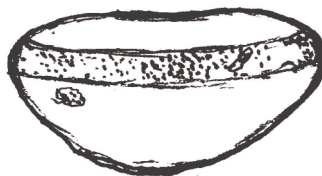
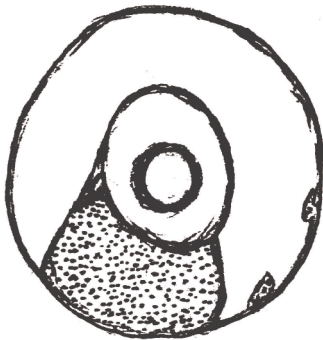
B (BT. 148-37-84)

C (ÇY. 19-7-12)

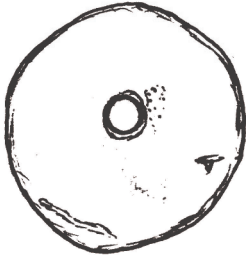

D (İL. 169-7-64)

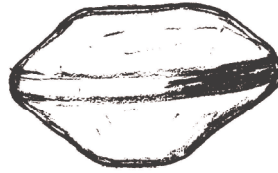
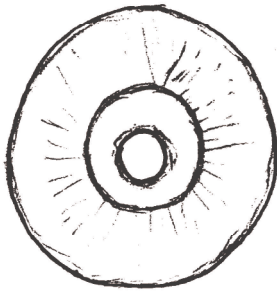

E (KO. 113-861-64)

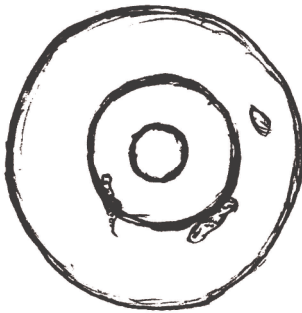
ŞEKİL 48

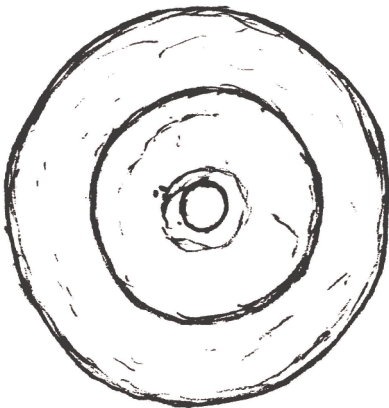
A (ÇY. 219-12-17)

B (İL. 169-122-64)

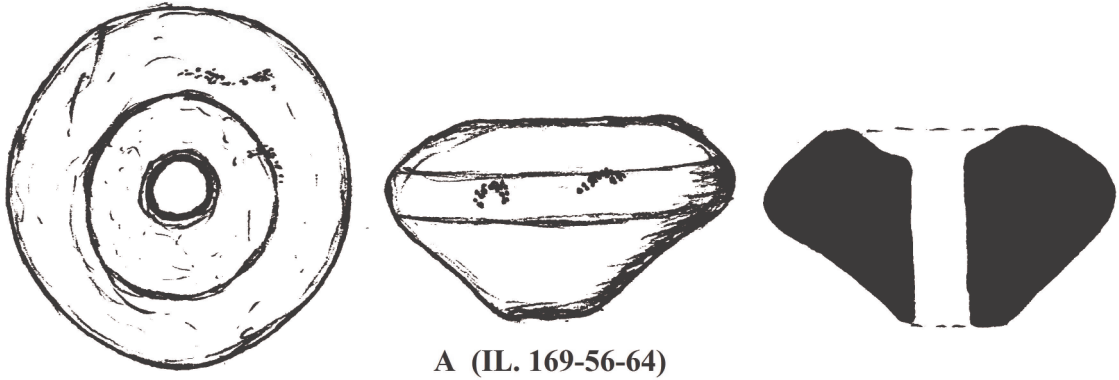

C (KO. 113-617-64)

D (İL. 169-117-64)

ŞEKİL 49

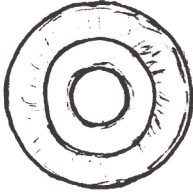

A (IL. 169-56-64)

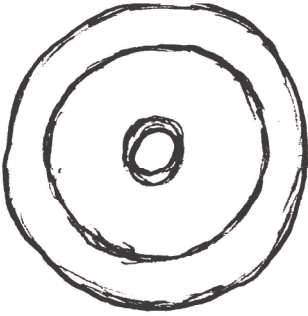
KONİK BİÇİMLİ ve BEZEMESİZ (Tip 6b)

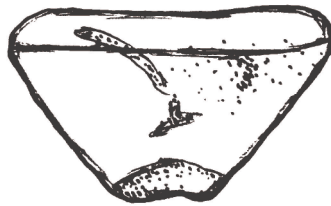
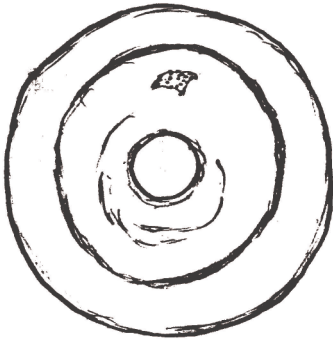
B (BT. 148-36-84)

C (IL. 169-124-64)

D (ÇT. 12-113-12)

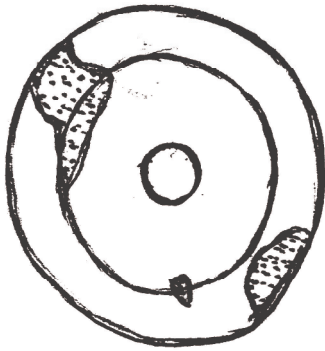

E (ÇY. 83-12-14)

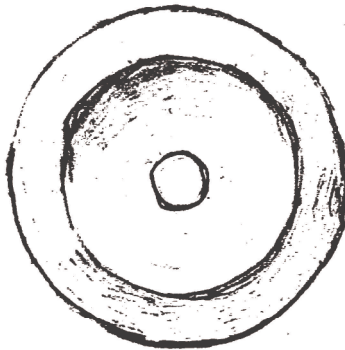
ŞEKİL 50

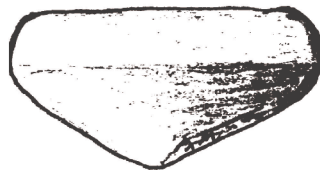
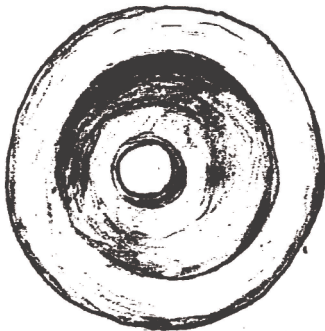
A (KO. 9532)

B (KO. 113-612-64)

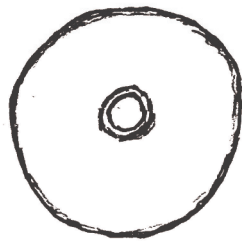

C (ÇY. 19-25-12)

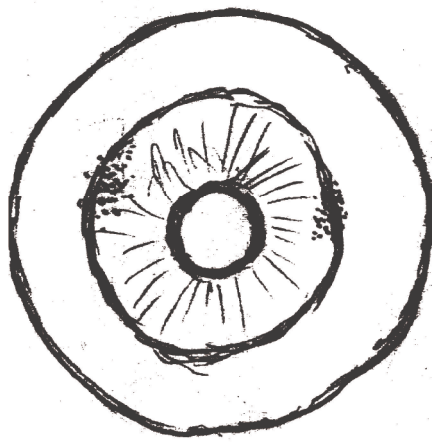

D (ÇY. 19-27-12)

ŞEKİL 51

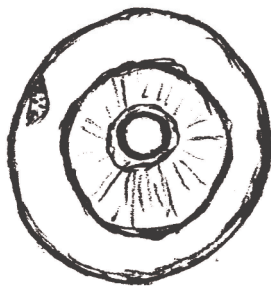

A (ÇT. 12-18-12)

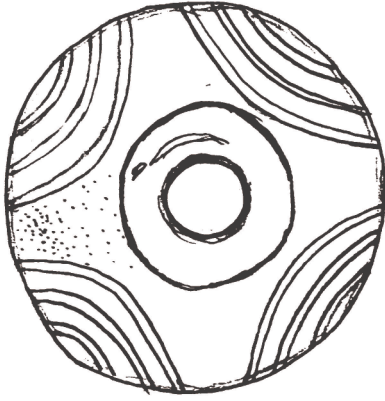
B (PO. 150-72-84)

KONİK BİÇİMLİ ve BEZEMELİ (Tip 6c)

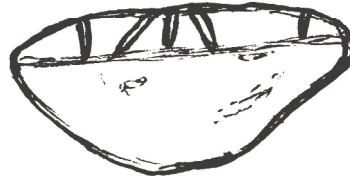
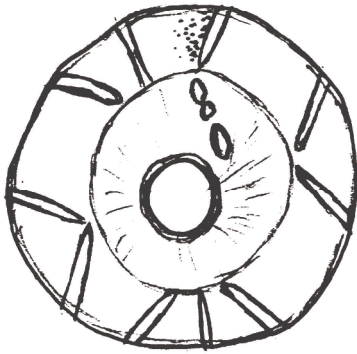

C (BT. 148-44-84)

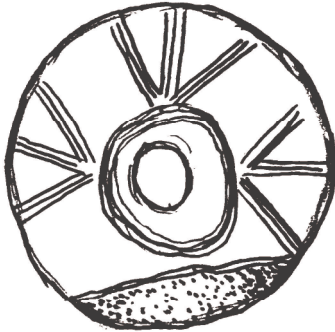
ŞEKİL 52

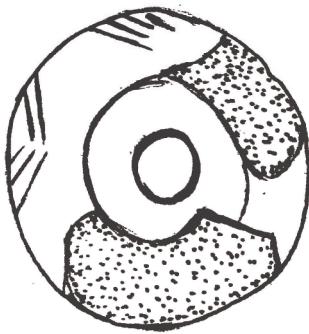
A (BT. 148-42-84)

B (PO. 150-66-84)

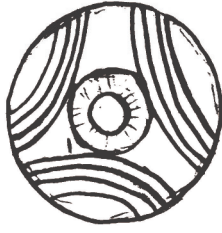

C (ÇY. 2012 H5-330)

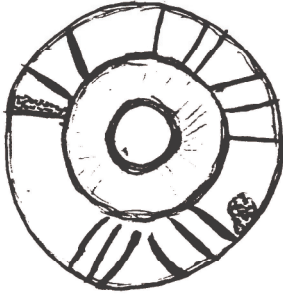

D (KO. 113-180-64)

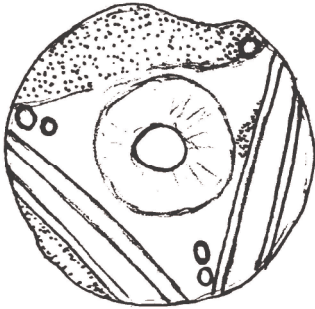
ŞEKİL 53

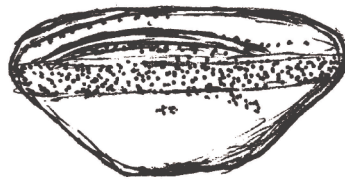
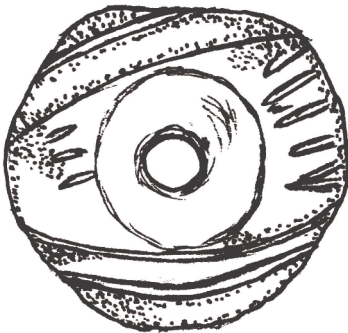
A (PO. 3490)

B (PO. 150-59-84)

C (IL. 169-93-64)

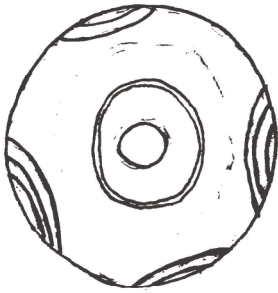

D (IL. 169-91-64)

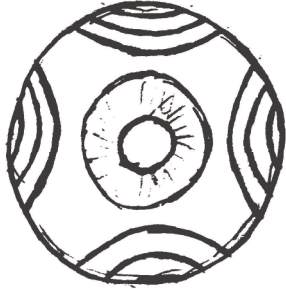
ŞEKİL 54

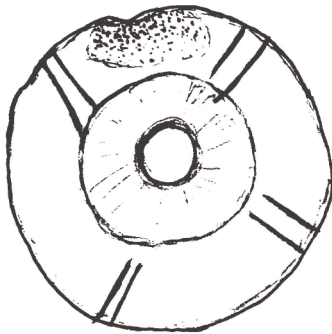
A (ÇY. 2012 H4-25)

B (BT. 148-27-84)

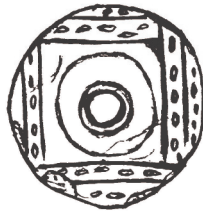

C (PO. 150-63-84)

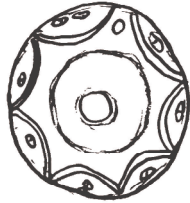

D (BT. 148-34-84)

ŞEKİL 55

A (KO. 113-869-64)

B (ÇY. 2012 H5-197)

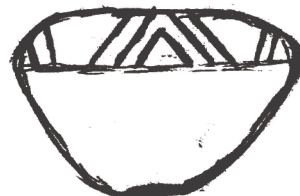

C (ÇY. 2012 H4-49)

KONİK BİÇİMLİ ve BEZEMELİ (Tip 6d)

D (PO. 150-57-84)

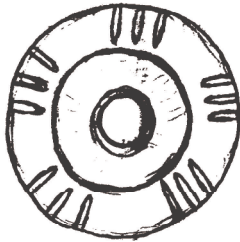
E (PO. 150-60-84)

Ölçek 1/1

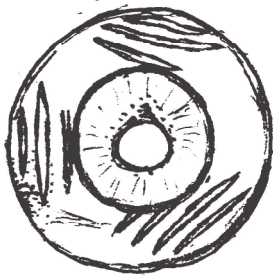
ŞEKİL 56

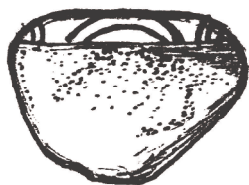
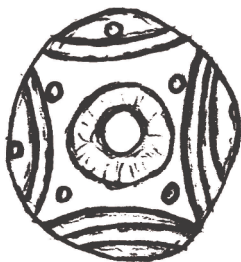
A (ÇY. 2011 H5-103)

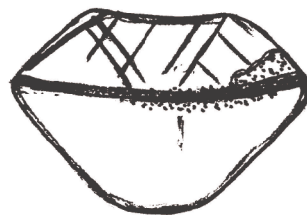
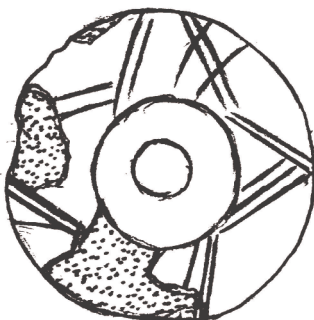
B (IL. 169-9-64)

C (IL. 169-162-64)

D (IL. 169-227-64)

C (KO. 113-634-64)

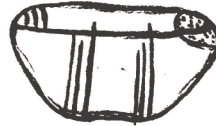
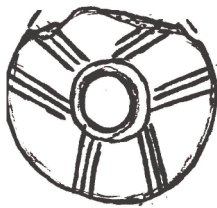
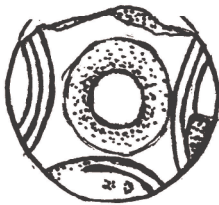
ŞEKİL 57

A (ÇY. 2012 H5-212)

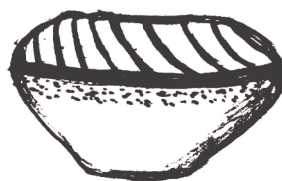
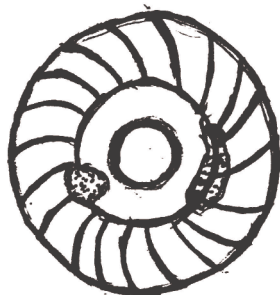
B (ÇY. 2012 G5-211)

C (KO. 113-636-64)

D (PO. 150-65-84)

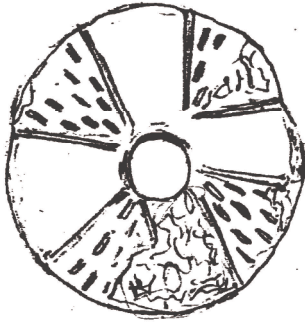

E (KO. 113-616-64)

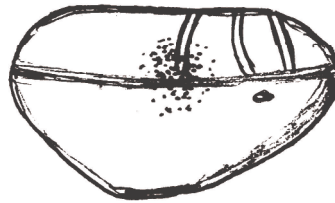
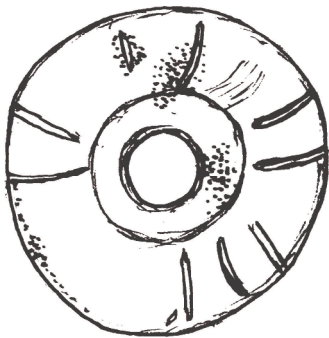
ŞEKİL 58

A (IL. 169-151-64)

B (ÇY. 19-26-12)

C (IL. 169-125-64)

D (IL. 169-123-64)

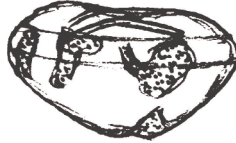
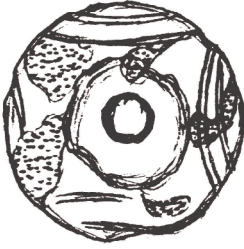
ŞEKİL 59

A (ÇY. 2012 H5-788)

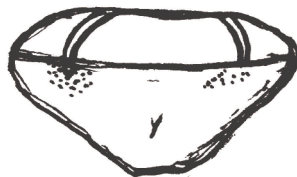
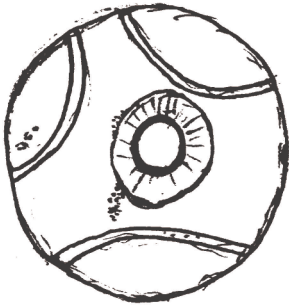
B (ÇY. 2012 G5-15)

C (KO. 113-615-64)

D (IL. 169-135-64)

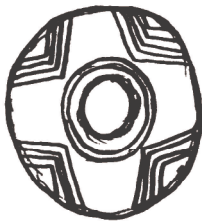

E (IL. 169-92-64)

ŞEKİL 60

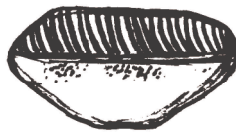
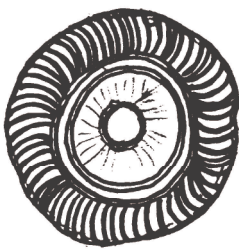
A (ÇY. 2012 I5-121)

B (ÇY. 2012 H5-520)

C (KO. 113-630-64)

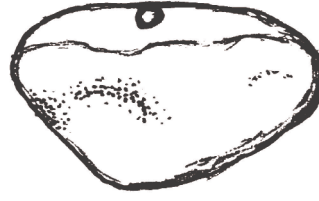
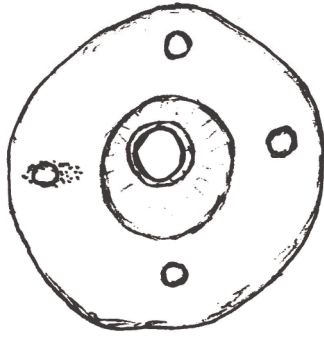
D (BT. 148-35-84)

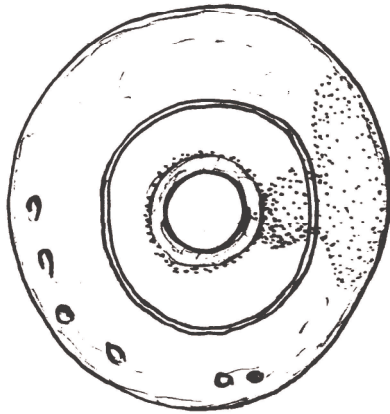
E (PO. 3491)

Ölçek 1/1

ŞEKİL 61

A (BT. 148-28-84)

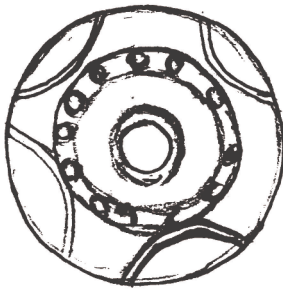

B (KY. 81-223-65)

KONİK BİÇİMLİ ve BEZEMELİ (Tip 6e)

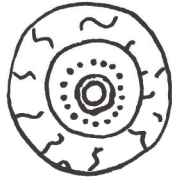
C (AB. 115-315-64)

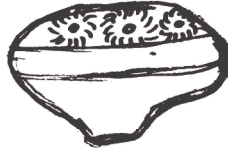
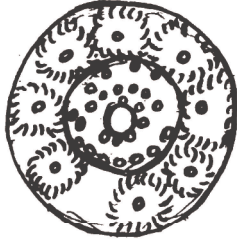
D (KO. 113-878-64)

Ölçek 1/1

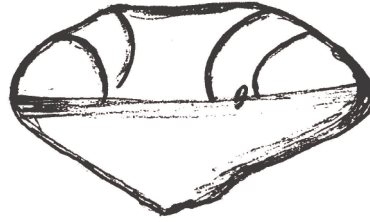
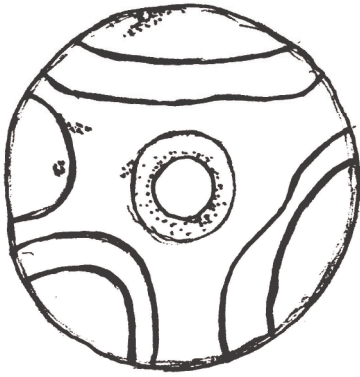
ŞEKİL 62

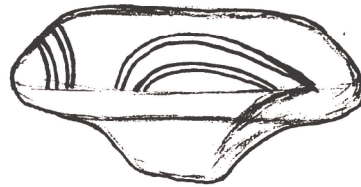
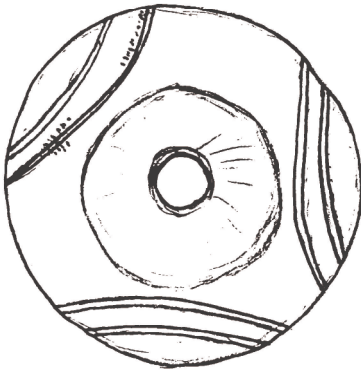
A (CY. 19-8-12)

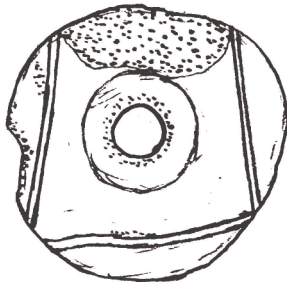
B (PO. 150-53-84)

C (IL. 169-178-64)

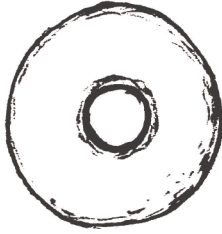
D (IL. 169-94-64)

E (IL. 169-95-84)

ŞEKİL 63

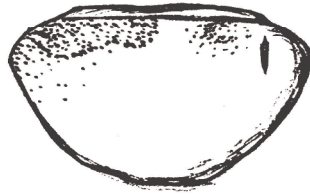
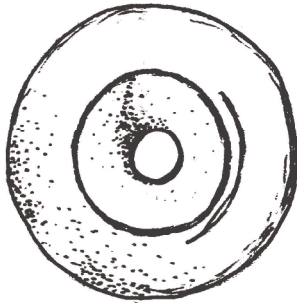
YARIM KÜRE BİÇİMLİ ve BEZEMESİZ (Tip 7a)

A (IL. 169-137-64)

B (IL. 169-131-64)

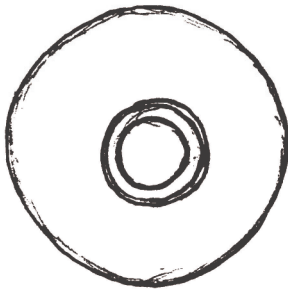
C (IL. 169-177-64)

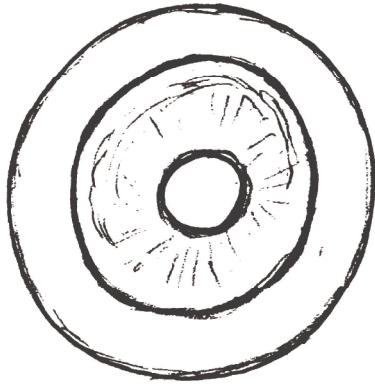
D (PO. 150-67-84)

Ölçek 1/1

ŞEKİL 64

A (AB. 115-265-64/a)

B (BT. 148-75-84)

YARIM KÜRE BİÇİMLİ ve BEZEMELİ (Tip 7b)

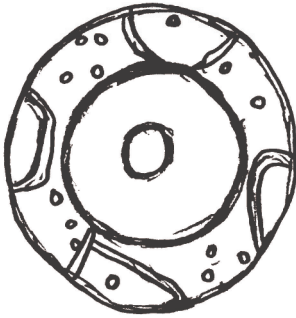
C (ÇY. 19-9-12)

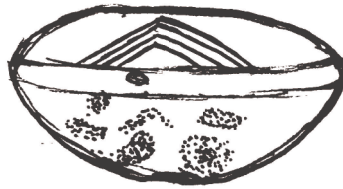
D (IL. 169-121-64)

Ölçek 1/1

ŞEKİL 65

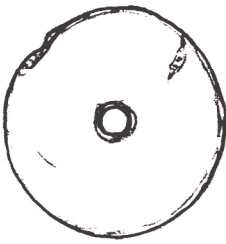

A (ÇY. 2102 H9-223)

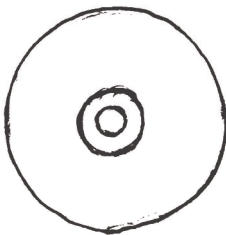

B (PO. 150-46-84)

MERCİMEK BİÇİMLİ ve BEZEMESİZ (Tip 8a)

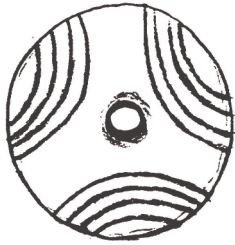
C (AB. 115-393-64)

D (AB. 115-153-64)

ŞEKİL 66

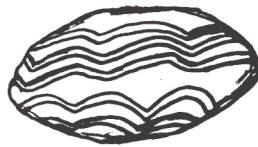
MERCİMEK BİÇİMLİ ve BEZEMELİ (Tip 8b)

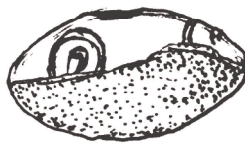
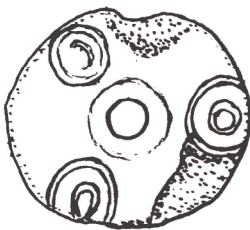
A (IL. 169-152-64)

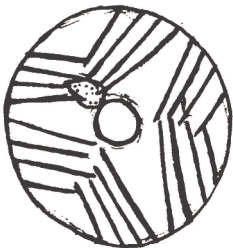
B (KY. 81-237-65)

C (KY. 81-239-65)

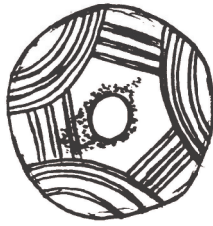
D (KY. 81-7-65)

E (KO. 9572)

Ölçek 1/1

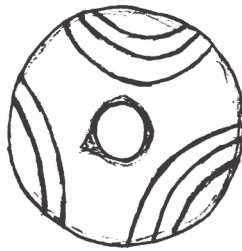
ŞEKİL 67

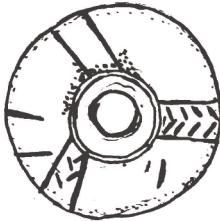
A (KY. 81-30-65)

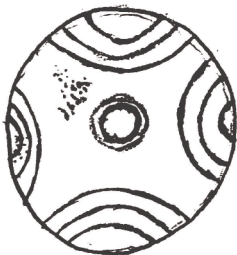
B (KO. 113-625-64)

C (KO. 113-629-64)

D (KY. 81-1-65)

E (KY. 81-327-65)

ŞEKİL 68

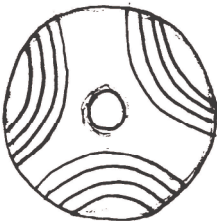
A (KO. 113-880-64)

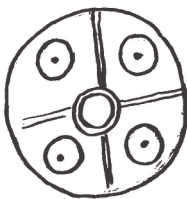
B (KO. 113-623-64)

C (IL. 169-139-64/b)

D (IL. 169-140-64/f)

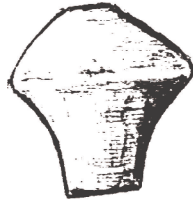
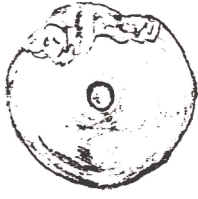

E (ÇY. 19-6-12)

Ölçek 1/1

ŞEKİL 69

KOMPOZİT BİÇİMLİ ve BEZEMESİZ (Tip 9a)

A (ÇY. 19-29-12)

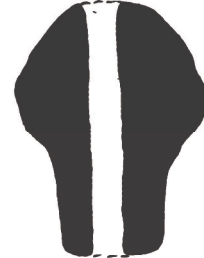
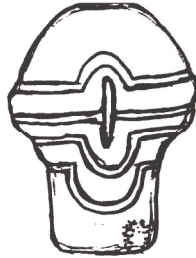
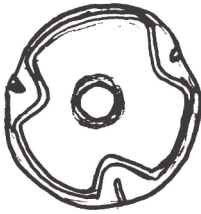

B (AB. 115-414-65)

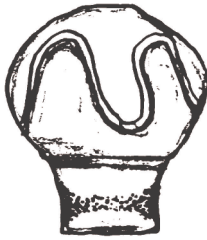
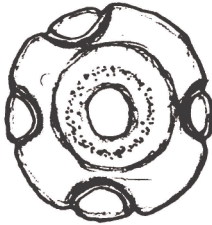

C (ÇY. 2011 H9-137)

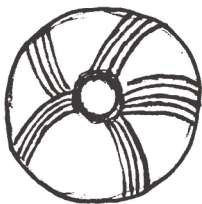
KOMPOZİT BİÇİMLİ ve BEZEMELİ (Tip 9b)

D (KY. 81-126-65)

E (ÇT. 12-5-12)

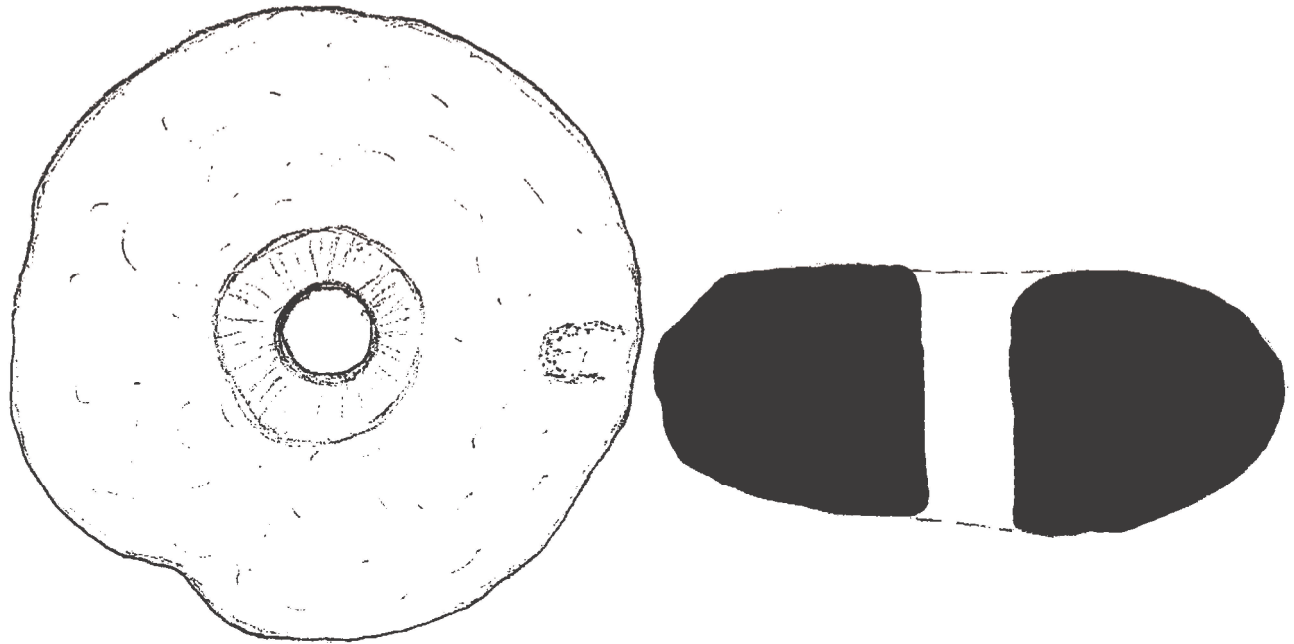

F (AB. 12329)

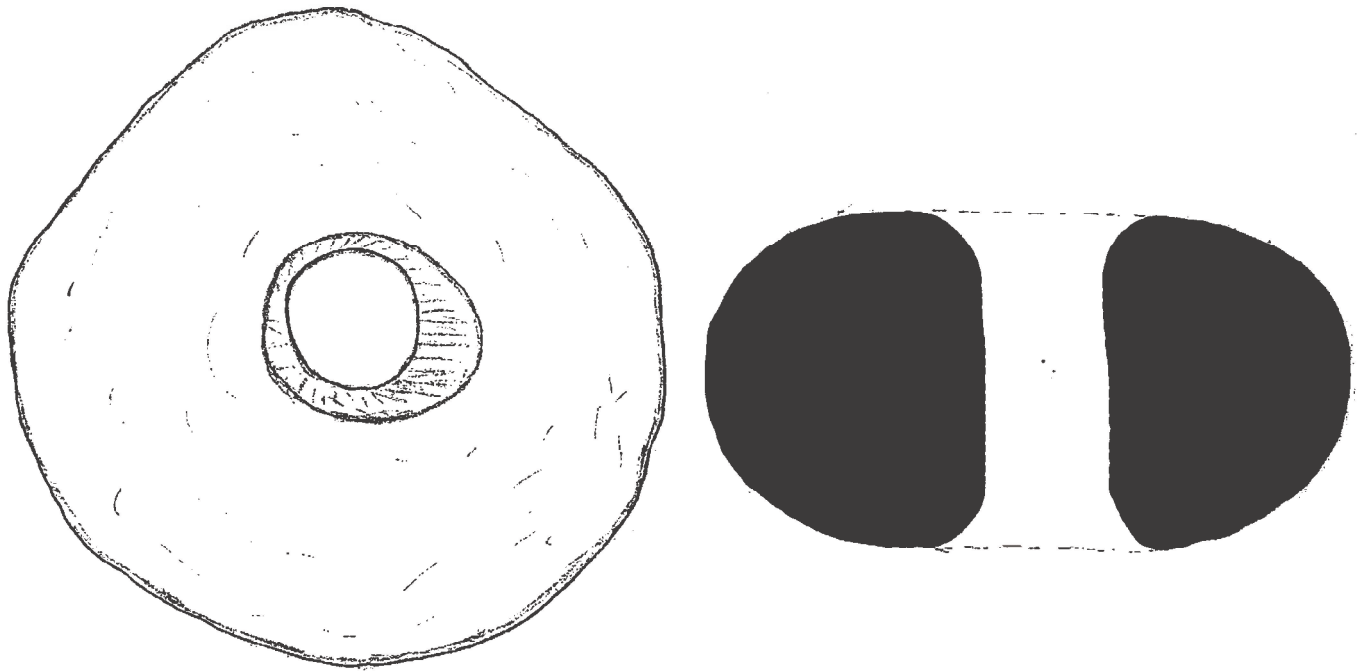
Ölçek 1/1

ŞEKİL 70

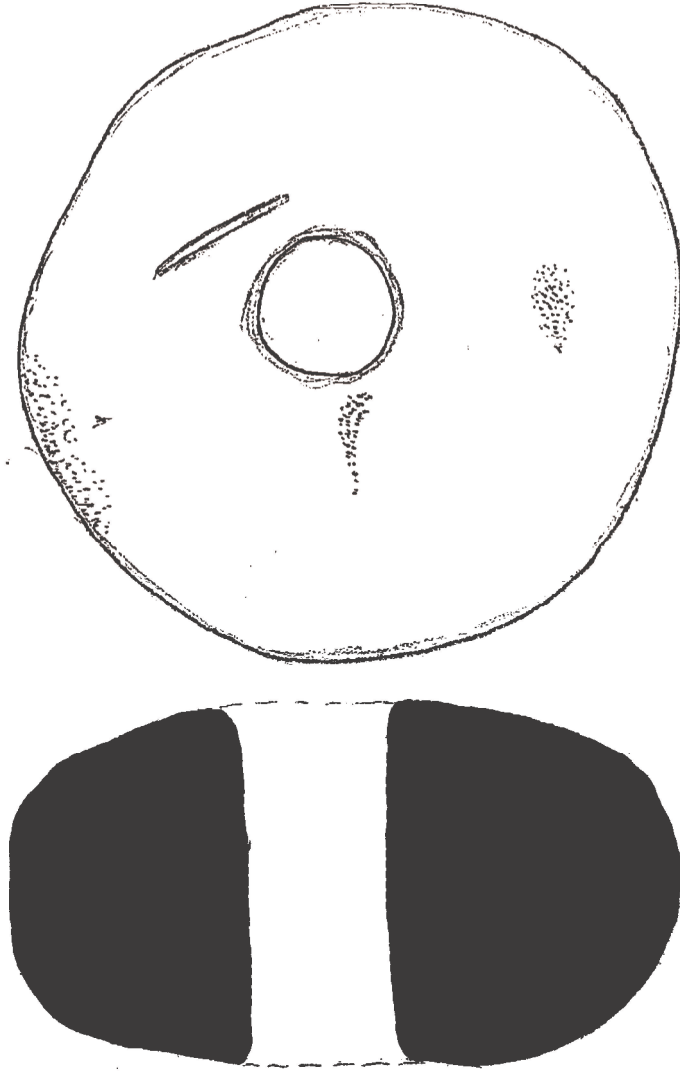
YUVARLAK BİÇİMLİ (Tip1)

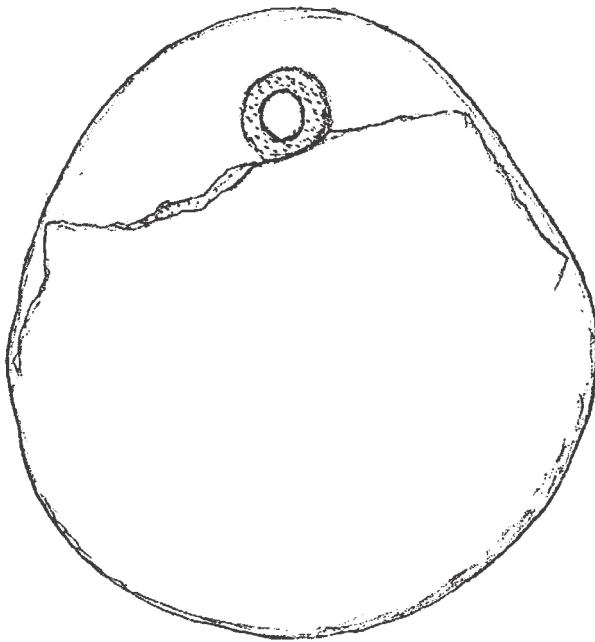
A (BT. 148-30-84)

B (BT. 148-31-84)

A (IL. 169-159-64)

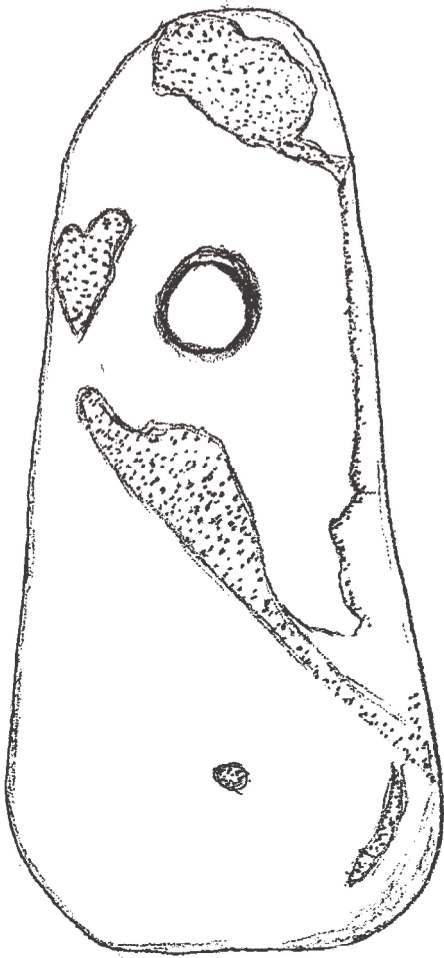

B (ÇT. 12-74-12)

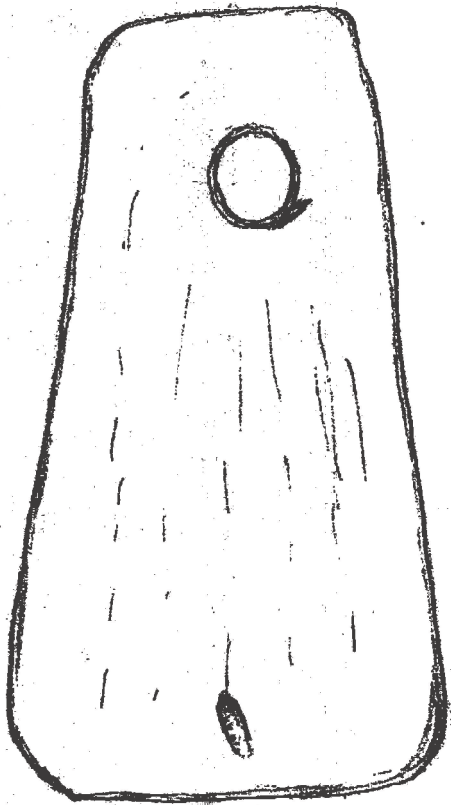
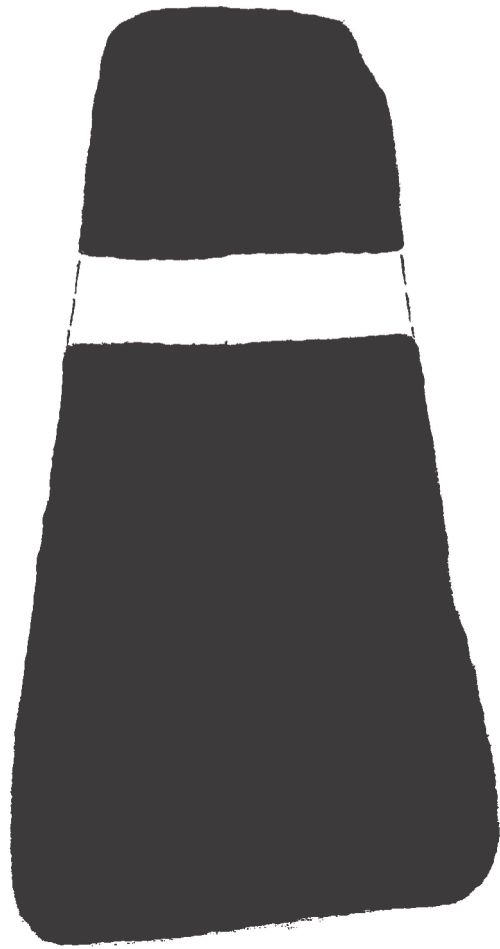

ŞEKİL 72

ÜÇGEN BİÇİMLİ (Tip 2)

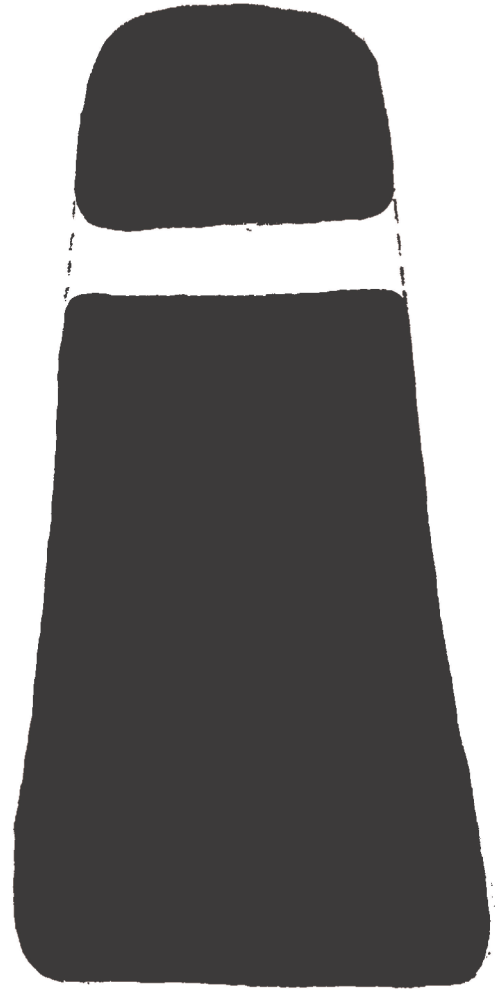
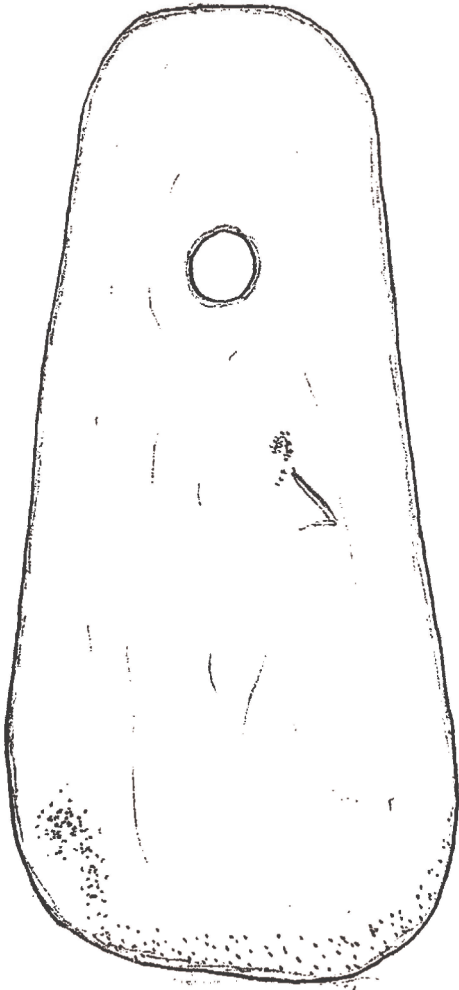
A (BT. 148-8-84)

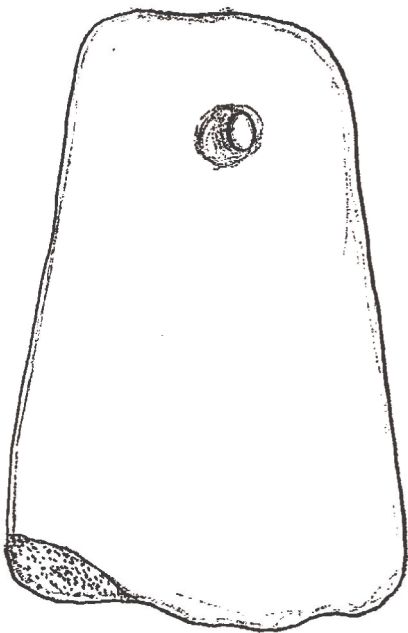
B (BT. 148-9-84)

ŞEKİL 73

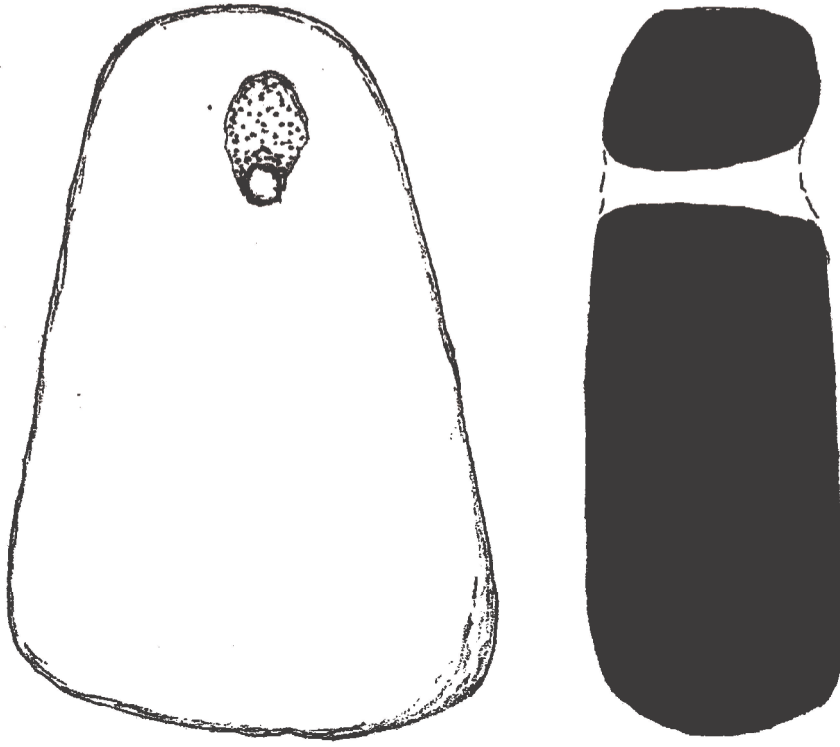
A (BT. 148-10-84)

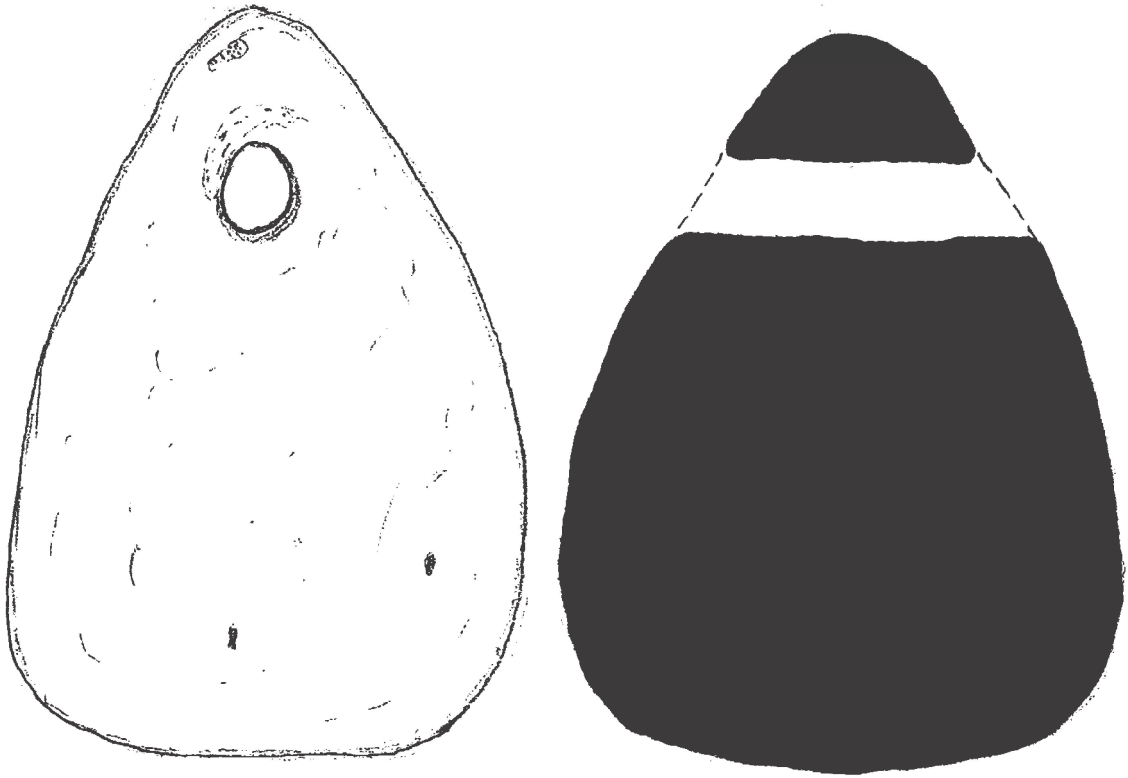
B (ÇT. 11/88-2)

Ölçek 1/1

ŞEKİL 74

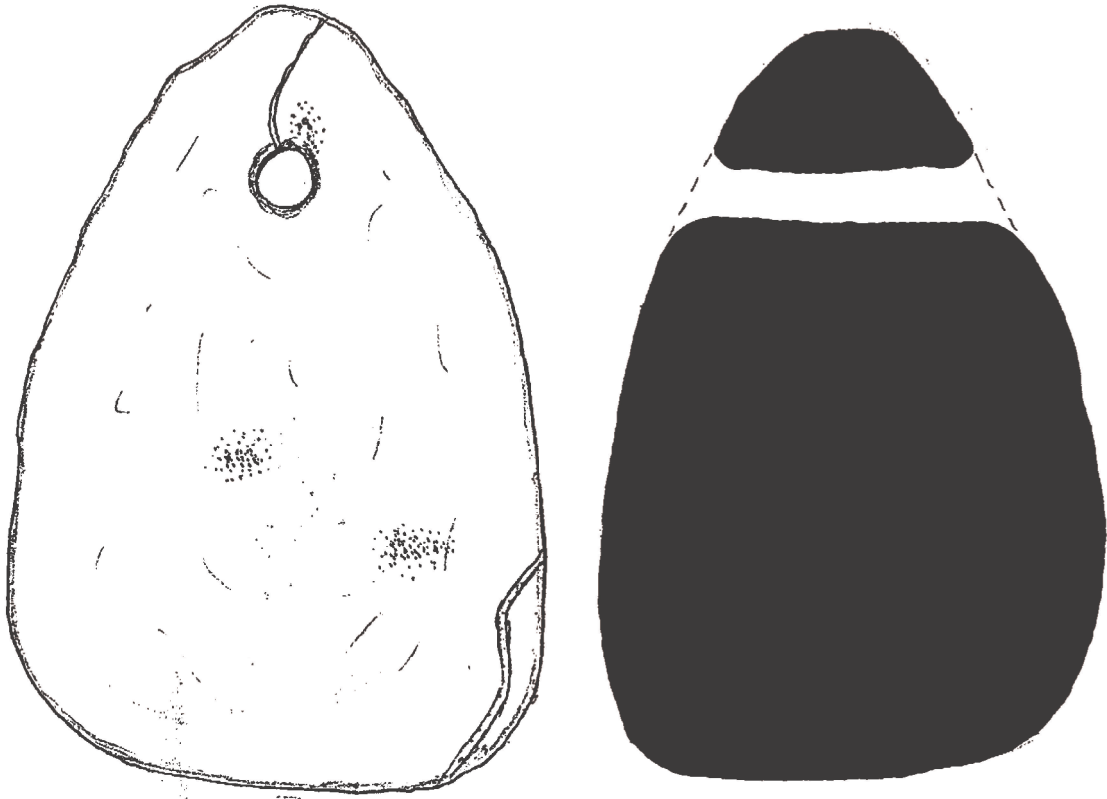
A (ÇT. 11/88-1)

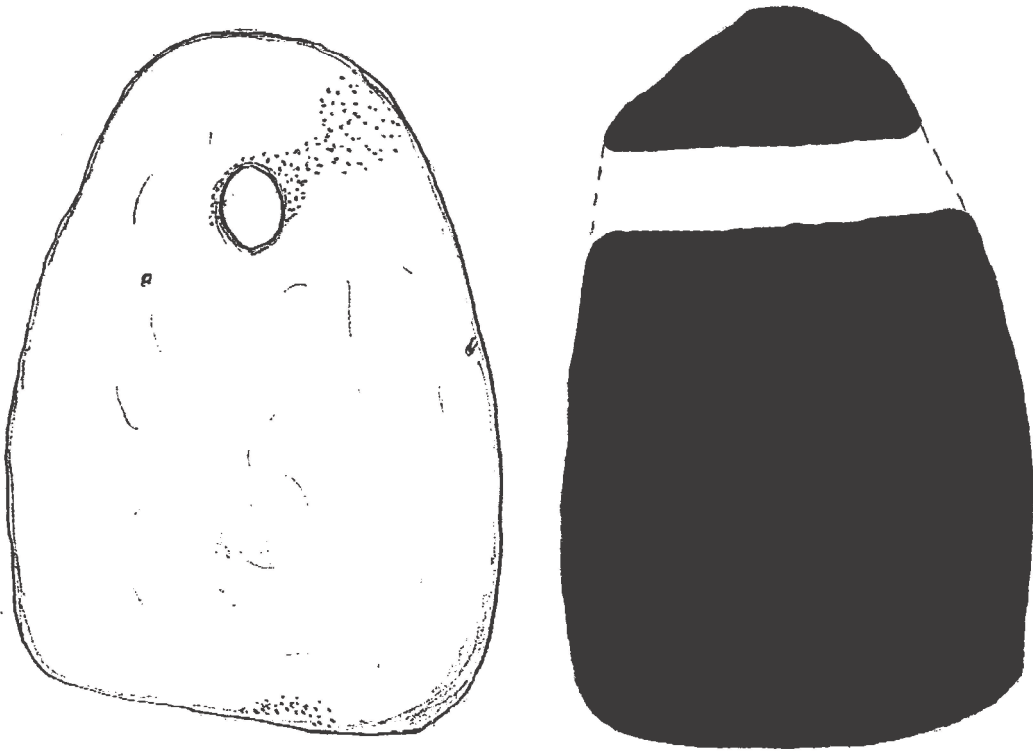
B (EY. 114-271-64/2)

Ölçek 1/1

ŞEKİL 75

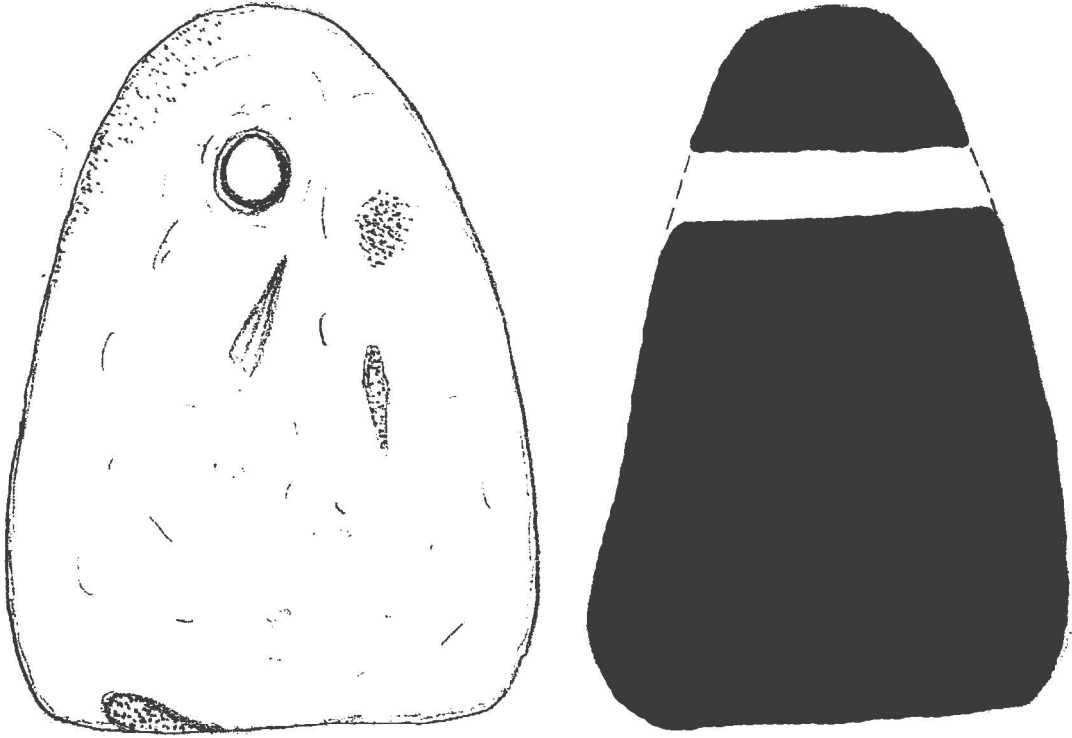
A (EY. 114-271-64/1)

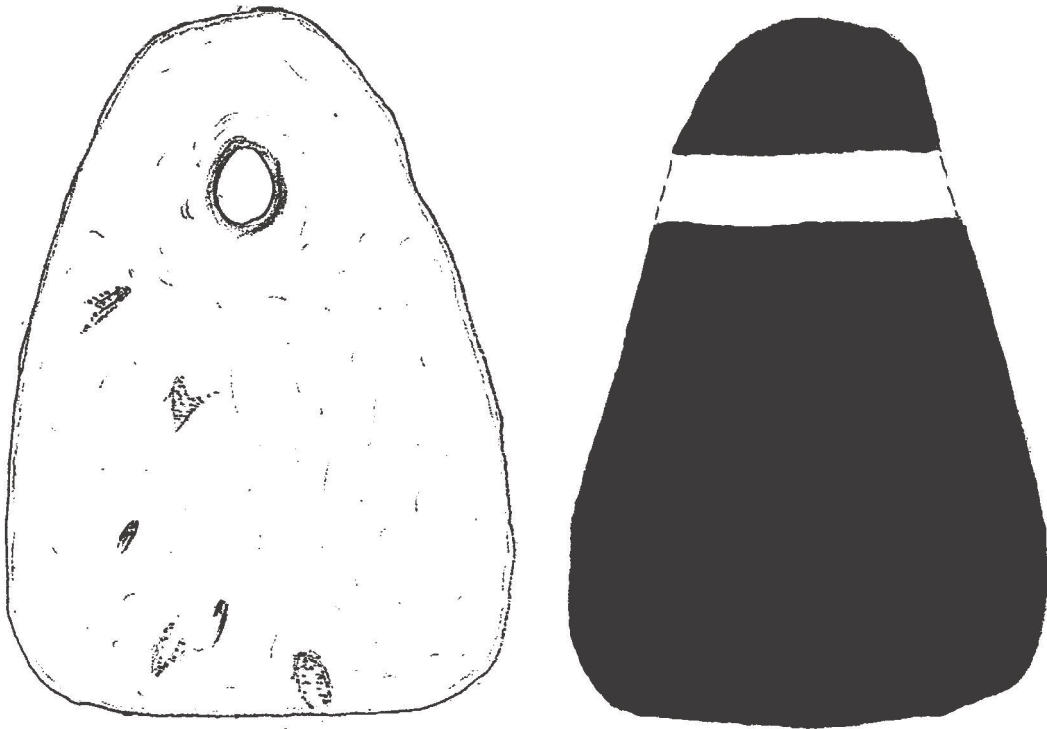
B (EY. 114-270-64/1)

Ölçek 1/1

ŞEKİL 76

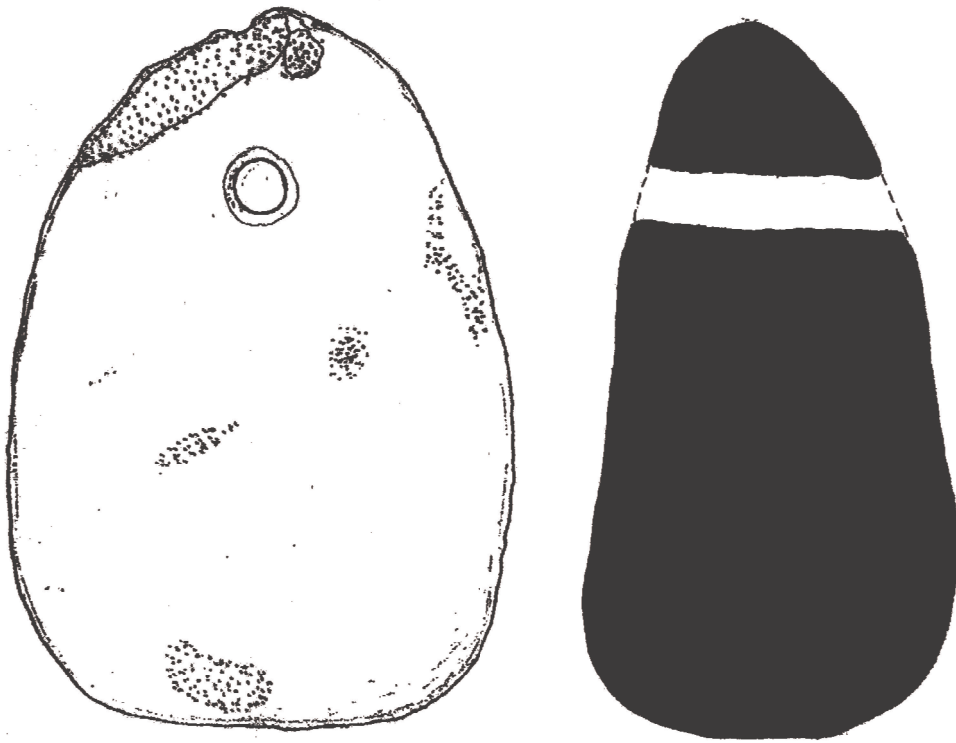

A (EY. 114-270-64/2)

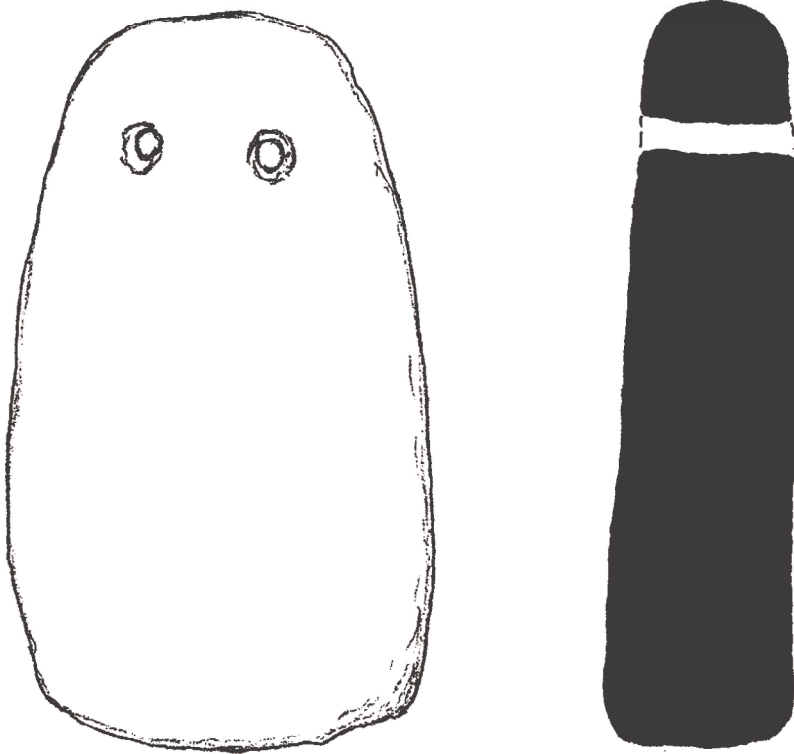
B (EY. 114-270-64/3)

ŞEKİL 77

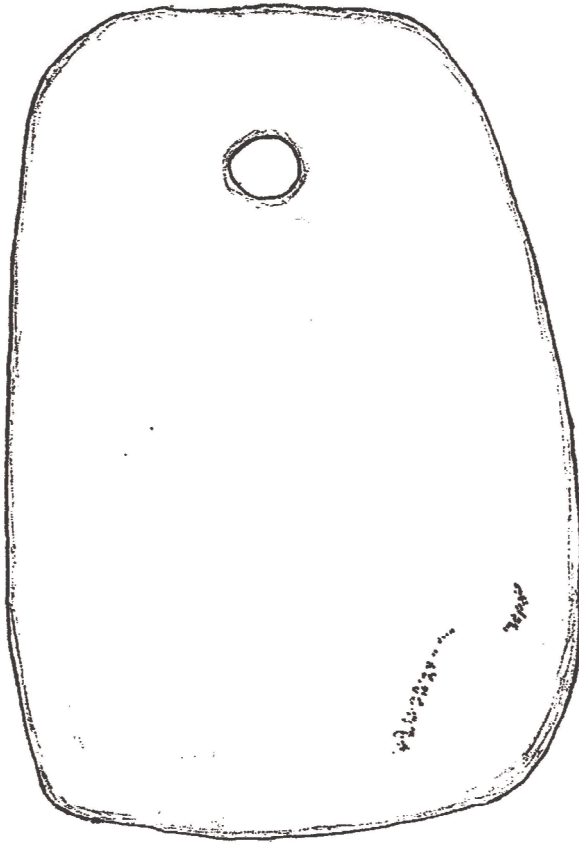
A (KY. 81-302-65)

DİKDÖRTGEN BİÇİMLİ (Tip 3)

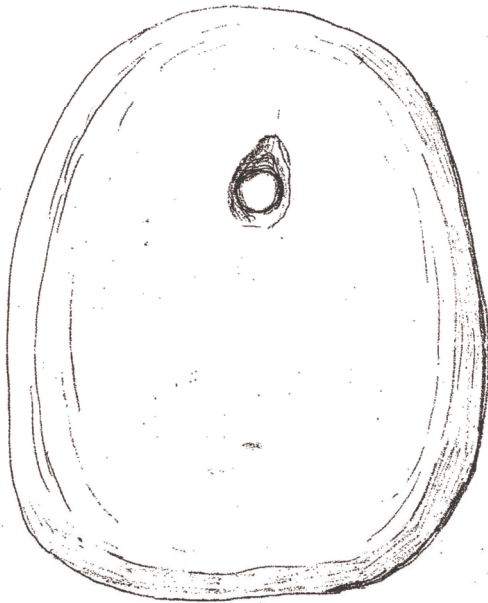
B (ÇT. 11/88-13)

ŞEKİL 78

A (ÇT. 12-178-12)

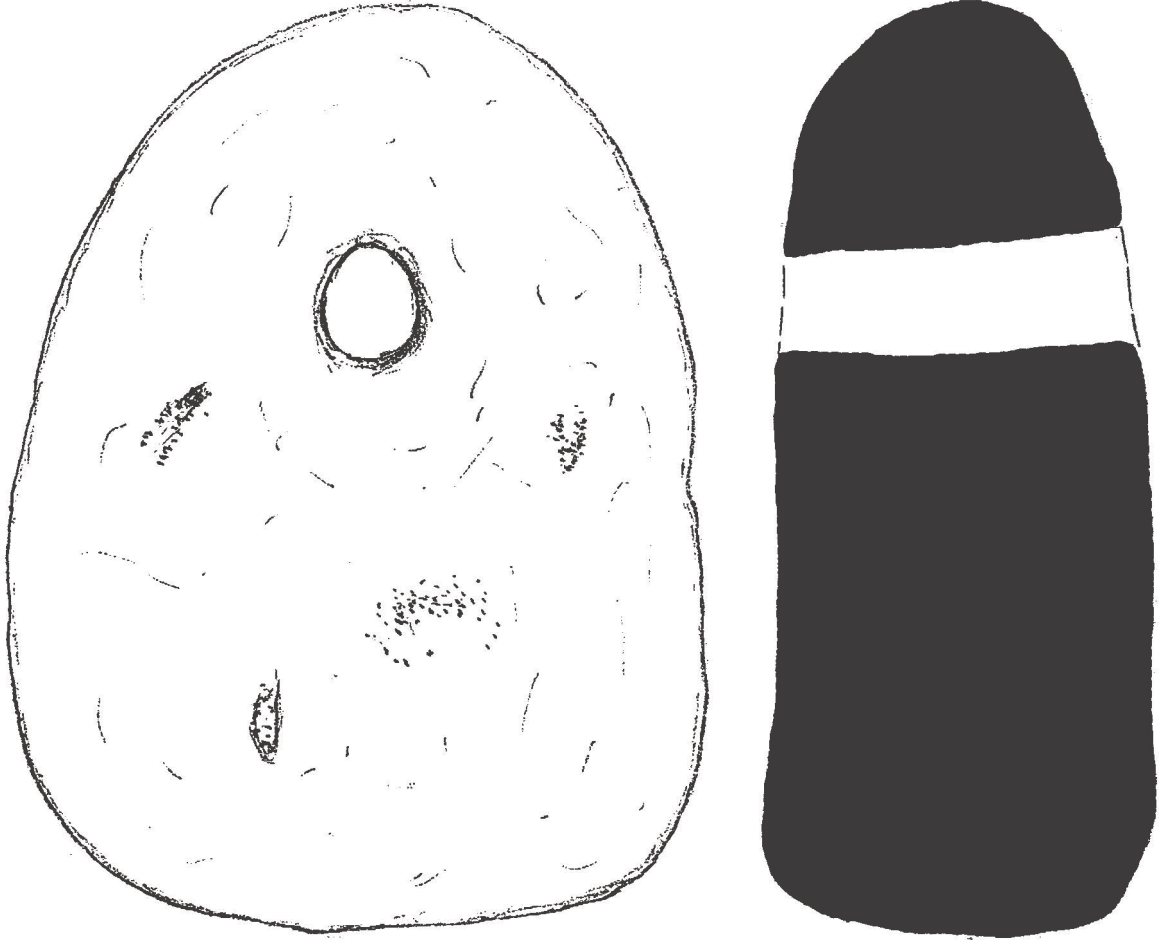
Ölçek 1/1

B (ÇY. 19-42-12)

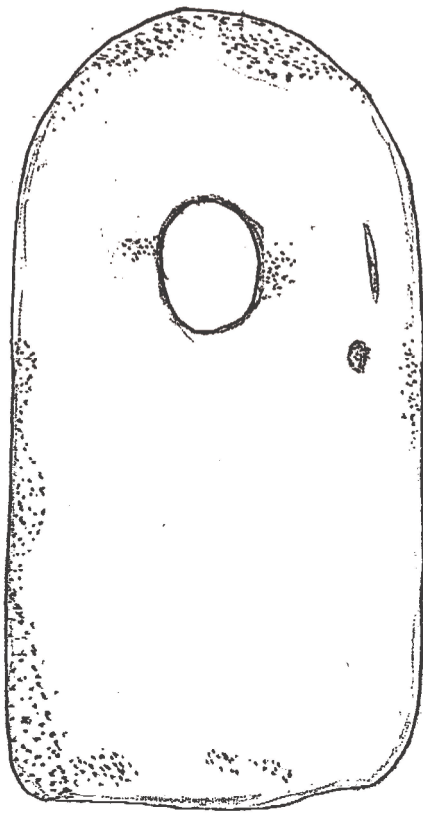
Ölçek 1/2

ŞEKİL 79

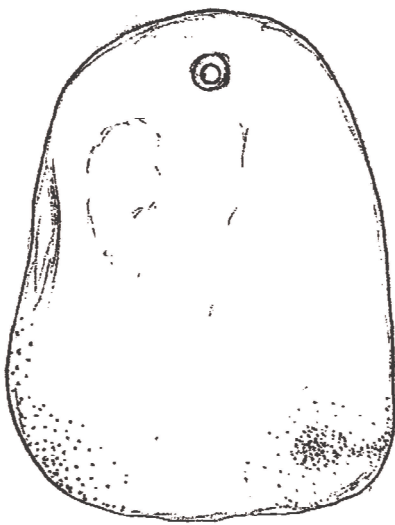

A (EY. 114-270-64/4)

ŞEKİL 80

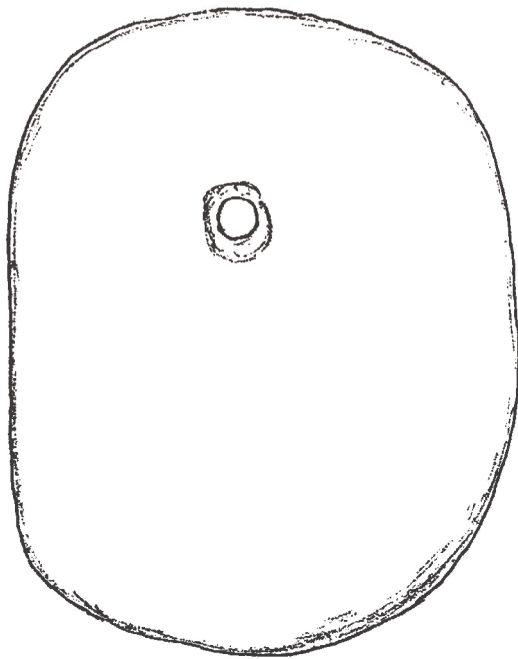
A (IL. 169-161-64)

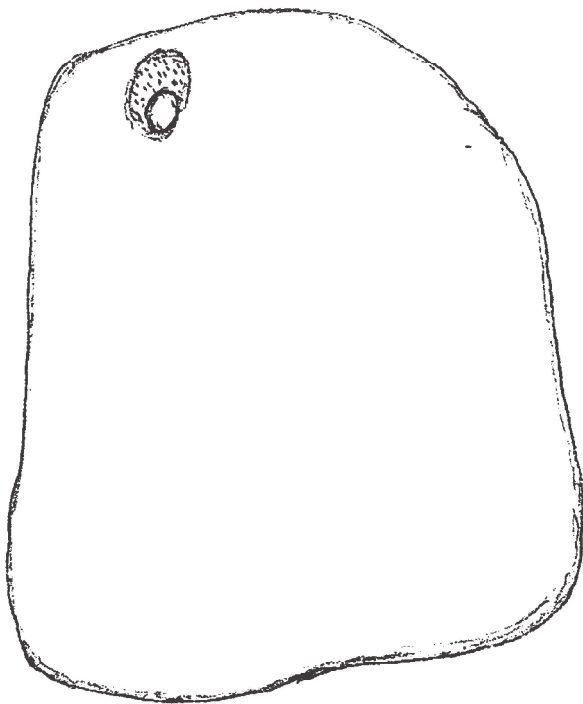
B (IL. 169-174-64)

ŞEKİL 81

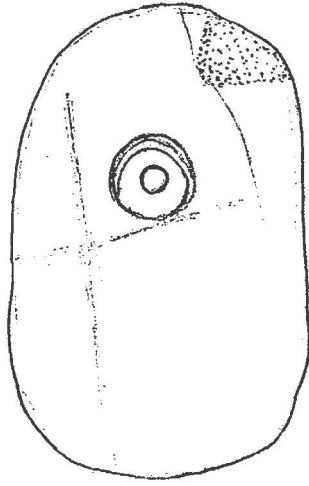
A (ÇT. 11/88-14)

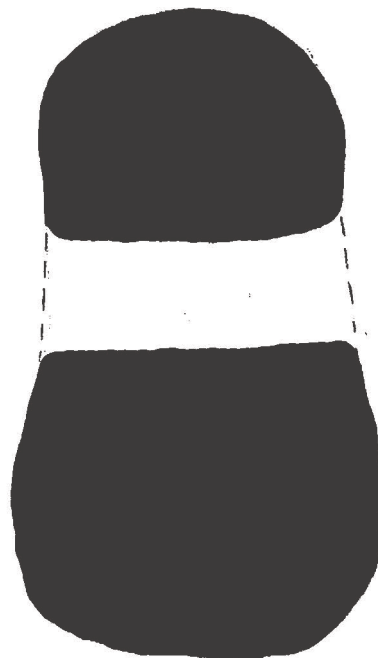
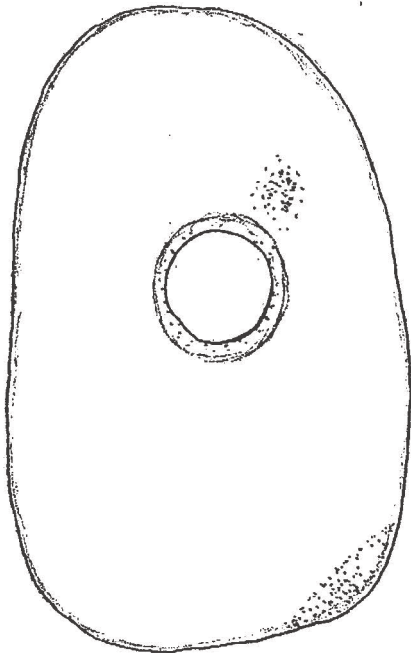
B (ÇT. 12-118-12)

ŞEKİL 82

ELİPS BİÇİMLİ (Tip 4)

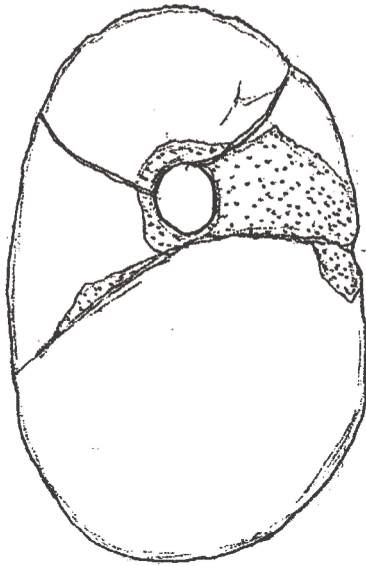
A (KY. 81-111-65)

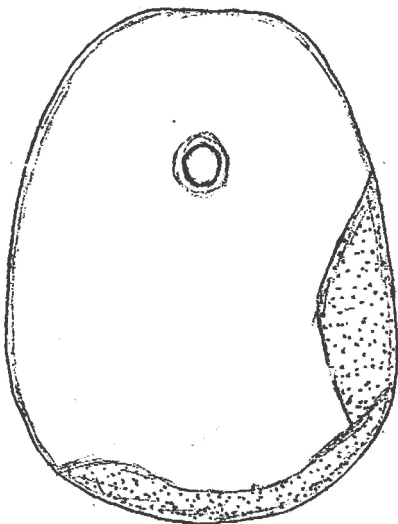
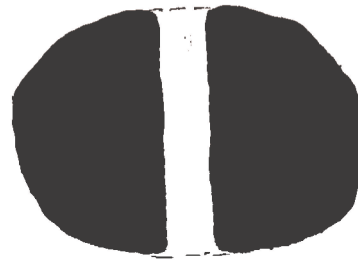
B (BT. 148-4-84)

Ölçek 1/1

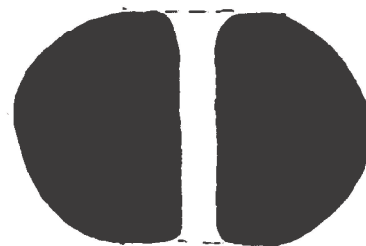
ŞEKİL 83

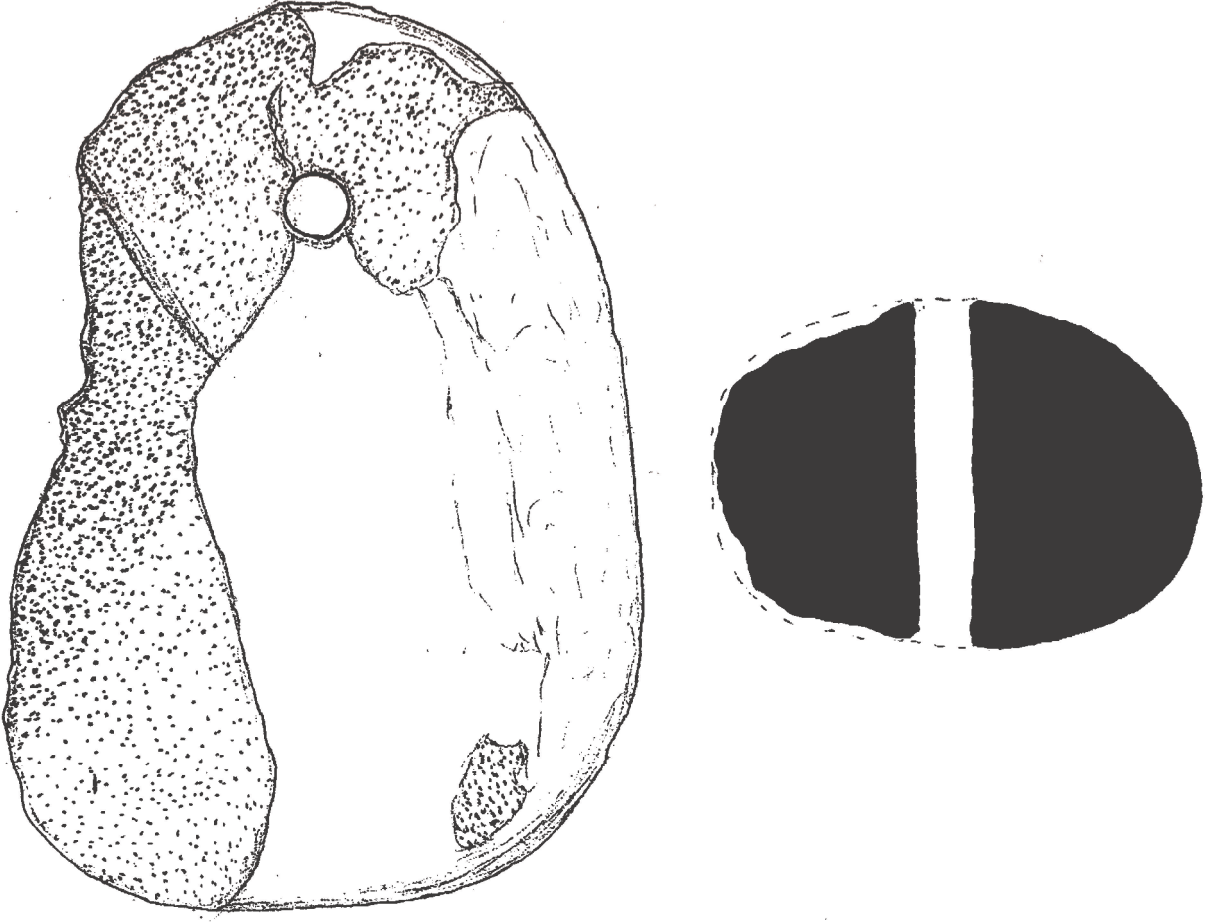
A (KO. 113-903-64)

B (KO. 113-665-64)

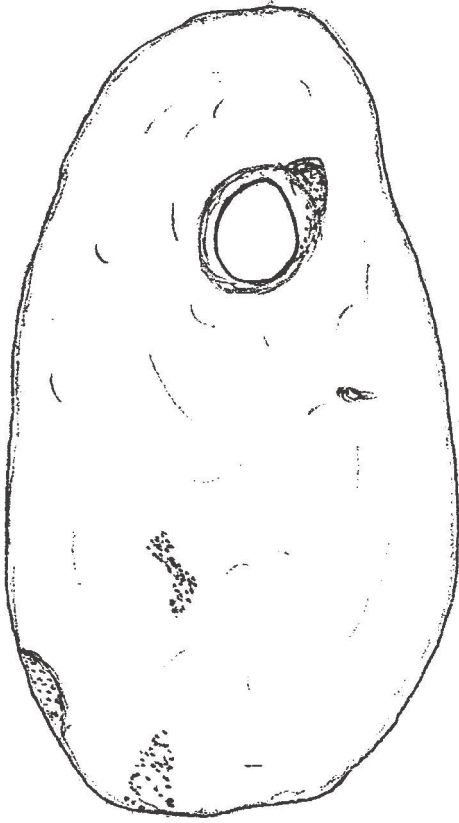

ŞEKİL 84

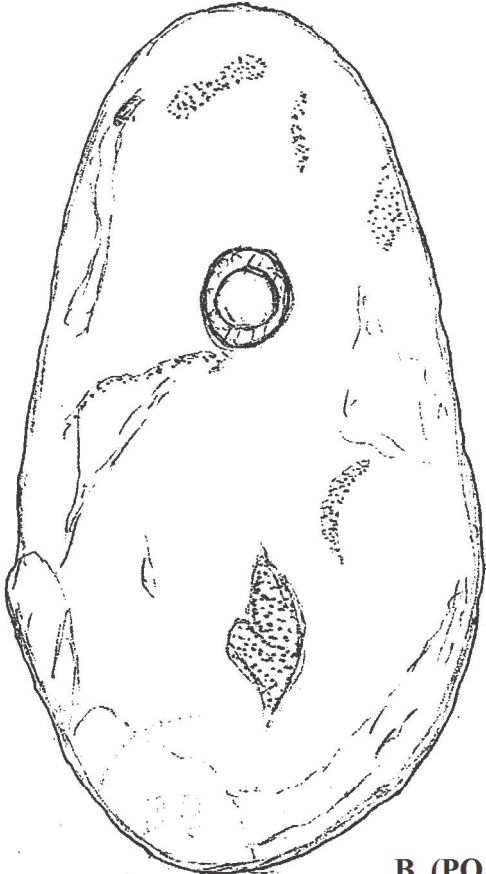
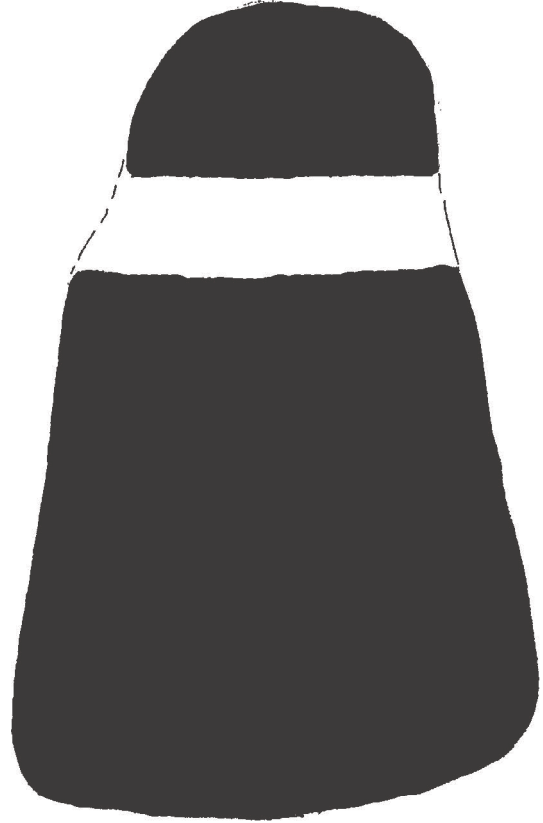

A (KO. 113-900-64)

ŞEKİL 85

A (BT. 148-1-84)

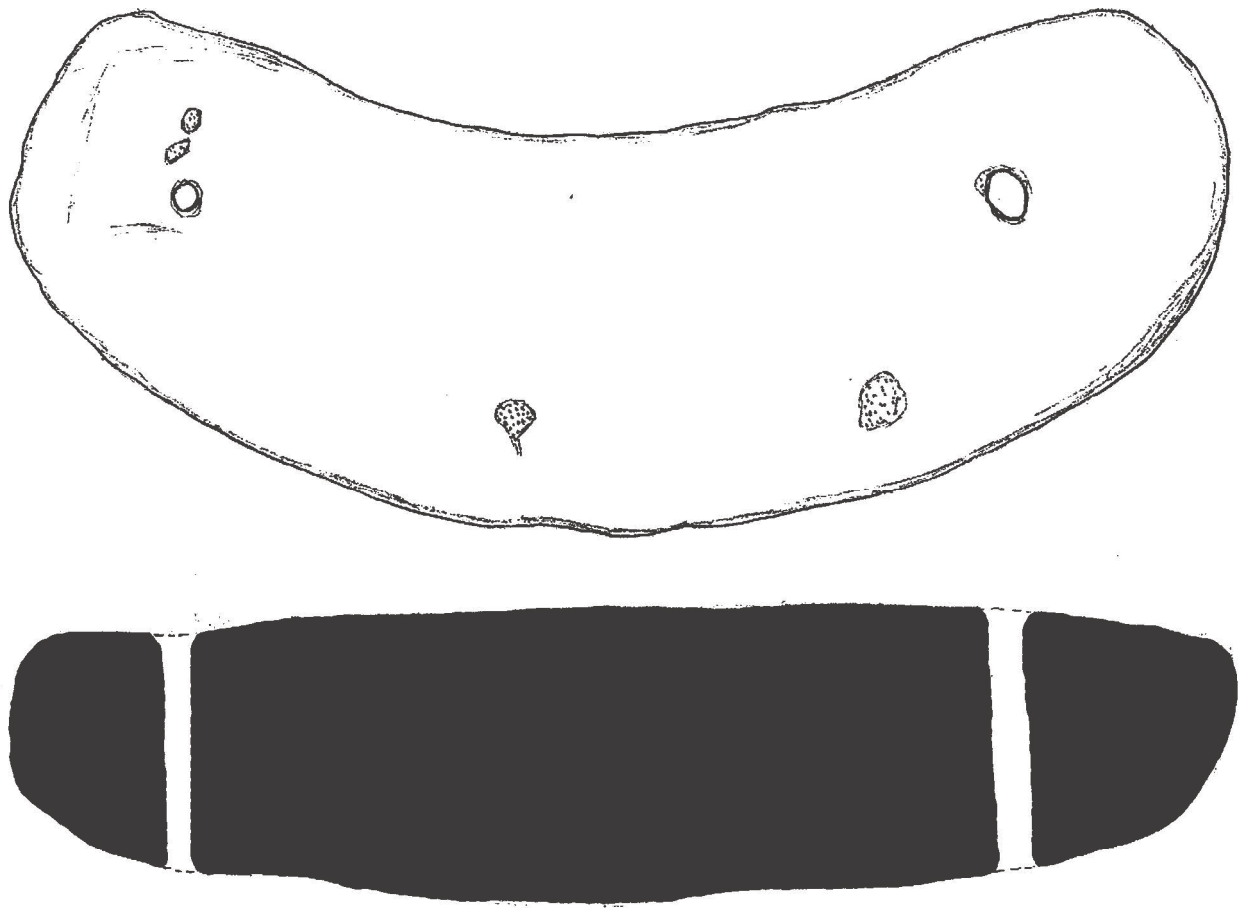
B (PO. 150-81-84)

Ölçek 1/1

ŞEKİL 86

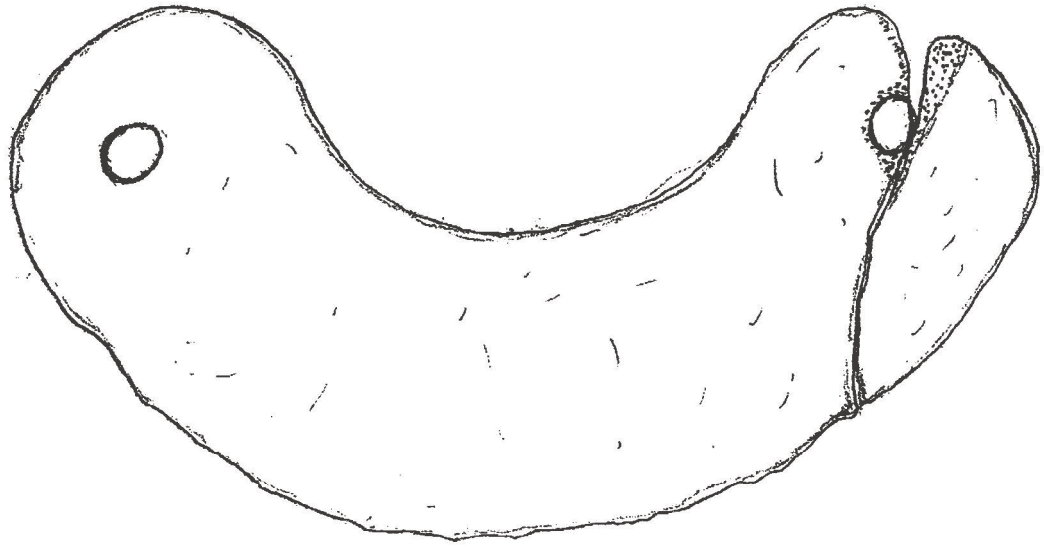
YARIM AY BİÇİMLİ (Tip 5)

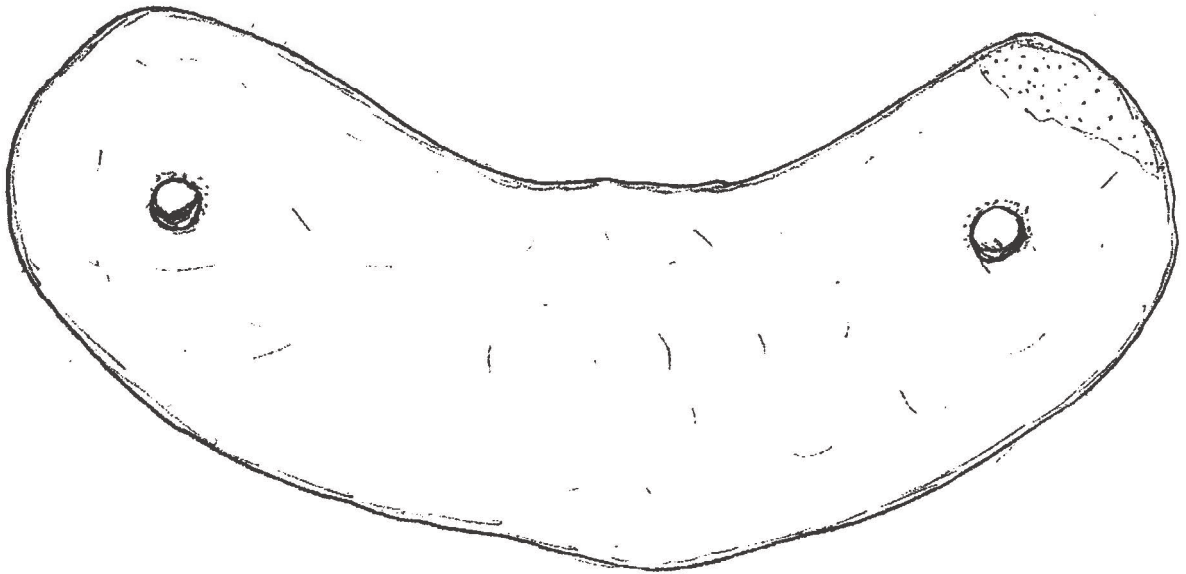
A (PO. 11232)

Ölçek 1/1

ŞEKİL 87

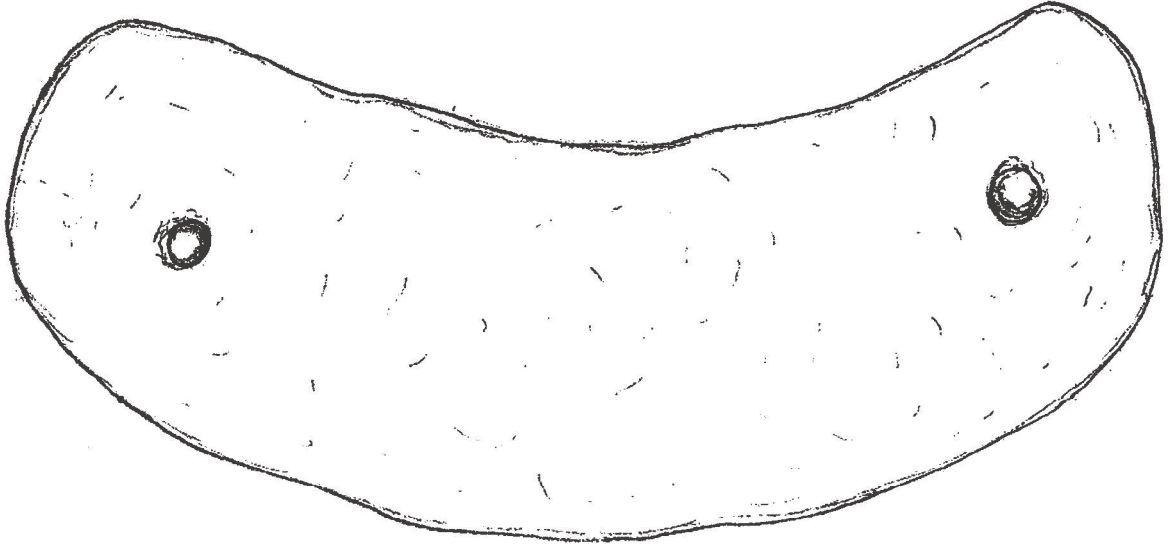

A (PO. 150-82-84)

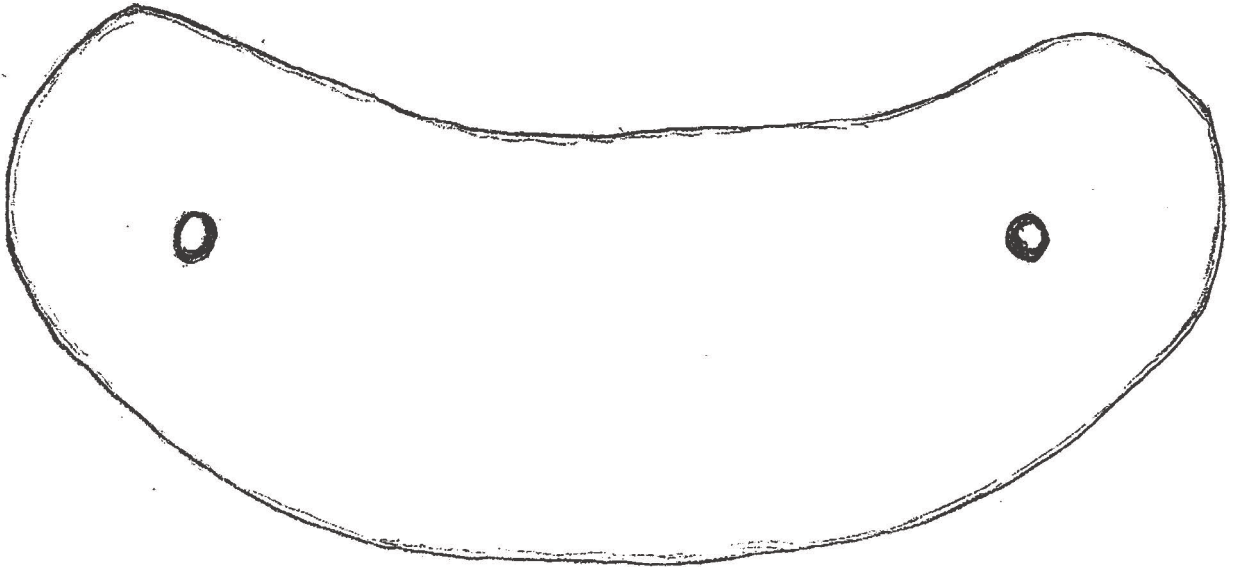

B (PO. 150-83-84)

Ölçek 1/1

A (PO. 150-84-84)

B (PO. 150-87-84)

Ölçek 1/1

1

2

3

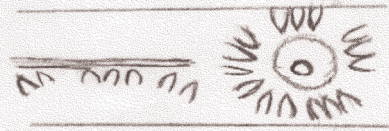
4

5

6

7

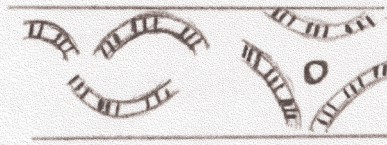
8

9

10

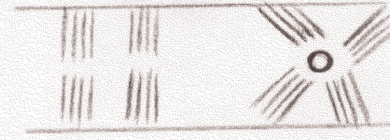
11

12

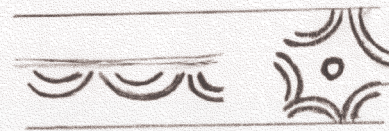
13

14

15

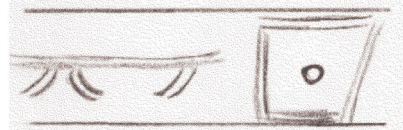
16

17

18

19

20

21

1

2

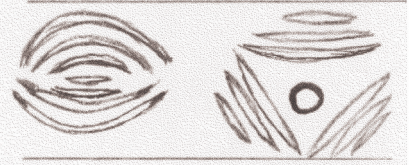
3

4

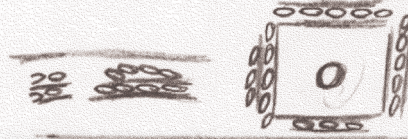
5

6

7

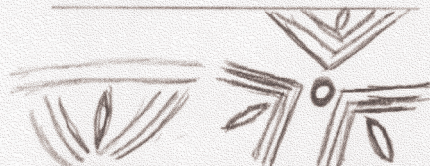
8

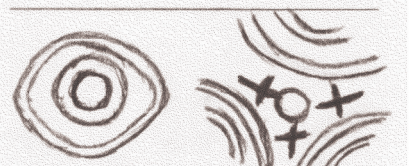
9

10

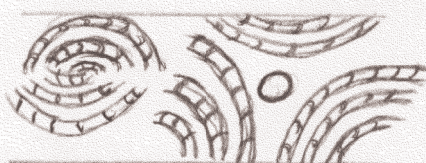
11

12

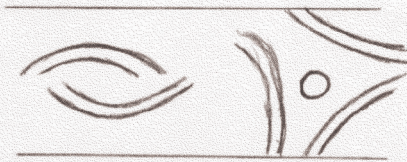
13

14

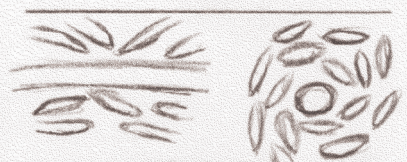
15

16

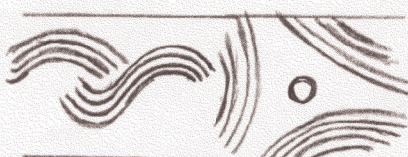
17

18

19

20

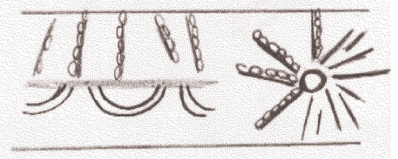
21

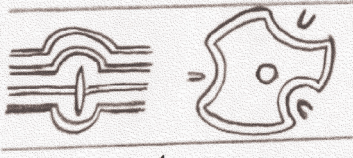
1

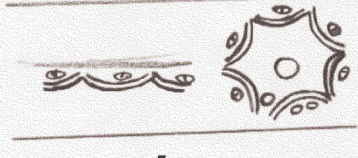
2

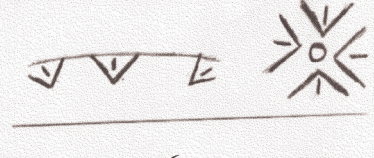
3

4

5

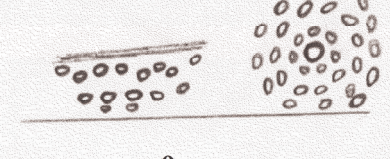
6

7

8

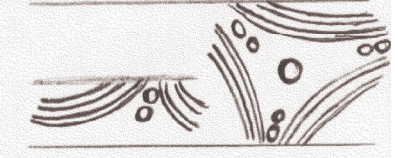
9

10

11

12

13

14

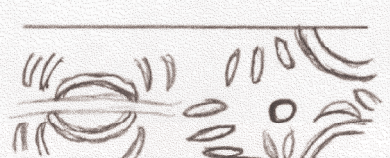
15

16

17

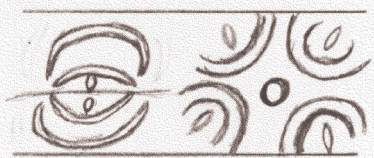
18

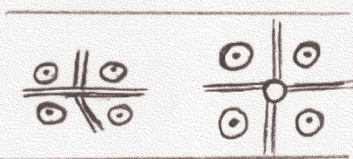
19

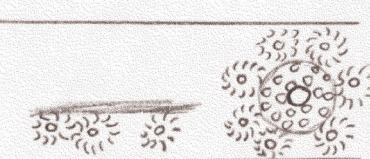
20

21

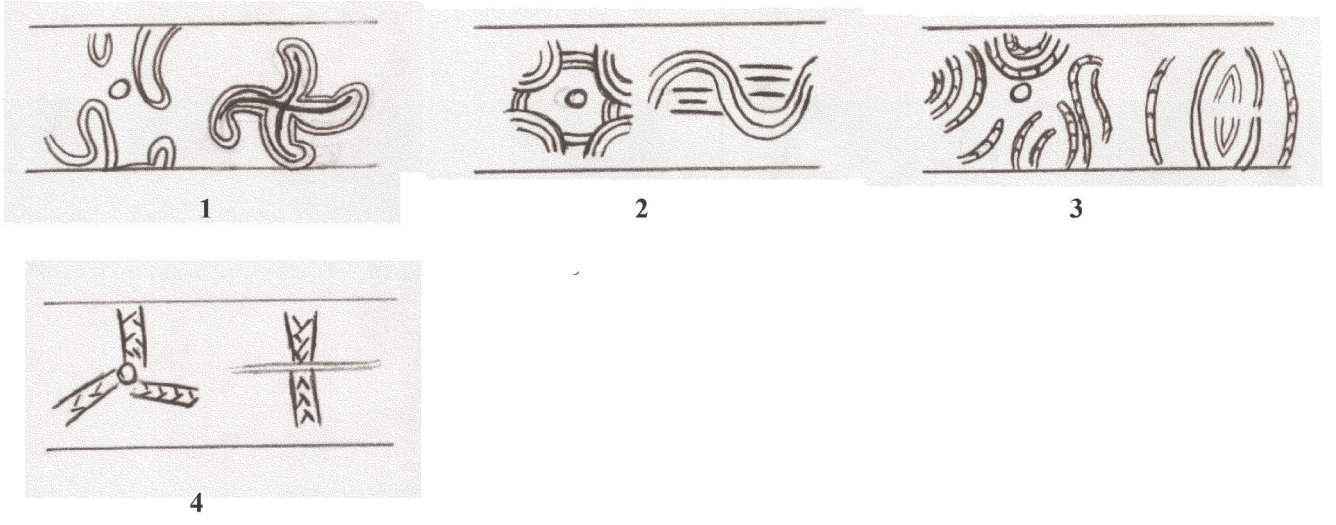
22

23

24

LEVHALAR DİZİNİ

Levha I/1: AB. 115-312-64. Ahlatlıbel Buluntusu.

Levha I/2: AB 12326 (a-b). Ahlatlıbel Buluntusu.

Levha I/3: KY. 81-229-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak B, III.Kısım.

Levha I/4: KO. 9541. Karaoğlan Buluntusu. 8,42 m.-8,62 m.

Levha I/5: EY. 114-243-64. Eti Yokuşu Buluntusu. Ocak B.

Levha I/6: AB. 115-309-64 (a-b). Ahlatlıbel Buluntusu. VIII No'lu Ev, 3,00 m.

Levha I/7: PO. 11225 (a-b). Polatlı Höyük Buluntusu.

Levha I/8: PO. 11226 (a-b). Polatlı Höyük Buluntusu.

Levha I/9: KO. 113-646-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 10,00 m.-10,50 m.

Levha I/10: KO. 113-640-64. Karaoğlan Buluntusu. 10,00 m.-10,50 m.

Levha II/11: KO. 113-652-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 11,00 m.-11,50 m.

Levha II/12: KO. 113-648-64. Karaoğlan Buluntusu. 10,00 m.-10,50 m.

Levha II/13: EY. 114-34-64. Etiyokuşu, Ocak A.

Levha II/14: AB. 115-151-64. Ahlatlıbel Buluntusu.

Levha II/15: AB. 115-324-64. Ahlatlıbel Buluntusu.

Levha II/16: EY. 114-245-64. Etiyokuşu, Ocak B.

Levha II/17: EY. 114-227-64. Etiyokuşu, Ocak B.

Levha II/18: EY. 114-27-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak A.

Levha II/19: EY. 114-288-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak C.

Levha II/20: EY. 114-100-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak A.

Levha II/21: EY. 114-99-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak A.

Levha II/22: EY. 114-247-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak B.

Levha II/23: EY. 114-51-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak A.

Levha II/24: AB. 115-154-64. Ahlatlıbel Buluntusu. III Nolu Ev, 1,10 m.

- Levha III/25:** EY. 114-286-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak C.
- Levha III/26:** AB. 115-280-64. Ahlatlıbel Buluntusu.
- Levha III/27:** EY. 114-225-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak B.
- Levha III/28:** AB. 115-279-64. Ahlatlıbel Buluntusu.
- Levha III/29:** AB. 115-375-64. Ahlatlıbel Buluntusu. Doğu Açması, 1,98 m.
- Levha III/30:** KY. 81-222-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak C.
- Levha III/31:** KO. 113-890-64. Karaoğlan Buluntusu. 17,20 m.-17,40 m.
- Levha III/32:** BT. 148-38-84. Bitik Buluntusu. S14 No'lu Açma, 8m.-8,20 m.
- Levha III/33:** AB. 115-418-64 (a-b). Ahlatlıbel Buluntusu. Ocak III, 1,10 m.
- Levha III/34:** EY. 114-142-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak B.
- Levha III/35:** EY. 114-249-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak B.
- Levha III/36:** EY. 114-84-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak A.
- Levha III/37:** ÇY. H9 314-12-9 (a-b). Çayyolu Höyük Buluntusu. H9 Açması.
- Levha IV/38:** AB. 115-221-64 (a-b-c). Ahlatlıbel Buluntusu. Batı Etek, 2 m.
- Levha IV/39:** KO. 113-889-64 (a-b-c). Karaoğlan Buluntusu. 13,05 m.-13,30 m.
- Levha IV/40:** AB. 115-149-64. Ahlatlıbel Buluntusu.
- Levha IV/41:** AB. 115-209-64 (a-b). Ahlatlıbel Buluntusu. Ocak I, 1,60 m.
- Levha IV/42:** KO. 113-632-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 9,50 m.-10,00 m.
- Levha IV/43:** IL. 169-118-64. Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha IV/44:** ÇT. 12-9-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha IV/45:** AB. 115-347-64 (a-b). Ahlatlıbel Buluntusu. Ocak I, 2,50 m.
- Levha V/46:** ÇT. 12-13-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha V/47:** KY. 81-124-65 (a-b). Karayavşan Buluntusu. Ocak B, III.Kısım.
- Levha V/48:** ÇY. 12-5-12. Çayyolu Höyük Buluntusu. H9 Açması.
- Levha V/49:** KY. 81-12-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak B, Satih.
- Levha V/50:** KO. 113-886-64. Karaoğlan Buluntusu. 7,60 m.-7,80 m.

- Levha V/51:** IL. 169-223-64. Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha V/52:** KO. 113-619-64. Karaoğlan Buluntusu. 8,00 m.-8,50 m.
- Levha V/53:** EY. 114-30-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak A.
- Levha V/54:** IL. 169-175-64. Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha V/55:** EY. 114-54-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak A.
- Levha V/56:** EY. 114-246-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak B.
- Levha V/57:** IL. 169-140-64/a. Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha V/58:** KO. 113-647-64. Karaoğlan Buluntusu. 10,00 m.-10,50 m.
- Levha V/59:** AB. 115-181-64. Ahlatlıbel Buluntusu. Ocak VII, 70 cm
- Levha VI/60:** EY. 114-251-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak B.
- Levha VI/61:** EY. 114-35-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak A.
- Levha VI/62:** IL. 169-168-64. Ilıca Höyük Buluntusu. I No'lu Açma.
- Levha VI/63:** EY. 114-224-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak B.
- Levha VI/64:** EY. 114-129-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak A.
- Levha VI/65:** EY. 114-130-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak A.
- Levha VI/66:** AB. 115-320-64. Ahlatlıbel Buluntusu.
- Levha VI/67:** AB. 115-145-64. Ahlatlıbel Buluntusu. V No'lu Ev, 1,20 m.
- Levha VI/68:** BT. 148-43-84. Bitik Buluntusu. S14 No'lu Açma, 2,80 m.-35m.
- Levha VI/69:** KY. 81-116-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak C, I.Tabaka.
- Levha VI/70:** IL. 169-226-64. Ilıca Höyük Buluntusu. IV No'lu Açma.
- Levha VI/71:** KO. 113-644-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 10,00 m.-10,20 m.
- Levha VI/72:** KO. 113-641-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 10,00 m.-10,20 m.
- Levha VII/73:** AB. 115-321-64 (a-b). Ahlatlıbel Buluntusu. Doğu Açması, 1,70 m.
- Levha VII/74:** KY. 81-228-65 (a-b). Karayavşan Buluntusu. Ocak B, III.Kısım.
- Levha VII/75:** PO. 150-55-84 (a-b). Polatlı höyük Buluntusu.
- Levha VII/76:** IL. 169-139-64/a. Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.

- Levha VII/77:** IL. 169-140-64/g. Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha VII/78:** KO. 113-627-64. Karaoğlan Buluntusu. 8,80 m.-9,50 m.
- Levha VII/79:** ÇY. 19-32-12. Çayyolu Höyük Buluntusu. H9 Açması.
- Levha VII/80:** IL. 169-169-64 (a-b). Ilıca Höyük Buluntusu.
- Levha VII/81:** PO. 11229. Polatlı Höyük Buluntusu.
- Levha VII/82:** PO. 11223. Polatlı Höyük Buluntusu.
- Levha VII/83:** IL. 169-140-64/e. Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha VIII/84:** IL. 169-138-64. Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha VIII/85:** KY. 81-226-65 (a-b). Karayavşan Buluntusu. Ocak A, I.Tabaka.
- Levha VIII/86:** KY. 81-235-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak D.
- Levha VIII/87:** IL. 169-224-64. Ilıca Höyük Buluntusu. II No'lu Açma.
- Levha VIII/88:** AB. 115-144-64. Ahlatlıbel Buluntusu. V No'lu Ev, 1,45 m.
- Levha VIII/89:** PO. 11227 (a-b). Polatlı Höyük Buluntusu.
- Levha VIII/90:** KO. 113-610-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 7,00 m.-7,50 m
- Levha VIII/91:** IL. 169-132-64. Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha VIII/92:** KY. 81-14-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak B.
- Levha VIII/93:** AB. 115-165-64. Ahlatlıbel Buluntusu. V No'lu Ev, 2 m.
- Levha VIII/94:** PO. 150-71-84. Polatlı Höyük Buluntusu.
- Levha VIII/95:** KY. 81-122-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak B, III.Kısım.
- Levha IX/96:** ÇY. 19-30-12. Çayyolu Höyük Buluntusu. H9 Açması.
- Levha IX/97:** ÇT. 12-19-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha IX/98:** AB. 115-281-64. Ahlatlıbel Buluntusu.
- Levha IX/99:** ÇT. 12-15-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha IX/100:** EY. 114-161-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak B.
- Levha IX/101:** ÇT. 12-20-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha IX/102:** EY. 114-29-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak A.

- Levha IX/103:** EY. 114-33-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak A.
- Levha IX/104:** KY. 81-329-65. Karayavşan Buluntusu.
- Levha IX/105:** ÇT. 12-16-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha IX/106:** EY. 114-101-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak A.
- Levha IX/107:** KO. 113-893-64. Karaoğlan Buluntusu. 9,62 m.-9,82 m.
- Levha IX/108:** EY. 114-222-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak B.
- Levha IX/109:** AB. 115-283-64 (a-b). Ahlatlıbel Buluntusu.
- Levha X/110:** AB. 115-155-64. Ahlatlıbel Buluntusu. II No'lu Ocak, 80 m.
- Levha X/111:** EY. 114-287-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak C.
- Levha X/112:** ÇT. 12-17-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha X/113:** KY. 81-238-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak B.
- Levha X/114:** IL. 169-164-64. Ilıca Höyük Buluntusu. IV No'lu Açma.
- Levha X/115:** KY. 81-227-65 (a-b). Karayavşan Buluntusu. Ocak D.
- Levha X/116:** ÇT. 12-10-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha X/117:** AB. 115-166-64 (a-b). Ahlatlıbel Buluntusu. II No'lu Ev, 90 m.
- Levha X/118:** ÇT. 12-7-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha X/119:** ÇT. 12-8-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha X/120:** KY. 81-120-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak B, III.Kısım.
- Levha X/121:** KY. 81-127-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak B, III.Kısım.
- Levha X/122:** AB. 115-147-64 (a). Ahlatlıbel Buluntusu. I No'lu Ocak, 70 m.
- Levha XI/122:** AB. 115-147-64 (b).
- Levha XI/123:** ÇT. 12-110-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha XI/124:** ÇT. 12-11-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha XI/125:** AB. 115-392-64. Ahlatlıbel Buluntusu. Doğu Açması, 1,98 m.
- Levha XI/126:** KY. 81-330-65 (a-b). Karayavşan Buluntusu.
- Levha XI/127:** KO. 113-628-64. Karaoğlan Buluntusu. 9,50 m.-10,00 m.

- Levha XI/128:** KO. 113-645-64. Karaoğlan Buluntusu. 10,00 m.-10,50 m.
- Levha XI/129:** IL. 169-163-64. Ilıca Höyük Buluntusu. I No'lu Açma.
- Levha XI/130:** KO. 113-875-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 14,60 m.-14,80 m.
- Levha XI/131:** ÇT. 12-4-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha XI/132:** KY. 81-117-65 (a-b). Karayavşan Buluntusu. Ocak B, III.Kısım.
- Levha XI/133:** PO. 150-70-84 (a). Polatlı Höyük Buluntusu.
- Levha XII/133:** PO. 150-70-84 (b).
- Levha XII/134:** KO. 113-642-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 10,00 m.-10,20 m.
- Levha XII/135:** AB. 115-152-64. Ahlatlıbel Buluntusu.
- Levha XII/136:** AB. 115-205-64. Ahlatlıbel Buluntusu. Batı Etek, 2,10 m.
- Levha XII/137:** AB. 115-208-64. Ahlatlıbel Buluntusu.
- Levha XII/138:** BT. 148-41-84. Bitik Buluntusu. S 15 No'lu Açma.
- Levha XII/139:** ÇT. 12-167-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha XII/140:** AB. 115-156-64. Ahlatlıbel Buluntusu.
- Levha XII/141:** AB. 115-220-64. Ahlatlıbel Buluntusu.
- Levha XII/142:** AB. 115-325-64. Ahlatlıbel Buluntusu.
- Levha XII/143:** EY. 114-334-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak C.
- Levha XII/144:** KY. 81-221-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak B, III.Kısım.
- Levha XII/145:** AB. 115-150-64. Ahlatlıbel Buluntusu. II No'lu Ocak, 1,05 m.
- Levha XII/146:** EY. 114-223-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak B.
- Levha XIII/147:** KY. 81-119-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak B, III.Kısım.
- Levha XIII/148:** KO. 113-892-64. Karaoğlan Buluntusu. 15,20 m.-15,40 m.
- Levha XIII/149:** ÇT. 12-146-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha XIII/150:** EY. 114-336-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak C.
- Levha XIII/151:** AB. 115-317-64. Ahlatlıbel Buluntusu.
- Levha XIII/152:** EY. 114-112-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak A.

- Levha XIII/153:** IL. 169-176-64. Ilıca Höyük Buluntusu.
- Levha XIII/154:** AB. 115-203-64. Ahlatlıbel Buluntusu. II No'lu Ocak, 1,50 m.
- Levha XIII/155:** BT. 148-40-84/a. Bitik Buluntusu. S 15 No'lu Açma.
- Levha XIII/156:** AB. 115-265-64/b. Ahlatlıbel Buluntusu. Batı Etek, 4,25 m.
- Levha XIII/157:** IL. 169-140-64/b. Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha XIII/158:** BT. 148-39-84. Bitik Buluntusu. S 15 No'lu Açma.
- Levha XIII/159:** IL. 169-225-64/a. Ilıca Höyük Buluntusu. II No'lu Açma.
- Levha XIII/160:** EY. 114-55-64. Etiyokuşu Buluntusu. Ocak A.
- Levha XIII/161:** IL. 169-179-64. Ilıca Höyük Buluntusu. V No'lu Açma.
- Levha XIV/162:** AB. 115-206-64. Ahlatlıbel Buluntusu. II No'lu Ocak, 2,25 m.
- Levha XIV/163:** KO. 9531 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 6,90 m.-7,10 m.
- Levha XIV/164:** BT. 148-47-84. Bitik Buluntusu. Profil, 6 m.-7 m.
- Levha XIV/165:** KO. 113-876-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 12,85 m.-13,05 m.
- Levha XIV/166:** KY. 81-129-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak B, III.Kısım.
- Levha XIV/167:** PO. 150-68-84 (a-b). Polatlı Höyük Buluntusu.
- Levha XIV/168:** ÇT. 12-14-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha XIV/169:** KO. 113-609-64. Karaoğlan Buluntusu. 7,50 m.-7,80 m.
- Levha XIV/170:** KY. 81-240-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak C, III.Kısım.
- Levha XIV/171:** KY. 81-326-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak C, III.Kısım.
- Levha XIV/172:** KY. 81-236-65 (a-b). Karayavşan Buluntusu. Ocak C, III.Kısım.
- Levha XV/173:** KY. 81-328-65. Karayavşan Buluntusu.
- Levha XV/174:** KY. 81-128-65 (a-b-c). Karayavşan Buluntusu. Ocak B, III.Kısım.
- Levha XV/175:** KO. 113-633-64. Karaoğlan Buluntusu. 9,50 m.-10,00 m.
- Levha XV/176:** KY. 81-118-65 (a-b). Karayavşan Buluntusu. Ocak B, III.Kısım.
- Levha XV/177:** AB. 115-142-64. Ahlatlıbel Buluntusu. II No'lu Ev, 1,20 m.
- Levha XV/178:** KO. 113-637-64. Karaoğlan Buluntusu. 10,00 m.-10,50 m.

- Levha XV/179:** AB. 115-298-64. Ahlatlıbel Buluntusu. Batı Etek, 1,20 m.
- Levha XV/180:** KO. 113-650-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 11,00 m.-11,50 m.
- Levha XV/181:** AB. 115-143-64. Ahlatlıbel Buluntusu. I No'lu Ocak, 1,08 m.
- Levha XV/182:** AB. 115-148-64. Ahlatlıbel Buluntusu.
- Levha XV/183:** AB. 115-218-64. Ahlatlıbel Buluntusu. Batı Etek, 1,50 m.
- Levha XVI/184:** KO. 113-620-64. Karaoğlan Buluntusu. 8,00 m.-8,50 m.
- Levha XVI/185:** AB. 12327 (a-b). Ahlatlıbel Buluntusu.
- Levha XVI/186:** ÇY. 252-12-11 (a-b). Çayyolu Höyük Buluntusu. H9 Açması.
- Levha XVI/187:** AB. 115-262-64/b (a-b). Ahlatlıbel Buluntusu.
- Levha XVI/188:** AB. 12328 (a-b). Ahlatlıbel Buluntusu.
- Levha XVI/189:** KO. 113-651-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 11,50 m.-11,00 m.
- Levha XVI/190:** KY. 81-121-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak B, III.Kısım.
- Levha XVI/191:** KO. 9536. Karaoğlan Buluntusu. 12,60 m.-13,00 m.
- Levha XVI/192:** KY. 81-248-65. Karayavşan Buluntusu.
- Levha XVI/193:** KO. 113-638-64 (a). Karaoğlan Buluntusu. 11,00 m.-10,20 m.
- Levha XVII/193:** KO. 113-638-64 (b).
- Levha XVII/194:** ÇT. 12-148-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha XVII/195:** KO. 113-643-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 10,00 m.-10,20 m.
- Levha XVII/196:** ÇT. 12-112-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha XVII/197:** ÇT. 12-6-12. Çömlek Tepe Buluntusu.
- Levha XVII/198:** AB. 115-140-64 (a-b). Ahlatlıbel Buluntusu. II No'lu Ocak, 1,80 m.
- Levha XVII/199:** IL. 169-134-64 (a-b). Ilıca Höyük Buluntusu. IV No'lu Açma.
- Levha XVII/200:** KY. 81-241-65 (a-b). Karayavşan Buluntusu.
- Levha XVII/201:** KO. 113-635-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 9,50 m.-10,00 m.
- Levha XVII/202:** KY. 81-233-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak B, III.Kısım.
- Levha XVIII/203:** KO. 113-858-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 8,00 m.-8,20 m.

Levha XVIII/204: KO. 113-639-64. Karaoğlan Buluntusu. 10,00 m.-10,20 m.

Levha XVIII/205: IL. 169-228-64. Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.

Levha XVIII/206: AB. 115-272-64 (a-b). Ahlatlıbel Buluntusu.

Levha XVIII/207: ÇT. 12-12-12. Çömlek Tepe Buluntusu.

Levha XVIII/208: IL. 169-140-64/h. Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.

Levha XVIII/209: KO. 113-649-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 10,00 m.-10,80 m.

Levha XVIII/210: ÇY. 570-12-12 (a-b). Çayyolu Höyük Buluntusu. H5 Açması.

Levha XVIII/211: KY. 81-123-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak B, III.Kısım.

Levha XVIII/212: ÇY. 19-24-12. Çayyolu Höyük Buluntusu. Kuzey Profil.

Levha XVIII/213: KO. 9537. Karaoğlan Buluntusu.

Levha XIX/214: AB. 115-235-64 (a-b). Ahlatlıbel Buluntusu. I No'lu Ocak, 1 m.

Levha XIX/215: KO. 9538. Karaoğlan Buluntusu. 11,30 m.-11,40 m.

Levha XIX/216: IL. 169-150-64. Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.

Levha XIX/217: KO. 9533 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 6,20 m.-16,40 m.

Levha XIX/218: PO. 11231 (a-b). Polatlı Höyük Buluntusu.

Levha XIX/219: KO. 113-613-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 7,50 m.-7,75 m.

Levha XIX/220: KO. 113-611-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 7,35 m.

Levha XIX/221: KO. 9534 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 9,20 m.-9,40 m.

Levha XIX/222: ÇY. 443-12-15 (a). Çayyolu Höyük Buluntusu. H5 Açması.

Levha XX/222: ÇY. 443-12-15 (b).

Levha XX/223: EY. 114-228-64 (a-b). Etiyokuşu Buluntusu.

Levha XX/224: ÇY. H4 53-12 (a-b). Çayyolu Höyük Buluntusu. H4 Açması.

Levha XX/225: IL. 169-13-64. Ilıca Höyük Buluntusu.

Levha XX/226: BT. 148-46-84 (a-b). Bitik Buluntusu. Kuzey Açması, 11,80 m.-12 m.

Levha XX/227: PO. 150-69-84 (a-b). Polatlı Höyük Buluntusu.

Levha XX/228: ÇY. 19-28-12. Çayyolu Höyük Buluntusu. H5 Açması.

- Levha XX/229:** BT. 148-37-84 (a-b). Bitik Buluntusu. Profil, 8 m.-3 m.
- Levha XX/230:** ÇY. 19-7-12 (a-b). Çayyolu Höyük Buluntusu. H5 Açması.
- Levha XXI/231:** IL. 169-7-64. Ilıca Höyük Buluntusu. M Açması.
- Levha XXI/232:** KO. 113-861-64. Karaoğlan Buluntusu. 14,20 m.-14,40 m.
- Levha XXI/233:** ÇY. 219-12-17 (a-b). Çayyolu Höyük Buluntusu. H5 Açması.
- Levha XXI/234:** IL. 169-122-64. Ilıca Höyük Buluntusu. I No'lu Açma.
- Levha XXI/235:** KO. 113-617-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 8,20 m.-8,60 m.
- Levha XXI/236:** IL. 169-117-64. Ilıca Höyük Buluntusu. II No'lu Açma.
- Levha XXI/237:** IL. 169-56-64. Ilıca Höyük Buluntusu. K ve A Açmaları Arası.
- Levha XXI/238:** BT. 148-36-84. Bitik Buluntusu. S14 No'lu Açma, 4,20 m.-4,40 m.
- Levha XXI/239:** IL. 169-124-64. Ilıca Höyük Buluntusu. IV No'lu Açma.
- Levha XXI/240:** ÇT. 12-113-12. Çömlek tepe Buluntusu. CII No'lu Açma.
- Levha XXI/241:** ÇY. 83-12-14 (a-b). Çayyolu Höyük Buluntusu. I5 Açması.
- Levha XXI/242:** KO. 9532 (a). Karaoğlan Buluntusu. 11,75 m.-11,95 m.
- Levha XXII/242:** KO. 9532 (b).
- Levha XXII/243:** KO. 113-612-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 7,90 m.
- Levha XXII/244:** ÇY. 19-25-12. Çayyolu Höyük Buluntusu. Kuzey Profil.
- Levha XXII/245:** ÇY. 19-27-12. Çayyolu Höyük Buluntusu. H9 Açması.
- Levha XXII/246:** ÇT. 12-18-12 Çömlek Tepe Buluntusu..
- Levha XXII/247:** PO. 150-72-84 (a-b). Polatlı Höyük Buluntusu.
- Levha XXII/248:** BT. 148-44-84 (a-b). Bitik Buluntusu. Kuzey Açması, 10,50 m.-11m.
- Levha XXII/249:** BT. 148-42-84 (a-b). Bitik Buluntusu. Kuzey Açması, 8 m.-9 m.
- Levha XXII/250:** PO. 150-66-84 (a-b). Polatlı Höyük Buluntusu.
- Levha XXII/251:** ÇY. H5-330 (a). Çayyolu Höyük Buluntusu. H5 Açması.
- Levha XXIII/251:** ÇY. H5-330 (b).
- Levha XXIII/252:** KO. 113-180-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 6,95 m.-7,50 m.

- Levha XXIII/253:** PO. 3490 (a-b). Polatlı Höyük Buluntusu.
- Levha XXIII/254:** PO. 150-59-84 (a-b). Polatlı Höyük Buluntusu.
- Levha XXIII/255:** IL. 169-93-64 (a-b). Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha XXIII/256:** IL. 169-91-64 (a-b). Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha XXIII/257:** ÇY. H4-25 (a-b). Çayyolu Höyük Buluntusu. H4 Açması.
- Levha XXIII/258:** BT. 148-27-84. Bitik Buluntusu. Kuzey Açması, 15,80 m.-16 m.
- Levha XXIII/259:** PO. 150-63-84 (a). Polatlı Höyük Buluntusu.
- Levha XXIV/259:** PO. 150-63-84 (b).
- Levha XXIV/260:** BT. 148-34-84 (a-b). Bitik Buluntusu. Profil, 9 m.-10 m.
- Levha XXIV/261:** KO. 113-869-64 (a-b) Karaoğlan Buluntusu. 14,80 m.-15,00 m.
- Levha XXIV/262:** ÇY. H5-197 (a-b). Çayyolu Höyük Buluntusu. H5 Açması.
- Levha XXIV/263:** ÇY. H4-49 (a-b). Çayyolu Höyük Buluntusu. H4 Açması.
- Levha XXIV/264:** PO. 150-57-84 (a-b). Polatlı Höyük Buluntusu.
- Levha XXIV/265:** PO. 150-60-84 (a-b). Polatlı Höyük Buluntusu.
- Levha XXIV/266:** ÇY. 2011 H5-103. Çayyolu Höyük Buluntusu. H5 Açması.
- Levha XXIV/267:** IL. 169-9-64 (a). Ilıca Höyük Buluntusu. M Açması.
- Levha XXV/267:** IL. 169-9-64 (b).
- Levha XXV/268:** IL. 169-162-64. Ilıca Höyük Buluntusu. IV No'lu Açma.
- Levha XXV/269:** IL. 169-227-64. Ilıca Höyük Buluntusu. II No'lu Açma.
- Levha XXV/270:** KO. 113-634-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 9,50 m.-10,00 m.
- Levha XXV/271:** ÇY. H5-212 (a-b). Çayyolu Höyük Buluntusu. H5 Açması.
- Levha XXV/272:** ÇY. G5-211 (a-b). Çayyolu Höyük Buluntusu. G5 Açması.
- Levha XXV/273:** KO. 113-636-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 10,00 m.-10,50 m.
- Levha XXV/274:** PO. 150-65-84 (a-b). Polatlı Höyük Buluntusu.
- Levha XXV/275:** KO. 113-616-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 8,20 m.-8,60 m.
- Levha XXVI/276:** IL. 169-151-64. Ilıca Höyük Buluntusu. II No'lu Açma.

- Levha XXVI/277:** ÇY. 19-26-12. Çayyolu Höyük Buluntusu. H5 Açması.
- Levha XXVI/278:** IL. 169-125-64 (a-b). Ilıca Höyük Buluntusu. II No'lu Açma.
- Levha XXVI/279:** IL. 169-123-64 (a-b). Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha XXVI/280:** ÇY. H5-788 (a-b). Çayyolu Höyük Buluntusu. H5 Açması.
- Levha XXVI/281:** ÇY. G5-15 (a-b). Çayyolu Höyük Buluntusu. G5 Açması.
- Levha XXVI/282:** KO. 113-615-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 7,20 m.-7,40 m.
- Levha XXVI/283:** IL. 169-135-64 (a-b). Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha XXVI/284:** IL. 169-92-64 (a). Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha XXVII/284:** IL. 169-92-64 (b).
- Levha XXVII/285:** ÇY. I5-121 (a-b). Çayyolu Höyük Buluntusu. I5 Açması.
- Levha XXVII/286:** ÇY. H5-520 (a-b). Çayyolu Höyük Buluntusu. H5 Açması.
- Levha XXVII/287:** KO. 113-630-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 9,40 m.-9,80 m.
- Levha XXVII/288:** BT. 148-35-84 (a-b). Bitik Buluntusu. Kuzey Açma, 14 m.
- Levha XXVII/289:** PO. 3491 (a-b). Polatlı Höyük Buluntusu.
- Levha XXVII/290:** BT. 148-28-84 (a-b). Bitik Buluntusu. S15 No'lu Açma, 5,20 m.-5,40 m.
- Levha XXVII/291:** KY. 81-223-65 (a-b). Karayavşan Buluntusu. Ocak C, I.Kısım.
- Levha XXVIII/292:** AB. 115-315-64 (a-b). Ahlatlıbel Buluntusu.
- Levha XXVIII/293:** KO. 113-878-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 8,40 m.-8,60 m.
- Levha XXVIII/294:** ÇY. 19-8-12. Çayyolu Höyük Buluntusu. H5 Açması.
- Levha XXVIII/295:** PO. 150-53-54 (a-b). Polatlı Höyük Buluntusu.
- Levha XXVIII/296:** IL. 169-178-64. Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha XXVIII/297:** IL. 169-94-64 (a-b). Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha XXVIII/298:** IL. 169-95-64 (a-b). Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha XXVIII/299:** IL. 169-137-64. Ilıca Höyük Buluntusu. IV No'lu Açma.
- Levha XXVIII/300:** IL. 169-131-64 (a-b). Ilıca Höyük Buluntusu. I No'lu Açma.

- Levha XXIX/301:** IL. 169-177-64. Ilıca Höyük Buluntusu. II No'lu Açma.
- Levha XXIX/302:** PO. 150-67-84 (a-b). Polatlı Höyük Buluntusu.
- Levha XXIX/303:** AB. 115-265-64/a. Ahlatlıbel Buluntusu. Batı Etek, 4,25.
- Levha XXIX/304:** BT. 148-75-84 (a-b). Bitik Buluntusu.
- Levha XXIX/305:** ÇY. 19-9-12. Çayyolu Höyük Buluntusu. H5 Açması.
- Levha XXIX/306:** IL. 169-121-64 (a-b). Ilıca Höyük Buluntusu. II No'lu Açma.
- Levha XXIX/307:** ÇY. H9-223 (a-b). Çayyolu Höyük Buluntusu. H9 Açması.
- Levha XXIX/308:** PO. 150-46-84 (a-b). Polatlı Höyük Buluntusu.
- Levha XXIX/309:** AB. 115-393-64 (a-b). Ahlatlıbel Buluntusu. I No'lu Açma.
- Levha XXX/310:** AB. 115-153-64 (a-b). Ahlatlıbel Buluntusu. III No'lu Ev, 90 cm.
- Levha XXX/311:** IL. 169-152-64. Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha XXX/312:** KY. 81-237-65 (a-b). Karayavşan Buluntusu. Ocak C, I.Kısım.
- Levha XXX/313:** KY. 81-239-65 (a-b). Karayavşan Buluntusu. Ocak C.
- Levha XXX/314:** KY. 81-7-65. Karayavşan Buluntusu. Ocak B, Satıh.
- Levha XXX/315:** KO. 9572. Karaoğlan Buluntusu. 7,50 m.-7,80 m.
- Levha XXX/316:** KY. 81-30-65 (a-b). Karayavşan Buluntusu. Ocak B, Satıh.
- Levha XXX/317:** KO. 113-625-64. Karaoğlan Buluntusu. 8,00 m.-8,50 m.
- Levha XXX/318:** KO. 113-629-64 (a-b). Karaoğlan Buluntusu. 8,50 m.-9,00 m.
- Levha XXX/319:** KY. 81-1-65. Karayavşan Buluntusu.
- Levha XXXI/320:** KY. 81-327-65 (a-b). Karayavşan Buluntusu.
- Levha XXXI/321:** KO. 113-880-64. Karaoğlan Buluntusu. 14,60 m.-14,80 m.
- Levha XXXI/322:** KO. 113-623-64. Karaoğlan Buluntusu. 8,50 m.-9,00 m.
- Levha XXXI/323:** IL. 169-139-64/b. Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha XXXI/324:** IL. 169-140-64/f. Ilıca Höyük Buluntusu. III No'lu Açma.
- Levha XXXI/325:** ÇY. 19-6-12. Çayyolu Höyük Buluntusu. H5 Açması.
- Levha XXXI/326:** ÇY. 19-29-12. Çayyolu Höyük Buluntusu. H5 Açması.

Levha XXXI/327: AB. 115-414-64 (a-b). Ahlatlıbel Buluntusu. Batı Etek, 1,50 m..

Levha XXXI/328: ÇY. 2011 H9-137. Çayyolu Höyük Buluntusu. H9 Açması.

Levha XXXI/329: KY. 81-126-65 (a-b). Karayavşan Buluntusu. Ocak C, I.Kısım.

Levha XXXI/330: ÇT. 12-5-12. Çömlek Tepe Buluntusu.

Levha XXXI/331: AB. 12329 (a). Ahlatlıbel Buluntusu.

Levha XXXII/331: AB. 12329 (b-c).

Levha XXXII/332: BT. 148-30-84. Bitik Buluntusu. S14 No'lu Açma, 2,40 m.-2,60m.

Levha XXXII/333: BT. 148-31-84. Bitik Buluntusu. S14 No'lu Açma, 2,40 m.-2,60m.

Levha XXXII/334: IL. 169-159-64. Ilıca Höyük Buluntusu. IV No'lu Açma.

Levha XXXII/335: ÇT. 12-74-12. Çömlek Tepe Buluntusu.

Levha XXXII/336: BT. 148-8-84. Bitik Buluntusu. S15 No'lu Açma, 3,60 m.-3,80 m.

Levha XXXII/337: BT. 148-9-84. Bitik Buluntusu. S15 No'lu Açma, 3,60 m.-3,80 m.

Levha XXXII/338: BT. 148-10-84. Bitik Buluntusu. Profil, 3 m.-3,20 m.

Levha XXXII/339: ÇT. 2011/88-2. Çömlek Tepe Buluntusu.

Levha XXXII/340: ÇT. 2011/88-1. Çömlek Tepe Buluntusu.

Levha XXXII/341: EY. 114-271-64 (2). Etiyokuşu Buluntusu. Ocak B.

Levha XXXIII/342: EY. 114-271-64 (1). Etiyokuşu Buluntusu. Ocak B.

Levha XXXIII/343: EY. 114-270-64 (1). Etiyokuşu Buluntusu. Ocak B.

Levha XXXIII/344: EY. 114-270-64 (2). Etiyokuşu Buluntusu. Ocak B.

Levha XXXIII/345: EY. 114-270-64 (3). Etiyokuşu Buluntusu. Ocak B.

Levha XXXIII/346: KY. 81-302-65. Karayavşan Buluntusu.

Levha XXXIII/347: ÇT. 2011/88-13. Çömlek Tepe Buluntusu.

Levha XXXIII/348: ÇT. 12-178-12. Çömlek Tepe Buluntusu.

Levha XXXIII/349: ÇY. 19-42-12. Çayyolu Höyük Buluntusu. H9 Açması.

Levha XXXIII/350: EY. 114-270-64 (4). Etiyokuşu Buluntusu. Ocak B.

Levha XXXIII/351: IL. 169-161-64. Ilıca Höyük Buluntusu. IV No'lu Açma.

Levha XXXIII/352: IL. 169-174-64. Ilıca Höyük Buluntusu. IV No'lu Açma.

Levha XXXIII/353: ÇT. 2011/88-14. Çömlek Tepe Buluntusu.

Levha XXXIV/354: ÇT. 12-118-12. Çömlek Tepe Buluntusu.

Levha XXXIV/355: KY. 81-111-65. Karayavşan Buluntusu.

Levha XXXIV/356: BT. 148-4-84. Bitik Buluntusu. S15 No'lu Açma, 4 m.-4,20 m.

Levha XXXIV/357: KO. 113-903-64. Karaoğlan Buluntusu. 13,05 m.-13,30 m.

Levha XXXIV/358: KO. 113-665-64. Karaoğlan Buluntusu. 10,00 m.-10,20 m.

Levha XXXIV/359: KO. 113-900-64. Karaoğlan Buluntusu. 13,80 m.-14,00 m.

Levha XXXIV/360: BT. 148-1-84. Bitik Buluntusu. S15 No'lu Açma, 5,60 m.-5,80 m.

Levha XXXIV/361: PO. 150-81-84. Polatlı Höyük Buluntusu.

Levha XXXIV/362: PO. 11232. Polatlı Höyük Buluntusu.

Levha XXXIV/363: PO. 150-82-84. Polatlı Höyük Buluntusu.

Levha XXXIV/364: PO. 150-83-84. Polatlı Höyük Buluntusu.

Levha XXXV/365: PO. 150-84-84. Polatlı Höyük Buluntusu.

Levha XXXV/366: PO. 150-87-84. Polatlı Höyük Buluntusu.

Levha XXXV/367: Bitik Ağırlıkları.

Levha XXXV/368: Çömlek Tepe Ağırlıkları.

Levha XXXV/369: Etiyokuşu Ağırlıkları.

LEVHALAR

LEVHA I

1

2a

2b

3

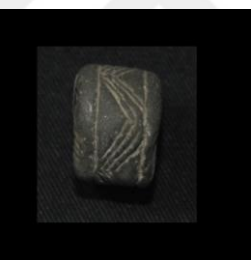
4

5

6a

6b

7a

7b

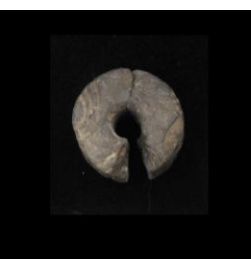
8a

8b

9a

9b

10

LEVHA II

11a

11b

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

LEVHA III

25

26

27

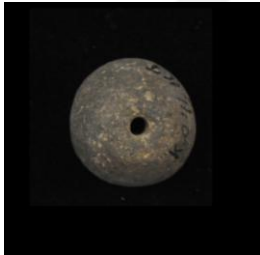
28

29

30

31

32

33a

33b

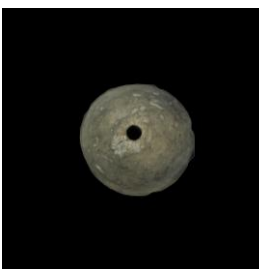
34

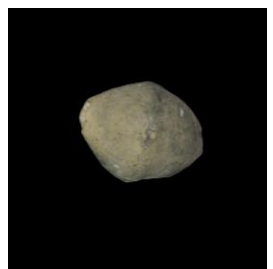
35

37b

36

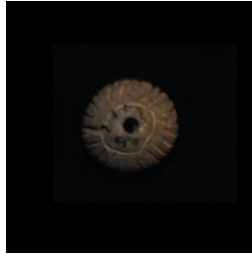

37a

LEVHA IV

38a

38ba

38c

39a

39b

39c

40

41a

41b

42a

42b

43

44

45a

45b

LEVHA V

46

47a

47b

48

49

50

51

52

53

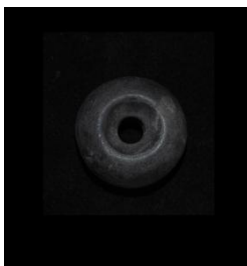
54

55

56

57

58

59

LEVHA VI

60

61

62

63

64

65

66

67

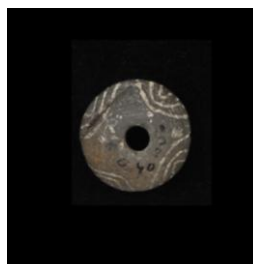
68

69

70

71a

71b

72a

72b

LEVHA VII

73a

73b

74a

74b

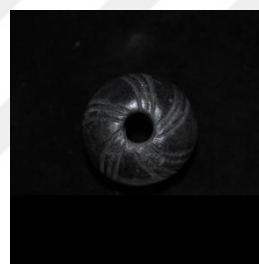
75a

75b

76

77

78

79

80a

80b

81

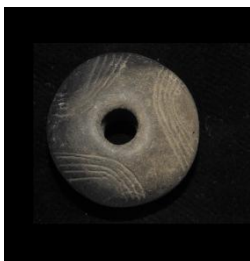

82

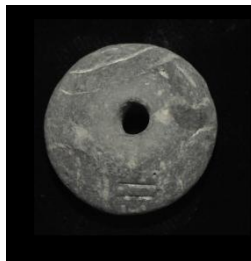

83

LEVHA VIII

84

85a

85b

86

87

88

89a

89b

90a

90b

91

92

93

94

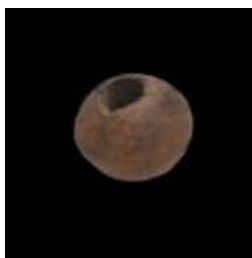

95

LEVHA IX

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109a

109b

LEVHA X

110

111

112

113

114

115a

115b

116

117a

117b

118

119

120

121

122a

LEVHA XI

122b

123

124

125

126a

126b

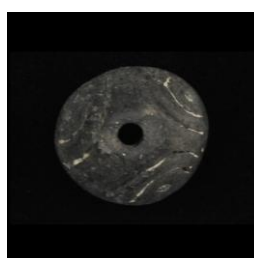
127

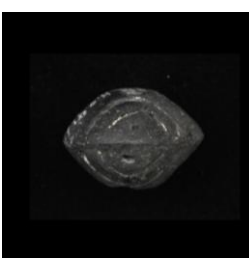
128

129

130a

130b

131

132a

132b

133a

LEVHA XII

133b

134a

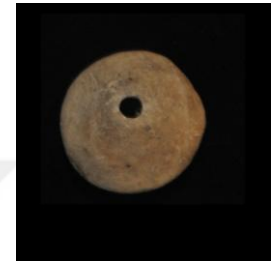
134b

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

LEVHA XIII

147

148

149

150

151

152

153

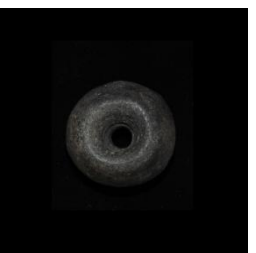
154

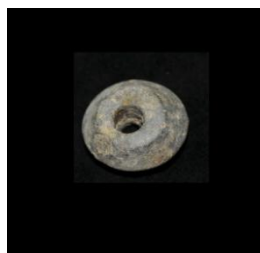
155

156

157

158

159

160

161

LEVHA XIV

162

163a

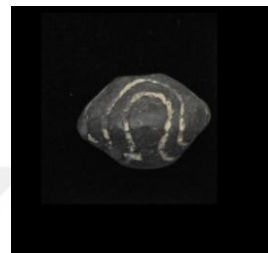
163b

164

165a

165b

166

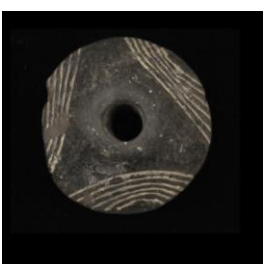
167a

167b

168

169

170

171

172a

172b

LEVHA XV

173

174a

174b

174c

175

176a

176b

177

178

179

180a

180b

181

182

183

LEVHA XVI

184

185a

185b

186a

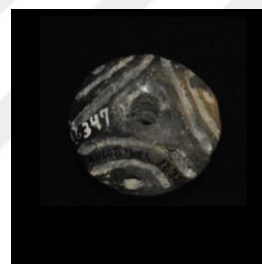
186b

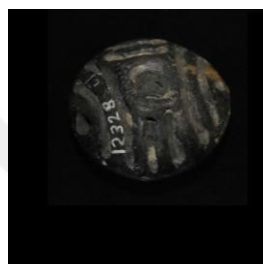
187a

187b

188a

188b

189a

189b

190

191

192

193a

LEVHA XVII

193b

194

195a

195b

196

197

198a

198b

199a

199b

200a

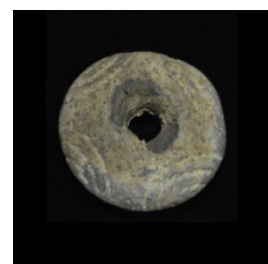
200b

201a

201b

202

LEVHA XVIII

203a

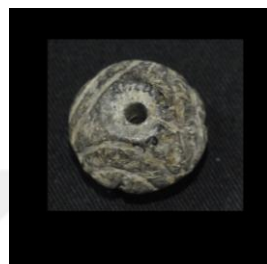
203b

204

205

206a

206b

207

208

209a

209b

210a

210b

211

212

213

LEVHA XIX

214a

214b

215

216

217a

217b

218a

218b

219a

219b

220a

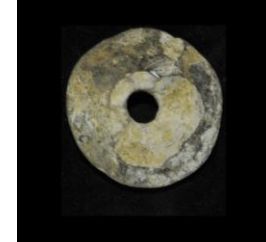
220b

221a

221b

222a

LEVHA XX

222b

223a

223b

224a

224b

225

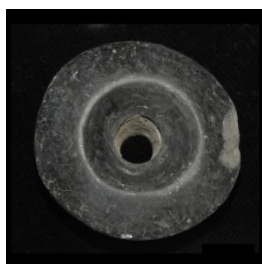
226a

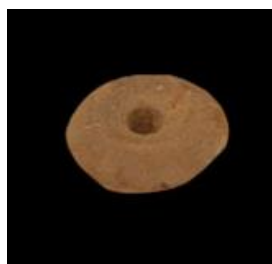
226b

227a

227b

228

229a

229b

230a

230b

LEVHA XXI

231

232

233a

233b

234

235a

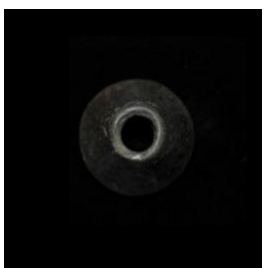
235b

236

237

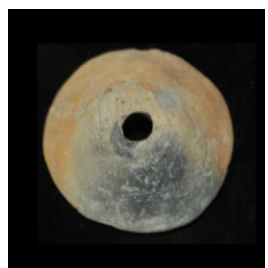
238

239

240

241a

241b

242a

LEVHA XXII

242b

243a

243ba

244

245

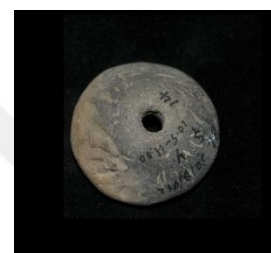
246

247a

247b

248a

248b

249a

249b

250a

250b

251a

LEVHA XXIII

251b

252a

252b

253a

253b

254a

254b

255a

255b

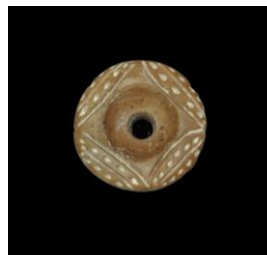
256a

256b

257a

257b

258

259a

LEVHA XXIV

259b

260a

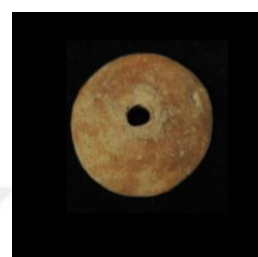
260b

261a

261b

262a

262b

263a

263b

264a

264b

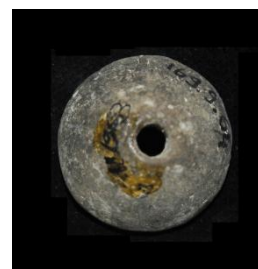
265a

265b

266

267a

LEVHA XXV

267b

268

269

270a

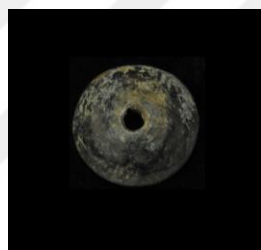
270b

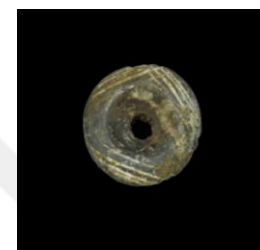
271a

271b

272a

272b

273a

273b

274a

274b

275a

275b

LEVHA XXVI

276

277

278a

278b

279a

279b

280a

280b

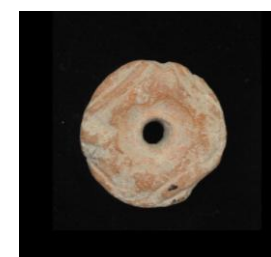
281a

281b

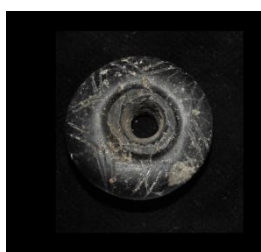
282a

282b

283a

283b

284a

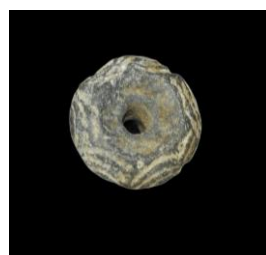
LEVHA XXVII

284b

285a

285b

286a

286ba

287a

287b

288a

288b

289a

289b

290a

290b

291a

291b

LEVHA XXVIII

292a

292b

293a

293b

294

295a

295b

296

297a

297b

298a

298b

299

300a

300b

LEVHA XXIX

301

302a

302b

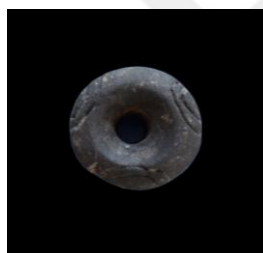
303

304a

304b

305

306a

306b

307a

307ba

308a

308b

309a

309b

LEVHA XXX

310a

310b

311

312a

312b

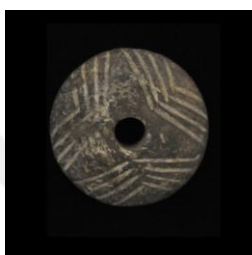
313a

313b

314

315

316a

316b

317

318a

318b

319

LEVHA XXXI

320a

320b

321

322

323

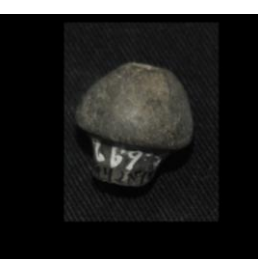
324

325

326

327a

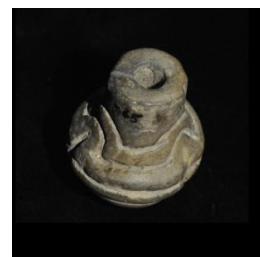
327b

328

329a

329b

330

331a

LEVHA XXXII

331b

331c

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

LEVHA XXXIII

342

343

344

345

346

347

348

349

350

351

352

353

LEVHA XXXIV

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

LEVHA XXXV

365

366

367 Bitik Ağırlıkları

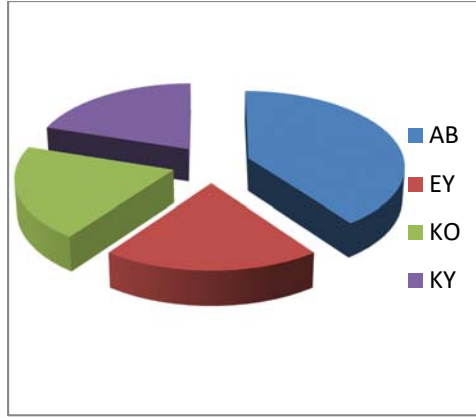
368 Çömlektepe Ağırlıkları

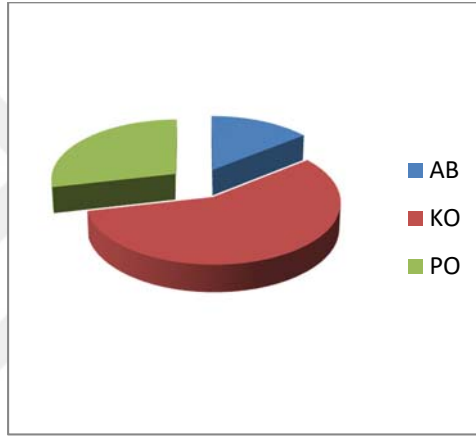
369 Eti Yokuşu Ağırlıkları

MERKEZLER	Tip 1a		Tip 1b		Tip 2a		Tip 2b		Tip 3a		Tip 3b		Tip 4a		Tip 4b		Tip 5a		Tip 5b		Tip 6a		Tip 6b		Tip 6c		Tip 6d		Tip 6e		Tip 7a		Tip 7b		Tip 8a		Tip 8b		Tip 9a		Tip 9b		TOPLAM	GENEL TOPLAM	
	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş							
Ahlathel	2	1	7	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	11	11	11																							54	0	54		
Eti Yokuşu	1		14		6	2			6				6			5	1																									33	2	35	
Karaoğlan	1	4	1	2	2	1	4	1	1	4	1	4	1	1	4	2	21	2	2	2	2	2	2	2	2	2	5															59	1	60	
Birik			1		1											3	1		2	1	4	2	1	1	4																	15	1	16	
Polatlı Höyük		2									4	1			1			2	1	1	1	4	4	1	1	1																22	1	23	
Ilca															2	3	1	3	5	1	2	8	3	2	1	1																45	3	48	
Karayayın	1		1	1	1	1	5	1	1	6					6	1	1	12									1															37	2	39	
Çayyolu Höyük			1		1	1												4	4	3	4	3	4	3	4		8	1														30	1	31	
Çömlek Tepe														4	7	2	5			2																						25	0	25	
GENEL TOPLAM	5	0	7	0	25	0	10	0	18	5	24	1	16	0	23	0	27	3	59	0	14	0	10	0	16	0	28	0	7	0	5	1	4	0	2	0	14	1	3	0	3	0	320	11	331

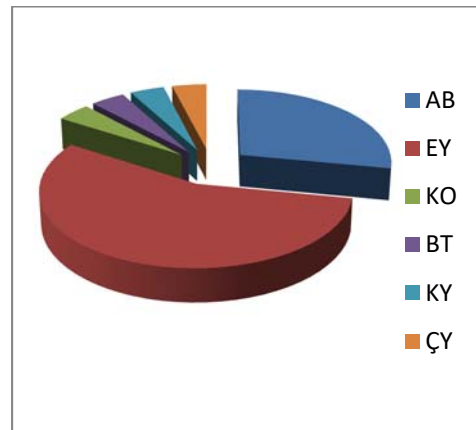
Tablo I: Ağırşakların Merkezlere Göre Sayısal Dağılımı

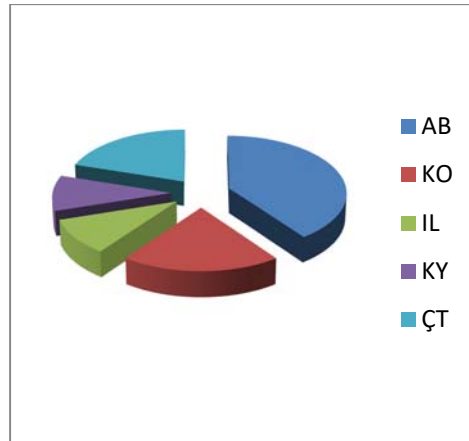
Tablo II: Tip 1a Silindirik Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar (P.T.)
(AB: Ahlatlıbel, EY: Eti Yokuşu, KO: Karaoğlan ve KY: Karayavşan)

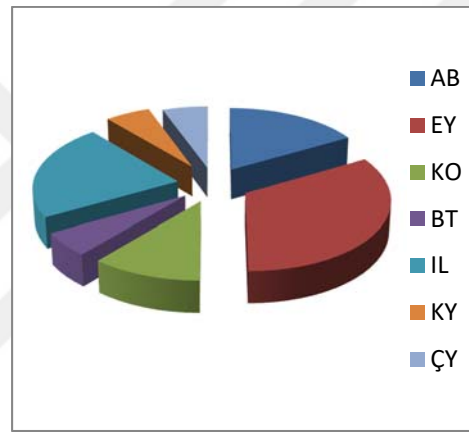
Tablo III: Tip 1b Silindirik Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar (P.T.)
(AB: Ahlatlıbel, KO: Karaoğlan ve PO: Polatlı Höyük)

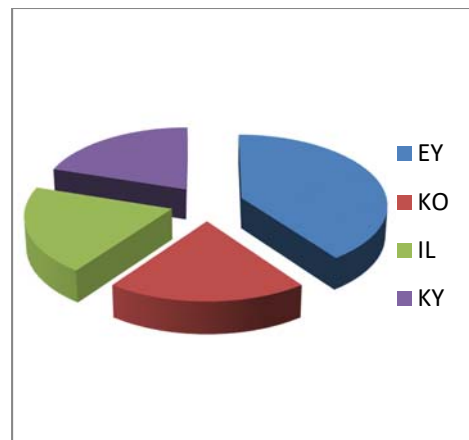
Tablo IV: Tip 2a Küre Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar (P.T.)
(AB: Ahlatlıbel, EY: Eti Yokuşu, KO: Karaoğlan, BT: Bitik, KY: Karayavşan ve ÇY: Çayyolu)

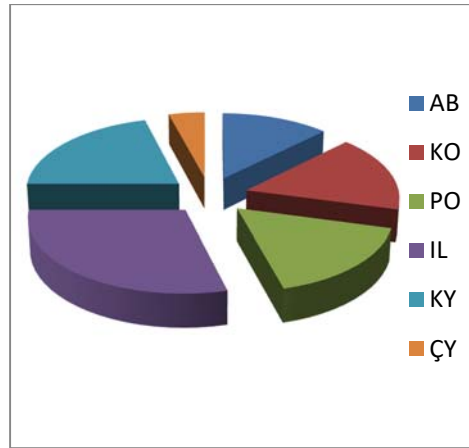
Tablo V: Tip 2b Küre Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar (P.T.)
(AB: Ahlatlıbel, KO: Karaoğlu, IL: Ilıca, KY: Karayavşan ve ÇT: Çömlek Tepe)

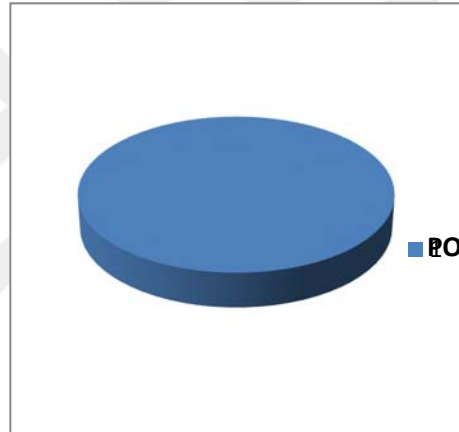
Tablo VI a: Tip 3a Basık Küre Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar (P.T.)
(AB: Ahlatlıbel, EY: Eti Yokuşu, KO: Karaoğlu, BT: Bitik, IL: Ilıca, KY: Karayavşan ve ÇY: Çayyolu Höyük)

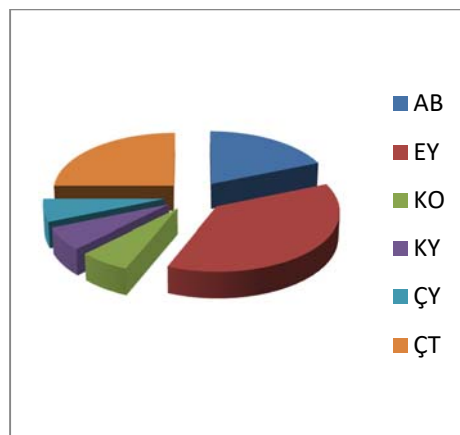
Tablo VI b: Tip 3a Basık Küre Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar (Taş)
(EY: Eti Yokuşu, KO: Karaoğlu, IL: Ilıca ve KY: Karayavşan)

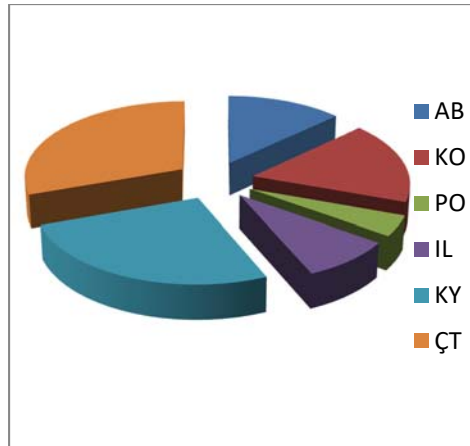
Tablo VII a: Tip 3b Basık Küre Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar (P.T.)
(AB: Ahlatlıbel, KO: Karaoğlan, PO: Polatlı Höyük,
IL: Ilıca, KY: Karayavşan ve ÇY: Çayyolu Höyük)

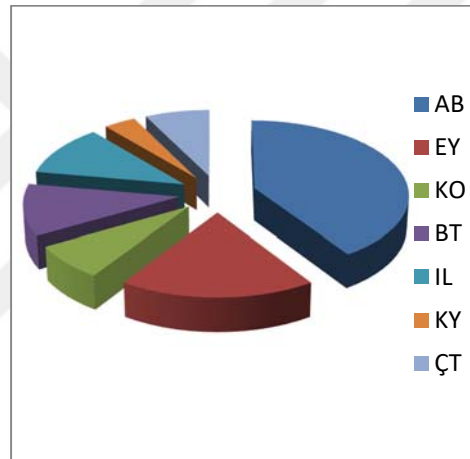
Tablo VII b: Tip 3b Basık Küre Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar (Taş)
(PO: Polatlı Höyük)

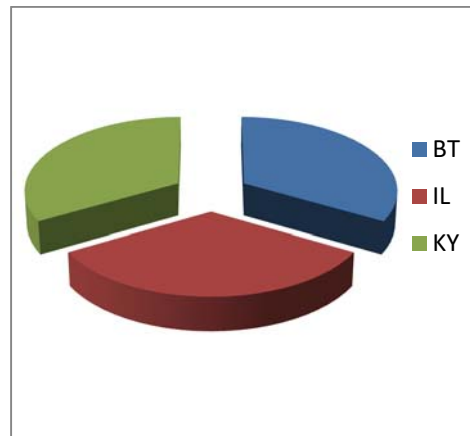
Tablo VIII: Tip 4a Çift-Koni Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar (P.T.)
(AB: Ahlatlıbel, EY: Eti Yokuşu, KO: Karaoğlan,
KY: Karayavşan, ÇY: Çayyolu Höyük ve ÇT: Çömlek Tepe)

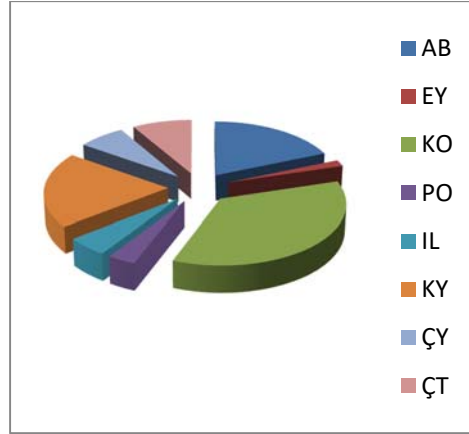
Tablo IX: Tip 4b Çift-Koni Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar (P.T.)
 (AB: Ahlatlıbel, KO: Karaoğlan, PO: Polatlı Höyük,
 IL: Ilıca, KY: Karayavşan, ve ÇT: Çömlek Tepe)

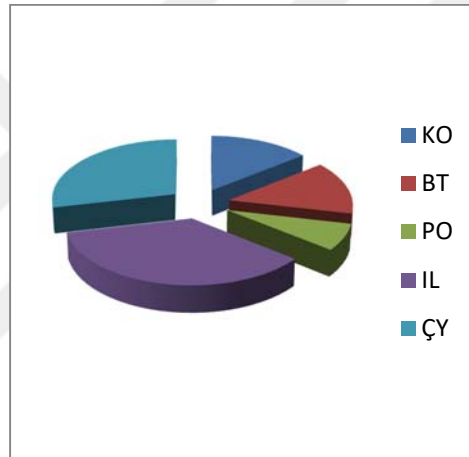
Tablo Xa: Tip 5a Basık Çift-Koni Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar (P.T.)
 (AB: Ahlatlıbel, EY: Eti Yokuşu, KO: Karaoğlan,
 BT: Bitik, IL: Ilıca, KY: Karayavşan, ve ÇT: Çömlek Tepe)

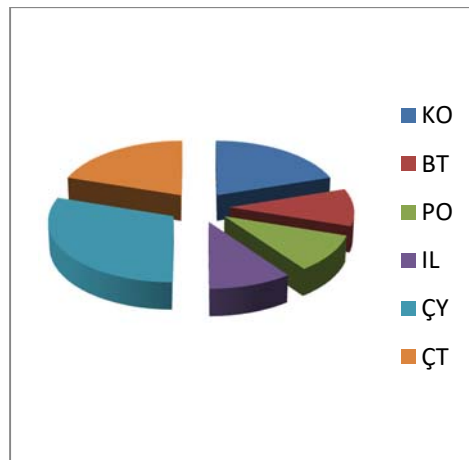
Tablo Xb: Tip 5a Basık Çift-Koni Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar (Taş)
 (BT: Bitik, IL: Ilıca ve KY: Karayavşan)

Tablo XI: Tip 5b Basık Çift-Koni Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar (P.T.)
 (AB: Ahlatlıbel, EY: Eti Yokuşu, KO: Karaoğlan, PO: Polatlı Höyük, IL: Ilıca, KY: Karayavşan, ÇY: Çayyolu Höyükve ÇT: Çömlek Tepe)

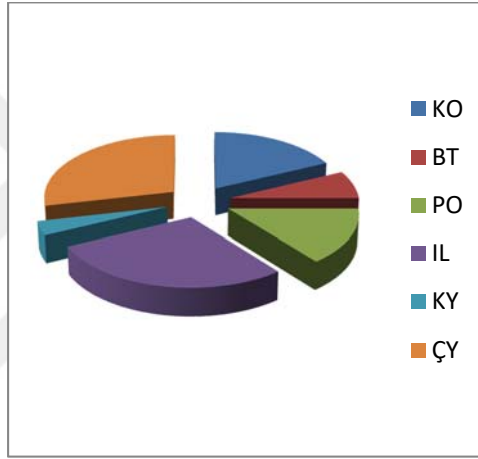
Tablo XII: Tip 6a Konik Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar (P.T.)
 (KO: Karaoğlan, BT: Bitik, PO: Polatlı Höyük, IL: Ilıca ve ÇY: Çayyolu Höyük)

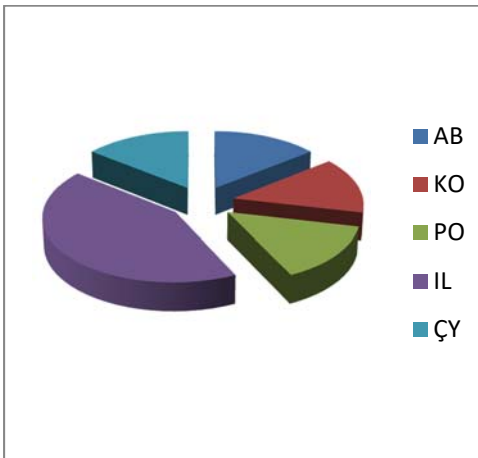
Tablo XIII: Tip 6b Konik Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar (P.T.)
 (KO: Karaoğlan, BT: Bitik, PO: Polatlı Höyük, IL: Ilıca, ÇY: Çayyolu Höyük ve ÇT: Çömlek Tepe)

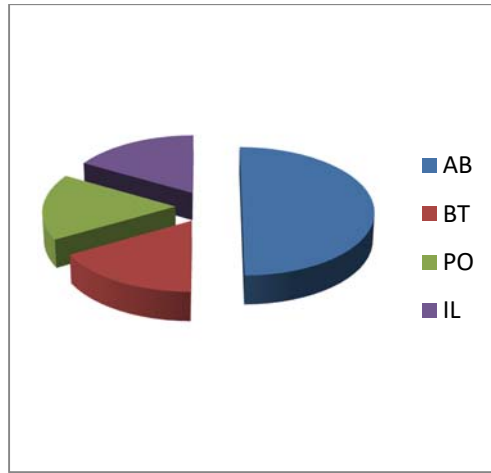
Tablo XIV: Tip 6c Konik Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar (P.T.)
(KO: Karaoğlan, BT: Bitik, PO: Polatlı Höyük, IL: Ilıca ve ÇY: Çayyolu Höyük)

Tablo XV: Tip 6d Konik Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar (P.T.)
(KO: Karaoğlan, BT: Bitik, PO: Polatlı Höyük,
IL: Ilıca, KY: Karayavşan ve ÇY: Çayyolu Höyük)

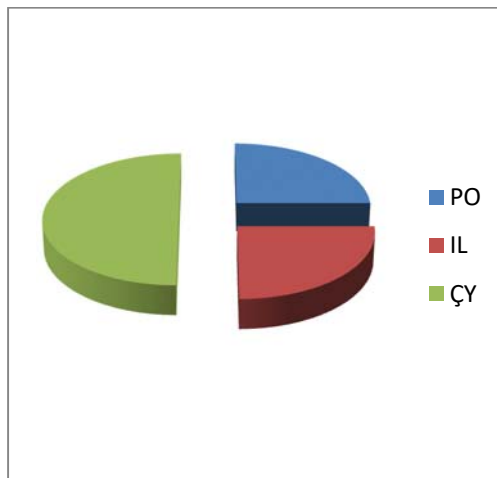
Tablo XVI: Tip 6e Konik Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar (P.T.)
(AB: Ahlatlıbel, KO: Karaoğlan, PO: Polatlı Höyük,
IL: Ilıca, KY: Karayavşan ve ÇY: Çayyolu Höyük)

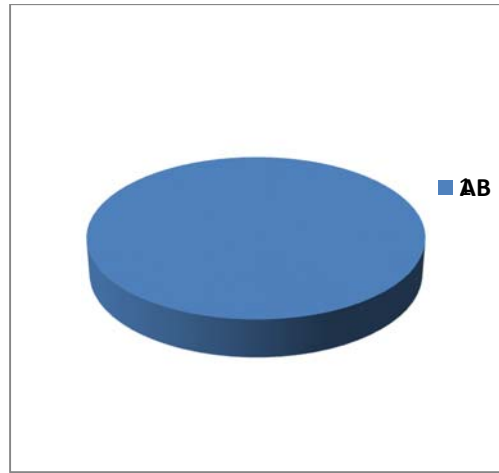
Tablo XVIIa: Tip 7a Yarım Küre Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar (P.T.)
(AB: Ahlatlıbel, BT: Bitik, PO: Polatlı Höyük ve IL: Ilıca)

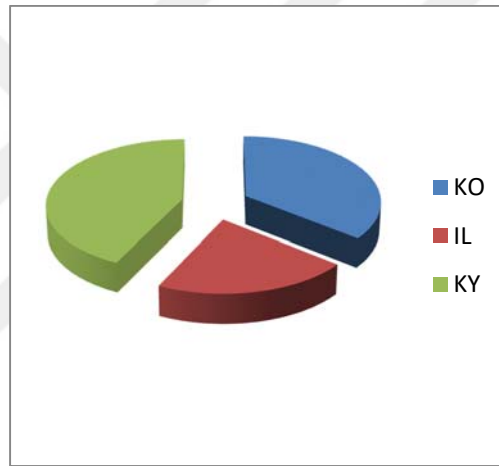
Tablo XVIIb: Tip 7a Yarım Küre Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar (Taş)
(IL: Ilıca)

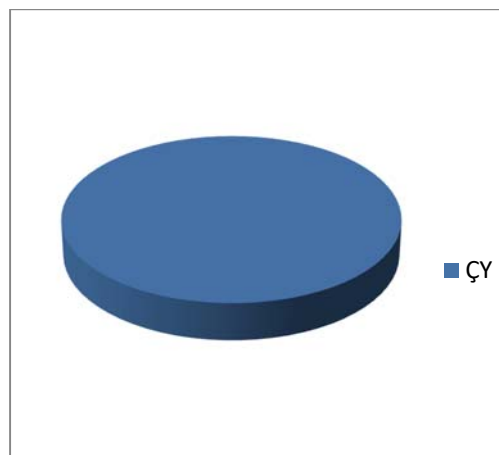
Tablo XVIII: Tip 7b Yarım Küre Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar (P.T.)
(PO: Polatlı Höyük, IL: Ilıca ve ÇY: Çayyolu Höyük)

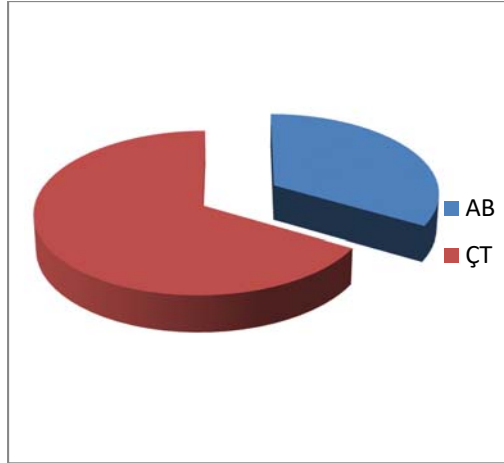
Tablo XIX: Tip 8a Mercimek Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar (P.T.)
(AB: Ahlatlıbel)

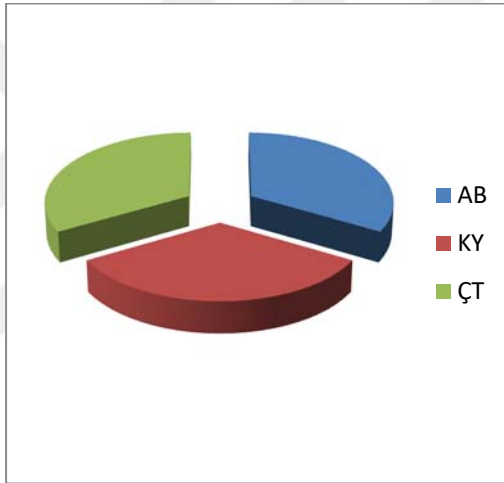
Tablo XXa: Tip 8b Mercimek Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar (P.T.)
(KO: Karaoğlan, IL: Ilıca ve KY: Karayavşan)

Tablo XXb: Tip 8b Mercimek Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar (Taş)
(ÇY: Çayyolu Höyük)

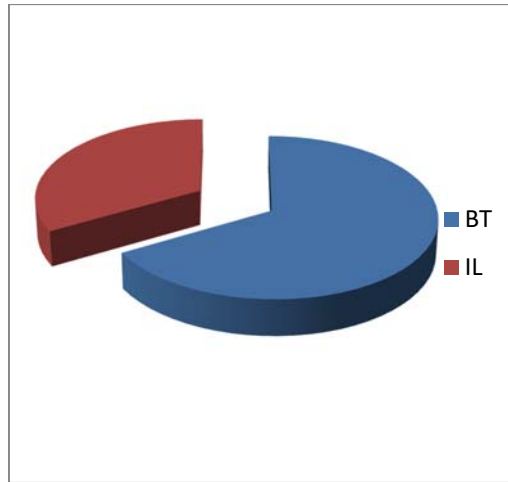
Tablo XXI: Tip 9a Kompozit Biçimli ve Bezemesiz Ağırşaklar (P.T.)
(AB: Ahlatlıbel ve ÇT: Çömlek Tepe)

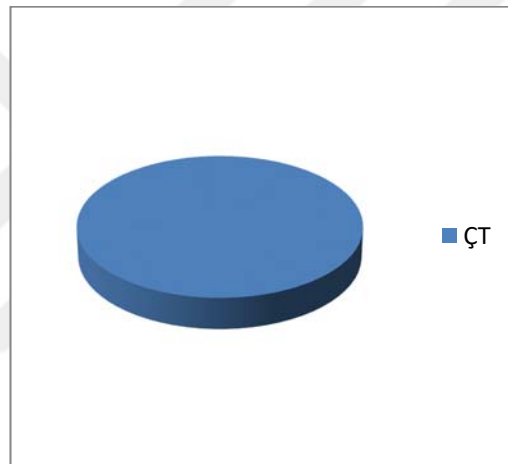
Tablo XXII: Tip 9b Kompozit Biçimli ve Bezemeli Ağırşaklar (P.T.)
(AB: Ahlatlıbel, KY: Karayavşan ve ÇT: Çömlek Tepe)

MERKEZLER	Tip 1		Tip 2		Tip 3		Tip 4		Tip 5		TOPLAM		GENEL TOPLAM
	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	P.T.	Taş	
Ahlatıbel											0	0	0
Eti Yokuşu			5		1						6	0	6
Karaoğlan							3				3	0	3
Bitik	2		3				2				7	0	7
Polatlı Höyük							1		5		6	0	6
Ilca	1				1	1					2	1	3
Karayavşan			1				0	1			1	1	2
Çayyolu Höyük					1						1	0	1
Çömlek Tepe	0	1	2		3	1					5	2	7
TOPLAM	3	1	11	0	6	2	6	1	5	0	31	4	35

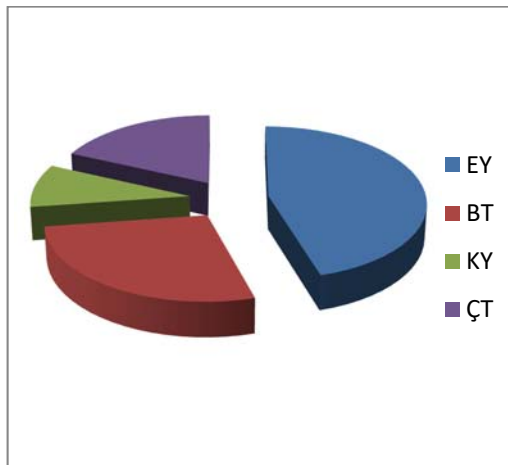
Tablo XXIII: Ağırlıkların Merkezlere Göre Sayısal Dağılımı

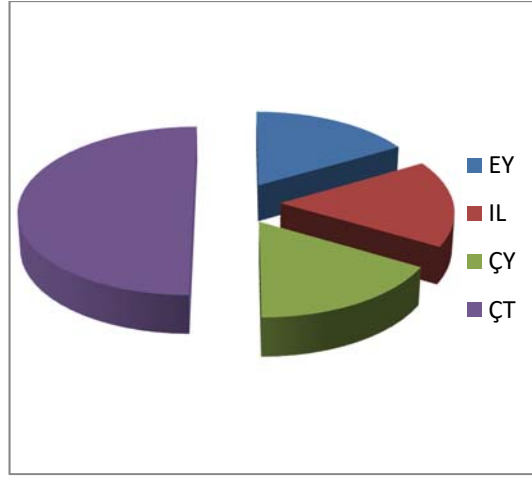
Tablo XXIVa: Tip 1 Yuvarlak Biçimli Ağırlıklar (P.T.)
(BT: Bitik ve IL: Ilıca)

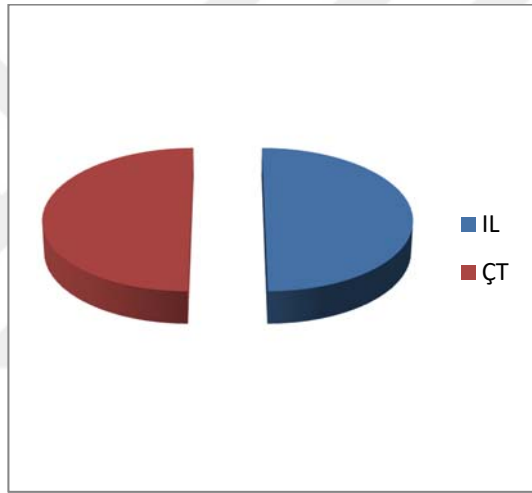
Tablo XXIVb: Tip 1 Yuvarlak Biçimli Ağırlıklar (Taş)
(ÇT: Çömlek Tepe)

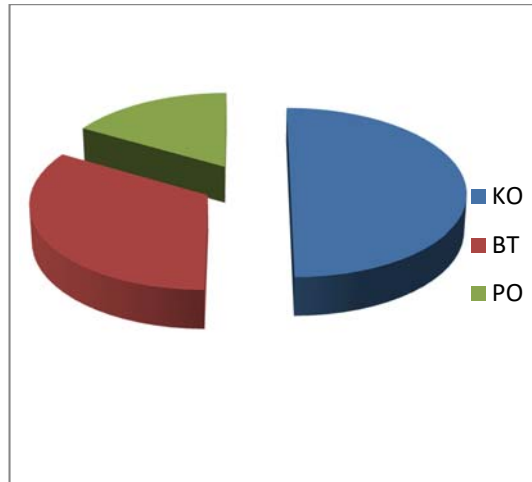
Tablo XXV: Tip 2 Üçgen Biçimli Ağırlıklar (P.T.)
(EY: Eti Yokuşu, BT: Bitik, KY: Karayavşan ve ÇT: Çömlek Tepe)

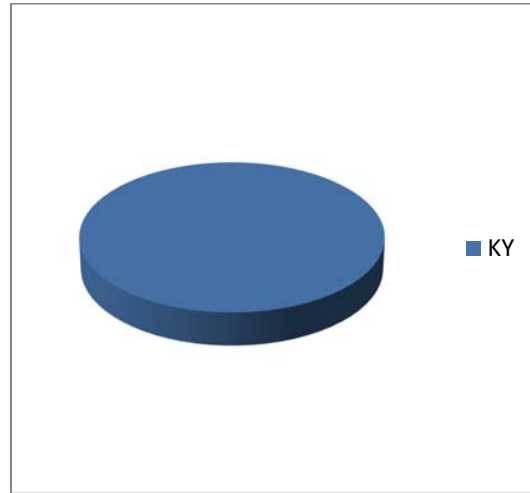
Tablo XXVIa: Tip 3 Dikdörtgen Biçimli Ağırlıklar (P.T.)
(EY: Eti Yokuşu, IL: Ilıca, ÇY: Çayyolu Höyük ve ÇT: Çömlek Tepe)

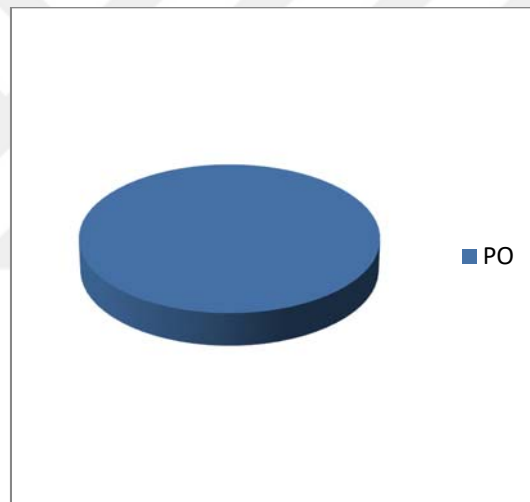
Tablo XXVIb: Tip 3 Dikdörtgen Biçimli Ağırlıklar (Taş)
(IL: Ilıca ve ÇT: Çömlek Tepe)

Tablo XXVIIa: Tip 4 Elips Biçimli Ağırlıklar (P.T.)
(KO: Karaoğlan, BT: Bitik ve PO: Polatlı Höyük)

Tablo XXVIIb: Tip 4 Elips Biçimli Ağırlıklar (Taş)
(KY: Karayavşan)

Tablo XXVIII: Tip 5 Yarım Ay Biçimli Ağırlıklar (P.T.)
(PO: Polatlı)

EK-1. Orjinallik Raporu

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 19/10/2018

Tez Başlığı : Anadolu Medeniyetleri Müzesinde Bulunan Eski Tunç Çağı Ağırşak ve Ağırlıkları

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 117 sayfalık kısmına ilişkin, 19/10/2018 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda işaretlenmiş filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 8 'dir.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- ☒ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç
- 2- ☒ Kaynakça hariç
- 3- ☐ Alıntılar hariç
- 4- ☒ Alıntılar dâhil
- 5- ☐ 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

19.10.2018
A. Talaa
 Tarih ve İmza

Adı Soyadı: Aynur TALAAR
 Öğrenci No: N11123073
 Anabilim Dalı: ARKEOLOJİ
 Programı: Yüksek Lisans

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

Halil Tekin
 Doç. Dr. Halil TEKİN

**HACETTEPE UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
MASTER'S THESIS ORIGINALITY REPORT**

**HACETTEPE UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
ARCHAEOLOGY DEPARTMENT**

Date: 19/10/2018

Thesis Title : Early Bronze Age Spindle Whorls and Loom Weights in Anatolian Civilizations Museum

According to the originality report obtained by myself/my thesis advisor by using the Turnitin plagiarism detection software and by applying the filtering options checked below on 19/10/2018 for the total of 117 pages including the a) Title Page, b) Introduction, c) Main Chapters, and d) Conclusion sections of my thesis entitled as above, the similarity index of my thesis is 8 %.

Filtering options applied:

1. ☒ Approval and Declaration sections excluded
2. ☒ Bibliography/Works Cited excluded
3. ☐ Quotes excluded
4. ☒ Quotes included
5. ☐ Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read Hacettepe University Graduate School of Social Sciences Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that according to the maximum similarity index values specified in the Guidelines, my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge.

I respectfully submit this for approval.

19.10.2018
A. Talan
Date and Signature

Name Surname: Aynur TALAAR

Student No: N11123073

Department: Archaeology

Program: Master's Degree

ADVISOR APPROVAL

APPROVED.

Halil Tekin

Doç. Dr. Halil TEKİN

EK-2. Etik Kurul Muafiyet İzni

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ TEZ ÇALIŞMASI ETİK KOMİSYON MUAFİYETİ FORMU

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 19/10/2018

Tez Başlığı: Anadolu Medeniyetleri Müzesinde Bulunan Eski Tunç Çağı Ağırşak ve Ağırlıkları
Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmam:

1. İnsan ve hayvan üzerinde deney niteliği taşımamaktadır,
2. Biyolojik materyal (kan, idrar vb. biyolojik sıvılar ve numuneler) kullanılmasını gerektirmemektedir.
3. Beden bütünlüğüne müdahale içermemektedir.
4. Gözlemsel ve betimsel araştırma (anket, mülakat, ölçek/skala çalışmaları, dosya taramaları, veri kaynakları taraması, sistem-model geliştirme çalışmaları) niteliğinde değildir.

Hacettepe Üniversitesi Etik Kurullar ve Komisyonlarının Yönergelerini inceledim ve bunlara göre tez çalışmamın yürütülebilmesi için herhangi bir Etik Kurul/Komisyon'dan izin alınmasına gerek olmadığını; aksi durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

19.10.2018
A. Talun
Tarih ve İmza

Adı Soyadı: Aynur TALAAR
Öğrenci No: N11123073
Anabilim Dalı: Arkeoloji
Programı: Yüksek Lisans
Statüsü: ☒ Yüksek Lisans ☐ Doktora ☐ Bütünleşik Doktora

DANIŞMAN GÖRÜŞÜ VE ONAYI

Halil Tekin

Doç. Dr. Halil TEKİN

Telefon: 0-312-2976860

Detaylı Bilgi: <http://www.sosyalbilimler.hacettepe.edu.tr>

Faks: 0-3122992147

E-posta: sosyalbilimler@hacettepe.edu.tr

**HACETTEPE UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
ETHICS COMMISSION FORM FOR THESIS**

**HACETTEPE UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
ARCHAEOLOGY DEPARTMENT**

Date: 19/10/2018

Thesis Title: Early Bronze Age Spindle Whorls and Loom Weights in Anatolian Civilizations Museum

My thesis work related to the title above:

1. Does not perform experimentation on animals or people.
2. Does not necessitate the use of biological material (blood, urine, biological fluids and samples, etc.).
3. Does not involve any interference of the body's integrity.
4. Is not based on observational and descriptive research (survey, interview, measures/scales, data scanning, system-model development).

I declare, I have carefully read Hacettepe University's Ethics Regulations and the Commission's Guidelines, and in order to proceed with my thesis according to these regulations I do not have to get permission from the Ethics Board/Commission for anything; in any infringement of the regulations I accept all legal responsibility and I declare that all the information I have provided is true.

I respectfully submit this for approval.

19.10.2018
A. Talaakar
Date and Signature

Name Surname: Aynur TALAAR

Student No: N11123073

Department: Archaeology

Program: Master's Degree

Status: ☒ MA ☐ Ph.D. ☐ Combined MA/ Ph.D.

ADVISER COMMENTS AND APPROVAL

Doç. Dr. Halil TEKİN